

**ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΟ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ
ΙΔΡΥΜΑ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ
ΣΧΟΛΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ ΓΕΩΠΟΝΙΑΣ
ΤΜΗΜΑ ΦΥΤΙΚΗΣ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ**

Ο ΑΓΡΟΤΟΥΡΙΣΜΟΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΔΙΑΤΡΙΒΗ ΤΩΝ:

1.	ΠΑΠΑΖΟΓΛΟΥ ΣΟΥΛΤΑΝΑΣ	261/05
2.	ΜΑΥΡΟΠΟΥΛΟΥ ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΣ	218/05
3.	ΜΙΧΑΗΛΙΔΗ ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ	135/06

**ΕΙΣΗΓΗΤΗΣ
ΠΑΛΑΤΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ
ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ ΕΦΑΡΜΟΓΩΝ**

Θεσσαλονίκη 2011

**ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΟ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ
ΙΔΡΥΜΑ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ
ΣΧΟΛΗ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ ΓΕΩΠΟΝΙΑΣ
ΤΜΗΜΑ ΦΥΤΙΚΗΣ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ**

Ο ΑΓΡΟΤΟΥΡΙΣΜΟΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΔΙΑΤΡΙΒΗ ΤΩΝ:

1. ΠΑΠΑΖΟΓΛΟΥ ΣΟΥΛΤΑΝΑΣ	261/05
2. ΜΑΥΡΟΠΟΥΛΟΥ ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΣ	218/05
3. ΜΙΧΑΗΛΙΔΗ ΔΗΜΗΤΡΙΟΥ	135/06

Η υποβολή της πτυχιακής διατριβής αποτελεί μέρος των απαιτήσεων για την απονομή του πτυχίου στο Τμήμα Φυτικής Παραγωγής της Σχολής Τεχνολογίας Γεωπονίας του Αλεξάνδρειου Εκπαιδευτικού Ιδρύματος Θεσσαλονίκης.

**ΕΙΣΗΓΗΤΗΣ
ΠΑΛΑΤΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ
ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ ΕΦΑΡΜΟΓΩΝ**

Θεσσαλονίκη 2011

Ευχαριστίες

Θα θέλαμε να ευχαριστήσουμε θερμά όλους όσους συνέβαλαν στην ολοκλήρωση αυτής της πτυχιακής εργασίας, αλλά και όσους μας στήριξαν και μας βοήθησαν σε όλα τα χρόνια των σπουδών μας.

Ιδιαίτερα θα θέλαμε να ευχαριστήσουμε τον καθηγητή μας κ. Παλάτο Γεώργιο για την ουσιαστική του προσφορά στο επίπεδο των σπουδών μας.

Τέλος, θα ήταν άδικο να μην απευθύνουμε το μεγαλύτερο ευχαριστώ στις οικογένειες μας, που μας στήριξαν και συνεχίζουν να μας στηρίζουν οικονομικά και ηθικά.

Παπάζογλου Σουλτάνα

Μαυροπούλου Αναστασία

Μιχαηλίδης Δημήτριος

Περίληψη

Σκοπός της εργασίας αυτής είναι η διερεύνηση του αγροτουρισμού στην Ελλάδα και οι προοπτικές του στο μέλλον.

Στο πρώτο κεφάλαιο αναφέρονται όλα τα είδη του εναλλακτικού τουρισμού και γίνεται μια μικρή ανάλυση για το καθένα από αυτά.

Στο δεύτερο κεφάλαιο παρουσιάζεται αναλυτικά ο αγροτουρισμός, το πεδίο εφαρμογής του και τα οφέλη που υπάρχουν από την λειτουργία των αγροτουριστικών μονάδων στην Ελλάδα.

Τέλος, ακολουθούν τα συμπεράσματα από τη μελέτη του αγροτουρισμού, καθώς και προτάσεις για βελτίωση και περαιτέρω ανάπτυξη του.

Abstract

Aim of this work is the investigation of agri-tourism in Greece and his prospects in the future.

In the first chapter are reported all the types of alternative tourism and become a small analysis for each one from them.

In the second chapter are presented analytically the agri-tourism, his field of application and the profits that exist from the operation of agro-touristic units in Greece.

Finally, they follow the conclusions from the study of agri-tourism, as well as proposals on improvement and his further growth.

Περιεχόμενα

Περίληψη	1
Abstract.....	2
Περιεχόμενα	3
Εισαγωγή	6
Κεφάλαιο 1: Τουρισμός – Κλασσικές και εναλλακτικές μορφές τουρισμού.....	8
1.1 Γενικά	8
Παγκόσμια τουριστική κίνηση για το 2008	10
Ο Ελληνικός τουρισμός.....	11
1.2. Εναλλακτικός Τουρισμός	14
1.2.1. Ειδικές και Εναλλακτικές Μορφές Τουρισμού.....	17
Κοινωνικός Τουρισμός.....	17
Θεραπευτικός – Ιαματικός Τουρισμός	19
Θρησκευτικός Τουρισμός.....	21
Επαγγελματικός – Συνεδριακός – Εκθεσιακός Τουρισμός	22
Μορφωτικός Τουρισμός	24
Οικοτουρισμός – Οικολογικός Τουρισμός.....	24
Θαλάσσιος Τουρισμός.....	27
Πολιτιστικός Τουρισμός.....	28
Αθλητικός Τουρισμός.....	30
Ορεινός Τουρισμός.....	32
Χειμερινός Τουρισμός.....	33
Τουρισμός Περιπέτειας	34
Νέα μορφή...τουρισμού από το 2011	35
Κεφάλαιο 2: Αγροτουρισμός.....	36
2.1. Γενικά	36
2.2. Εννοιολογικό περιεχόμενο του Αγροτουρισμού	41
2.3. Ο αγροτουρισμός σε διεθνές επίπεδο	43
2.3.1. Οικονομική προσέγγιση του αγροτουρισμού.....	46

2.4. Ο αγροτουρισμός στην Ελλάδα	48
2.5. Ο αγροτουρισμός στην Ελλάδα σήμερα.....	52
2.5.1. Το www.agrotravel.gr και το www.ruralinvest.gr	53
2.5.2. Ο Τομέας Επενδύσεων	53
2.5.3. Πηγές χρηματοδότησης	55
2.5.4. Η διάρθρωση του ΕΣΠΑ σε Επιχειρησιακά Προγράμματα	56
2.5.5. Ποιότητα.....	56
2.5.6. Marketing Plan	58
2.5.7. Σε ποιούς απευθύνεται μια νέα επιχείρηση	58
2.5.8. Τι θα πρέπει να προβάλλει	58
2.5.9. Target group πελατών.....	59
2.5.10. Περιβαλλοντική προσέγγιση	59
2.5.11. Υγιεινή και ασφάλεια	60
2.5.12. Business plan	61
2.6. Μεγέθη σε αύξηση.....	62
2.6.1. Στην Αμφίκαια με άλογα	63
2.6.2. Βόλτα στο Νέστο.....	65
2.7. Μοντέλα αγροτουρισμού	68
2.7.1. Αγροτουριστικά καταλύματα	68
2.7.2. Καταλύματα ήπιων μορφών	68
2.7.3. Καταλύματα σε παραδοσιακά κτίρια	68
2.7.4. Επισκέψιμα αγροκτήματα	68
2.7.5. Επισκέψιμα οινοποιεία	68
2.7.6. Ήπιες επιχειρήσεις.....	68
2.8. Αγροτουριστές.....	69
2.8.1. Ενεργητικοί.....	69
2.8.2. Ονειροπόλοι.....	69
2.8.3. «Αγρότες».....	69
2.8.4. Χαλαροί	69
2.9. Οικολογικά Χωριά (Eco Villages).....	69
2.9.1. GEN-Europe: Γενική Θεώρηση	70
2.9.2. Στόχοι	70

2.9.3. Δραστηριότητες	71
2.10. Οικολογικό χωριό στην Ελλάδα	72
2.10.1. Τα... γήινα υλικά.....	73
Συμπεράσματα – Προτάσεις.....	75
Συμπεράσματα	75
Προτάσεις	76
Βιβλιογραφία	81
Ελληνική	81
Ξενόγλωσση.....	82
Άλλες πηγές	84
Παράρτημα	86
Π.1. Πίνακας αγροτουριστικών καταλυμάτων	86
Π.2. Πίνακας των οικολογικών χωριών που έχουν δημιουργηθεί στις Η.Π.Α.....	125
Ecovillage Directory - List of Ecovillages	125

Εισαγωγή

Αναμφισβήτητα ο τουρισμός συμβάλλει καθοριστικά στην ταχύρυθμη οικονομική ανάπτυξη και στη δραστική μείωση της ανεργίας στη χώρα μας. Δεν είναι τυχαίο ότι συνεισφέρει περίπου το 18% του ΑΕΠ, αν ληφθούν υπόψη και οι πολλαπλασιαστικές επιδράσεις του στο σύνολο της οικονομίας. Το σύνολο των εσόδων της χώρας μας από τον τουρισμό είναι μεγαλύτερο από το σύνολο της αξίας των εξαγωγών μας, τόσο προϊόντων όσο και υπηρεσιών, και καλύπτει περίπου το 40% του ελλείμματος του ισοζυγίου των εξωτερικών μας πληρωμών. Στον ελληνικό τουρισμό απασχολούνται άμεσα και έμμεσα περίπου 800.000 εργαζόμενοι, το μεγαλύτερο μέρος των οποίων δραστηριοποιείται στην περιφέρεια και σε μικρού ή μεσαίου μεγέθους επιχειρήσεις¹.

Συγκρινόμενος σε παγκόσμιο επίπεδο, ο ελληνικός τουρισμός καταγράφει εντυπωσιακές επιδόσεις. Σύμφωνα με τα επίσημα στοιχεία του Παγκόσμιου Οργανισμού Τουρισμού, η χώρα μας το 2004 κατατάσσεται 11^η θέση στον κόσμο ως προς τις τουριστικές εισπράξεις και στη 16^η ως προς τις αφίξεις. Οι επιδόσεις αυτές, γίνονται φυσικά πιο εντυπωσιακές αν κάνουμε την αναγωγή στο μικρό μέγεθος της Ελλάδας και καταδεικνύουν αναμφίβολα την ύπαρξη ενός εξαιρετικού πρωτογενούς τουριστικού προϊόντος.

Τα παραπάνω στοιχεία, όμως, δεν αντικατοπτρίζουν τη σημερινή κατάσταση στον τομέα του τουρισμού, όχι μόνο στη χώρα μας, αλλά και διεθνώς. Δυστυχώς, ένας από τους κλάδους που έχουν πληγεί περισσότερο από τη διεθνή οικονομική κρίση είναι ο τουρισμός. Τα στοιχεία για το 2009 ήταν σαφώς χαμηλότερα από αυτά που αναφέρονται πιο πάνω, ενώ τα στοιχεία για το 2010 αναμένεται να είναι ακόμα χαμηλότερα. Αποτέλεσμα της οικονομικής κρίσης είναι η συρρίκνωση του τουριστικού κλάδου και η δραματική αύξηση της ανεργίας σ' αυτόν.

Για να μπορέσει, λοιπόν, ο τουρισμός να ανακάμψει, να αποκτήσει μεγαλύτερη δυναμική και να βοηθήσει περισσότερο στην οικονομία της χώρας

¹ www.sete.gr/files/Media/.../060526TomeasTourismouND.doc

θα πρέπει εκτός από τον παραδοσιακό τουρισμό να αναπτύξει και άλλες μορφές, τις λεγόμενες εναλλακτικές μορφές τουρισμού όπως συνεδριακό τουρισμό, αθλητικό τουρισμό, αγροτουρισμό κ.α. (Travel Daily News, 2010) για τις οποίες γίνεται αναφορά παρακάτω.

Η Ελλάδα είναι μια χώρα που προσφέρει ιδανικούς προορισμούς εναλλακτικού τουρισμού με αμέτρητες επιλογές και την ευκαιρία στους επισκέπτες της να εκμεταλλευτούν την ποικιλία αυτή που πηγάζει από την εκπληκτική γεωγραφική της θέση και τις κατάλληλες καιρικές συνθήκες (Ηγουμενάκης, 2004).

Η πλούσια χλωρίδα και πανίδα της Ελλάδας, είναι οι βασικότεροι παράγοντες που συντελούν στην δημιουργία των κατάλληλων μορφών για εναλλακτικές τουριστικές μορφές.² Τα τελευταία χρόνια αναπτύσσονται όλο και πιο συστηματικά οι ειδικές μορφές τουρισμού, που προσφέρουν τη δυνατότητα στους ταξιδιώτες να εμπλουτίσουν τις δραστηριότητές τους και με προγράμματα εξειδικευμένων δράσεων, όπως είναι ο αγροτουρισμός, ο θεραπευτικός – ιαματικός τουρισμός, ο θρησκευτικός τουρισμός, ο οικολογικός τουρισμός, κ.λπ. Έτσι, η χώρα αποτελεί πλέον έναν προσφιλή τουριστικό προορισμό όχι μόνο για διακοπές «κλασσικού τύπου», αλλά και για όσους επιθυμούν να πραγματοποιήσουν εναλλακτικές διακοπές, αναζητώντας εκτός από την ξεκούραση και την απόλαυση των αξιοθέατων της χώρας και τη μοναδική εμπειρία, που προσφέρουν η φύση και τα «προϊόντα» της, ο θρησκευτικός πολιτισμός της αλλά και οι εξειδικευμένες υποδομές της ελληνικής τουριστικής βιομηχανίας.

Η παρούσα εργασία επικεντρώνεται στον αγροτουρισμό και εξετάζει τη μορφή του, την πορεία του, την ανάπτυξη του και τις προοπτικές του για τη χώρα μας.

² Ανάπτυξη του εναλλακτικού τουρισμού και των μορφών του γίνεται στο επόμενο κεφάλαιο.

Κεφάλαιο 1: Τουρισμός – Κλασσικές και εναλλακτικές μορφές τουρισμού

1.1 Γενικά

Έννοια: Ο τουρισμός ορίζεται ως οι δραστηριότητες ατόμων που ταξιδεύουν και παραμένουν σε ένα μέρος διαφορετικό από το σύνηθες περιβάλλον τους για διάστημα όχι μεγαλύτερο από ένα συνεχόμενο έτος για ψυχαγωγικούς, επαγγελματικούς και άλλους λόγους.

Ο τουρισμός είναι υποσύνολο των ταξιδιών, όπου τα ταξίδια νοούνται με την ευρεία έννοια που σημαίνει μετακίνηση από έναν τόπο σε άλλον. Ο τουρισμός καλύπτει την παγκόσμια αγορά ταξιδιών στο γενικό πλαίσιο της κινητικότητας του πληθυσμού και την παροχή υπηρεσιών σε επισκέπτες. Τουρισμός σημαίνει την πράξη του ταξιδιού σε τόπο διαφορετικό από το σύνηθες περιβάλλον ενός ατόμου για οποιοδήποτε σκοπό.

Σε σχέση με μια δεδομένη χώρα, διακρίνονται τρεις μορφές τουρισμού:

- i) Ο **εγχώριος τουρισμός** περιλαμβάνει τις δραστηριότητες των κατοίκων μιας δεδομένης χώρας που ταξιδεύουν και διαμένουν σε τόπους στο εσωτερικό της χώρας αλλά έξω από το σύνηθες περιβάλλον τους
- ii) Ο **εισερχόμενος τουρισμός** περιλαμβάνει τις δραστηριότητες μη μονίμων κατοίκων μιας δεδομένης χώρας που ταξιδεύουν και διαμένουν σε τόπους στο εσωτερικό της χώρας αλλά έξω από το σύνηθες περιβάλλον τους
- iii) Ο **εξερχόμενος τουρισμός** περιλαμβάνει τις δραστηριότητες μονίμων κατοίκων μιας δεδομένης χώρας που ταξιδεύουν και διαμένουν σε τόπους στο εξωτερικό της χώρας και έξω από το σύνηθες περιβάλλον τους.

Παρόμοιοι ορισμοί μπορούν να χρησιμοποιηθούν για άλλες περιοχές, περιφέρειες ή ομάδες χωρών αντικαθιστώντας τη «χώρα» με την περιοχή αναφοράς. Οι τρεις βασικές μορφές τουρισμού μπορούν να συνδυαστούν με τρεις τρόπους έτσι ώστε να προκύψουν οι ακόλουθες κατηγορίες τουρισμού:

- i) **εσωτερικός τουρισμός**, που περιλαμβάνει τον «εγχώριο τουρισμό» και τον «εισερχόμενο» τουρισμό
- ii) **εθνικός τουρισμός**, που περιλαμβάνει τον «εγχώριο τουρισμό» και τον «εξερχόμενο» τουρισμό
- iii) **διεθνής τουρισμός**, που περιλαμβάνει τον «εισερχόμενο τουρισμό» και τον «εξερχόμενο» τουρισμό.

Ο τουρισμός είναι ένας από τους δυναμικότερα αναπτυσσόμενους τομείς της παγκόσμιας οικονομίας, τόσο σε απόλυτους όσο και σε σχετικούς όρους. Αποτελώντας κυρίαρχη δραστηριότητα σε πολλές χώρες, έχει αξιόλογες πολλαπλασιαστικές επιδράσεις στους άλλους τομείς της οικονομίας και συμβάλλει στη συνολική οικονομική ανάπτυξη των χωρών.

Στη διάρκεια των τελευταίων δεκαετιών σημείωσε αξιοσημείωτη μεγέθυνση, συνδεδεμένος άμεσα με την κοινωνικοοικονομική αναπτυξιακή διαδικασία, καθώς συμβάλλει σημαντικά στην άνοδο του επιπέδου διαβίωσης των τουριστικά ανεπτυγμένων περιοχών και, συνακόλουθα, στην ευημερία των πολιτών.

Ο επιχειρηματικός όγκος του τουρισμού σε παγκόσμια κλίμακα ενδεχομένως ξεπερνά αυτόν των εξαγωγών πετρελαίου, ειδών διατροφής και αυτοκινήτων, ενώ παράλληλα παραμένει η βασική πηγή εισοδήματος για πολλές αναπτυσσόμενες χώρες.

Ο τουρισμός ως οικονομικός τομέας συνδέεται άμεσα με πολλούς άλλους τομείς της οικονομίας και της παραγωγής. Κατά συνέπεια, τα οφέλη που η αύξησή του επιφέρει είναι πολυποίκιλα και στον τομέα της απασχόλησης.

Οι αριθμοί είναι ενδεικτικοί του μεγέθους της συμβολής του τουρισμού στην παγκόσμια οικονομία:

- Το 2006 οι παγκόσμιες αφίξεις άγγιξαν τα 842 εκατομμύρια, σημειώνοντας αύξηση της τάξης του 4,6% σε σχέση με το προηγούμενο έτος.
- Το 2007 παρουσιάζεται ως το τέταρτο συνεχόμενο έτος σταθερής μεγέθυνσης της παγκόσμιας τουριστικής βιομηχανίας, η οποία παρουσιάζεται συνολικά ευπροσάρμοστη στις ποικίλες κρίσεις που ενδεχομένως προκύπτουν.

- Ο Παγκόσμιος Οργανισμός Τουρισμού (WTO) προβλέπει μέσο ετήσιο ρυθμό αύξησης των διεθνών τουριστικών αφίξεων της τάξης του 4,1% με ορίζοντα το 2020. Συνεπώς, οι διεθνείς αφίξεις αναμένεται ως τότε να ξεπεράσουν το 1,5 δις ταξιδιωτών.

Ο παγκόσμιος τουρισμός αντιμετωπίζει μεγάλες προκλήσεις εν όψει του 21^{ου} αιώνα, οι οποίες σχετίζονται με τη βιώσιμη και ισόρροπη ανάπτυξη, την αντιμετώπιση των ανισοτήτων σε ζητήματα πλούτου και ευκαιριών αλλά και την ορθή κατανομή και διαχείριση των υπαρχόντων φυσικών πόρων, όπως ακριβώς συμβαίνει με κάθε ζωντανό κομμάτι της παγκόσμιας οικονομίας που έρχεται αντιμέτωπο με τη διαρκώς εξελισσόμενη διεθνή πραγματικότητα.

Παγκόσμια τουριστική κίνηση για το 2008

Το 2008 σημειώθηκαν 924 εκατ. αφίξεις τουριστών παγκοσμίως, 16 εκατ. περισσότερες σε σχέση με τις αφίξεις του 2007, σημειώνοντας έτσι μια αύξηση 2%. Η αύξηση αυτή οφείλεται στα θετικά αποτελέσματα του πρώτου εξαμήνου, καθώς το δεύτερο εξάμηνο σημειώνεται μια απότομη αλλαγή στις τάσεις που καταγράφουν οι αφίξεις, γεγονός που καθιστά το 2008 μια χρονιά αντιθέσεων για τον παγκόσμιο τουρισμό. Έτσι, ενώ μεταξύ Ιανουαρίου-Ιουνίου παρατηρείται μια αύξηση 5%, κατά το δεύτερο εξάμηνο οι παγκόσμιες τουριστικές αφίξεις σημειώνουν πτώση 1% σαν αποτέλεσμα της εξαιρετικά ασταθούς παγκόσμιας οικονομίας (χρηματοοικονομική κρίση, αύξηση της τιμής των προϊόντων και του πετρελαίου, έντονες διακυμάνσεις συναλλαγματικών ισοτιμιών).

Η ανάπτυξη ήταν αρνητική τους τελευταίους έξι μήνες του 2008 τόσο σε Ευρώπη (-3%), όσο και Ασία (-3%), όπου η πτώση ήταν ακόμα πιο σημαντική, δεδομένης της διψήφιας αύξησης που παρουσίασε το 2007 και της δυναμικής παρουσίας της το πρώτο εξάμηνο του 2008 (+6%). Από την άλλη πλευρά, η Αμερική (+1%), η Αφρική (+4%) και η Μέση Ανατολή (+5%) παρουσίασαν θετικά αποτελέσματα το δεύτερο εξάμηνο, αν και με σημαντική πτώση σε σχέση με την περίοδο Ιανουαρίου-Ιουνίου.

Στο σύνολο του έτους, όλες οι περιοχές παρουσίασαν αύξηση εκτός από την Ευρώπη, όπου τα νούμερα των διεθνών αφίξεων παρέμειναν στάσιμα. Τα καλύτερα αποτελέσματα παρουσιάζουν η Μέση Ανατολή (+11%), η Αφρική

(+5%) και η Αμερική (+4%). (Πηγή: *UNWTO World Tourism Barometer, Ιανουάριος 2009*).

Η οικονομική κρίση, σε συνδυασμό με την αβεβαιότητα και τις έντονες διακυμάνσεις της αγοράς και η μείωση της εμπιστοσύνης καταναλωτών και επιχειρήσεων, αναμένεται να συνεχίσουν να επηρεάζουν την τουριστική ζήτηση, τουλάχιστον βραχυπρόθεσμα και μεσοπρόθεσμα.

Ο WTO υπολογίζει ότι ο παγκόσμιος τουρισμός θα μείνει σταθερός (0%) ή θα μειωθεί ελαφρώς (από -1% ως -2%) κατά τη διάρκεια του χρόνου. Παρόλα αυτά υπάρχει μεγάλη αβεβαιότητα και πολλά θα εξαρτηθούν από το πώς θα εξελιχθούν οι οικονομικές συνθήκες. Αν η οικονομία αρχίσει να δείχνει σημάδια πρόωρης ανάκαμψης, ο παγκόσμιος τουρισμός μπορεί να παρουσιάσει μια ελαφρά αύξηση, αλλά αν υπάρξει περαιτέρω επιδείνωση της οικονομίας, τότε η τωρινή πρόβλεψη θα είναι ακριβώς αντίθετη.

Μαζί με την Αμερική, η Ευρώπη θα είναι η περιοχή που θα επηρεαστεί περισσότερο όσον αφορά στα τουριστικά μεγέθη, καθώς οι κύριες αγορές άντλησης τουριστών έχουν ήδη μπει ή εισέρχονται σε ύφεση. (Πηγή: *UNWTO World Tourism Barometer, Ιανουάριος 2009*)

Ο Ελληνικός τουρισμός

Η σημασία του τουρισμού για την ελληνική οικονομία και κοινωνία είναι ιδιαίτερα μεγάλη. Η συμβολή της τουριστικής οικονομίας το 2007 στο ΑΕΠ της χώρας φτάνει το 18%, ενώ η συνολική απασχόληση στην τουριστική οικονομία (940.000 θέσεις εργασίας) αντιστοιχεί στο 20% των απασχολουμένων. Μέχρι το 2018 η απασχόληση στην τουριστική οικονομία μπορεί να αυξηθεί τουλάχιστον κατά 360.000 άτομα, καλύπτοντας το 100% των ανέργων κατά το 2008. Συγκρινόμενος σε παγκόσμιο επίπεδο, ο ελληνικός τουρισμός καταγράφει ικανοποιητικές επιδόσεις. Σύμφωνα με τα τελευταία διαθέσιμα στοιχεία του Παγκόσμιου Οργανισμού Τουρισμού (WTO), η Ελλάδα το 2007 ήταν 16^η σε επίπεδο διεθνών αφίξεων και 12^η σε επίπεδο εσόδων. Επίσης, σύμφωνα με το Παγκόσμιο Οικονομικό Φόρουμ (WEF) το 2008, η χώρα μας καταλαμβάνει την 22^η θέση μεταξύ 130 χωρών στο Δείκτη Ταξιδιωτικής και Τουριστικής Ανταγωνιστικότητας, ενώ στο Γενικό Δείκτη Ανταγωνιστικότητας καταλαμβάνει μόλις την 65^η.

Τα στοιχεία αυτά αποδεικνύουν ότι ο ελληνικός τουρισμός είναι ένας από τους ελάχιστους τομείς της εθνικής οικονομίας, ο οποίος είναι ανταγωνιστικός σε παγκόσμιο επίπεδο.

Πίνακας 1: Βασικά μεγέθη του Ελληνικού Τουρισμού 2007

Συμμετοχή στο ΑΕΠ	17,2% [WTTC]
Συμμετοχή στην απασχόληση	20,8% της συνολικής απασχόλησης [WTTC]
Απασχόληση (άμεση και έμμεση)	939.820 [WTTC]
Έσοδα	11,3 δις. € [ΤΤΕ]
Αφίξεις αλλοδαπών	15,2 εκατ.
Μέση κατά κεφαλή δαπάνη	743€
Μερίδιο αγοράς	1,68% Παγκοσμίως – 3,13% Ευρώπη
Εποχικότητα	47,7% των αφίξεων αλλοδαπών πραγματοποιείται Ιούλιο – Αύγουστο - Σεπτέμβριο
Συγκέντρωση Προσφοράς	52% των ξενοδοχειακών κλινών συγκεντρώνονται σε 3 περιοχές της Ελλάδος [ΞΕΕ]
Ξενοδοχειακή Υποδομή	9.207 ξενοδοχεία / 700.933 κλίνες [ΞΕΕ]
Top 5 αγορές	<ul style="list-style-type: none"> • Ην. Βασίλειο (2.618.542) • Γερμανία (2.264.332) • Ιταλία (1.157.081) • Ολλανδία (828.185) • Γαλλία (756.105) [ΕΣΥΕ]
Top 5 αεροδρόμια σε αφίξεις αλλοδαπών	<ul style="list-style-type: none"> • Αθήνα (3.872.156) • Ηράκλειο (2.087.144) • Ρόδος (1.384.902) • Κέρκυρα (839.460) • Θεσσαλονίκη (770.791) [ΕΣΥΕ]

Πηγή: ΣΕΤΕ, επεξεργασία στοιχείων ΕΣΥΕ, UNWTO, WEF

Πίνακας 2: Επιδόσεις 2007 / Ελλάδα - Ανταγωνιστές

Δείκτες απόδοσης 2007	Ελλάδα	Ισπανία	Κύπρος	Τουρκία	Αίγυπτος	Κροατία
Κατάταξη – Διεθνείς αφίξεις	16	12	Κάτω από την 50	9	22	24
Κατάταξη - Έσοδα	12	2	Κάτω από την 50	10	25	26
Διεθνείς αφίξεις 2007 (εκατ.)	15,2	58,7	2,4	22,2	10,6	9,3
% μεταβολή αφίξεων 2000 – 2007	22,6%	26,5%	-11,1%	131,1%	107,8%	60,3%
Έσοδα – 2007 (δισ USD)	15,5	57,6	2,7	18,5	9,3	9,3
% μεταβολή εσόδων 2000 - 2007	68,5%	92,0%	42,1%	143,4%	116,3%	232,1%
Μέση κατά κεφαλή δαπάνη ανά ταξίδι	1.019,7	971,4	1.125,0	829,6	877,4	1.000,0
Μερίδιο αγοράς παγκόσμια σε αφίξεις	1,68%	6,49%	0,27%	2,46%	1,17%	1,03%
Μερίδιο αγοράς παγκόσμια σε έσοδα	1,81%	6,72%	0,32%	2,16%	1,09%	1,09%

Πηγή: ΣΕΤΕ, επεξεργασία στοιχείων ΕΣΥΕ, UNWTO, WEF

1.2. Εναλλακτικός Τουρισμός

Οι ειδικές μορφές τουρισμού προϋπήρχαν χρονικά τόσο του μαζικού τουρισμού όσο και των νέων μορφών τουρισμού. Λειτουργούσαν όμως στις περισσότερες περιπτώσεις ως συμπληρωματική μορφή του μαζικού τουρισμού, ενώ οι νέες μορφές παρουσιάστηκαν κυρίως τα τελευταία χρόνια ως απάντηση

στην αλλαγή κινήτρων των τουριστών με έμφαση σε αυτά που συνδέονται με την οικολογία και το περιβάλλον.

Οι ειδικές μορφές τουρισμού χαρακτηρίζονται από την ύπαρξη ενός ειδικού και κυρίαρχου κινήτρου στη ζήτηση και από την ανάπτυξη μιας αντίστοιχης ειδικής υποδομής στις τουριστικές περιοχές, που αποσκοπεί στην εξυπηρέτηση των τουριστών της κάθε ειδικής μορφής. Οι εναλλακτικές μορφές αποτελούν τμήμα των ειδικών μορφών, όπου επιπλέον οι τουρίστες συχνά επιλέγουν τον τρόπο οργάνωσης και διεξαγωγής του ταξιδιού, στον οποίο κυριαρχεί η αυτονομία των επιλογών και η περιήγηση με μικρή χρήση υπηρεσιών οργανωμένου τουρισμού (Τσάρτας, 1999).

Οι εναλλακτικές μορφές τουρισμού βρίσκονται στον αντίποδα του μαζικού τουρισμού και ειδικότερα του διεθνούς τουριστικού προτύπου της αγοράς που χαρακτηρίζονται από την μαζικότητα, την επιβάρυνση του περιβάλλοντος, τη μείωση της ποιότητας των παρεχόμενων υπηρεσιών και αποσκοπεί στη μεγιστοποίηση του κέρδους σε βάρος των τοπικών κοινωνιών, της τοπικής οικονομίας και περιβάλλοντος. Στις εναλλακτικές μορφές περιλαμβάνονται όσες έχουν ως βασικό χαρακτηριστικό τους την αντίθεση στον κλασικό τύπο μαζικού τουρισμού, έχοντας ως αφετηρία την ανάγκη προστασίας του φυσικού περιβάλλοντος, τη διαφύλαξη πολιτιστικής κληρονομιάς και τη φυσική ζωή. Πλέον τίθενται στην πρώτη γραμμή της τουριστικής ανάπτυξης οι φυσικοί και οι πολιτιστικοί πόροι.

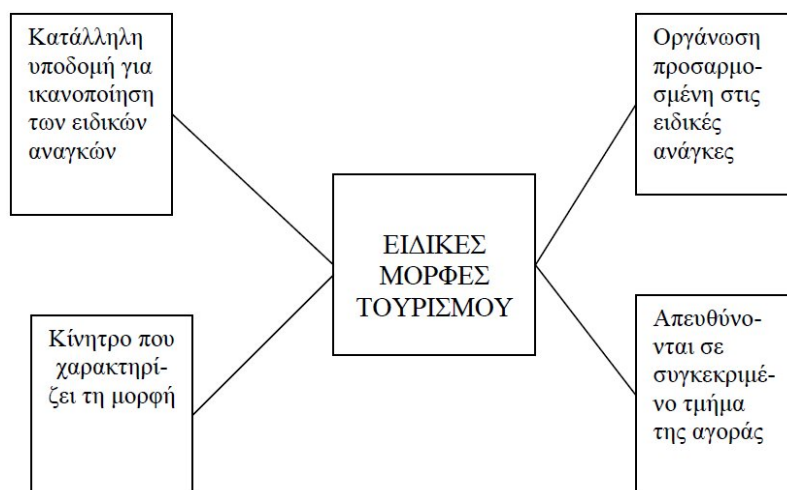
Κάθε ειδική μορφή τουρισμού έχει ένα ιδιαίτερο χαρακτηριστικό, το οποίο λειτουργώντας ως κίνητρο γίνεται αναπόσπαστο συστατικό στοιχείο και δίνει το όνομα του στην ειδική αυτή μορφή. Η πλειοψηφία αυτών των μορφών εμπεριέχει την ενεργό συμμετοχή των τουριστών στις δραστηριότητες αυτών των εναλλακτικών μορφών. Επίσης στις ειδικές μορφές τουρισμού εκτός από τον προσδιοριστικό κίνητρο, μπορούν να διακριθούν και άλλα χαρακτηριστικά όπως ο τρόπος οργάνωσης και λειτουργίας του και η απαιτούμενη υποδομή που αποσκοπούν στην ικανοποίηση των ειδικών αναγκών των τουριστών-επισκεπτών. Πολλές από αυτές τις μορφές αναπτύχθηκαν υπό την επιρροή του οικολογικού κινήματος ενώ είναι συχνό φαινόμενο η παράλληλη ανάπτυξή

εναλλακτικών μορφών που συνδέουν την οικολογία και τον πολιτισμό (π.χ. οικοτουρισμός – πολιτιστικός τουρισμός). (Βελισσαρίου, 2000)

Δηλαδή η ανάγκη του ατόμου για διακοπές άρχισε να συνδυάζεται με τα προσωπικά ενδιαφέροντα του κάθε ατόμου ξεχωριστά και σιγά-σιγά διαμορφώθηκαν ομάδες τουριστών με κοινά ενδιαφέροντα. Το γεγονός αυτό στάθηκε αφορμή για την εξειδίκευση του τουρισμού σε ειδικές μορφές που στόχο είχαν να ικανοποιήσουν συγκεκριμένες προτιμήσεις ομαδοποιημένων τουριστών. Οι λόγοι που δημιουργήθηκαν αυτές οι μορφές τουρισμού έχουν άμεση σχέση με τα hobbies του καθενός, με αθλητικές δραστηριότητες αλλά και επαγγελματικούς λόγους (συνέδρια) με λόγους υγείας (θεραπευτικός τουρισμός- τουρισμός υγείας) και με κάθε ιδιαίτερη προτίμηση ή λόγο που αντιστοιχεί σε μια ξεχωριστή μορφή τουρισμού.

Καθοριστικοί παράγοντες στην ανάπτυξη ειδικών μορφών τουρισμού αποδείχτηκαν οι τοπικές ιδιομορφίες σε χώρες ή περιοχές και η συχνή συνύπαρξη δυο ή τριών ειδικών μορφών σε ένα κοινό μοντέλο ανάπτυξης.

Από την άλλη, ενδέχεται κάποιες από τις ειδικές και εναλλακτικές μορφές τουρισμού να έχουν αρνητικές επιπτώσεις και επιδράσεις στο περιβάλλον και να οδηγήσουν στην υπερεκμετάλλευση τοπικών πόρων αλλά και στη συγκέντρωση δραστηριοτήτων σε ευαίσθητες περιοχές.

Διάγραμμα 1: Σημαντικότερα χαρακτηριστικά των ειδικών μορφών τουρισμού

1.2.1. Ειδικές και Εναλλακτικές Μορφές Τουρισμού

Αναμφισβήτητα ο τουρισμός συμβάλλει καθοριστικά στην ταχύρρυθμη οικονομική ανάπτυξη και στη δραστική μείωση της ανεργίας στη χώρα μας. Δεν είναι τυχαίο ότι συνεισφέρει περίπου το 18% του ΑΕΠ, αν ληφθούν υπόψη και οι πολλαπλασιαστικές επιδράσεις του στο σύνολο της οικονομίας. Το σύνολο των εσόδων της χώρας μας από τον τουρισμό είναι μεγαλύτερο από το σύνολο της αξίας των εξαγωγών μας, τόσο προϊόντων όσο και υπηρεσιών, και καλύπτει περίπου το 40% του ελλείμματος του ισοζυγίου των εξωτερικών μας πληρωμών. Στον ελληνικό τουρισμό απασχολούνται άμεσα και έμμεσα περίπου μέρος των οποίων δραστηριοποιείται στην περιφέρεια και σε μικρού ή μεσαίου μεγέθους επιχειρήσεις.

Ωστόσο, για να μπορέσει ο τουρισμός να αποκτήσει ακόμη μεγαλύτερη δυναμική και να βοηθήσει ακόμη περισσότερο στην οικονομία της χώρας θα πρέπει εκτός από τον παραδοσιακό τουρισμό να αναπτύξει και άλλες μορφές όπως συνεδριακό τουρισμό, αθλητικό τουρισμό κ.α. που αποτελούν εναλλακτικές μορφές τουρισμού.

Κοινωνικός Τουρισμός

Ο κοινωνικός τουρισμός, σαν ιδιαίτερη μορφή τουρισμού, ορίζεται το σύνολο των σχέσεων και φαινομένων τουριστικού χαρακτήρα που διευκολύνουν τη συμμετοχή στον τουρισμό των ασθενέστερων οικονομικών τάξεων. Με άλλα λόγια ο κοινωνικός ή επιδοτούμενος τουρισμός αποτελεί το είδος εκείνο του τουρισμού που χαρακτηρίζεται από το γεγονός ότι πραγματοποιείται από μέλη του κοινωνικού συνόλου, των οποίων η αγοραστική δύναμη είναι λίγο-πολύ περιορισμένη, χάρη σε ειδικές παροχές προς αυτά που μπορεί να είναι άμεσες ή έμμεσες.

Οι παροχές για κοινωνικό τουρισμό αποτελούν σήμερα για τις αναπτυσσόμενες οικονομικά χώρες υποχρέωση του κράτους. Συγκεκριμένα το σύγχρονο «κοινωνικό κράτος» έχει υποχρέωση πέρα από υγεία, καλά γερατειά, εργασία, παιδεία κλπ να εξασφαλίσει σε άτομα χαμηλής εισοδηματικής στάθμης τη δυνατότητα να κάνουν διακοπές και με αυτόν τον τρόπο να ισορροπήσουν τόσο ψυχικά όσο και σωματικά.

Απαραίτητη προϋπόθεση για την ανάπτυξη του κοινωνικού τουρισμού είναι η δημιουργία της κατάλληλης υποδομής και ανωδομής, όπως για παράδειγμα κατασκευή ειδικών τουριστικών καταλυμάτων που να ανταποκρίνονται στις οικονομικές δυνατότητες της πελατείας τους, δηλαδή «κοινωνικών τουριστών», χορήγηση επιδομάτων διακοπών που να αναπροσαρμόζονται σύμφωνα με τις πραγματικές ανάγκες μιας οικογένειας, εφαρμογή επιχορηγούμενων προγραμμάτων κοινωνικού τουρισμού για ειδικές κατηγορίες ατόμων, όπως για παράδειγμα σπουδαστές, στρατιώτες, συνταξιούχους, που η οικονομική τους κατάσταση κάθε άλλο παρά τους επιτρέπει να κάνουν διακοπές, χρηματοδότηση των διακοπών με ευνοϊκούς όρους κ.λ.π. (Σφακιανάκης 2000).

Οι κοινωνικές επιπτώσεις αφορούν ουσιαστικά τους συμμετέχοντες και είναι αναμφισβήτητα θετικές. Το σημαντικότερο γεγονός είναι η δυνατότητα που δίνεται για τουρισμό σε άτομα τα οποία δεν θα μπορούσαν να ταξιδέψουν χωρίς την βοήθεια κάποιου τέτοιου προγράμματος. Μια δεύτερη επισήμανση είναι ότι, συνήθως, τα κοινά χαρακτηριστικά των συμμετεχόντων γίνονται αίτια για ευκολότερη επαφή και γνωριμία μέσα από το ταξίδι, με βάση το κοινό επάγγελμα, την ηλικία και την οικογενειακή κατάσταση (ζευγάρια με παιδιά).

Δημιουργείται, έτσι, μια κοινότητα που λειτουργεί συχνά θετικότερα από την εμπορική λογική του κλασσικού τουρισμού των διακοπών. Ένα τρίτο στοιχείο αφορά τις ειδικές ομάδες πληθυσμού (ηλικιωμένοι, ασθενείς, αγρότες, ανάπηροι) για τις οποίες αυτά τα προγράμματα δίνουν δυνατότητες κοινωνικοποίησης αλλά και συμμετοχής σε δραστηριότητες.

Οι οικονομικές επιπτώσεις αφορούν τους τουρίστες, το κράτος αλλά και τους τοπικούς επιχειρηματίες. Οι τουρίστες ενισχύονται οικονομικά με διάφορους τρόπους για να ταξιδέψουν, χρησιμοποιώντας βέβαια πόρους σε μεγάλο ποσοστό δικούς τους (Ταμείου Διακοπών). Το κράτος ασκεί μέσω του κοινωνικού τουρισμού μια πολιτική ενίσχυση των κοινωνικών παροχών αλλά και της απασχόλησης σε τοπικό επίπεδο, στοχεύοντας ουσιαστικά και στην ενίσχυση του ευρύτερου τουριστικού τομέα (επιμήκυνση της τουριστικής περιόδου γενικότερα στον τόπο υποδοχής). Τέλος, οι τοπικοί επιχειρηματίες

ωφελούνται από τον κοινωνικό τουρισμό, διότι είναι τουρισμός των μεγάλων αριθμών και συχνά μετριάζει το πρόβλημα της εποχικότητας.

Αναμφισβήτητα υπάρχουν πολλά προβλήματα, με πρώτο το γεγονός ότι κάθε μορφή κοινωνικής παροχής αποτελεί οικονομική απειλή, αλλά συνολικά τα προγράμματα αυτά είναι πολύ θετικά για την οικονομία.

Θεραπευτικός – Ιαματικός Τουρισμός

Ο θεραπευτικός – ιαματικός τουρισμός ή τουρισμός τα τελευταία 15 χρόνια εξελίσσεται σε μια από τις βασικότερες μορφές τουρισμού. Αφορά την επίσκεψη σε περιοχές που διαθέτουν ιαματικά λουτρά, πηγές, κέντρα θαλασσοθεραπείας, Spa, υδροθεραπευτήρια κτλ, με σκοπό την ίαση από κάποιο νόσημα ή την επίσκεψη για λόγους κοσμετολογίας, ξεκούρασης και χαλάρωσης.

Η νέα αυτή εξειδίκευση του τουρισμού υγείας κερδίζει διαρκώς και μεγαλύτερη πελατεία στις ανεπτυγμένες χώρες και ιδιαίτερα στην Κεντρική και Βόρεια Ευρώπη.

Τα βασικά χαρακτηριστικά αυτής της μορφής τουρισμού αναφέρονται από τη μια πλευρά στη σύνθεση της πελατείας τους, που δεν αποτελείται αποκλειστικά από άτομα της δεύτερης και τρίτης ηλικίας αλλά και από νεότερους ανθρώπους που επιθυμούν να συνδυάσουν τις διακοπές τους με ένα ολοκληρωμένο πρόγραμμα. Το νέο «προϊόν» πλάσεται, λοιπόν με νέο περιτύλιγμα, εμπλουτίζεται με αξιοπρεπείς εγκαταστάσεις που φθάνουν μέχρι και πέντε αστέρων καταλύματα και υπηρεσίες και η έμφαση δίνεται στην αναζωογόνηση και τις ευεργετικές επιπτώσεις ενός ολοκληρωμένου προγράμματος δραστηριοτήτων και αγωγής που υποστηρίζεται από ειδικούς της ιατρικής και ψυχοσωματικής υγιεινής. Η μορφή αυτή τουρισμού, εκτός από ειδικές εγκαταστάσεις υδρόλουτρο-θαλασσο-αεροθεραπείας και καταλύματα αξιώσεων με συμπληρωματικές εγκαταστάσεις, απαιτεί και ειδικές ιατρικές και φυσιοθεραπευτικές υπηρεσίες περιλαμβάνει τις υπηρεσίες που έχουν σχέση με την υγεία, τον Ιατρικό έλεγχο, την ειδική διαιτητική, την θεραπεία με βιταμίνες, τις βοτανοθεραπείες, τη γυμναστική, τις ειδικές θεραπείες όπως αντικαπνιστική, θεραπεία του άγχους, ψυχοθεραπεία, κινησιοθεραπεία, χαλάρωση, εκμάθηση ύπνου, έρευνα της σωστής γραμμής του σώματος αισθητική κ.α.

Η φύση εκτός από σπάνια τοπία και ιδιαίτερες φυσικές ομορφίες, «χάρισε» στην Ελλάδα και πηγές με σημαντικές θεραπευτικές ιδιότητες. Τα ιαματικά λουτρά αποτελούν μέρος του εθνικού πλούτου της χώρας, ενώ οι θεραπευτικές τους ιδιότητες ήταν γνωστές, ήδη, από τους αρχαίους χρόνους. Οι ιαματικοί φυσικοί πόροι είναι διάσπαρτοι στην ελληνική επικράτεια, ενώ τα νερά των συγκεκριμένων πηγών διαφέρουν από τα συνηθισμένα, είτε λόγω της υψηλής τους θερμοκρασίας είτε λόγω της παρουσίας σπάνιων δραστικών συστατικών. Τα νερά αυτά χαρακτηρίζονται ως μεταλλικά εξαιτίας της θερμοκρασίας ή της γενικής τους χημικής σύστασης. Εκτός από τις ψυχρές μεταλλικές πηγές υπάρχουν και οι θερμοπηγές, με τις οποίες οικοδομήθηκε ένας κλάδος θεραπευτικής αγωγής, η ιαματική υδροθεραπεία (θερμαλισμός).

Η γεωγραφική κατανομή των πηγών δεν είναι τυχαία, καθώς συνδέεται είτε με τεκτονικά γεγονότα, όπως, για παράδειγμα, στις περιπτώσεις των πηγών του Καϊάφα, της Κυλλήνης και του Λαγκαδά, είτε με ηφαιστειακές δραστηριότητες όπως, για παράδειγμα, στις περιπτώσεις των πηγών των Μεθάνων, της Μήλου, της Λέσβου, της Σαμοθράκης και της Λήμνου. Η υδροθεραπεία είναι ιδιαίτερα σημαντική για την αντιμετώπιση πολλαπλών παθήσεων, όπως είναι τα αρθρικά και οι ρευματοπάθειες, και διακρίνεται σε δύο είδη:

- α) **την εσωτερική**, η οποία περιλαμβάνει την ποσιθεραπεία (πόση ιαματικών νερών), εισπνοθεραπεία (εισπνοή των αερίων ή των σταγονιδίων των μεταλλικών νερών) και τις πλύσεις (στοματικές, ρινικές, γυναικολογικές)
- β) **την εξωτερική**, η οποία περιλαμβάνει τα λουτρά, τις καταιωνίσεις (για ορισμένο χρόνο το σώμα δέχεται το θερμομεταλλικό νερό, που έρχεται με ψηλή ή χαμηλή πίεση) τις υδρομαλάξεις (το σώμα δέχεται την πίεση του νερού), την υδροκινησιοθεραπεία (συνδυασμός λουτροθεραπείας και κινησιοθεραπείας, όσο το σώμα βρίσκεται στο νερό) και την πηλοθεραπεία (εφαρμογή πηλού, που έχει «ωριμάσει», σε σημεία του σώματος με διάφορες παθήσεις).

Για την ανάπτυξη του ιαματικού τουρισμού και γενικότερα, του τουρισμού υγείας, λειτουργούν ήδη δύο κέντρα θαλασσοθεραπείας στην Κρήτη,

εφοδιασμένα με το ειδικό σήμα λειτουργίας του Ε.Ο.Τ. και είναι υπό κατασκευή άλλα δύο.

Σε αυτήν την κατηγορία τουριστικής υποδομής περιλαμβάνονται, επίσης, τα 14 υδροθεραπευτήρια (ιδιοκτησίας Ε.Ο.Τ.), στα οποία εξυπηρετούνται ετησίως περί τα 100.000 άτομα, με 1.400.000 θεραπευτικές αγωγές (λούσεις, κλπ.) καθώς και δεκάδες άλλες ιαματικές πηγές που λειτουργούν από τοπικούς φορείς και προσφέρουν στους επισκέπτες σύγχρονες υπηρεσίες υψηλών προδιαγραφών (<http://www.gnto.gr>).

Θρησκευτικός Τουρισμός

Σύμφωνα με τον ΕΟΤ είναι ένα είδος τουρισμού που αφορά μια κατηγορία ατόμων που επισκέπτονται θρησκευτικούς τόπους που περιλαμβάνουν εκκλησίες, μοναστήρια, πανηγύρεις είτε στη χώρα της διαμονής τους ή σε κάποια άλλη για λόγους λατρείας ή για να πάρουν μέρος σε θρησκευτικές εκδηλώσεις και που στη χώρα μας βρίσκεται ακόμα σε αρχικό στάδιο ανάπτυξης. Τα μνημεία της ελληνικής ορθοδοξίας είναι αναπόσπαστο τμήμα της εθνικής κληρονομιάς και αποτελούν αξιόλογο πόλο έλξης επισκεπτών. Οι βυζαντινές και οι μεταβυζαντινές εκκλησίες με την αξιόλογη εικονογράφησή τους, τα ψηφιδωτά, τις τοιχογραφίες και τις σπάνιες εικόνες τους, οι επιβλητικοί καθεδρικοί ναοί, τα ξωκλήσια και τα προσκυνήματα της υπαίθρου, τα μοναστήρια τα μετόχια και οι σκήτες, η μοναδική μοναστική πολιτεία του Αγίου Όρους και τα μοναστήρια των Μετεώρων (Θεσσαλία), μαρτυρούν την επίμονη προσήλωση στις παραδόσεις και τη στενή και μακραίωνη διασύνδεση της τέχνης με τη θρησκευτική λατρεία.

Σε πολλές περιοχές της χώρας, ο επισκέπτης έχει την ευκαιρία να συναντήσει, επίσης, κτίσματα και μνημεία λατρείας διαφορετικών δογμάτων και θρησκειών, που συνυπάρχουν σε ένα διαρκή διάλογο, αναδεικνύοντας το σπάνιο ιστορικό και πολιτισμικό παλίμψηστο του ελληνικού χώρου. Η Ελλάδα είναι ίσως μια από τις λίγες χώρες στον κόσμο που μπορεί να αναπτύξει τη μορφή αυτή του τουρισμού, καθώς τα ελληνικά μοναστήρια αποτελούν θαυμάσια τεκμήρια τέχνης και τεχνικής, χτισμένα από το 10^ο αιώνα συνδυάζουν την ελληνική ορθόδοξη παράδοση με την εξέλιξη της αρχιτεκτονικής και της ζωγραφικής στον ελληνικό χώρο. Ο ορθόδοξος μοναχισμός έχει προσφέρει σε

κάθε γωνιά του τόπου μας θαυμάσια μνημεία, προσαρμοσμένα απόλυτα στη γεωγραφική θέση, το ανάγλυφο του εδάφους και το φυσικό τοπίο.

Η μορφή αυτού του τουρισμού είναι περιορισμένης διάρκειας συνήθως από μία έως τρεις ημέρες. Επίσης τα τουριστικά πακέτα για θρησκευτικό τουρισμό είναι σχετικά φτηνότερα από άλλων μορφών τουρισμού. Τα οικονομικά οφέλη για τους θρησκευτικούς τόπους είναι σημαντικά (<http://www.gnto.gr>).

Επαγγελματικός – Συνεδριακός – Εκθεσιακός Τουρισμός

Η μορφή αυτή περιλαμβάνει ταξίδια διαφόρων μορφών, που πραγματοποιούνται για επαγγελματικούς λόγους καθώς και την οργάνωση συνεδρίων, διεθνών εκθέσεων ή συναντήσεις με μεγάλο ή μικρό αριθμό συμμετεχόντων σε οποιοδήποτε επίπεδο τοπικό, περιφερειακό, εθνικό ή διεθνές. Ειδικότερα τα ταξίδια αυτά αφορούν ειδικό τμήμα της αγοράς, χαρακτηρίζονται από ιδιαίτερα κίνητρα, απαιτούν κατάλληλη υλικοτεχνική υποδομή και ιδιαίτερη οργάνωση και προσωπικό.

Μπορούμε να διακρίνουμε τρεις μορφές επαγγελματικού τουρισμού:

- Συνεδριακός τουρισμός: αφορούν την συνάντηση ατόμων από διαφορετικά συνήθως μέρη, για μία η περισσότερες ημέρες, με σκοπό την ανταλλαγή επιστημονικών και ειδικών γνώσεων στο πλαίσιο ενός προκαθορισμένου προγράμματος.
- Εκθεσιακός τουρισμός: αφορούν την διοργάνωση εκθέσεων από επιχειρήσεις, φορείς, οργανισμούς, κράτη, ιδρύματα, συνδέσμους, με σκοπό να αξιοποιήσουν την επικοινωνιακή δυνατότητα των εκθέσεων προκειμένου να δημιουργήσουν τις κατάλληλες προϋποθέσεις για την διάδοση πληροφοριών προς τον επιθυμητό στόχο. Οι εκθέσεις ενσωματώνουν τρία βασικά εργαλεία του μάρκετινγκ, τη διαφήμιση, τις δημόσιες σχέσεις, την προώθηση πωλήσεων και πραγματοποιούνται σε εκθεσιακά κέντρα ή χώρους κατάλληλους για τέτοιες εκδηλώσεις.
- Ταξίδια κινήτρων: εντάσσονται στη γενικότερη κατηγορία των εταιρικών ταξιδιών και είναι η πραγματοποίηση διακοπών με έξοδα της επιχείρησης, ως ανταμοιβή εξαιρετικής απόδοσης στο πλαίσιο μιας

ενέργειας-κινήτρων. Τα ταξίδια – κίνητρα αποτελούν για την επιχείρηση ένα μέσο υποκίνησης, με απώτερο στόχο την αύξηση της απόδοσης των εργαζομένων. Πρόκειται για πολυτελή ταξίδια περιορισμένων χρονικής διάρκειας ταξιδιού τρεις ως τέσσερις μέρες συνήθως που τα αναλαμβάνουν ταξιδιωτικά γραφεία σκοπεύοντας στην ικανοποίηση των στελεχών διαφόρων επιχειρήσεων, με την παροχή υψηλής ποιότητας υπηρεσιών σε τουριστικούς προορισμούς που κατά προτίμηση να ξεχωρίζουν από τους συνηθισμένους (Βελισσαρίου 2000).

Δυστυχώς για τη χώρα μας ενώ οι δυνατότητες που διαθέτει για την ανάπτυξη του τουρισμού αυτού είναι πολύ μεγάλες, βρίσκεται στην τελευταία θέση στη διεθνή συνεδριακή πίτα από την άποψη του αριθμού συνεδρίων που φιλοξενεί ετήσια. Η μέχρι σήμερα πείρα δείχνει ότι όσες ελληνικές ξενοδοχειακές επιχειρήσεις επένδυσαν σε μεγάλα και σύγχρονα συνεδριακά κέντρα διαπίστωσαν ότι ο τζίρος των συνεδριακών πελατών τους ήταν διπλάσιος από αυτόν των άλλων πελατών τους και ότι παρά τη διεθνή ύφεση η ζήτηση για συνεδριακό τουρισμό αυξάνει σε αντίθεση με το γενικό τουρισμό που μειώνεται.

Για την ανάπτυξη του συνεδριακού τουρισμού απαιτείται η λήψη μιας σειράς μέτρων τα οποία σχετίζονται τόσο με την δημιουργία κατάλληλης υποδομής όπως η κατασκευή σύγχρονων συνεδριακών κέντρων άρτια εξοπλισμένων, μεγάλης χωρητικότητας και με βοηθητικούς χώρους όσο και με την αλλαγή του θεσμικού πλαισίου για τους οργανωτές συνεδρίων και εκθέσεων καθώς πολλά μη ειδικευμένα άτομα οργανώνουν σήμερα συνέδρια με αποτέλεσμα να δυσφημίζεται η Ελλάδα στο εξωτερικό. Όσον αφορά την υποδομή την τελευταία περίοδο υπάρχει μια έντονη κινητικότητα εκ μέρους της πολιτείας για να καλυφθούν οι ελλείψεις και παραλείψεις των προηγούμενων χρόνων.

Αξίζει να σημειωθεί ότι η οργάνωση και δημιουργία γραφείων συνεδριακού τουρισμού σε εθνικό και τοπικό επίπεδο αποτελεί θεμέλιο λίθο της αποτελεσματικής προσπάθειας προβολής και προώθησης μίας χώρας ή μίας περιοχής ως συνεδριακού προορισμού στην έντονα ανταγωνιστική διεθνή αγορά των συνεδρίων καθώς και το ότι μέχρι σήμερα η χώρα μας δεν διαθέτει

κανένα Convention Bureau, έκτος από αυτό της Θεσσαλονίκης, (Thessaloniki Conventions & Visitors Bureau-TCVB) (Κομίλης, 2003).

Προϋποθέσεις εγκατάστασης συνεδριακού κέντρου: (Βελισσαρίου 2000)

- Γεωγραφική θέση, με εύκολη διεθνή συγκοινωνιακή πρόσβαση
- Συγκοινωνιακή σύνδεση με το κέντρο της πόλης
- Επαρκείς θέσεις στάθμευσης
- Φυσικές ομορφιές, αξιοθέατα στην ευρύτερη περιοχή προσφέροντας την δυνατότητα διοργάνωσης εκδρομών και παράλληλων εκδηλώσεων

Μορφωτικός Τουρισμός

Ο μορφωτικός τουρισμός αποτελεί μια μορφή τουρισμού στην οποία τα άτομα έχουν σαν σκοπό την συμμετοχή τους σε πολιτιστικές γενικά εκδηλώσεις. Συγκεκριμένα αυτό το είδος τουρισμού που ως σημειωθεί εμφανίζει ανοδικές τάσεις διεθνώς, περιλαμβάνει μεταξύ άλλων επισκέψεις ιστορικών μνημείων αρχαιολογικών χώρων, μουσείων, πινακοθηκών, παρακολουθήσεις συναυλιών, θεατρικών παραστάσεων, όπερας, καθώς επίσης συμμετοχές σε πολιτιστικές εκδηλώσεις ή σεμινάρια γλωσσολογίας, φιλοσοφίας, ψυχολογίας, κοινωνιολογίας, ανθρωπολογίας κλπ. Για την ανάπτυξη αυτής της μορφής τουρισμού απαιτείται όχι μόνο βασική τουριστική υποδομή αλλά και ειδική υποδομή όπως προγράμματα με πλούσιες πολιτιστικές μορφωτικές και καλλιτεχνικές εκδηλώσεις.

Οικοτουρισμός – Οικολογικός Τουρισμός

Ο Οικοτουρισμός είναι ο φυσικός τουρισμός λίγων επιπτώσεων που συμβάλλει στη διατήρηση των βιοτόπων και των ειδών της χλωρίδας και της πανίδας είτε άμεσα μέσα από την συμβολή στη διατήρηση του περιβάλλοντος είτε έμμεσα μέσα από την εξασφάλιση εσόδων στην τοπική κοινότητα αρκετών για τους κατοίκους της, προστατεύοντας έτσι τη φυσική τους κληρονομιά ως πηγή εσόδων. Τουρισμός δηλαδή που συνδυάζει την τοπική οικονομική ανάπτυξη, διαφύλαξη της ποιότητας του περιβάλλοντος και την ανάδειξη των φυσικών πλεονεκτημάτων και της ιστορίας μιας περιοχής. Η Ελλάδα διαθέτει ιδιαίτερα πλούσιο και ποικίλο φυσικό περιβάλλον, καθώς παρά τη μικρή της έκταση παρουσιάζει σπάνια γεωμορφολογία με έντονες αντιθέσεις και πολλές

περιοχές υψηλής οικολογικής αξίας. Χιλιάδες δαντελωτές ακτές, επιβλητικά βουνά, σπήλαια και φαράγγια, λίμνες, ποτάμια, βιότοποι εξαιρετικής ομορφιάς και μοναδικά οικοσυστήματα «προικίζουν» την ελληνική γη με εντυπωσιακά τοπία, τα οποία σε συνδυασμό με το ήπιο κλίμα της χώρας, καθιστούν την Ελλάδα ιδανικό προορισμό για τους λάτρεις του οικολογικού-εναλλακτικού τουρισμού. Επισκεπτόμενος διάφορες περιοχές της χώρας, ο φυσιολάτρης περιηγητής έχει την ευκαιρία:

- να περιπλανηθεί στα αισθητικά δάση ή να εξερευνήσει τους εθνικούς δρυμούς όχι μόνο στην ορεινή ενδοχώρα αλλά και σε ορισμένα νησιά ή κοντά σε ποταμούς και σε λίμνες
- να απολαύσει τα υπέροχα μνημεία της φύσης, τα φαράγγια, τα σπήλαια και τους καταρράκτες
- να παρατηρήσει και να θαυμάσει τα σπάνια είδη πουλιών που φωλιάζουν ή καταφεύγουν στα παράκτια οικοσυστήματα και του υγρότοπους (βραχώδεις ακτές, αμμώδεις παραλίες, αμμοθίνες, «δέλτα» ποταμών, λίμνες, έλη, αλίπεδα κ.α.)
- να μελετήσει την εξαιρετική ποικιλία της χλωρίδας στην ελληνική ύπαιθρο
- να επισκεφθεί τα μοναδικά θαλάσσια πάρκα της Αλοννήσου και της Ζακύνθου, όπου βρίσκουν, αντίστοιχα, καταφύγιο δύο προστατευόμενα είδη, η μεσογειακή φώκια μονάχους-μονάχους και η θαλάσσια χελώνα καρέτα-καρέτα.
- να συμμετάσχει σε δραστηριότητες extreme σπορ (κανόε-καγιάκ, rafting, monoraft, hydrospeed, canyoning, ποδήλατο βουνού κ.α.), που τα τελευταία χρόνια γνωρίζουν θεαματική άνοδο στην Ελλάδα
- τέλος, να διαμείνει σε πρότυπες αγροτουριστικές μονάδες, που αναπτύσσονται σε όλη την επικράτεια και δίνουν τη δυνατότητα στον επισκέπτη να γνωρίσει την τοπική αρχιτεκτονική, πολιτισμική και γαστρονομική παράδοση, αλλά και τα προϊόντα, τις αγροτικές ασχολίες και την καθημερινή ζωή των κατοίκων κάθε περιοχής.

Οι επισκέπτες των οικολογικά ευαίσθητων περιοχών οφείλουν να τηρούν προσεκτικά τις απαιτήσεις για την προστασία του περιβάλλοντος από τη

ρύπανση, την αποφυγή κάθε ενόχλησης των φυσικών βιοτόπων και διατάραξης της ισορροπίας των οικοσυστημάτων. Πληροφορίες για το πώς μπορεί κάποιος να επισκεφθεί προστατευόμενες περιοχές και να συμμετέχει σε ειδικά προγράμματα, παρέχουν τα διάφορα τοπικά κέντρα πληροφόρησης, η τοπική αυτοδιοίκηση, καθώς και ειδικευμένα γραφεία.

Οι συνδυασμοί όλων ή κάποιων από τα είδη τουρισμού που αναφέραμε πιο πάνω μπορούν να συμβάλουν καθοριστικά στην ανάπτυξη του τουρισμού στη χώρα μας. Η προσφορά τουριστικών πακέτων γαστρονομίας, ψυχαγωγίας και ενημέρωσης για τον πολιτιστικό πλούτο που διαθέτει η Ελλάδα πρέπει να αποτελέσει προτεραιότητα για τους τουριστικούς πράκτορες καθώς θα αμβλύνει τη χωροταξική συγκέντρωση της τουριστικής δραστηριότητας, και θα αναβαθμίσει και θα εμπλουτίσει το τουριστικό προϊόν που προσφέρεται από αυτήν (<http://www.gnto.gr>).

Σύμφωνα με τον *Παγκόσμιο Οργανισμό Τουρισμού (WTO)* και *THE INTERNATIONAL ECOTOURISM SOCIETY (TIES)* οι επιχειρήσεις που προωθούν οικοτουριστικό προϊόν, θα πρέπει να τηρούν τις ακόλουθες προϋποθέσεις:

1. Η επιχείρηση να οργανώνει ταξίδια αναψυχής, ξενάγησης και ψυχαγωγίας σε τόπους φυσικού κάλους
2. Να παίρνει μέρος στην προστασία μη ανανεώσιμων πόρων και άλλων πηγών του περιβάλλοντος.
3. Να δημιουργεί περιβαλλοντική γνώση.
4. Να προσφέρει άμεσα χαρακτηριστικά προτερήματα για τη συντήρηση παραδοσιακών τόπων.
5. Να σέβεται την τοπική κουλτούρα
6. Να στηρίζει τα ανθρώπινα δικαιώματα
7. Να προσφέρει χαρακτηριστικά πλεονεκτήματα για την ενδυνάμωση των γηγενών πληθυσμών.
8. Να συνεισφέρει στην εκπαίδευση και γνωριμία του επισκέπτη με την τοπική κουλτούρα, ήθη, έθιμα και τοπικές συνήθειες.
9. Να προωθεί τη φιλοσοφία για «επιστροφή στη φύση».

Θαλάσσιος Τουρισμός

Ο θαλάσσιος τουρισμός αποτελεί μια ειδική μορφή τουρισμού ιδιαίτερα σημαντική για την Ελλάδα με τεράστια περιθώρια ανάπτυξης.

Σύμφωνα με τον Ηγουμενάκη, *Θαλάσσιος τουρισμός είναι το σύνολο των τουριστικών δραστηριοτήτων που διεξάγονται στο θαλάσσιο χώρο μιας χώρας, ενώ κατά τον Σωτηριάδη ο θαλάσσιος τουρισμός περιλαμβάνει δύο ειδικότερες μορφές τις κρουαζιέρες και το yachting. (Βελισσαρίου 2000)*

Ο θαλάσσιος τουρισμός αναφέρεται στο σύνολο δραστηριοτήτων και υπηρεσιών που αναπτύσσονται στον θαλάσσιο χώρο μιας χώρας υποδοχής τουριστών. Οι υπηρεσίες και οι δραστηριότητες θα πρέπει να αποτελούν αναπόσπαστο και βασικό στοιχείο της τουριστικής μορφής και όχι μέσο για την πραγματοποίηση των διακοπών (Βελισσαρίου 2000). Αναμφίβολα ο θαλάσσιος τουρισμός αποτελεί μια από τις δυναμικότερες και επιλεκτικότερες μορφές του σύγχρονου τουρισμού αφού η σημασία του στις τουριστικές οικονομίες των χωρών που έχουν τόσο τις φυσικές προϋποθέσεις όσο και τις οικονομικές δυνατότητες να τον αναπτύξουν είναι κυριολεκτικά μεγάλες.

Η πιο παραγωγική και συναλλαγματοφόρα δραστηριότητα του θαλάσσιου τουρισμού είναι αναμφίβολα εκείνη της ναύλωσης σκαφών αναψυχής κάθε είδους όπως για παράδειγμα πολυτελών θαλαμηγών, ιστιοφόρων, ταχύπλων σκαφών κ.λ.π.

Η πελατεία στην οποία, είναι κατά το πλείστο τουρίστες υψηλής εισοδηματικής στάθμης. Άλλη αξιόλογη συναλλαγματοφόρα θαλάσσια δραστηριότητα είναι και αυτή των κρουαζιερών, η ζήτηση των οποίων παρουσιάζει διεθνώς σημαντική αύξηση. Οι σύγχρονες τάσης της αγοράς συγκλίνουν στα μεγαλύτερα και πολυτελέστερα κρουαζιερόπλοια, τα οποία εξασφαλίζουν υψηλή ποιότητα διαμονής και ψυχαγωγίας στους πελάτες τους, που κατά κανόνα αποτελούν μεσαίας και υψηλής εισοδηματικής στάθμης.

Οι κρουαζιέρες αποτελούν οργανωμένες περιηγήσεις με ειδικά πλοία τα κρουαζιερόπλοια, μέσα στα οποία προσφέρονται πλήθος υπηρεσιών και διευκολύνσεων. Τα σύγχρονα κρουαζιερόπλοια, πέρα από επισκέψεις και εκδρομές σε λιμάνια τουριστικού ενδιαφέροντος, προσφέρουν στον τουρίστα διαμονή η οποία συνδέεται με υπηρεσίες διασκέδασης όπως χορό,

κινηματογράφο, θέατρο, συνέδρια, εκθέσεις, άθληση, αλλά και δραστηριότητες εκτός του πλοίου, όπως διάφορα θαλάσσια σπορ. Σύμφωνα με τον ΕΟΤ, στο χώρο των κρουαζιέρων, τα κρουαζιερόπλοια με ελληνική σημαία, που πραγματοποιούν μονοήμερες, 3ήμερες, 4ήμερες, 7ήμερες και πολυήμερες κρουαζιέρες σε ελληνικά λιμάνια και λιμάνια άλλων χωρών της Ανατολικής Μεσογείου, είναι άνω των 160.000 κόρων και έχουν συνολική δυναμικότητα άνω των 10.000 επιβατών (<http://www.gnto.gr>)

Όμως, τα ελληνικά λιμάνια επισκέπτονται και κρουαζιερόπλοια με ξένη σημαία, που, κατά την ΕΣΥΕ, έφεραν στα θαλάσσια σύνορα της χώρας 471.908 επιβάτες το 2000 (<http://www.gnto.gr>).

Το yachting αποτελείται από περιηγήσεις με σκάφη αναψυχής κυρίως ιστιοφόρα και θαλαμηγούς τα οποία είτε είναι ιδιόκτητα ή τα ενοικιάζουν με πλήρωμα (crewed boats) ή χωρίς (bare boats).

Μια άλλη κατηγορία yachting είναι τα πλοία motor yachts με πλήρωμα τα οποία φιλοξενούν έξι έως τριάντα άτομα.. Τέλος μια ακόμη δημοφιλής μορφή είναι τα flotillas (στολίσκοι) που περιλαμβάνουν μικρά βοηθητικά σκάφη με τέσσερις έως έξι θέσεις (Βελισσαρίου 2000). Η ζήτηση σκαφών αναψυχής έχει αλλοδαπή προέλευση σε ποσοστό περίπου 95%, ενώ οι Ευρωπαίοι (ειδικότερα, οι Γερμανοί και Γάλλοι) προτιμούν τα ιστιοπλοϊκά και οι Αμερικανοί τα μηχανοκίνητα (Venetoroulos 1997).

Πολιτιστικός Τουρισμός

Ο Παγκόσμιος Οργανισμός Τουρισμού (WTO) θεωρεί πως πολιτιστικός τουρισμός είναι το ταξίδι που γίνεται με κίνητρο βασικά πολιτιστικό – περιλαμβάνοντας εκπαιδευτικές περιηγήσεις, θεατρικές παραστάσεις, φεστιβάλ, προσκυνήματα, επισκέψεις σε αρχαιολογικούς χώρους, μνημεία και μουσεία, καθώς και τη μελέτη του φυσικού περιβάλλοντος, του λαϊκού πολιτισμού και της τέχνης. Θα μπορούσαμε να πούμε ότι πολιτιστικό τουρισμό έχουμε όταν ο επισκέπτης θέλει να κατανοήσει και να εκτιμήσει τον βασικό χαρακτήρα ενός τόπου και τον πολιτισμό του ως σύνολο, περιλαμβάνοντας:

- την ιστορία και την αρχαιολογία
- τον λαό και τον τρόπο ζωής του
- την πολιτιστική εξέλιξη

- τις τέχνες και την αρχιτεκτονική
- το φαγητό, το κρασί και την τοπική παραγωγή
- την κοινωνική, οικονομική και πολιτική δομή
- τη μορφολογία της περιοχής
- τα διάφορα φεστιβάλ και εκδηλώσεις

Εκτιμάται ότι ο πολιτιστικός τουρισμός αναπτύσσεται με ρυθμό 15% τον χρόνο και ότι το 37% όλων των διεθνών ταξιδιών περιλαμβάνει ένα πολιτιστικό στοιχείο.

Από το άλλο μέρος, ο μαζικός τουρισμός αναπτύσσεται με ρυθμό μόνο 8% τον χρόνο. Η Ελλάδα έχει μια πολύ μεγάλη πολιτιστική κληρονομιά που αποτελεί το μεγαλύτερο συγκριτικό της πλεονέκτημα έναντι των άλλων χωρών και αν την εκμεταλλευθεί κατάλληλα θα προσελκύσει ένα μεγάλο μέρος της παγκόσμιας τουριστικής κίνησης. Η παραδοσιακή αρχιτεκτονική, οι παραδοσιακοί οικισμοί και τα ιστορικά κέντρα των πόλεων αποτελούν βασικά στοιχεία της πολιτιστικής

κληρονομιάς και φυσιογνωμίας της χώρας μας.

Η διατήρηση και η ανάδειξη της αρχιτεκτονικής κληρονομιάς αποτελεί συστατικό στοιχείο της τουριστικής ανάπτυξης και της προσφοράς εναλλακτικών δυνατοτήτων για κάθε είδους τουριστική δραστηριότητα. Πολλά κτήρια παραδοσιακής αρχιτεκτονικής έχουν σήμερα αποκτήσει νέες χρήσεις και στεγάζουν διάφορες λειτουργίες, όπως τουριστικά καταλύματα, μουσεία, εκθέσεις, εστιατόρια, δημόσιες και δημοτικές υπηρεσίες κ.λπ. Τα ιστορικά κέντρα των ελληνικών πόλεων αναζωογονούνται με ανακαινίσεις κτηρίων, πεζοδρομήσεις και διαμορφώσεις χώρων αποτελώντας ελκυστικούς τόπους επίσκεψής τους.

Η Ελλάδα διαθέτει ένα πλήθος από αρχαία μνημεία, συναρπαστικά μουσεία και θεματικούς αρχαιολογικούς χώρους προσφέροντας την ευκαιρία για μια ιστορική περιπλάνηση στους αιώνες, την πιθανότητα για μια νοερή αναδρομή στο μύθο, την ιστορία και την κουλτούρα από τους κλασικούς χρόνους έως και σήμερα. Πολλά τουριστικά γραφεία διοργανώνουν περιηγήσεις με αρχαιολογικό ενδιαφέρον, επισκέψεις σε χώρους ανασκαφών

και συναντήσεις με κατοίκους για συμμετοχή των επισκεπτών σε κοινές πολιτιστικές εκδηλώσεις (<http://www.gnto.gr>).

Αθλητικός Τουρισμός

Πολλοί συγγραφείς ορίζουν την έννοια του αθλητικού τουρισμού ως όλες τις μορφές ενεργητικής και παθητικής ανάμιξης σε αθλητικές δραστηριότητες όπου η συμμετοχή είναι τυχαία ή οργανωμένη και γίνεται για επαγγελματικούς ή μη λόγους με προϋπόθεση τη μετακίνηση μακριά από τον τόπο διαμονής και εργασίας. Είναι φανερό ότι ο αθλητικός τουρισμός αποτελεί ένα ιδιαίτερα σύνθετο και ευρύ φαινόμενο. Για την ανάπτυξη του αθλητικού τουρισμού υπάρχει η ανάγκη για διευρυμένη υψηλής ποιότητας υποδομής σε διάφορους τομείς υποστήριξης, οι οποίοι είναι το φυσικό περιβάλλον, οι υπηρεσίες, η διασκέδαση, οι μεταφορές, το τεχνητό περιβάλλον, η στέγαση, η πολιτιστική κληρονομιά, οι οργανισμοί και οι κατασκευασμένες διευκολύνσεις.

Ο αθλητικός τουρισμός κατάφερε να προσελκύσει σημαντικό αριθμό ενδιαφερομένων αποκτώντας την αντίστοιχη οικονομική, κοινωνική και πολιτιστική σημασία. Παράλληλα, οι παραγωγοί της τουριστικής βιομηχανίας οι οποίοι ανέκαθεν αναζητούσαν νέους τομείς επέκτασης των δραστηριοτήτων τους διέκριναν νωρίς τα οικονομικά κυρίως οφέλη του αθλητικού τουρισμού και προχώρησαν σε σημαντικές επενδύσεις. Ως συνέπεια, ο αθλητικός τουρισμός χαρακτηρίζεται από γοργό ρυθμό ανάπτυξης, μεγάλες δυνατότητες εξέλιξης και από το ιδιαίτερο ενδιαφέρον που δημιουργεί σε όλους τους εμπλεκόμενους στο τουριστικό κύκλωμα, παραγωγούς και καταναλωτές (<http://www.sport-tourism.com/> Τερζάκης 2002).

Η μορφή αυτή τουρισμού συνδυάζεται με αθλητικά γεγονότα και την επίσκεψη με αφορμή την τέλεσή τους (Ολυμπιακοί αγώνες, αγώνες ράλι, Παγκόσμιο Πρωτάθλημα ποδοσφαίρου κ.α.) ή με τη συμμετοχή σε αθλητικές δραστηριότητες (καγιάκ, ράφτινγκ, τρέκινγκ, παραπέντε, ορειβασία κτλ) οι οποίες μπορεί να ορισθούν και σαν τουρισμός περιπέτεια

Σήμερα ο αθλητισμός και ο τουρισμός αποτελούν δύο μεγάλους κοινωνικούς θεσμούς, που έχουν σε πολλές περιπτώσεις άμεσες αλληλεπιδράσεις. Οι δύο αυτοί θεσμοί γιγαντώθηκαν ειδικότερα μετά το 1960 και αποτελούν σήμερα δύο κερδοφόρες βιομηχανίες που αποφέρουν τεράστια

κέρδη. Ο συνδυασμός που προκύπτει από τις τουριστικές και τις αθλητικές δραστηριότητες και η ταύτιση του χρόνου των διακοπών με το χρόνο της πραγματοποίησης των μεγάλων αθλητικών γεγονότων αποτέλεσαν τη γενεσιουργό αιτία του αθλητικού τουρισμού (Τερζάκης, 2002).

Ως συνέπεια, ο αθλητικός τουρισμός χαρακτηρίζεται από γοργό ρυθμό ανάπτυξης, μεγάλες δυνατότητες εξέλιξης και από το ιδιαίτερο ενδιαφέρον που δημιουργεί σε όλους τους εμπλεκόμενους στο τουριστικό κύκλωμα, παραγωγούς και καταναλωτές.

Για τη χώρα μας, οι Ολυμπιακοί Αγώνες του 2004 απέτελεσαν μια μοναδική ευκαιρία προβολής αυτής της αυθεντικότητας, η οποία μπορεί να διαδραματίσει καθοριστικό ρόλο στην ανάπτυξη του αθλητικού τουρισμού. Σχετικά με το προφίλ του αθλητικού τουρισμού στην Ελλάδα προκύπτουν τα εξής: (Γλυσιά 2003).

- Προπονητικός τουρισμός - επαγγελματικές ομάδες. Εδώ συγκαταλέγονται οι επαγγελματίες, ομάδες ή αθλητές και όλοι οι παράγοντες - συνοδοί κ.λ.π. που έρχονται για εγκλιματισμό ή προπόνηση σε έναν προορισμό και δημιουργούν τουριστική κίνηση. Αυτό συμβαίνει συνήθως έναν χρόνο πριν από ένα σημαντικό αθλητικό γεγονός στον προορισμό όπου έχει προγραμματιστεί ή σε άλλο προορισμό με παρόμοιες κλιματολογικές κυρίως συνθήκες.
- Παρακολούθηση - θέαση γεγονότων. Φίλαθλοι επισκέπτες που με κεντρικό άξονα την παρακολούθηση του αθλητικού γεγονότος, δημιουργούν τουριστική δραστηριότητα.
- Συμμετοχή σε μεγάλα γεγονότα. Στην κατηγορία αυτή ανήκουν μικρότερης έκτασης αθλητικά γεγονότα, όπως οι μαραθώνιοι πόλεων, τα τοπικά αθλητικά τουρνουά, τα διάφορα ράλι, οι πολυήμερες εκδηλώσεις υπαίθριων δραστηριοτήτων, οι δρόμοι προσανατολισμού στα δάση, όπου η συμμετοχή είναι συνήθως ανοιχτή και μαζική, κ.α.
- Υπαίθριες δραστηριότητες. Αφορά σε εκδρομείς του σαββατοκύριακου, κυρίως ανθρώπους της πόλης, που εξορμούν για πολλαπλά σπορ και οικο-πολιτιστικές δραστηριότητες. Συνήθως

πηγαίνουν σε προστατευόμενες φυσικές περιοχές για σκι και ορειβασία σε χειμερινά θέρετρα το χειμώνα ή για μπάνιο, σέρφ κ.λ.π. σε παραθαλάσσια θέρετρα το καλοκαίρι.

- Άθληση - ψυχαγωγία ξενοδοχείων. Ο αθλητισμός αναψυχής ή αθλητική αναψυχή αφορά στις ειδικές δραστηριότητες που διοργανώνουν οι μεγάλες κυρίως ξενοδοχειακές μονάδες. Στην Ελλάδα συνδυάζεται σε μεγάλο ποσοστό με πολιτιστικές, επιμορφωτικές αλλά και περιβαλλοντικές δραστηριότητες.

Ορεινός Τουρισμός

Ο ορεινός τουρισμός αν και παρουσιάζει ορισμένες ομοιότητες με τον τουρισμό χειμερινών σπορ σε καμία περίπτωση δεν μπορεί να ταυτισθεί με αυτόν. Συγκεκριμένα δεν έχει χρονικούς περιορισμούς εκδήλωσης και αναφέρεται στο σύνολο δραστηριοτήτων υπαίθριας αναψυχής και τουρισμού που εκδηλώνεται αποκλειστικά και μόνο στις ορεινές περιοχές των χώρων υποδοχής τουριστών που επιθυμούν να αναπτύξουν αυτής της μορφής τουρισμό.

Απαραίτητη προϋπόθεση για την ανάπτυξη του ορεινού τουρισμού είναι η δημιουργία τουριστικών καταλυμάτων που δένουν με το φυσικό περιβάλλον και διαθέτουν όσο το δυνατό περισσότερους συμπληρωματικούς χώρους όπως εστιατόρια, μπαρ, καφετέριες, αίθουσες αναψυχής κλπ.

Η Ελλάδα είναι μια κατ' εξοχήν ορεινή χώρα, αφού στην επικράτειά της υπάρχουν περισσότερα από 300 μεγαλύτερα ή μικρότερα βουνά. Ο σημαντικότερος ελληνικός ορεινός άξονας είναι η οροσειρά της Πίνδου, που σχηματίζει τη «ραχοκοκαλιά» της ηπειρωτικής χώρας και έχει ως φυσική συνέχεια τα βουνά της Πελοποννήσου και της Κρήτης. Εξάλλου, τα περισσότερα νησιά αποτελούν, στην πραγματικότητα, τις βουνοκορφές της καταποντισμένης Αιγηίδος, που κάποτε συνέδεε την ηπειρωτική Ελλάδα με τη Μικρά Ασία.

Το ψηλότερο βουνό της χώρας είναι ο (φημισμένος από την ελληνική μυθολογία) Όλυμπος (στη Μακεδονία), που φτάνει τα 2.917 μέτρα (κορυφή Μύτικας), ενώ περίπου 40 ορεινά συγκροτήματα, σ' όλη τη χώρα, υπερβαίνουν σε υψόμετρο τα 2.000 μέτρα.

Τα ελληνικά βουνά χαρακτηρίζονται από την ποικιλομορφία τους, τα σπάνια τοπία και τα μοναδικά δάση τους, μερικά από τα οποία είναι από τα παλαιότερα φυσικά δάση της Ευρώπης. Λόγω του απaráμιλλου φυσικού τους πλούτου (σε χλωρίδα και πανίδα) πολλά από αυτά προστατεύονται ως Εθνικοί Δρυμοί, ενώ παράλληλα, τις τελευταίες δεκαετίες, με τις υποδομές που δημιουργήθηκαν αποτελούν ιδανικούς προορισμούς για όσους θέλουν να απολαύσουν δραστηριότητες χειμερινού και ορεινού τουρισμού (<http://www.gnto.gr>).

Χειμερινός Τουρισμός

Ο τουρισμός χειμερινών σπορ είναι μια δυναμική μορφή τουρισμού που προσπαθούν να αναπτύξουν οι χώρες υποδοχής τουριστών στο πλαίσιο της προσπάθειάς τους να διαφοροποιήσουν το τουριστικό προϊόν και με αυτό τον τρόπο να αξιοποιήσουν και να εκμεταλλευτούν τους αδρανείς μήνες και να προσελκύσουν διάφορες κατηγορίες τουριστών, κυρίως δε, ψηλής εισοδηματικής στάθμης. Ο τουρισμός χειμερινών σπορ καλύπτει τις δραστηριότητες που διεξάγονται στη διάρκεια του χειμώνα. Συγκεκριμένα καλύπτει τις δραστηριότητες εκείνες που εκδηλώνονται σε συγκεκριμένο γεωγραφικό χώρο και για την ακρίβεια συνήθως σε ορεινές περιοχές σε συνδυασμό πάντα με ορισμένες κλιματολογικές συνθήκες, όπως για παράδειγμα χαμηλές θερμοκρασίες που πλησιάζουν τους 0 βαθμούς Κελσίου ή και κάτω από αυτούς, πολύ χιόνι κλπ.

Η ανάπτυξη του τουρισμού χειμερινών σπορ απαιτεί την δημιουργία άρτιων οργανωμένων χιονοδρομικών κέντρων, πίστες πάγου και παγοδρομίες, αγωνιστικές πίστες για σκι, τουριστικά καταλύματα όλων των κατηγοριών, συγκοινωνιακή σύνδεση των τουριστικών τόπων χειμερινών σπορ με αστικά κέντρα αλλά και αεροδρόμια, λιμάνια και σιδηροδρομικούς σταθμούς.

Στην Ελλάδα οι διανυκτερεύσεις κατά την χειμερινή περίοδο 2007 – 2008 παρουσίασαν άνοδο κατά 0,4% φτάνοντας τις 8.622.000 έναντι 8.588.000 την περίοδο 2006 - 2007. Ωστόσο, οι διανυκτερεύσεις από επισκέπτες του εξωτερικού μειώθηκαν κατά 2,1% την ίδια περίοδο.

Εξάλλου, η πληρότητα κλινών κυμάνθηκε και για τις δύο σαιζόν περίπου στο 30%, παρουσιάζοντας οριακή άνοδο (Eurostat).

Τουρισμός Περιπέτειας

Ο τουρισμός περιπέτειας πρόκειται για μια μορφή τουρισμού με έντονο το στοιχείο του κινδύνου, της δράσης, απροσδόκητου, και της έκπληξης.

Οι κυριότερες δραστηριότητες του τουρισμού περιπέτειας είναι οι ακόλουθες:

- Τουρισμός εξερευνήσεων και προσπέλασης απρόσιτων περιοχών: Οι εξερευνήσεις αυτές πραγματοποιούνται σε δάση, ζούγκλες, βουνά κ.α.
- Τουρισμός ασκήσεων επιβίωσης και προσανατολισμού: Στόχος είναι η επιβίωση σε δυσμενείς συνθήκες και η εκμάθηση τεχνικών επιβίωσης.
- Κυνηγητικός τουρισμός και τουρισμός σαφάρι (Βελισσαρίου 2000). Θα πρέπει να σημειωθεί ότι η ζήτηση για τουρισμό περιπέτειας πρόκειται να σημειώσει αύξηση διεθνώς, έρχεται δε να καλύψει μια ανάγκη ή επιθυμία του σύγχρονου ανθρώπου των μεγαλουπόλεων για εκτόνωση από το στρες που του προκαλεί ο σύγχρονος τρόπος ζωής και η ανία της ρουτίνας.

Οι δραστηριότητες που συγκαταλέγονται στον τουρισμό περιπέτειας είναι οι εξής:

- Trekking ή πεζοπορία
- River Trekking
- Kayak ποταμού
- Rafting
- Canoe-Kayak
- Αναρρίχηση
- Mountain bike
- Jeep safari
- Ιστιοπλοΐα
- Σκι
- Ιππασία

Νέα μορφή...τουρισμού από το 2011

Ο «m-tourism» (mobile tourism) ή αλλιώς τουρισμός στο κινητό μας τηλέφωνο είναι η νέα μόδα που σιγά - σιγά επιβάλλεται στην αγορά και φαίνεται πως θα επικρατήσει το 2011 στην Ευρώπη.

Σύμφωνα με την ιστοσελίδα Euromonitor International, ενώ ξεκίνησε καθαρά για τη διευκόλυνση του επιχειρηματικού κόσμου, ο "m-tourism" επεκτείνεται τώρα και στα ταξίδια αναψυχής.

Μετά τον "απλό" τουρισμό, τον "e-tourism" τώρα γίνεται λόγος για τον "m-tourism". "M-τουρίστες" είναι όσοι μέσω του κινητού τους κάνουν κρατήσεις, ενημερώνονται για τον τόπο προορισμού τους ή συνομιλούν με άλλους ανθρώπους που έχουν επιλέξει να κάνουν το ίδιο ταξίδι. Όσοι γενικότερα "κάνουν βουτιά στον τουρισμό" με το κινητό τους τηλέφωνο, όπως σημειώνεται στην ιστοσελίδα της Euromonitor International.

Οι Ευρωπαίοι τουρίστες οπαδοί των νέων τεχνολογιών και των εφαρμογών στο κινητό τηλέφωνο αναμένεται να αυξηθούν μέσα στον επόμενο χρόνο.

Το μόνο εμπόδιο, σύμφωνα με την εν λόγω έρευνα, είναι ότι οι τιμές της περιαγωγής που εφαρμόζουν όλες οι εταιρίες κινητής τηλεφωνίας.

Ανάμεσα στις νέες τάσεις, σύμφωνα πάντοτε με την έρευνα που προβάλλεται στην ίδια ιστοσελίδα, είναι η επιστροφή του Ιράκ στο προσκήνιο ως τουριστικός προορισμός, αλλά και ο τουρισμός στο διάστημα.

Κεφάλαιο 2: Αγροτουρισμός

2.1. Γενικά

Ο αγροτουρισμός είναι μια ήπια μορφή βιώσιμης τουριστικής ανάπτυξης και πολυδραστηριότητας στον αγροτικό χώρο, με την οποία ο επισκέπτης έχει την ευκαιρία να γνωρίσει τις αγροτικές περιοχές, τις αγροτικές ασχολίες, τα τοπικά προϊόντα, την παραδοσιακή κουζίνα και την καθημερινή ζωή των κατοίκων, τα πολιτισμικά στοιχεία και τα αυθεντικά χαρακτηριστικά του χώρου αυτού, με σεβασμό προς το περιβάλλον και την παράδοση. Επίσης, η δραστηριότητα αυτή φέρνει τον επισκέπτη σε επαφή με τη φύση καθώς και με τις δραστηριότητες στην ύπαιθρο, στις οποίες μπορεί να συμμετέχει, να ψυχαγωγηθεί και να νιώσει τη χαρά της περιήγησης, της γνώσης και της ανακάλυψης, να ενσωματωθεί με τις τοπικές συνθήκες.

Ειδικότερα διακρίνονται δύο μορφές αγροτουρισμού σε διεθνές επίπεδο:

- A. Εκείνη όπου οι επισκέπτες φιλοξενούνται σε μεγάλα αγροκτήματα και συμμετέχουν στις γεωργικές εργασίες αλλά και στην καθημερινότητα και τον τρόπο ζωής των ίδιων των εργατών. Η μορφή αυτή είναι γνωστή ως «Farmhouse holidays» (Διακοπές σε αγροκτήματα) και εμφανίζεται σε χώρες με μεγάλες γεωργικές εκμεταλλεύσεις.
- B. Εκείνη που προβλέπει την φιλοξενία σε μικρά καταλύματα όπου μαζί με την διαμονή προσφέρεται και πρωινό γεύμα. Η μορφή αυτή του αγροτουρισμού είναι γνωστή ως «Bed and breakfast» και εμφανίζεται σε χώρες με μικρές γεωργικές περιοχές (Βελισσαρίου, 2000).

Πολλές επιχειρήσεις σ' όλη τη χώρα, προσφέρουν τη δυνατότητα να απολαύσετε τα μοναδικά πλεονεκτήματα της ελληνικής υπαίθρου, μέσω ειδικών προγραμμάτων αγροτουρισμού. Οι επιχειρήσεις αυτές κατατάσσονται στις παρακάτω κατηγορίες:

- πρατήρια / εκθετήρια αγροτουριστικών προϊόντων

- αγροτουριστικά κέντρα εστίασης και αναψυχής
- τουριστικά γραφεία, που αναλαμβάνουν τη διοργάνωση ή την υλοποίηση προγραμμάτων υπαίθριων δραστηριοτήτων και περιηγήσεων οικοτουριστικού και πολιτιστικού ενδιαφέροντος
- αγροκτήματα
- επιχειρήσεις παραγωγής παραδοσιακών προϊόντων
- εργαστήρια λαϊκής τέχνης (<http://www.gnto.gr>).

Στην Ελλάδα μέχρι πρόσφατα, οι δραστηριότητες αγροτουρισμού περιορίζονταν στην παροχή κάποιου καταλύματος, ενώ τα τελευταία χρόνια η κατάσταση αυτή έχει αλλάξει. Αρχίζει να καθιερώνεται γύρω από τα αγροτικά τουριστικά προϊόντα μια πολιτική, που υιοθετεί την έννοια των προϊόντων αυτών, τα οποία εκτός από τις συγκεκριμένες προσφερόμενες αγροτουριστικές υπηρεσίες και τα τοπικά προϊόντα, ενσωματώνει και ολόκληρη την εικόνα της περιοχής, έτσι όπως καταγράφεται στο αγροτικό τοπίο, στον τρόπο ζωής και τον πολιτισμό της (Ιακωβίδου, 2003).

Τόσο στην Ευρώπη όσο και στην Ελλάδα ενισχύονται μέσω χρηματοδοτήσεων οι προσπάθειες την ανάπτυξη του αγροτουρισμού. Οι στόχοι των αγροτουριστικών προγραμμάτων που εφαρμόζονται στην Ευρωπαϊκή Ένωση είναι:

1. Η συμπλήρωση και βελτίωση του γεωργικού εισοδήματος.
2. Η βελτίωση των συνθηκών εργασίας και διαβίωσης του αγροτικού πληθυσμού.
3. Η συγκράτηση του αγροτικού πληθυσμού στο τόπο διαμονής του.
4. Η βελτίωση και διάθεση των τοπικών γεωργικών και βιοτεχνικών προϊόντων.
5. Η φροντίδα του φυσικού περιβάλλοντος.
6. Η διατήρηση, η προβολή και η αξιοποίηση της αρχιτεκτονικής και πολιτιστικής κληρονομιάς» (Βελισσαρίου, 2000).
7. Η ανάπτυξη του αγροτουρισμού, οποίος παρουσιάζει μια αυξανόμενη ζήτηση στην αγορά του εξωτερικού και εσωτερικού περιβάλλοντος.

Ο Frater υποστηρίζει ότι τέσσερις κυρίως λόγοι οδήγησαν τους αγρότες να προσφέρουν καταλύματα για τουρισμό:

- για να αυξήσουν τα ετήσια εισοδήματά τους,
- για να αντισταθμίσουν το μειωμένο από τη γεωργία εισόδημα,
- για να εκμεταλλευτούν τους αχρησιμοποίητους πόρους και
- για να χαρούν τη συντροφιά των επισκεπτών (Pearce, 1997).

Στον Αγροτουρισμό είναι σαφές ότι αναζητάμε την αυθεντικότητα και την μοναδικότητα σε κάθε της μορφή και έκθεση. Η Ελλάδα διαθέτει μια σημαντική και αξιόλογη ποικιλομορφία στα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά που την κάνουν μια μοναδική χώρα. Στην Ελλάδα υπάρχει ένα ανεκμετάλλευτο δυναμικό που μπορεί να δημιουργήσει ένα εξειδικευμένο μοντέλο αγροτουρισμού για κάθε περιοχή. Η χώρα έχει το μοναδικό προνόμιο να διαθέτει ανεξάντλητους πόρους που διαφέρουν από περιοχή σε περιοχή, σπάνια φυσική ομορφιά, ιστορία, παράδοση, γαστρονομία, αρχιτεκτονική, παραδοσιακές τέχνες, μουσική παράδοση, πολιτισμό, θρησκευτικά μνημεία, χωρία, παραδοσιακούς οικισμούς, πανηγύρια, θάλασσες, βουνά, δάση φαράγγια, και όλα αυτά σχηματίζουν ένα σπάνιο και πολύχρωμο μωσαϊκό εικόνων εμπειριών που μόνο οι ντόπιοι μπορούν να εντοπίσουν και να αναδείξουν δημιουργώντας ένα τόπο ευλογημένο. Η Ελλάδα είναι μια χώρα με μοναδικότητα και ανομοιογένεια και αυτό στον αγροτουρισμό δίνει το πλεονέκτημα ανάδειξης αυτής της μοναδικότητας.

1 Για την ύπαιθρο

Τι είναι:

Τι δεν είναι:

Ένας τρόπος ανάπτυξης της υπαίθρου μέσω μιας ήπιας μορφής τουρισμού.

Μια επιτυχημένη ευρωπαϊκή πολιτική ανάπτυξης της υπαίθρου, που εφαρμόζεται επιτυχώς εδώ και τριάντα χρόνια για να αντιμετωπίσει σημαντικά προβλήματα όπως η ερήμωση της υπαίθρου, η αστυφιλία και η μείωση της αγροτικής παραγωγής.

Μια ευκαιρία να αντιμετωπίσει η Ελλάδα, όπως το έχει ήδη κάνει η Ευρώπη, τα προβλήματα της ελληνικής υπαίθρου, ουσιαστικά και μακροπρόθεσμα.

Μια ήπια μορφή τουρισμού με την οποία μπορούν να ασχολούνται οι ντόπιοι αγρότες, προκειμένου τα εισοδήματα να επιστρέφουν στην τοπική κοινότητα.

Η διατήρηση των εθίμων, της λαογραφίας, της χειροτεχνίας, των παραδοσιακών τεχνών και εργασιών που τείνουν να εκλείψουν.

Η ανάδειξη της διαφορετικότητας και της μοναδικότητας του κάθε τόπου.

Η μαζική και επεμβατική ανάπτυξη με πάσης φύσεως ξενοδοχεία, εστιατόρια και επιχειρήσεις που αλλοιώνουν το χαρακτήρα της υπαίθρου.

Απλώς μια ωραία ιδέα ή μια ευχή.

Μια ευκαιριακή και γρήγορη λύση.

Η εκμετάλλευση του πλούτου μιας περιοχής από επιχειρηματίες που δεν ανήκουν στην τοπική κοινότητα.

Μια μορφή ανάπτυξης που παραβλέπει την πολιτιστική κληρονομιά.

Η ισοπέδωση και η ομοιογένεια όλων των περιοχών.

2 Για την αγροτική οικογένεια

Ένας ουσιαστικός τρόπος να συμπληρώνει ολοχρονίς η οικογένεια της υπαίθρου το ήδη χαμηλό εισόδημά της.

Ένας τρόπος να βρουν απασχόληση οι νέοι, οι αγρότισσες, οι κάτοικοι των οικονομικά ασθενέστερων ορεινών και μειονεκτικών περιοχών.

Η δημιουργία ενός φιλικού και ζεστού περιβάλλοντος για την υποδοχή του επισκέπτη.

Η δημιουργία ενός περιβάλλοντος μέσα στο οποίο ο επισκέπτης θα γνωρίσει τον τόπο, θα τον νιώσει οικείο και θα θέλει να ξανάρθει.

Μια ευκαιριακή ή εποχιακή τόνωση του αγροτικού εισοδήματος μέσω της οποίας ο αγρότης μετατρέπεται σε ξενοδόχο και εγκαταλείπει τη γη.

Η εγκατάλειψη της υπαίθρου προς αναζήτηση δουλειάς στα αστικά κέντρα.

Η απρόσωπη παροχή υπηρεσιών.

Η φιλοξενία βάσει του επιπόλαιου σκεπτικού «πού θα τον ξαναδούμε τον τουρίστα».

3 Για τον ταξιδιώτη

Τι είναι:

Η φιλοξενία σε ένα περιβάλλον λιτό, με τοπικό χαρακτήρα, με ανέσεις αλλά χωρίς «πολυτελείς εξάρσεις».

Η επαφή του επισκέπτη με τη φύση, την αγροτική ζωή, τις καλλιέργειες, τις αγροτικές εργασίες.

Η γνωριμία του επισκέπτη με τα ήθη και τα έθιμα μιας περιοχής τα οποία αναβιώνουν με αυθεντικό τρόπο.

Η συμμετοχή του ταξιδιώτη σε ένα σύνολο δραστηριοτήτων: 1. αγροτικές δραστηριότητες (π.χ., περισυλλογή μανιταριών, ελιάς), 2. οικοτουρισμό (π.χ. παρατήρηση πανίδας και χλωρίδας, επισκέψεις σε υδροβιότοπους), 3. σθλήματα περιπέτειας (π.χ., ράφτινγκ, πεζοπορία), 4. πολιτιστικές περιηγήσεις (π.χ., επισκέψεις σε μοναστήρια, εκκλησίες, μουσεία, παραδοσιακούς οικισμούς, αρχαιολογικούς χώρους), 5. μαθήματα (π.χ., αργαλειού, παραδοσιακής κουζίνας).

Η απόλαυση τοπικών φαγητών που βασίζονται σε παραδοσιακές συνταγές και παρασκευάζονται με τοπικά ή και βιολογικά προϊόντα.

Η γνωριμία του επισκέπτη με την τοπική κοινότητα.

Τι δεν είναι:

Η ασκητική και «μίζερ» φιλοξενία, χωρίς άνεση, καθαριότητα και σπιτική ζεστασιά, αλλά ούτε και η κοσμοπολίτικη πολυτέλεια «νέντε αστέρων».

Η αντιμετώπιση της φύσης και της αγροτικής ζωής σαν ένα αδιάφορο «σκηνικό».

Η αναπαράσταση των εθίμων μιας περιοχής μόνο και μόνο για «τουριστική κατανάλωση».

Οι παθητικές διακοπές!

Η παροχή, απλώς, ενός καλού γεύματος.

Η απουσία του ντόπιου, του κατοίκου της υπαίθρου, της νοικοκυράς, και η έλλειψη επικοινωνίας και επαφής μαζί τους.

Η αξιοποίηση του ενδογενούς δυναμικού κάθε περιοχής, η αποκέντρωση της λήψης αποφάσεων, η ενίσχυση των τοπικών πρωτοβουλιών για ανάπτυξη της επιχειρηματικότητας, καθώς και η ενεργοποίηση του κοινωνικού μηχανισμού της «τοπικής συνείδησης», αποτελούν το πλαίσιο αναφοράς των νέων τάσεων για την τοπική ανάπτυξη. Στόχος είναι η αποτελεσματικότερη εκμετάλλευση των συγκριτικών πλεονεκτημάτων κάθε περιφέρειας, η προστασία του φυσικού και ανθρωπογενούς περιβάλλοντος και η προώθηση της τοπικής αειφορίας (Anthoroulou, κ.α., 1998). Στο παραπάνω πλαίσιο αναφοράς εντάσσεται και η ανάπτυξη τουριστικών δραστηριοτήτων στις αγροτικές και ορεινές περιοχές, οι οποίες παρουσιάζουν προβλήματα ερήμωσης και συρρίκνωσης του αγροτικού εισοδήματος.

Στην Ευρωπαϊκή Ένωση τα τελευταία χρόνια έχουν υιοθετηθεί μοντέλα ανάπτυξης του αγροτικού χώρου που ενισχύουν το αγροτικό εισόδημα, την περιφερειακή ανάπτυξη, την προστασία του περιβάλλοντος και την ποιότητα ζωής (Anthoroulou, κ.α., 1998). Αυτό μπορεί να θεωρηθεί ότι ήταν το αποτέλεσμα της αυξανόμενης τουριστικής ζήτησης, της διαφοροποίησης και του εμπλουτισμού του τουριστικού προϊόντος. Επιπρόσθετα, μπορεί κανείς να αναγνωρίσει ότι ο διεθνής ανταγωνισμός και οι αλλαγές στις καταναλωτικές συνήθειες έχουν επηρεάσει την εθνική αλλά και τη διεθνή αγορά του αγροτουρισμού, με χαρακτηριστικό παράδειγμα τη νέα τουριστική τάση για διακοπές ολίγων ημερών, αλλά ταυτόχρονα περισσότερων τμημάτων στη διάρκεια του έτους (Daskaloroulou, κ.α., 2002). Η αναφορά γίνεται για μία νέα τάση που προκλήθηκε από τους σύγχρονους ρυθμούς ζωής, βάσει των οικονομικών και κοινωνικών εξελίξεων και η οποία προσέφερε στις αγροτικές περιοχές ευκαιρίες για αξιοποίηση των τοπικών πόρων και για δημιουργία νέων οικονομικών δραστηριοτήτων.

2.2. Εννοιολογικό περιεχόμενο του Αγροτουρισμού

Ο τουρισμός είναι μία δραστηριότητα που συνδυάζει την οικονομία, την κοινωνία και τη φύση. Ο μαζικός τουρισμός, που είναι μακράν ο πιο κυρίαρχος τύπος, από τη μία αναζητά καταναλωτικά αγαθά και υπηρεσίες που να μην επηρεάζουν όμως την επιθυμητή χαλάρωση κατά τη διάρκεια των διακοπών.

Από την άλλη, οι τοπικές κοινωνίες αντιμετωπίζουν τις τουριστικές δραστηριότητες, και ιδιαίτερα το μαζικό τουρισμό, ταυτόχρονα ως απειλή και ως ευκαιρία. Η έννοια της απειλής έγκειται στις επιδράσεις πάνω στο περιβάλλον, την τοπική κουλτούρα και κοινωνία, ενώ θεωρείται ευκαιρία παρέχοντας εισόδημα και θέσεις εργασίας (Tsartas, 2003).

Στα πλαίσια του παραπάνω εννοιολογικού περιεχομένου οι εναλλακτικές μορφές τουρισμού προσφέρουν ποιοτικά προϊόντα και υπηρεσίες, με έμφαση στον τοπικό χαρακτήρα, παρέχοντας «αυθεντικές» εμπειρίες αλλά και προσωπική επαφή του τουρίστα, με το άτομο που του παρέχει τις υπηρεσίες (Mardsen, 1999).

Η έννοια και το περιεχόμενο κάθε ειδικής και εναλλακτικής μορφής τουρισμού προσδιορίζεται από τις δραστηριότητες που μπορεί να αναπτύξει, την συνέργια αυτών με την τοπική παραγωγική δομή και τους γενικότερους τουριστικούς στόχους που επιδιώκονται σε τοπικό και εθνικό επίπεδο.

«Ο αγροτικός τουρισμός περιλαμβάνει ένα σύνολο τουριστικών δραστηριοτήτων που αναπτύσσονται σε τουριστικό χώρο και στηρίζονται στην αξιοποίηση των φυσικών, πολιτιστικών και ανθρωπίνων τοπικών πόρων» (Sharpley, 1997, σελ. 252). Μπορεί να διακριθεί σε επιμέρους συνιστώσες ανάλογα με τις δραστηριότητες που προσφέρει (γαστρονομικός, περιπατητικός, κλπ.) ή ανάλογα με το αν αποτελεί κύριο ή δευτερεύον επάγγελμα ή αν εφαρμόζεται μόνο από αγρότες ή και από άλλου είδους επαγγελματίες.

Γενικότερα στη βιβλιογραφία, μπορεί κανείς να συναντήσει τις έννοιες «αγροτικός τουρισμός», «γεωργικός τουρισμός», «τουρισμός υπαίθρου», «αγροτουρισμός», έννοιες οι οποίες πολλές φορές συγχέονται εννοιολογικά μεταξύ τους και υπάρχει σχετική αλληλοεπικάλυψη. Η έννοια που τελικά έχει επικρατήσει είναι αυτή του «αγροτουρισμού». Ο αγροτουρισμός μπορεί λοιπόν να οριστεί *«ως εκείνη η δραστηριότητα που αναπτύσσεται στον αγροτικό χώρο από αγρότες κατά κύριο επάγγελμα που είναι μόνιμοι κάτοικοι μιας περιοχής και έχουν ως κύριο σκοπό την ενίσχυση του αγροτικού τους εισοδήματος και της τοπικής οικονομίας με την εκμετάλλευση τουριστικών καταλυμάτων, την τροφοδοσία των τουριστικών μικρομονάδων με προϊόντα τοπικής παραγωγής*

και την ανάπτυξη άλλων δραστηριοτήτων που συνδέονται συμπληρωματικά με τον τουρισμό» (Sharpley, 1997, σελ. 253).

Ο αγροτουρισμός αναφέρεται σε συγκεκριμένα μέρη, και οι δραστηριότητες του είναι άμεσα συνδεδεμένες με τοπικές παραδόσεις και τοποθεσίες. Πέρα όμως από την παραγωγή που οριοθετείται σε τοπικό επίπεδο, και η κατανάλωση γίνεται τοπικά (Marsden, 1999). Συνεπώς, ακόμη και αν οι κατά κεφαλήν δαπάνες από τον αγροτουρισμό είναι χαμηλότερα σχετικά με αυτά από άλλες μορφές τουρισμού, ο τοπικός χαρακτήρας της παραγωγής και της κατανάλωσης, τουλάχιστον θεωρητικά, προσφέρει υψηλότερη προστιθέμενη αξία τοπικά (Van der Ploeg, κ.α., 2000). Άλλα στοιχεία του τοπικού χαρακτήρα και της σχετικής προστιθέμενης αξίας του αγροτουρισμού είναι τα δίκτυα και οι συνέργιες ανάμεσα στις φάρμες, με τις οποίες άλλοι επαγγελματίες της περιοχής εμπλέκονται. Παρόλα αυτά ο αγροτουρισμός θα ήταν λάθος να θεωρηθεί ως η μοναδική λύση στην ανάπτυξη της υπαίθρου, δεδομένου ότι καθώς είναι μία εποχική και συμπληρωματική κυρίως δραστηριότητα, είναι απλά μία από τις δραστηριότητες στην οποία καταφεύγουν τα νοικοκυριά της υπαίθρου για να ανέβουν κοινωνικά και οικονομικά (Kneaffsey, 2001).

Ο αγροτουρισμός έχει γίνει η κεντρική ιδέα σε πρόσφατες συζητήσεις σχετικά με τις πολιτικές ανάπτυξης της υπαίθρου και τις εφαρμογές της. Θεωρείται ως ένα σημαντικό εργαλείο μεγάλης αξίας που συνεισφέρει στη διατήρηση των αγροτικών δραστηριοτήτων, προώθησης της διαφορετικότητας οικονομικών εφαρμογών στην επαρχία και την αγροτική επιχειρηματικότητα, συμβάλλοντας στη διατήρηση πολιτιστικών μνημείων, αλλά και στο «Ευρωπαϊκό Αγροτικό Μοντέλο» (Commission of the European Communities, 1999).

2.3. Ο αγροτουρισμός σε διεθνές επίπεδο

Η εμφάνιση του αγροτουρισμού ως ειδική μορφή τουρισμού τοποθετείται στη δεκαετία του 1960, όταν στις ΗΠΑ παρουσιάζεται η τουριστική δραστηριότητα «Farm and Ranch Hospitality» με τις παραλλαγές του γεωργικού τουρισμού «Farm/Ranch based tourism» και του αγροτικού τουρισμού «Hotel/Resort based tourism». Σήμερα, ο αγροτουρισμός στη διεθνή πρακτική

έχει επικρατήσει παρουσιάζοντας τους ακόλουθους δύο βασικούς τύπους διακοπών:

- Ο πρώτος τύπος διακοπών με έμφαση στη γεωργική εκμετάλλευση “farm house holidays” που είναι ιδιαίτερα διαδεδομένη σε χώρες όπου η έννοια «αγρόκτημα» είναι συνυφασμένη με τη γεωργική εκμετάλλευση (Αυστρία και Γερμανία) όπου οι φιλοξενούμενοι συμμετέχουν στη ζωή των αγροτών και με τις αγροτικές δραστηριότητες.
- Ο δεύτερος τύπος διακοπών με «κλίνη και πρωινό» “bed and breakfast”, που αφορά στη δημιουργία τουριστικών καταλυμάτων και ενοικιαζόμενων δωματίων σε εξωαστικούς μικροσυννοικισμούς ή σε αγροτικά καταλύματα (αγροικίες) που βρίσκονται μέσα στον αγροτικό οικισμό και παρέχουν φιλοξενία τουριστών σ' αυτό. Το σύστημα αυτό είναι διαδεδομένο σε χώρες, όπως Βρετανία, Ιταλία και Ιρλανδία.

Στις δύο αυτές μορφές αγροτουρισμού, οι τύποι καταλυμάτων που συναντώνται στην Ευρώπη είναι οι εξής (Iakovidou, 1997):

- Κατοικίες προς ενοικίαση, ανεξάρτητες από την κατοικία της γεωργικής οικογένειας
- Δωμάτια προς ενοικίαση, στην κατοικία της γεωργικής οικογένειας
- Κατασκηνώσεις / κάμπινγκ σε αγροκτήματα
- Αγροκτήματα εξειδικευμένα σε συγκεκριμένου τύπου φιλοξενία

Η «βιομηχανία τουρισμού της φάρμας» είναι ιδιαίτερα ανεπτυγμένη σε χώρες όπως Γαλλία, Αυστρία και Γερμανία. Μόνο στην Αυστρία υπάρχουν 28.000 φάρμες που προσφέρονται για αγροτουρισμό, (10% του συνόλου), ενώ στη Σουηδία και την Ελβετία το ποσοστό αυτό φθάνει το 20% (Anthoroulou κ.ά, 1998). Στις χώρες αυτές το αγρόκτημα για τον επισκέπτη - τουρίστα αποτελεί χώρο διαμονής και παράλληλα χώρο αγροτικής δραστηριότητας. Ο επισκέπτης διαμένει στο αγρόκτημα και κατά τη διάρκεια της διαμονής του συμμετέχει στις αγροτικές (γεωργικές και κτηνοτροφικές) δραστηριότητες. Χαρακτηριστικό γνώρισμα του αγροκτήματος στον αγροτουρισμό είναι ότι στο ίδιο χωρικό επίπεδο συνδυάζεται η διαμονή και η αγροτική δραστηριότητα. Η θέση όμως

του αγροκτήματος δεν είναι ενιαία στο διεθνή χώρο και διαφοροποιείται ανάλογα με τη χώρα. Καταγράφονται δύο υποδείγματα αγροκτήματος, το αμερικάνικο και το γαλλικό (Moira, 2004).

Σύμφωνα με το αμερικανικό υπόδειγμα ο αγρότης έχει την κατοικία του και τις άλλες κτιριακές εγκαταστάσεις που εξυπηρετούν την αγροτική δραστηριότητα σε κεντρική θέση του αγροκτήματος. Τα γειτονικά αγροκτήματα απέχουν μεταξύ τους λίγα ή περισσότερα χιλιόμετρα. Ανεξαρτήτως της μεταξύ τους απόστασης τα αγροκτήματα βρίσκονται σε κοινωνικοοικονομική αλληλεξάρτηση αποτελώντας κοινότητα, την κοινότητα των αγροκτημάτων. Αυτός ο τύπος αγροκτήματος συναντάται στις ΗΠΑ και στις χώρες της Λατινικής Αμερικής.

Σύμφωνα με το γαλλικό υπόδειγμα το αγρόκτημα, που περιλαμβάνει την κατοικία του αγρότη και τις λοιπές κτιριακές εγκαταστάσεις, εκτείνεται κατά μήκος ενός ποταμού ή μιας οδικής αρτηρίας. Έτσι, το αγρόκτημα έχει τη μορφή στενής και μακριάς λωρίδας γης. Η χωροταξική διάταξη των αγροκτημάτων αυτών ασκεί ευνοϊκή επίδραση στην κοινότητα, καθώς οι αγρότες βρίσκονται πιο κοντά ο ένας στον άλλον και έχουν πιο συχνή επικοινωνία. Αυτή η διάταξη των αγροκτημάτων αποτελεί παραλλαγή της κοινότητας των αγροκτημάτων του αμερικανικού μοντέλου και χαρακτηρίζεται ως γραμμική κοινότητα. Συναντάται στη Γαλλία και σε πολλές πρώην αποικίες της.

Τέλος, ο αγροτουρισμός σε κάθε περίπτωση μπορεί να θεωρηθεί ότι είναι μια εναλλακτική λύση προσφοράς ευκαιριών απασχόλησης και παροχής συμπληρωματικού εισοδήματος στους αγρότες, ενώ, παράλληλα, σε ορισμένες χώρες αποτελεί μια κατάλληλη στρατηγική επιλογή με συγκεκριμένη επιλογή που μπορεί να συμβάλλει κατά τρόπο ολοκληρωμένο στην ανάπτυξη των φθινουσών ή μειονεκτικών περιοχών. Ειδικότερα, στην Ευρωπαϊκή Ένωση, την τελευταία 25ετία παρατηρείται έντονο ενδιαφέρον των ανθρώπων των πόλεων για διακοπές στον αγροτικό χώρο.

Αυτό προέκυψε ως ένα είδος ιστορικής αναγκαιότητας που έχει φανεί ότι έχει ευοίωνη προοπτική που πραγματώνεται είτε από τους αγρότες είτε από ιδιώτες επενδυτές που δεν είναι αγρότες (Telfer, 2002).

2.3.1. Οικονομική προσέγγιση του αγροτουρισμού

Ο τουρισμός είναι ευρέως αναγνωρίσιμος ως η μεγαλύτερη και ταχύτερα εξελισσόμενη βιομηχανία, ενώ δεν υπάρχει καμία ένδειξη ότι η εξέλιξη αυτή θα σταματήσει (World Tourism Organization, 2001). Στην Ευρώπη, μόνο τα τελευταία 20 χρόνια, η τουριστική ζήτηση έχει διπλασιαστεί, και η επιρροή του στον τομέα της οικονομίας είναι αξιοσημείωτη. Βάσει στοιχείων από τις χρονιές 1998-2000, το 12% του Ευρωπαϊκού ΑΕΠ οφείλεται στον τουρισμό και σε σχετικές με αυτόν δραστηριότητες, ενώ πάνω από 20 εκατομμύρια θέσεις εργασίας δημιουργήθηκαν σε αυτόν τον τομέα, κυρίως σε μικρές και μεσαίου μεγέθους επιχειρήσεις (World Tourism Organization, 2001). Όμως αυτό που δεν δηλώνουν τα μακροοικονομικά αυτά στοιχεία, είναι οι σημαντικές αλλαγές που μπορούν να γίνουν στον τομέα του τουρισμού τα επόμενα χρόνια. Ήδη, οι κλασικοί προορισμοί χαρακτηρισμένοι από «ήλιο και θάλασσα», δύσκολα ανταγωνίζονται, καθώς καινούργιοι προορισμοί σε άλλες περιοχές γίνονται πιο προσιτοί. Επίσης, νέες μορφές τουρισμού σε επαρχιακές περιοχές αναπτύσσονται τρεις φορές ταχύτερα από την συμβατική μορφή του τουρισμού (EC, 2000). Μια έρευνα που διεξήχθη σε ευρωπαϊκό επίπεδο με τίτλο: «Europeans on Holiday (1997–1998)», έδειξε ότι όλο και περισσότεροι άνθρωποι ενδιαφέρονται όχι μόνο στο να «δοκιμάζουν» καινούργιους προορισμούς, αλλά και στο να ανακαλύπτουν διαφορετικές μορφές τουρισμού, δίνοντας μεγαλύτερη έμφαση σε ποιοτικά προϊόντα, σε μορφές τουρισμού που δείχνουν ευαισθησία στο περιβάλλον και στον πολιτισμό και σε μικρότερες αλλά συχνότερες διακοπές, καθώς ένας σημαντικός αριθμός ευρωπαίων (το 23%) επιλέγουν την επαρχία ως προορισμό των διακοπών του (EC, 1998). Βέβαια, θα πρέπει να ληφθεί υπόψη ότι οι συμβατικές μορφές τουρισμού αναζωογονούνται και το κλασικό μοντέλο τουρισμού «ήλιου και θάλασσας» δείχνει επιμονή, λόγω σημαντικής ανοικοδόμησης (Aguilo et al., 2005).

Η ανάπτυξη του τουρισμού στην επαρχία έχει γίνει ένα σημαντικό στοιχείο των πολιτικών που χρησιμοποιεί η ΕΕ για την τοπική ανάπτυξη, και στις μέρες μας είναι μία από τις πιο σημαντικές στρατηγικές των οικονομικών δραστηριοτήτων στις λιγότερο αναπτυγμένες και στις απομονωμένες περιοχές (Briedenhann και Wickens, 2004· Clarke κ.ά., 2001· Fleischer και Felsenstein,

2000· Hegarty και Przezborska, 2005· Wanhill, 1997). Όμως, λίγες είναι οι πληροφορίες σχετικά με τις οικονομικές δράσεις του τουρισμού της υπαίθρου, ή σχετικά με την επιρροή των μέτρων που λαμβάνονται για την ανάπτυξη του. Παρόλο που τα έξοδα των τουριστών και η ζήτηση που δημιουργείται από τον τουρισμό στην ύπαιθρο είναι γνωστό ότι αποτελούν σταθερές τάσεις του σημερινού τουρισμού στην Ευρώπη, δεν υπάρχουν πολλά γνωστά στοιχεία σχετικά με τη ζήτηση αυτή, ενώ εμπειρικές οικονομικές μελέτες αυτού του είδους είναι περιορισμένες (Downward και Lumsdon, 2000 & 2003). Επιπρόσθετα, να σημειωθεί ότι οι οικονομολόγοι που ασχολούνται με την γεωργία και την επαρχία, δεν έχουν ασχοληθεί ιδιαίτερα με αυτό το θέμα, ένα γεγονός που προκαλεί πλήθος ερωτημάτων σχετικά με το γιατί.

Οι υπηρεσίες του τουρισμού της υπαίθρου είναι ιδιαίτερες από την άποψη ότι δεν είναι μία και μόνο υπηρεσία, ούτε χαρακτηρίζονται από ομοιογένεια, όπως αντίθετα συμβαίνει με τις υπόλοιπες υπηρεσίες και προϊόντα με τα οποία ασχολούνται οι οικονομολόγοι της γεωργίας, όπως για παράδειγμα είναι τα καθημερινά προϊόντα. Ο αγροτουρισμός είναι μία εμπειρία από σύνολο υπηρεσιών (π.χ. εστίαση, πρωινό, πολιτιστικές εκδηλώσεις) ή προϊόντων (π.χ. τοπικά εδέσματα, χειροποίητα προϊόντα) που καταναλώνονται ταυτόχρονα (Quan και Wand, 2004). Σε έρευνες γύρω από τον τουρισμό, η εμπειρία ενός τουρίστα θεωρείται πολυδιάστατη, αποτελούμενη από την «κύρια» εμπειρία και τις «δευτερεύουσες» εμπειρίες. Η «κύρια» εμπειρία είναι η κυρίαρχη έλξη ή δραστηριότητα στον προορισμό ενός τουρίστα, ενώ οι «δευτερεύουσες» εμπειρίες σχετίζονται με τη διατροφή, την εστίαση, τη μεταφορά και άλλες εμπειρίες απαραίτητες για το ταξίδι (Quan και Wand, 2004· Ryan, 2002, 2003). Στα πλαίσια της βιβλιογραφίας του μάρκετινγκ και της διοίκησης γύρω από τις υπηρεσίες, και η «κύρια εμπειρία» και οι «δευτερεύουσες εμπειρίες» θεωρούνται σημαντικά κομμάτια της συνολικής κατανάλωσης της υπηρεσίας του τουρισμού, ειδικά λαμβάνοντας υπόψη την αυξανόμενη ζήτηση για υψηλότερα επίπεδα ποιότητας. Επομένως, τα συμβατικά πλαίσια που μελετούν τη ζήτηση για ομοιογενή προϊόντα ή υπηρεσίες δεν είναι κατάλληλα για την μελέτη του τουρισμού στην επαρχία.

Παράλληλα, ο τομέας του αγροτουρισμού δεν περιορίζεται στην παραδοσιακή βιομηχανία της φιλοξενίας περιλαμβάνοντας υπηρεσίες από ταξιδιωτικούς πράκτορες, ξενοδοχεία και εστιατόρια, αλλά επεκτείνεται και στην βιομηχανία παραγωγής τοπικών εδεσμάτων και προϊόντων. Σαν αποτέλεσμα, είναι δύσκολο να οριστεί ένα θεωρητικό πλαίσιο για την μελέτη του εφοδιασμού του τουρισμού της υπαίθρου ή των βιομηχανικών οργανώσεων του. Από την άλλη, υποστηρίζεται ότι οι οικονομολόγοι που ασχολούνται με τη γεωργία και την επαρχία οφείλουν να ασχοληθούν με το πεδίο του αγροτουρισμού, λόγω του ότι είναι άμεσα συνδεδεμένος με την ανάπτυξη της επαρχίας, την ποικιλία των δραστηριοτήτων στα αγροκτήματα, καθώς και τη βιομηχανία παραγωγής χειροποίητων προϊόντων και εδεσμάτων.

Η μελέτη της ζήτησης για αγροτουρισμό γενικότερα και η καταναλωτική συμπεριφορά πιο συγκεκριμένα, είναι ένα καλό σημείο από όπου μπορούν να αρχίσουν την έρευνα τους οι εν λόγω οικονομολόγοι. Η ζήτηση για τις υπηρεσίες του αγροτουρισμού έχει άμεσες, έμμεσες και παράγωγες επιδράσεις στα τοπικά προϊόντα, τα εισοδήματα στην επαρχία και την εργασία (Saarinen, 2003). Οι τουρίστες ξοδεύουν χρήματα σε προϊόντα και υπηρεσίες της επαρχίας και συνεπώς δημιουργείται μία αυτόνομη (εξωτερική) ζήτηση για τα προϊόντα και της υπηρεσίες της περιοχής, το οποίο με τη σειρά του έχει άμεση επίδραση στο εισόδημα και την εργασία. Έτσι, με αυτή τη λογική ο αγροτουρισμός μπορεί να γίνει ένα μέσο για την οικονομική εξέλιξη σε περιφερειακές και λιγότερο ανεπτυγμένες περιοχές. Όπως αναφέρει ο Telfer (2002), στο πλαίσιο των πυρηνο-περιφερειακών συστημάτων, ο τουρισμός μπορεί να μεταφέρει πλούτο από τις πιο πλούσιες αστικές περιοχές στις φτωχότερες περιφερειακές περιοχές, οι οποίες συνήθως είναι κάτω από το μέσο εθνικό επίπεδο κοινωνικών και οικονομικών δεικτών που σχετίζονται με την ποιότητα ζωής.

2.4. Ο αγροτουρισμός στην Ελλάδα

Ο αγροτουρισμός στην Ελλάδα έχει σχετικά σύντομη ιστορία. Οι ρίζες του μπορούν να βρεθούν σε διάφορες μορφές τουρισμού στην ύπαιθρο, που είναι κοινές στην Ελλάδα και λαμβάνουν χώρα σε θρησκευτικές γιορτές (Χριστούγεννα, Πάσχα, τοπικές γιορτές Αγίων) αλλά και τα σαββατοκύριακα. Αυτή η μορφή τουρισμού της υπαίθρου μετονομάστηκε σε «αγροτουρισμό»

μετά τη δεκαετία του 1980 και συνέπεσε με δύο σημαντικές εξελίξεις. Η πρώτη ήταν η είσοδος της Ελλάδας στην Ευρωπαϊκή Οικονομική Κοινότητα το 1981, την οποία ακολούθησε η προώθηση μιας σειράς προγραμμάτων για την τοπική και αγροτική ανάπτυξη. Η δεύτερη σημαντική εξέλιξη ήταν η έμφαση σε θέματα όπως η ισότητα των δύο φύλων και η αναβάθμιση του επιπέδου διαβίωσης σε αγροτικούς πληθυσμούς, κυρίως ορεινών και μειονεκτικών περιοχών (Gidarakou, 1999).

Η ισότητα των φύλων και ο αγροτουρισμός αλληλοσυνδέονται σε έναν αριθμό «γυναικείων αγροτουριστικών συνεταιρισμών», συνεταιρισμών κυρίως γυναικών σε αγροτικές περιοχές, όπου παράγουν τοπικά προϊόντα και/ή προσφέρουν φιλοξενία. Η εξέλιξη αυτή υποστηρίχτηκε τεχνικά και οικονομικά από πολλές δημόσιες και ιδιωτικές υπηρεσίες, όπως είναι η Γενική Γραμματεία Ισότητας, το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης, η Αγροτική Τράπεζα, την Πανελλήνια Ομοσπονδία Γεωργικών συνεργατικών σωματείων, τον ΕΟΤ, τη Γενική Γραμματεία Νέας Γενιάς, τον Ελληνικό Οργανισμό Μικρομεσαίων Επιχειρήσεων και Χειροτεχνίας (Kazakoroulos και Gidarakou, 2003).

Οι αγρότες και ο αγροτουρισμός ήταν μια άλλη πρωτοβουλία με παρόμοιο σκοπό, η οποία προχώρησε στα μέσα της δεκαετίας του 1980, ως μία μορφή τουρισμού για τις ορεινές και μειονοτικές περιοχές. Το υπουργείο αγροτικής ανάπτυξης προώθησε ένα ολοκληρωμένο σχέδιο αγροτουριστικής ανάπτυξης για την Ελλάδα, δίνοντας προτεραιότητα σε περιοχές με μικρή οικονομική ανάπτυξη, ή λίγο πληθυσμό, και ακόμη σε ακριτικές και περιφερειακές περιοχές με μικρό ή μη μαζικό τουρισμό. Ο αγροτουρισμός, ανάλογα με την περιοχή που λαμβάνει χώρα, διακρίνεται στις ακόλουθες κατηγορίες (Balamou και Psaltoroulos, 2006):

- *Αγροτουρισμός σε μεγάλες γεωργικές εκμεταλλεύσεις*, όπου ο επισκέπτης - τουρίστας φιλοξενείται σε κατάλληλα διαμορφωμένους χώρους του αγροκτήματος και εθελοντικά μπορεί να ασχολείται με τις γεωργικές ή αγροτικές εργασίες.
- *Αγροτουρισμός σε αγροτικές περιοχές*, όπου ο επισκέπτης – τουρίστας φιλοξενείται σε κατάλυμα (ενοικιαζόμενα δωμάτια ή

ξενώνες ή πανσιόν) και ασχολείται με αγροτικές εργασίες ή με ψυχαγωγικές δραστηριότητες (πεζοπορία. ορειβασία κ.ά.).

- *Αγροτουρισμός σε παραλιακές ή νησιωτικές περιοχές*, όπου ο επισκέπτης - τουρίστας φιλοξενείται σε απλά καταλύματα και ασχολείται με ψυχαγωγικές δραστηριότητες της θάλασσας, της ζωής του χωριού.
- *Αγροτουρισμός σε παραδοσιακούς οικισμούς*, όπου ο επισκέπτης – τουρίστας φιλοξενείται σε απλά παραδοσιακά καταλύματα, που έχουν τοπικό χρώμα και διαφορετική αρχιτεκτονική όψη, τους προσφέρονται τοπικά προϊόντα και έχουν ποικίλες δραστηριότητες.
- *Αγροτουρισμός σε χωριά ιδιαίτερου φυσικού κάλλους ή προστατευόμενους χώρους*, που είναι χωριά ή εθνικά πάρκα που βρίσκονται κοντά σε όμορφες τοποθεσίες (π.χ. λίμνες, ποτάμια, βιότοπους κ.ά.) που προτιμούνται από τους τουρίστες λόγω της ομορφιάς της φύσης.
- *Αγροτουρισμός σε συνεταιριστικής μορφής συγκροτήματα που είναι πανσιόν μέσα σε ένα φιλικό περιβάλλον*, το οποίο περιτριγυρίζεται από πολλές γεωργικές εκμεταλλεύσεις που προβάλλουν τα πολιτιστικά και φυσικά χαρακτηριστικά της περιοχής.

Οικονομική βοήθεια προσφέρθηκε μέσω προγραμμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, με τον Κανονισμό 797/85, για κατασκευαστικές επενδύσεις, και την Κοινοτική Πρωτοβουλία LEADER I (1991 - 1993). Οι αγρότες που ήθελαν να αναπτύξουν αγροτουριστικές δραστηριότητες χρηματοδοτούταν εφόσον πληρούσαν κάποιες προϋποθέσεις. Ως κύρια δραστηριότητα έπρεπε να εμφανίζεται αυτή του αγρότη, με άλλα λόγια πάνω από το 50% του οικογενειακού εισοδήματος έπρεπε να προέρχεται από αγροτικές δραστηριότητες. Ακόμη, έπρεπε το κατάλυμα να έχει τουλάχιστον 5 δωμάτια ή/και 10 κλίνες, τα άτομα αυτά να είναι μόνιμοι κάτοικοι της περιοχής και να απασχολούνται με τη νέα δραστηριότητα τουλάχιστον 5 χρόνια μετά την ολοκλήρωση της επένδυσης, ή 10 χρόνια, αν συμμετείχαν σε ευρωπαϊκό

πρόγραμμα για τους νέους αγρότες. Η χρηματοδότηση κυμαινόταν ανάλογα με το συνολικό ποσό της επένδυσης, την περιοχή όπου έγινε η επένδυση και ανάλογα με το αν οι αγρότες συμμετείχαν σε πρόγραμμα για την έναρξη νέων αγροτών. Οι νέοι αγρότες ορεινών ή νησιωτικών περιοχών λάμβαναν περίπου το 68% της συνολικής επένδυσης, ενώ οι αγρότες περιοχών περισσότερο ανεπτυγμένων λάμβαναν το 40%. Η βοήθεια συνεχίστηκε με τους κανονισμούς 2328/91, 950/97 και 1257/99, και τις κοινοτικές πρωτοβουλίες LEADER II (1994 - 1999) και LEADER PLUS (2000 – 2006) (Iakovidou, 1997· Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων).

Παρόλα αυτά, η πρωτοβουλία αυτή δεν περιελάμβανε ένα πλαίσιο βοήθειας και υποστήριξης που θα παρείχε στους αγρότες διοικητική βοήθεια για τις μονάδες τους, θα προωθούσε τις υπηρεσίες τους ή/και τα προϊόντα τους και θα δημιουργούσε επαφές με άλλες μονάδες της περιοχής. Το πλαίσιο αυτό υποστήριξης ήταν πολύ σημαντικό (φάκελοι του LEADER 1994) για αυτούς που στερούνταν προηγούμενης εμπειρίας στη διοίκηση μεγάλων μονάδων και κυρίως τουριστικών. Συνεπώς, το σχέδιο ενισχύθηκε από ιδιωτικές επιχειρήσεις που συντέλεσαν στη δημιουργία δωματίων, επαρχιακών σπιτιών, μικρών ξενώνων ή άλλων μορφών φιλοξενίας στις αγροτικές περιοχές. Τα μειονεκτήματα αυτά, σε συνδυασμό με την απουσία ενός συνδυαστικού μηχανισμού για τον έλεγχο, από ευρωπαϊκά ή/και εθνικά πρακτορεία, οδήγησαν ως ένα βαθμό στην έως πρόσφατη εικόνα του αγροτουρισμού στην Ελλάδα (Iakovidou, 1997).

Οι στόχοι των αγροτουριστικών προγραμμάτων, όπως τέθηκαν από το Υπουργείο Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων είναι: η ποικιλία των δραστηριοτήτων για τους αγρότες, νέα και μη γεωργικής προέλευσης εισοδήματα για αυτούς, ανάπτυξη νέων δραστηριοτήτων σε επαρχιακές περιοχές, βελτίωση του επιπέδου διαβίωσης και των συνθηκών εργασίας για τους επαρχιακούς πληθυσμούς, πρόληψη της μείωσης του αγροτικού πληθυσμού, προώθηση και υποστήριξη του κοινωνικού και οικονομικού ρόλου των γυναικών της επαρχίας, προώθηση και υποστήριξη τοπικών εδεσμάτων και χειροποίητων προϊόντων, προστασία του περιβάλλοντος, διατήρηση της πολιτιστικής κληρονομιάς και χρήση της αρχιτεκτονικής κληρονομιάς.

Όπως έχει αναφερθεί παραπάνω, τα τελευταία χρόνια στην Ευρωπαϊκή Ένωση έχουν υιοθετηθεί μοντέλα για την ανάπτυξη του αγροτικού χώρου, του αγροτικού εισοδήματος, της περιφέρειας, αλλά και για την προστασία του περιβάλλοντος και της ποιότητας ζωής. Στα πλαίσια αυτά εντάσσεται και ο αγροτικός τουρισμός που περιλαμβάνει δραστηριότητες που στηρίζονται στην αξιοποίηση των φυσικών, πολιτιστικών και ανθρώπινων τοπικών πόρων, συμβάλλοντας στη διατήρηση των αγροτικών δραστηριοτήτων, στην αγροτική επιχειρηματικότητα, αλλά και των πολιτιστικών μνημείων. Η εμφάνιση του αγροτουρισμού τοποθετείται στη δεκαετία του 1960, στις ΗΠΑ. Από τότε, οι επικρατέστεροι τύποι διακοπών στα πλαίσια του αγροτουρισμού είναι ο τύπος με έμφαση στη γεωργική εκμετάλλευση, και ο τύπος με «κλίνη και πρωινό». Στο σημείο αυτό να επισημανθεί ότι παρόλο που ο αγροτουρισμός είναι μία από πιο σημαντικές στρατηγικές που χρησιμοποιεί η ΕΕ για την οικονομική ανάπτυξη των απομονωμένων επαρχιακών περιοχών, οι πληροφορίες που υπάρχουν σχετικά με τη ζήτηση αλλά και την επιρροή του αγροτουρισμού είναι περιορισμένες. Κάτι τέτοιο μπορεί δικαιολογηθεί από το ότι η ανομοιογένεια που παρουσιάζουν οι υπηρεσίες του αγροτουρισμού λειτουργεί ως ανασταλτικός παράγοντας για την περαιτέρω έρευνα από τους οικονομολόγους που ασχολούνται με τη γεωργία και την επαρχία. Αναφορικά με την Ελλάδα, ο αγροτουρισμός στη χώρα μας έχει σύντομη σχετικά ιστορία, ξεκινώντας περίπου τη δεκαετία του 1980. Η είσοδος της Ελλάδας στην Ε.Ο.Κ., η ισότητα των δύο φύλων, η αναβάθμιση του επιπέδου διαβίωσης έδωσαν ώθηση στην ανάπτυξη του τουρισμού της υπαίθρου, με την ταυτόχρονη τεχνική και οικονομική υποστήριξη από δημόσιες και ιδιωτικές υπηρεσίες. Τέλος, από το 2001, η Αγροτουριστικής Α.Ε. συμβάλλει στην προώθηση του αγροτουρισμού στην Ελλάδα και προσπαθεί να ενημερώσει και να προστατέψει τους πολίτες που στρέφονται στον τουρισμό της υπαίθρου.

2.5. Ο αγροτουρισμός στην Ελλάδα σήμερα

Ο αγροτουρισμός στην Ελλάδα σήμερα υποστηρίζεται από την ΕΛΑΓΡΟ ΑΕ, η οποία είναι ο εξειδικευμένος φορέας, που τελεί υπό την εποπτεία του Υπουργείου Τουριστικής Ανάπτυξης και δραστηριοποιείται για την ολόπλευρη ανάπτυξη των Εναλλακτικών μορφών τουρισμού στην Ελλάδα, αναπτύσσοντας

υπηρεσίες για την υποστήριξη των επιχειρηματιών του κλάδου και των φορέων (ενημέρωση κοινού, εξασφάλιση κεφαλαίων, προσέλκυση επενδύσεων, πιστοποίηση και χορήγηση σημάτων Αγροτουρισμού κλπ).

2.5.1. Το www.agrotravel.gr και το www.ruralinvest.gr

Κεντρικός «πυρήνας» της δράσης της ΕΛΑΓΡΟ ΑΕ είναι η επίσημη «Πύλη» εισόδου στον τουρισμό υπαίθρου της Ελλάδας www.agrotravel.gr. Η «Πύλη» αυτή ξεκίνησε την πιλοτική λειτουργία της, με σκοπό να αναδείξει το φυσικό και πολιτιστικό πλούτο της χώρας μας και να προβάλλει τις μεμονωμένες προσπάθειες των ανθρώπων της υπαίθρου που «επιχειρούν αγροτουριστικά».

Για την ολοκληρωμένη και συνεχή υποστήριξη των επιχειρηματιών του κλάδου και των φορέων, δημιουργήθηκε η ηλεκτρονική πύλη www.ruralinvest.gr, η οποία φιλοδοξεί η εταιρία να αποτελέσει σημείο συνάντησης των ανθρώπων του «Αγροτουριστικού Επιχειρείν» στην Ελλάδα.

Μέσα από το www.ruralinvest.gr μπορεί ο ενδιαφερόμενος να βρεί οδηγίες και απαντήσεις σε βασικά ερωτήματα σχετικά με τον τουρισμό υπαίθρου και τον αγροτουρισμό, να ενημερωθεί για τις δυνατότητες επενδύσεων και να αξιοποιήσει την εμπειρία άλλων επιχειρηματιών οι οποίοι δραστηριοποιούνται στο συγκεκριμένο τομέα.

Σε συνδυασμό με την πιλοτική λειτουργία της ηλεκτρονικής πύλης www.agrotravel.gr, η ΕΛΑΓΡΟ ΑΕ συμβάλλει:

- στη δημιουργία και προβολή ενός ολοκληρωμένου προϊόντος εναλλακτικού τουρισμού
- στην προσέλκυση υψηλού επιπέδου τουριστών από την Ελλάδα και το εξωτερικό
- στην κλιμάκωση της τουριστικής περιόδου
- στο συντονισμό των μεμονωμένων προσπαθειών ανάπτυξης του τουρισμού υπαίθρου
- στην αναζωογόνηση συνολικά της περιφερειακής Ελλάδας

2.5.2. Ο Τομέας Επενδύσεων

Ο Τομέας Επενδύσεων της ΕΛΑΓΡΟ ΑΕ δημιουργήθηκε για να καλύψει τις ανάγκες της προώθησης και υποστήριξης των επενδύσεων σε όλη την

Ελλάδα στο χώρο του αγροτουρισμού, με άξονες την έγκυρη και έγκαιρη ενημέρωση της στοχευόμενης αγοράς και την παροχή υψηλού επιπέδου συμβουλευτικών υπηρεσιών. Οι κύριες υπηρεσίες που προσφέρει είναι οι εξής:

- Πληροφορεί και εμπυχώνει το ευρύ κοινό για τις δυνητικές επενδυτικές ευκαιρίες σε θέματα αγροτουρισμού
- Ενημερώνει τους δυνητικούς επενδυτές για τα προγράμματα ενίσχυσης των αγροτουριστικών επενδύσεων στη χώρα
- Συμβουλεύει τους υποψήφιους επενδυτές και τους προσανατολίζει στις καλύτερες επενδυτικές ευκαιρίες
- Αναλαμβάνει υπηρεσίες συμβούλου για την υποστήριξη των επενδυτών στην φάση της υλοποίησης των επενδυτικών τους σχεδίων
- Υποστήριξη Επενδυτών

Βασική επιδίωξη του Τομέα Επενδύσεων είναι η εξυπηρέτηση του μεγαλύτερου δυνατού αριθμού ενδιαφερομένων. Στόχος του Τομέα Επενδύσεων είναι αφενός να συντομεύσει τις διαδικασίες προκειμένου αυτό το ποσοστό να αυξηθεί και αφετέρου να συμβουλευσει ώστε να γίνουν σωστές και βιώσιμες επενδύσεις. Οι περιπτώσεις των ενδιαφερομένων των οποίων οι προτάσεις παρουσιάζουν αυξημένο βαθμό ωριμότητας ή ιδιαίτερο ενδιαφέρον, εξυπηρετούνται εκ του σύνεγγυς. Έτσι δίδεται η δυνατότητα καλύτερης εκτίμησης της σχεδιαζόμενης επένδυσης και συμφωνείται τελικά ο βαθμός εμπλοκής του Τομέα Επενδύσεων της ΕΛΑΓΡΟ Α.Ε. στο σχεδιαζόμενο έργο. Ο βαθμός αυτός βέβαια ποικίλει: από την απλή παρακολούθηση και συμβουλευτική καθοδήγηση των επενδυτών κατά την διαδικασία υλοποίησης μέχρι την αποπεράτωση, έως την ανάληψη συγκεκριμένων τμημάτων ή και του συνόλου του έργου από τον Τομέα Επενδύσεων. Η πρώτη υπηρεσία παρέχεται εντελώς δωρεάν ενώ η δεύτερη είναι αμειβόμενη και εξαρτάται από τον βαθμό εμπλοκής, αλλά σίγουρα κινείται στο κάτω όριο των αμοιβών αντίστοιχων υπηρεσιών του Ιδιωτικού Τομέα.

Αρκετά έργα βρίσκονται σε εξέλιξη αυτή την εποχή, με τη συνδρομή της ΕΛΑΓΡΟ ΑΕ. Ενδεικτικά θα μπορούσαμε να αναφέρουμε την μετατροπή δύο παλαιών πύργων, ενός στην Μάνη και ενός στην Χίο σε παραδοσιακούς

Ξενώνες, την μετατροπή δύο ετοιμόρροπων κτισμάτων σε ενοικιαζόμενες πολυτελείς κατοικίες στην Σύμη, την αναστύλωση παλαιών κτισμάτων και την μετατροπή τους σε χώρους εστίασης εντός επισκέψιμου αγροκτήματος στην Κύθνο, την μετατροπή δύο παραδοσιακών κτισμάτων, το ένα σε Ξενώνα και το άλλο σε χώρο εστίασης στο Πήλιο, την δημιουργία επισκέψιμου αγροκτήματος στη Λευκάδα κ.α.

2.5.3. Πηγές χρηματοδότησης

Όπως για κάθε επένδυση, έτσι και για τις επενδύσεις στον Αγροτουρισμό υπάρχουν διάφορα χρηματοδοτικά εργαλεία, τα οποία έχουν σκοπό να βοηθήσουν τους επιχειρηματίες που θέλουν να κάνουν νέα επένδυση ή για να εκσυγχρονίσουν την υφιστάμενη επιχείρησή τους. Απαραίτητη προϋπόθεση για να ζητήσει όμως κάποιος τη βοήθεια αυτών των χρηματοδοτικών εργαλείων είναι να έχει προβληματιστεί σχετικά με το πραγματικό αντικείμενο της επένδυσής του.

Κατά τη διάρκεια της περιόδου εφαρμογής του Γ' Κοινοτικού Πλαισίου Στήριξης, παράλληλα με τον Αναπτυξιακό Νόμο, το Επιχειρησιακό Πρόγραμμα «Ανταγωνιστικότητα», η Κοινοτική Πρωτοβουλία LEADER+, τα Ολοκληρωμένα Προγράμματα Ανάπτυξης και Ανασυγκρότησης του Αγροτικού Χώρου (ΟΠΑΑΧ) αποτέλεσαν τις κύριες πηγές χρηματοδότησης για την ενίσχυση της επιχειρηματικότητας, την ίδρυση νέων επιχειρήσεων, και τη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας των υφισταμένων επιχειρήσεων στην Ελληνική ύπαιθρο.

Μέχρι και πρόσφατα (Ιανουάριος 2007) το Πρόγραμμα ΠΕΠ-ΜΜΕ του Υπουργείου Οικονομίας & Οικονομικών παρέχονταν ενισχύσεις για την ίδρυση νέων μικρομεσαίων επιχειρήσεων ή τον εκσυγχρονισμό υφισταμένων ΜΜΕ στους τομείς της μεταποίησης και του τουρισμού σε όλες τις Περιφέρειες της Ελλάδας.

Πλέον, το Γ' Κ.Π.Σ. έχει δώσει τη θέση του στο Ε.Σ.Π.Α. Το Εθνικό Στρατηγικό Πλαίσιο Αναφοράς 2007 – 2013 αποτελεί το έγγραφο αναφοράς για τον προγραμματισμό των Ταμείων της Ευρωπαϊκής Ένωσης σε εθνικό επίπεδο για την περίοδο 2007-2013. Εκπονήθηκε στο πλαίσιο της νέας στρατηγικής προσέγγισης για την Πολιτική Συνοχής της Ευρωπαϊκής Ένωσης, σύμφωνα με την οποία το ΕΣΠΑ «..εξασφαλίζει ότι η συνδρομή από τα Ταμεία συμβαδίζει με

τις κοινοτικές στρατηγικές κατευθυντήριες γραμμές για τη συνοχή και προσδιορίζει το σύνδεσμο μεταξύ των κοινοτικών προτεραιοτήτων αφενός και του εθνικού προγράμματος μεταρρυθμίσεων αφετέρου».

2.5.4. Η διάρθρωση του ΕΣΠΑ σε Επιχειρησιακά Προγράμματα

Η αρχιτεκτονική των Επιχειρησιακών Προγραμμάτων (ΕΠ) του ΕΣΠΑ 2007–2013 διαμορφώθηκε έτσι ώστε να υλοποιηθούν με το βέλτιστο τρόπο οι στρατηγικές επιλογές της χώρας, ενώ λήφθηκαν υπόψη τα νέα δεδομένα της προγραμματικής περιόδου 2007-2013 (63% του πληθυσμού της χώρας σε καθεστώς μεταβατικής στήριξης).

Το νέο σχήμα χαρακτηρίζεται από μικρότερο πλήθος Επιχειρησιακών Προγραμμάτων σε σχέση με την προηγούμενη περίοδο 2000-2006, που οδηγεί σε πιο ευέλικτο σχήμα διαχείρισης: ο στρατηγικός σχεδιασμός της χώρας για την περίοδο 2007-2013 θα υλοποιηθεί μέσα από οκτώ (8) Τομεακά ΕΠ, πέντε (5) Περιφερειακά ΕΠ και δώδεκα (12) Προγράμματα Ευρωπαϊκής Εδαφικής Συνεργασίας. Την περίοδο 2007-2013 το σύνολο των υποδομών προσπελασιμότητας θα υλοποιηθεί πλέον στο πλαίσιο ενός τομεακού ΕΠ, ενώ για τους τομείς της υγείας και του πολιτισμού δεν θα υπάρχει πλέον διακριτό ΕΠ και οι σχετικές δράσεις θα υλοποιηθούν από Περιφερειακά και Τομεακά ΕΠ.

2.5.5. Ποιότητα

Η ποιότητα στον Τουρισμό είναι αυτή που εγγυάται όχι μόνο ένα βιώσιμο αποτέλεσμα για μια μεμονωμένη επιχείρηση, αλλά την καθιέρωση ενός τουριστικού προορισμού, ακόμα και μιας ολόκληρης χώρας, σε συντριπτική, πλεονεκτική θέση απέναντι σε κάποια άλλη. Η προσπάθεια για επίτευξη της ποιότητας ενδιαφέρει κατά προτεραιότητα όλες τις Αγροτουριστικές Επιχειρήσεις, οι οποίες απευθύνονται σε ένα ιδιαίτερα ευαίσθητο και απαιτητικό κοινό. Ένας βασικός τρόπος επίτευξης και προβολής της ποιότητας είναι η Πιστοποίηση.

Όταν πιστοποιείται μια επιχείρηση αγροτουρισμού, ουσιαστικά τεκμηριώνεται ο αγροτουριστικός χαρακτήρας της, με τη διαδικασία της πιστοποίησης, βελτιώνεται η ποιότητα των παρεχόμενων υπηρεσιών της και

αυξάνεται η ανταγωνιστικότητα της. Επιπλέον, η επιχείρηση γίνεται γνωστή στο καταναλωτικό κοινό.

Για την πιστοποίηση των αγροτουριστικών επιχειρήσεων θα έπρεπε να αφιερώσουμε μια ξεχωριστή εργασία, συνεπώς δεν θα επεκταθούμε περαιτέρω στο θέμα αυτό. Πρέπει όμως να γίνει κατανοητό πως για να μπορέσουν να υπάρξουν προοπτικές για τέτοιου είδους επιχειρήσεις, η πιστοποίηση είναι απαραίτητη, παρ' όλο που το κόστος της είναι υψηλό και η εφαρμογή της δύσκολη.

Η «Αγροτουριστική Α.Ε.», από τον Απρίλιο του 2005, είναι διαπιστευμένος Φορέας Πιστοποίησης αγροτουριστικών καταλυμάτων και απονομής του Σήματος Ποιότητας Αγροτουρισμού, σύμφωνα με την Ελληνική Προδιαγραφή για τον Αγροτουρισμό (ΕΛΟΤ ΠΡΔ 1417).

Σ' ολόκληρο τον κόσμο εφαρμόζονται, σε όσο το δυνατόν περισσότερες επιχειρήσεις, είτε για τα προϊόντα που παράγουν, είτε για τις υπηρεσίες που παρέχουν, Συστήματα Διαχείρισης Ποιότητας με αντίστοιχες πιστοποιήσεις (ISO 9001, HACCP, κλπ). Το διακριτικό σήμα το οποίο χορηγείται πάντα σε αυτές τις περιπτώσεις είναι και το μόνο διακριτικό σήμα το οποίο «μένει» στην συνείδηση του καταναλωτή και τον κάνει να επιλέγει μια συγκεκριμένη επιχείρηση, έναντι κάποιας άλλης. Ο καταναλωτής είναι σίγουρος τόσο για την ποιότητα του προϊόντος ή των υπηρεσιών που του παρέχονται, όσο και για τον έλεγχο που έχει πραγματοποιηθεί στις πιστοποιημένες επιχειρήσεις. Με αυτόν τον τρόπο μπορεί να είναι σίγουρος ότι εξασφαλίζει το καλύτερο ανάμεσα στις επιλογές του.

Επιπλέον οφέλη από την πιστοποίηση είναι επίσης η προβολή των πιστοποιημένων επιχειρήσεων, συμμετοχή σε ειδικούς κατάλογους, σε εκθέσεις στην Ελλάδα και το εξωτερικό, στα ΜΜΕ, στον ίδιο τον καταναλωτή, προβολή μέσω internet και ιδιαίτερα στο νέο διαδικτυακό τόπο της Αγροτουριστική ΑΕ www.agrotravel.gr, την επίσημη πύλη του Αγροτουρισμού και των εναλλακτικών μορφών τουρισμού.

Η προβολή του τουρισμού απαιτεί πρώτα απ' όλα μια ολοκληρωμένη προσέγγιση σε θέματα ποιότητας, η οποία προϋποθέτει έναν σαφή προσανατολισμό προς τον πελάτη.

Η Ποιότητα είναι μια συνεχής διαδικασία αναπροσαρμογής και βελτίωσης. Η ποιότητα του τουρισμού δεν εξαρτάται μόνο από τις συγκεκριμένες υπηρεσίες που προσφέρει κάποιος επιχειρηματίας αλλά από τη συνολική εικόνα που αποκομίζει ο επισκέπτης από την παραμονή του σε ένα τόπο. Άρα, ποιότητα στον τουρισμό σημαίνει Συνεργασία, δηλαδή ολοκληρωμένη ποιοτική προσέγγιση και τουριστική συνείδηση από τους επιχειρηματίες, τους φορείς και από το σύνολο της τοπικής κοινωνίας.

2.5.6. Marketing Plan

Για να είναι αποδοτικός ο τρόπος με τον οποίο προβάλλεται μια επιχείρηση ή μια περιοχή, είναι χρήσιμο να υπάρχει ένα αναλυτικό marketing plan. Η μελέτη του marketing plan είναι μία σύνθετη μελέτη στρατηγικής και θα πρέπει να αναζητούμε την συνδρομή ενός ειδικού. Παραδείγματα marketing plan στην ιστοσελίδα www.mplans.com. Ειδικότερα, υπάρχουν σχετικά παραδείγματα για:

- [Adventure vacations travel agency marketing plan](#)
- [Travel Agency – Adventure marketing plan](#)

2.5.7. Σε ποιούς απευθύνεται μια νέα επιχείρηση

Θα πρέπει να συνειδητοποιήσουμε ότι δεν μπορούμε να απευθυνόμαστε σε όλους, αλλά πρέπει να προσδιορίσουμε τη βασική πελατεία μας και τα χαρακτηριστικά της. Αυτό δεν χρειάζεται μόνο για να προσαρμόσουμε τις υπηρεσίες μας στις ανάγκες των πελατών μας και να δημιουργήσουμε την κατάλληλη εικόνα της επιχείρησης. Χρειάζεται πρώτα απ' όλα για να διαφυλάξουμε τη συνολική εικόνα του προορισμού, ώστε να ανταποκριθεί στις προσδοκίες του επισκέπτη. Περισσότερα...

2.5.8. Τι θα πρέπει να προβάλλει

Έχοντας συνδυάσει τις δυνατότητες της περιοχής, τα βασικά κοινά τα οποία απευθυνόμαστε, τους συνεργάτες μας και τις υπηρεσίες που προσφέρουμε, δημιουργούμε τη συνολική εικόνα που προβάλλουμε προς τους μελλοντικούς πελάτες μας. Ιδιαίτερη προσοχή πρέπει να δοθεί ώστε η εικόνα που προβάλλουμε να είναι ακριβής και όχι ωραιοποιημένη, να αναδεικνύει τις

ιδιαιτερότητες του προορισμού και τη συνεχή προσπάθεια της περιοχής για βελτίωση.

2.5.9. Target group πελατών

Το μάρκετινγκ του Αγροτουρισμού χαρακτηρίζεται ως πιο υπεύθυνο απέναντι στον τόπο που εκπροσωπεί αλλά και στους πελάτες που απευθύνεται. Θα μπορούσαμε να πούμε ότι χαρακτηρίζεται ως πιο διακριτικό. Οι μεγάλες προωθητικές καμπάνιες, οι πολυδάπανες διαφημιστικές εκστρατείες, η προσπάθεια επιβολής των προορισμών δια μέσω μαζικών μέσων ενημέρωσης, διαφημιστικών φυλλαδίων και γενικά μεθόδους προβολής που απευθύνονται στο ευρύ καταναλωτικό κοινό δεν είναι οι πλέον ενδεδειγμένες.

Για να γίνει κάποιος καλός επιχειρηματίας του Αγροτουρισμού, είναι απαραίτητο κατ' αρχήν να επιμορφωθεί σε θέματα τουρισμού και ειδικότερα Αγροτουρισμού.

Καλό είναι να αναζητά κανείς τις ευκαιρίες να εκπαιδευτεί από φορείς που διαθέτουν τεχνογνωσία και εμπειρία και να παρακολουθήσει ειδικά σεμινάρια σε θέματα τουρισμού και ειδικότερα Αγροτουρισμού.

Όμως η επιμόρφωση πρέπει να είναι συνεχής. Όλοι οι εμπλεκόμενοι και οι συνεργάτες τους θα πρέπει να αναζητήσουν ειδικά βιβλία, πηγές στο internet, ή φορείς που μπορούν να τους ενημερώσουν σε ειδικούς τομείς.

2.5.10. Περιβαλλοντική προσέγγιση

Η Προστασία του περιβάλλοντος, η εξοικονόμηση ενέργειας και πόρων (π.χ. νερού), η χρήση οικολογικών και φιλικών προς το περιβάλλον υλικών και αναλώσιμων, αποτελούν σημαντικό τομέα για μια Αγροτουριστική επιχείρηση.

Απαραίτητη προϋπόθεση για την περιβαλλοντική προσέγγιση της επιχείρησης είναι η επιλογή των συνεργατών της (μηχανικών, συμβούλων, επαγγελματιών τουρισμού) να έχει ως βασικό κριτήριο τις γνώσεις και τις ευαισθησίες τους στον τομέα του περιβάλλοντος.

Η περιβαλλοντική προσέγγιση της επιχείρησής μπορεί να συμβάλει καθοριστικά στα ακόλουθα:

- Στην οικονομικότερη λειτουργία της επιχείρησης.

- Στην προβολή της σε ένα ιδιαίτερα ευαισθητοποιημένο κοινό όπως είναι οι Αγροτουρίστες.
- Στη συνεργασία με διεθνή δίκτυα που προβάλλουν τον Αγροτουρισμό και τον οικοτουρισμό.

Περισσότερες πληροφορίες

- [Οικολογική Δόμηση, Κίνητρα-Μέτρα-Ρυθμίσεις](#)
- [Οδηγός για την Εξοικονόμηση Ενέργειας στις Κατοικίες](#)
- [Καθορισμός απαιτήσεων οικολογικού σχεδιασμού Προϊόντων που Καταναλώνουν Ενέργεια \(ΠΚΕ\)](#)
- [Αποφάσεις για Ecolabel](#)
- [Διεθνές Δίκτυο Green Key](#)

2.5.11. Υγιεινή και ασφάλεια

Η Υγιεινή και Ασφάλεια καθώς και η προσβασιμότητα σε μια Αγροτουριστική επιχείρηση αποτελούν κορυφαίους παράγοντες, που συμβάλλουν αποφασιστικά στην ανταγωνιστικότητα της επιχείρησης και στην προσέλκυση ευαισθητοποιημένων πελατών, όπως είναι οι Αγροτουρίστες.

Πλούσιες συμβουλές και οδηγίες στα Ελληνικά, υπάρχουν στην ειδική σελίδα για τον τομέα του τουρισμού, του Ευρωπαϊκού Οργανισμού για την Υγεία και την Ασφάλεια στην Εργασία HORECA - OSHA

Ο τομέας των ξενοδοχείων και των εστιατορίων (HORECA) είναι ένας από τους ταχύτερα αναπτυσσόμενους τομείς στην Ευρώπη. Το 2004, απασχόλησε περισσότερα από 7,8 εκατομμύρια άτομα (Eurostat, 2005) και παρουσίασε κύκλο εργασιών άνω των EUR 338 δισεκατομμυρίων (Eurofound, 2005). Αποτελείται κυρίως από τα εστιατόρια και τα μπαρ, τα οποία αντιπροσωπεύουν τα τρία τέταρτα των θέσεων εργασίας. Άλλοι εργοδότες που ανήκουν στον τομέα αυτό είναι τα κάμπινγκ, οι ξενώνες νεότητας και οι καντίνες. Η συντριπτική πλειονότητα των επιχειρήσεων του τομέα είναι μικρές επιχειρήσεις που απασχολούν λιγότερους από 10 εργαζόμενους. Οι γυναίκες αποτελούν πάνω από το μισό εργατικό δυναμικό του τομέα. (Eurofound 2005: 'Hotels and catering - policies, issues and the future' ["Ξενοδοχεία και εστιατόρια - πολιτικές, ζητήματα και μέλλον"])

Οι θέσεις εργασίας τείνουν να είναι προσωρινές, με ακανόνιστο ωράριο, χαμηλό μισθό και μικρές προοπτικές εξέλιξης. Ένα μεγάλο ποσοστό των εργαζομένων στον τομέα αυτό είναι νέοι.

Τα χαρακτηριστικά του τομέα των ξενοδοχείων και των εστιατορίων (HORECA) που μπορεί να έχουν αρνητικές επιπτώσεις στην επαγγελματική ασφάλεια και υγεία (EAY) είναι:

- ο μεγάλος φόρτος εργασίας
- η παρατεταμένη ορθοστασία και οι στατικές θέσεις του σώματος
- η επαφή με (ενίοτε δύσκολους) πελάτες
- τα υψηλά επίπεδα απογευματινής και νυχτερινής εργασίας, τα οποία διαταράσσουν την ισορροπία προσωπικής και επαγγελματικής ζωής των εργαζομένων
- τα υψηλά επίπεδα στρες
- η μονότονη εργασία
- η παρενόχληση, ακόμη και η άσκηση βίας, από τους πελάτες, τους συναδέλφους και τους εργοδότες
- η διακριτική μεταχείριση των γυναικών και των ατόμων από άλλες χώρες.

2.5.12. Business plan

Είναι ώριμο να απευθυνθεί ο ενδιαφερόμενος σε κάποιον ειδικό για να σας καταστρώσει ένα ολοκληρωμένο επιχειρηματικό πλάνο, το οποίο θα του εξασφαλίσει τον πλήρη έλεγχο της επένδυσής σας και τη βιωσιμότητά της. Ένα τέτοιο πλάνο θα πρέπει να περιλαμβάνει:

- Ποια είναι η αγορά στην οποία απευθύνεται η επιχείρηση.
- Προϊόντα, υπηρεσίες, τιμές, συμβόλαια άλλων πιθανών προμηθευτών.
- Ανταγωνιστές.
- Ομάδα διοίκησης και εργαζομένων με καταγραφή των καθηκόντων του καθενός.
- Περιουσιακά στοιχεία, κεφάλαιο της επιχείρησης / οικονομικές υποχρεώσεις.
- Λογιστική οργάνωση.

- Οικονομικοί σχεδιασμοί (μετρητά, δάνεια, χρηματοδοτήσεις κ.ά.).
- Μελλοντικοί οραματισμοί.
- Ευαίσθητα σημεία της επιχείρησης.
- Σχέδια σε περίπτωση που προκύψουν έκτακτες ανάγκες ή προβλήματα.

Περισσότερα για ένα διεθνούς εμβέλειας επιχειρηματικό πλάνο, το οποίο μπορεί να προσελκύσει διεθνή χρηματοδότηση μπορεί να μάθει ο ενδιαφερόμενος από το Gate 2 Growth – Έργο χρηματοδοτούμενο από το πρόγραμμα Καινοτομία / Μικρομεσαίες επιχειρήσεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης

2.6. Μεγέθη σε αύξηση

Ο αγροτουρισμός γνωρίζει ανάπτυξη καθώς η ΕΕ αλλά και το ελληνικό δημόσιο χρηματοδοτούν ήπιες επενδύσεις και στηρίζουν νέους, στην πλειονότητά τους, επιχειρηματίες.

Αυτή τη στιγμή τα αγροτουριστικά καταλύματα περιλαμβάνουν συνολικά πάνω από 5.000 κλίνες, συγκεντρωμένες κυρίως σε Ήπειρο, Πελοπόννησο, Στερεά Ελλάδα και Κρήτη, περιοχές που φαίνεται να κατέχουν τα πρωτεία, από την άποψη των υποδομών. Υπάρχουν όμως καταπληκτικά καταλύματα, με πληθώρα δραστηριοτήτων για τον επισκέπτη και στη Θράκη, τη Δυτική Μακεδονία κ.ά. Στο www.minagric.gr/greek/3.1.4.html (δικτυακός τόπος του υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων) μπορείτε να βρείτε κατάλογο με όλα τα αγροτουριστικά καταλύματα στην Ελλάδα.

Ιδιαίτερη μορφή του αγροτουρισμού είναι οι γυναικείοι συνεταιρισμοί. Στην Ελλάδα λειτουργούν 15, με σκοπό την ανάπτυξη του εναλλακτικού αυτού μοντέλου και συνάμα, τη βελτίωση της οικονομικής και κοινωνικής θέσης των γυναικών και του αγροτικού πληθυσμού γενικότερα. Ο αριθμός τους σήμερα πλησιάζει τους 15 και πιο γνωστοί είναι οι συνεταιρισμοί των Ζαγοράς και Πορταριάς, Γερακίου Λακωνίας, Αγιάσου Λέσβου, Αγίου Γερμανού Πρεσπών, Διαδιάς Σουφλίου.

Παρακάτω αναφέρονται δυο χαρακτηριστικά παραδείγματα αγροτουρισμού από δυο διάφορες περιοχές της Ελλάδας.

2.6.1. Στην Αμφίκαια με άλογα

Η «Αμφίκαια» βρίσκεται στους πρόποδες του Παρνασσού, ανάμεσα στην Αμφίκλεια και στην Κάτω Τιθορέα. Μέσα σε αγρόκτημα 200 στρεμμάτων, έχουν κτιστεί 14 πέτρινα και 2 ξύλινα σπιτάκια, έχουν φυτευτεί 3.000 δένδρα, ενώ αυτό που εντυπωσιάζει τους επισκέπτες είναι ο περίπου 10 στρεμμάτων κήπος με σπάνια αρωματικά φυτά. Επιπλέον, στον στάβλο του κτήματος ζουν άλογα που ανήκουν σε σπάνιες ελληνικές φυλές.

Επικεφαλής στην «Αμφίκαια» είναι ο Κωνσταντίνος Μώρος, από τους παλαιότερους στο κλάδο και ένθερμος θιασώτης του αγροτουρισμού. Η προσπάθεια που κάνει τα τελευταία χρόνια στην περιοχή απαιτεί ατελείωτες ανθρωποώρες εργασίας, καθώς περιλαμβάνει διαμόρφωση και επιμέλεια του κτήματος, συντήρηση δεκάδων ζώων, διοργάνωση και υποδοχή μαζικών επισκέψεων σχολείων, σχολών και κοινοτήτων, αλλά και εκπαίδευση.

«Υπάρχει μέλλον στο μοντέλο του αγροτουρισμού, θα πρέπει όμως η ανάπτυξη του επιχειρηματικού πλάνου να γίνεται με συγκεκριμένους όρους και σωστές προδιαγραφές. Θέλουμε την κρατική βοήθεια, σημασία έχει όμως να δίδονται οι ενισχύσεις με αυστηρότητα και συνέπεια: να δίδονται στον σωστό χρόνο και όχι μια πενταετία μετά, να διευκολύνει το κράτος τη δραστηριότητά μας και να εξυπηρετεί ο τραπεζικός τομέας τους νέους επιχειρηματίες».

Στις 10 Απριλίου του 2009 εγκαινιάστηκε μικρή μονάδα τηλεϊατρικής στο αγρόκτημα Αμφίκαια. Έτσι, αντιμετωπίζονται περιπτώσεις που αν κάποιος έχει ένα πρόβλημα υγείας που απαιτεί τακτική παρακολούθηση και συχνό έλεγχο των ζωτικών παραμέτρων του από το γιατρό του, εκείνον που τον φροντίζει τόσον καιρό και τον εμπιστεύεται απόλυτα, σε σημείο ώστε να μην απομακρύνεται ιδιαίτερα από αυτόν, όχι για άλλη χώρα, αλλά ούτε καν σε άλλη πόλη, να μπορεί απροβλημάτιστα να επισκεφτεί το αγρόκτημα.

Γνωστή η περίπτωση και την έχουμε βιώσει πολλές φορές, με συγγενείς και φίλους που ούτε διακοπές δεν πάνε πια, όχι γιατί δεν το επιτρέπει η κατάσταση της υγείας τους, αλλά γιατί φοβούνται να βρεθούν εκτός της

«ακτίνας δράσης» του γιατρού τους. Ίσως αυτή να ήταν μια πολύ καλή προφύλαξη τα προηγούμενα χρόνια, αφού κάλυπτε κάθε πιθανό και απίθανο ενδεχόμενο, όμως, οι ενδιαφερόμενοι είναι καιρός πια να αρχίσουν να αναθεωρούν τις απόψεις τους, καθώς υπάρχουν τρόποι και λύσεις ώστε να έχουν «και την πίτα ολόκληρη και το σκύλο χορτάτο», με άλλα λόγια και διακοπές να πάνε και να μην «απομακρύνονται» από το γιατρό τους. «Καλή μάγισσα», όχι μόνο γι' αυτούς, αλλά για όλους μας, αναδεικνύεται άλλη μια φορά η τεχνολογική πρόοδος και ιδιαίτερα αυτή που έχει σημειωθεί τελευταία στο χώρο της τηλεϊατρικής.

2.6.2. Βόλτα στο Νέστο

Ο Δήμος Σταυρούπολης του Νομού Ξάνθης έχει σπείρει αγροτουριστικούς κόκκους και η μικρή αυτή κωμόπολη δρέπει την τελευταία περίοδο καρπούς.

Οι αρχές του αγροτουρισμού έχουν ήδη γίνει αποδεκτές από δεκάδες οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης. Ένας τέτοιος, ο οποίος έχει πάρει ζεστά το ζήτημα και τον συνδέει και με άλλα είδη τουρισμού, όπως ο ορειβατικός ή ο προσκυνηματικός, είναι ο δήμαρχος Σταυρούπολης Ξάνθης. Νέος σε ηλικία (έγινε δήμαρχος το 2006 στα 36 του) και με φρέσκες ιδέες, ο Γιώργος Καρασακαλίδης από τη Σταυρούπολη Ξάνθης δεν βλέπει άλλο μοντέλο

ανάπτυξης της περιοχής του πέρα από τις νέες μορφές τουρισμού όπως ο αγροτουρισμός.

«Στη Σταυρούπολη έχουμε αποκλείσει οριστικά το μοντέλο του μαζικού τουρισμού και προωθούμε με κάθε μέσο, με κόπο, αλλά με επιτυχία, μοντέλα εναλλακτικού τουρισμού, στα οποία το περιβάλλον βρίσκεται στο επίκεντρο», λέει. Ο ίδιος επιχειρεί να συνδέσει τον αγροτουρισμό με δραστηριότητες τοπικού χαρακτήρα όπως ο σπηλαιολογικός τουρισμός κατά μήκος του ποταμού Νέστου που περνάει δίπλα στη Σταυρούπολη και ο ορειβατικός προς την υπέροχη οροσειρά της Ροδόπης, ενώ δεν ξεχνά τον προσκυνηματικό τουρισμό στα μοναστήρια της περιοχής.

Υπάρχει ανταπόκριση; Ο δήμαρχος είναι ικανοποιημένος: «Οι επισκέπτες μας προέρχονται από την Αθήνα και τη Θεσσαλονίκη, από κοντινά αστικά κέντρα όπως η Αλεξανδρούπολη, ενώ σημαντικό κομμάτι αποτελούν οι τουρίστες από την Ευρώπη. Τα τελευταία χρόνια έχουμε 600 - 700 διανυκτερεύσεις από τις Κάτω Χώρες, ενώ κάθε μήνα 50 - 100 άτομα από το εξωτερικό επισκέπτονται το site του δήμου για πληροφορίες».

2.7. Μοντέλα αγροτουρισμού

Ούτε ένα ούτε δύο ούτε τρία, αλλά έξι είναι τα αγροτουριστικά μοντέλα που αναγνωρίζονται διεθνώς. Κανείς δεν αρκείται μονάχα σε ένα.

2.7.1. Αγροτουριστικά καταλύματα

Μέσα σε περιποιημένα αγροκτήματα ή ακόμα και στο ίδιο το σπίτι του αγρότη που προσφέρει τους κοινόχρηστους χώρους του και κάποια επιπλέον κρεβατοκάμαρα για τους φιλοξενούμενους.

2.7.2. Καταλύματα ήπιων μορφών

Αγροικίες εκτός οικισμών, με λίγες ανέσεις, αλλά και ανεξάρτητες οικίες εντός παραδοσιακού οικισμού. Επίσης ξενώνες στην ύπαιθρο πλήρως ή μερικώς οργανωμένοι.

2.7.3. Καταλύματα σε παραδοσιακά κτίρια

Εξαιρετικής ομορφιάς και ιδιαίτερης τεχνοτροπίας παραδοσιακά ξενοδοχεία ή διατηρητέα αρχοντικά στην επαρχία, με ενοικιαζόμενα δωμάτια. Η ιστορία παρούσα.

2.7.4. Επισκέψιμα αγροκτήματα

Με ή χωρίς δυνατότητα φιλοξενίας ή εστίασης, τα επισκέψιμα αγροκτήματα είναι ότι καλύτερο για τα παιδιά: γνωρίζουν φυτά και ζώα, πέφτουν στις λάσπες και τρώνε με όρεξη τα καλούδια που πουλάει ο αγρότης.

2.7.5. Επισκέψιμα οινοποιεία

Ιδέα από τη Γαλλία που ταιριάζει «γάντι» στη χώρα μας. Οινοποιεία με δυνατότητα εστίασης και φιλοξενίας, με πατητήρια, αίθουσες γευσιγνωσίας και μονοπάτια στις φυτεμένες με αμπέλια πλαγιές.

2.7.6. Ήπιες επιχειρήσεις

Λαογραφικά μουσεία, ιστορικά αρχεία και ιδιωτικές συλλογές με σπάνια τεκμήρια, γιορτές τοπικών προϊόντων, πρατήρια συνεταιριστικών προϊόντων, ακόμα κι ένας παραδοσιακός γάμος, είναι ευκαιρία για συμμετοχή σε ένα δρώμενο μαζί με τους ντόπιους.

2.8. Αγροτουριστές

Σύμφωνα με τη διεθνή βιβλιογραφία υπάρχουν τέσσερις, τουλάχιστον, τύποι αγροτουριστών.

2.8.1. Ενεργητικοί

Συμμετέχουν σε όλες τις δραστηριότητες και επιδεικνύουν ζήλο για καθετί που τους προσφέρεται.

2.8.2. Ονειροπόλοι

Βολτάρουν στη φύση, απολαμβάνουν το τοπίο μέσω δραστηριοτήτων, ηρεμούν στην ύπαιθρο.

2.8.3. «Αγρότες»

Ήθελαν πάντα να σκάψουν, να βοτανίσουν, να κλαδέψουν και να ποτίσουν αλλά είχαν γεννηθεί στα Πατήσια, το Μανχάταν, το Σόχο...

2.8.4. Χαλαροί

Εκτός από ψάρεμα και γκολφ, αθλήματα που συνήθως δεν προκαλούν ιδρώτα, οι τύποι αυτοί αποφεύγουν κάθε έντονη δραστηριότητα.

2.9. Οικολογικά Χωριά (Eco Villages)

Τα Οικολογικά Χωριά παρουσιάζουν χαμηλό δείκτη καταναλωτικών αναγκών και περιβαλλοντικών επιπτώσεων. Συγχρόνως αντιπροσωπεύουν οικιστικά πρότυπα με ιδιαίτερα ικανοποιητικές συνθήκες για την ανθρώπινη διαβίωση. Σήμα κατατεθέν της οικολογικής τους ταυτότητας είναι η εθελοντική απλότητα και οι αρχές οικολογικού σχεδιασμού. Στο πλαίσιο του οικολογικού

σχεδιασμού τα Οικολογικά Χωριά επιδιώκουν την ένταξη τεχνολογιών εξειδικευμένων να υπηρετούν διαδικασίες συλλογικής δράσης. Οικολογικά χωριά και κοινότητες υπάρχουν ήδη σε αστικές και σε αγροτικές περιοχές, στο βιομηχανοποιημένο Βορρά και σε φτωχότερες χώρες του Νότου, τόσο σε υπάρχουσες όσο και σε νέες, φτιαγμένες ειδικά για το σκοπό αυτό εγκαταστάσεις.

Κάθε Οικολογικό Χωριό, στο δικό του βαθμό, αντλεί έμπνευση από τις οικολογικές, κοινωνικές και πνευματικές επιδιώξεις του. Αναζητά δηλαδή να φτιάξει ένα μοντέλο αειφόρου ανάπτυξης που να προσιδιάζει στο προσωπικό πολιτισμικό, οικολογικό και οικονομικό του πλαίσιο.

2.9.1. GEN-Europe: Γενική Θεώρηση

Το GEN-Europe είναι ένα δίκτυο Οικολογικών Χωριών στην Ευρώπη, Αφρική και Μέση Ανατολή. Έχει 70 μέλη σε περίπου 26 χώρες. Είναι ο θεμελιωτής του Παγκοσμίου Δικτύου Οικολογικών Χωριών (GEN) το οποίο έχει συνυπάρξει συμβουλευτικά με το UN-ECOSOC (Οικονομικό και Κοινωνικό Συμβούλιο) και είναι μέλος του UNITARCIFAL, πρωτοβουλίας για την παροχή εκπαίδευσης για την αειφόρο ή βιώσιμη ανάπτυξη σε τοπικούς κυβερνητικούς παράγοντες.

2.9.2. Στόχοι

Το δίκτυο GEN-Europe προάγει την ανάπτυξη βιώσιμων οικολογικών χωριών και κοινοτήτων.

Εργάζεται προκειμένου να ενισχύσει τόσο τις δυνατότητες του κάθε Οικολογικού Χωριού χωριστά, όσο και αυτών που είναι οργανωμένα μεταξύ τους σε Εθνικά Δίκτυα.

Το GEN ενημερώνει την ευρύτερη κοινωνία σχετικά με τα οφέλη της εμπειρίας ενός οικολογικού χωριού, ενημερώνει τις κυβερνήσεις, τον ιδιωτικό τομέα και άλλους Μη Κυβερνητικούς Οργανισμούς (ΜΚΟ – NGOs).

2.9.3. Δραστηριότητες

Η GEN- Europe προάγει την ανάπτυξη του κινήματος των Οικολογικών Χωριών μέσα από τις παρακάτω ενέργειες:

- με την επεξεργασία και με την προώθηση πληροφοριών προβάλλοντας τις πρωτοβουλίες που αφορούν τα Οικολογικά Χωριά:
- με δημοσιεύσεις πληροφοριών γύρω από τη ζωή τους και μέσα από συλλογικά δίκτυα έντυπης ή ηλεκτρονικής μορφής που φτάνουν σε περισσότερους από 150.000 αναγνώστες σε εννέα γλώσσες
- με την παροχή οικονομικής βοήθειας και με υποτροφίες για να ενισχυθούν η διαδίκτυωση και οι εκπαιδευτικές δραστηριότητες των μελών των Οικολογικών Χωριών
- με τη συνεργασία Πανεπιστημίων και άλλων Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων για το σχεδιασμό και την παροχή αναγνωρισμένης εκπαίδευσης με επίκεντρο τα Οικολογικά Χωριά
- με τη συμμετοχή σε συνδιασκέψεις κορυφής, σε συνέδρια, εκθέσεις και σε άλλες δημόσιες εκδηλώσεις για να διαδώσει την ιδέα και την εμπειρία των Οικολογικών Χωριών σε πολιτικούς, σχεδιαστές, επαγγελματίες και γενικά στο κοινωνικό σύνολο.

Τα Οικολογικά Χωριά θεωρούνται ενεργά όταν η δραστηριότητά τους διέπεται από ορισμένες, ή και από όλες τις παρακάτω αρχές:

- τοπική οικονομική ανάπτυξη
- οικονομικοί κοινωνικοί συνεταιρισμοί
- ενίσχυση συνοχής του ανθρώπινου δυναμικού της κοινότητας
- συμμετοχική διαδικασία λήψης αποφάσεων

- επίλυση συγκρούσεων
- ολιστική εκπαίδευση
- τοπική παραγωγή βιολογικών προϊόντων
- ολιστικός οικολογικός σχεδιασμός (permaculture)
- ανανεώσιμες πηγές ενέργειας
- οικολογική δόμηση
- ανανεώσιμα συστήματα παραγωγής ενέργειας
- διαχείριση απορριμμάτων

2.10. Οικολογικό χωριό στην Ελλάδα

Τη δημιουργία ενός οικολογικού χωριού που θα βρίσκεται σε μια πλαγιά του Κισσάβου καλύπτοντας μία έκταση περίπου 150 στρεμμάτων οραματίζεται ο Δήμος Μελιβοίας πρωτοπορώντας για ακόμα μια φορά στα δρώμενα του Νομού και όχι μόνο.

Έτσι μία προσπάθεια που ξεκίνησε από πέρυσι το καλοκαίρι συνεχίζεται και φέτος με τη συμμετοχή εθελοντών από την Ελλάδα και το εξωτερικό που θα φιλοξενηθούν από το Δήμο και θα αναλάβουν δράση στην περιοχή κτίζοντας με πηλό, άμμο άχυρο και πέτρα αναβιώνοντας την τεχνική των προγόνων μας που κατασκεύαζαν σπίτια από πλιθιά.

Η αφορμή για όλα αυτά ήταν μία συνεργασία που άρχισε ο Δήμος Μελιβοίας με τον οικονομολόγο κ. Κώστα Κοντομάνο και το φίλο του Στέλιο Γκαγκάρα οι οποίοι έχοντας σαν «χόμπι» τις κατασκευές από πλιθιά με τον παραδοσιακό τρόπο είχαν προχωρήσει στο κτίσιμο ενός πλιθινού σπιτιού σε κτήμα του οικονομολόγου στο χωριό Νέσσωνας. Κινητοποιήθηκαν λοιπόν οι

εθελοντές μέσω ειδικού site στο internet, συγκεντρώθηκαν 60 νέοι άνθρωποι, και μέσα σε 15 ημέρες έφτιαξαν το πρώτο σπίτι ανάμεσα από Κουτσουπιά και Κόκκινο Νερό που τελικά θα χρησιμοποιηθεί από το Δήμο σαν τουριστικό περίπτερο.

Για φέτος οι εργασίες με πλιθιά προγραμματίζονται σε δύο φάσεις:
* Η πρώτη υλοποιείται την ερχόμενη εβδομάδα όπου 50 εθελοντές από 23-25 Απριλίου θα διαμορφώσουν τον υπάρχοντα εξωτερικό χώρο με... πήλινα παγκάκια, ψησταριές, θέσεις για φωτοβολταϊκά, κ.ά.

* Η δεύτερη μέσα στο καλοκαίρι με την κατασκευή εκεί ενός θεάτρου.

2.10.1. Τα... γήινα υλικά

Εξηγώντας τις τεχνικές και τα γήινα υλικά ο Κώστας Κοντομάνος θα μας διαφωτίσει:

«Το κομπ θεωρείται σαν μία από τις πιο αρχαίες τεχνικές χτισίματος με γήινα υλικά. Εδώ χρησιμοποιούνται τα χέρια και τα πόδια για να σχηματιστούν μάζες πηλού αναμεμιγμένου με άμμο και άχυρο οι οποίες τοποθετούνται η μία πάνω στην άλλη διαμορφώνοντας έτσι μονολιθικές κατασκευές με μεγάλη σταθερότητα. Η λέξη κομπ προέρχεται από μια παλιά αγγλική λέξη cob που σημαίνει σβώλος.

Τα πλιθιά είναι επίσης από τα πιο παλιά δομικά υλικά. Γίνονται μόνον από αργιλώδες χώμα που έχει υγρανθεί με νερό, προσθέτοντας μερικές φορές κομμένο άχυρο, τρίχες κατσίκας ή άλλες ίνες που προστίθενται για ενίσχυση και που στη συνέχεια αφήνεται να στεγνώσει στο επιθυμητό σχήμα. Συνήθως τα πλιθιά έχουν σχήμα παραλληλεπίπεδο και κτίζονται όπως τα τούβλα.

Το άχυρο σαν οικοδομικό υλικό αποτελεί ανανεώσιμη πηγή, έχει εξαιρετικές μονωτικές δυνατότητες, καλύτερες από οποιοδήποτε άλλο υλικό και είναι πολύ εύκολο στο κτίσιμο. Τα σπίτια από αχυρόμπαλες είναι πολύ της μόδας στην Αγγλία και στις νοτιοδυτικές Ηνωμένες Πολιτείες όπου υπάρχουν συγκεκριμένοι για αυτά πολεοδομικοί κανονισμοί ακόμη και δυνατότητα εξασφάλισης στεγαστικού δανείου από τράπεζες.

Τα τσουβάλια με χώμα σαν τεχνική είναι και παλιά και νέα. Σάκοι με άμμο χρησιμοποιούνται από το στρατό για τη δημιουργία οχυρωματικών έργων ή για τον έλεγχο των νερών των ποταμών. Οι ίδιοι λόγοι που καθιέρωσαν τους

σάκους στις παραπάνω εφαρμογές ισχύουν και για το κτίσιμο σπιτιών. Οι τοίχοι είναι συμπαγείς και γεροί, αντέχοντας όλων των ειδών τις καταπονήσεις από άσχημες καιρικές συνθήκες μέχρι σφαίρες και βόμβες.

Η μέθοδος με το χώμα σε καλούπια είναι τουλάχιστον τόσο παλιά όσο και το Σινικό Τείχος. Είναι αρκετά όμοια με τα πλιθιά και το κόμπ στο ότι το μίγμα είναι κυρίως άμμος και πηλός. Η διαφορά είναι ότι το υλικό συμπιέζεται σε καλούπια τα οποία συνήθως δημιουργούν πολύ επίπεδες και κάθετες επιφάνειες.

Η ρευστή γη είναι όμοια με το κοινό μπετόν γιατί τα υλικά αναμιγνύονται με τον ίδιο τρόπο χρησιμοποιώντας τσιμέντο σαν συνεκτικό υλικό. Η μόνη διαφορά είναι ότι αντί για την άμμο και τα χαλίκια που χρησιμοποιούνται για το μπετόν εδώ χρησιμοποιείται κοινό χώμα. Επίσης χρησιμοποιείται λιγότερο τσιμέντο. Δεν απαιτείται ιδιαίτερη συντήρηση σε αυτούς τους τοίχους μια και έχουν αυξημένη αντίσταση στον ήλιο και τη βροχή. Το μίγμα άχυρου με πηλό χρησιμοποιείται για τοιχοποιίες που δεν φέρουν φορτία. Κατασκευάζεται από άχυρα, κατά προτίμηση με μακριά ίνα τα οποία αναμιγνύονται με διάλυμα πηλού ο οποίος παίζει και το συνεκτικό ρόλο.

Η φυσική δόμηση είναι ένας αρκετά νέος όρος που χρησιμοποιείται για να περιγράψει μια δομική προσέγγιση προσανατολισμένη στη χρήση τοπικών, προσεκτικά επιλεγμένων ή και ανακυκλωμένων υλικών, απλών εργαλείων και τεχνικών.

Σε όλους σχεδόν τους τόπους η φύση μας εξασφαλίζει τα δομικά υλικά που χρειαζόμαστε. Επειδή τα υλικά αυτά χρειάζονται ελάχιστη επεξεργασία ή μεταφορά, τα οικονομικά και περιβαλλοντολογικά κόστη είναι χαμηλά. Μερικά από αυτά τα υλικά είναι ανανεώσιμα (όπως τα δένδρα και το άχυρο) και κάποια άλλα (όπως οι πέτρα και το χώμα) υπάρχουν σε τέτοια αφθονία που είναι πρακτικά ανεξάντλητα. Ένα ακόμα από τα πλεονεκτήματα του να κτίζει κάποιος με τοπικά υλικά είναι ότι το κτίριο βρίσκεται σε πλήρη οπτική αρμονία με το περιβάλλον».

Στο Παράρτημα παρουσιάζεται πίνακας με τα οικολογικά χωριά που έχουν δημιουργηθεί στις Η.Π.Α.

Συμπεράσματα – Προτάσεις

Συμπεράσματα

Οι εναλλακτικές μορφές τουρισμού, και συγκεκριμένα ο αγροτουρισμός με τον οποίο ασχοληθήκαμε στην εργασία, αποτελούν, μαζί με τα απαραίτητα έργα υποδομής, τη βάση για τον εμπλουτισμό της τουριστικής προσφοράς της Ελλάδος. Οι ειδικές αυτές μορφές τουρισμού μπορούν να λειτουργήσουν συμπληρωματικά με τον παραθεριστικό τουρισμό, που ανθεί στις παραθαλάσσιες ιδίως περιοχές, εμπλουτίζοντας, διευρύνοντας και διαφοροποιώντας το τουριστικό προϊόν της χώρας μας, καλύπτοντας την αντίστοιχη ζήτηση, που φαίνεται να είναι αυξανόμενη. Δεν πρέπει να ξεχνάμε βέβαια, το ότι οι ήπιες αυτές μορφές τουρισμού θα ενισχύσουν τις οποίες προσπάθειες για την προστασία του περιβάλλοντος, αφού απευθύνονται σε τουρίστες ευαισθητοποιημένους σε θέματα που αφορούν τη διάσωση του πλανήτη από τη ρύπανση και την εξάντληση των φυσικών πόρων.

Με την ανάπτυξή τους μπορεί να επιτευχθεί η απομάκρυνση μέρους της τουριστικής δραστηριότητας από τα παράλια εκείνα της Ελλάδας, που έχουν κορεστεί τουριστικά. Η αποκέντρωση αυτή της τουριστικής κίνησης και η διοχέτευση της σε άλλες περιοχές της χώρας (ηπειρωτικά, λιγότερο αναπτυγμένα παράλια και νησιά, ορεινές τοποθεσίες), θα δώσει σε περισσότερες περιοχές της χώρας τη δυνατότητα να αναπτυχθούν τουριστικά.

Τα οφέλη που θα προέλθουν από την εφαρμογή των εναλλακτικών μορφών τουρισμού, επεκτείνονται τόσο σε τοπικό όσο και σε εθνικό επίπεδο. Σε εθνικό επίπεδο, θα αποτελέσουν πιλοτική ενέργεια και η τυχόν επέκτασή τους στην υπόλοιπη Ελλάδα, θα βοηθήσει στην εισροή επιπλέον τουριστικού συναλλάγματος στη χώρα μας. Σε τοπικό επίπεδο, τα οφέλη αυτό είναι ακόμη πιο ξεκάθαρα, αφού η οικονομία των παραλιακών και νησιωτικών περιοχών της Ελλάδας είναι άμεσα συνδεδεμένη με τον τουρισμό. Οι εργαζόμενοι στις τουριστικές επιχειρήσεις θα απασχολούνται σε δωδεκάμηνη βάση, πράγμα που σημαίνει ότι θα υπάρξει αύξηση του εισοδήματος των εργαζομένων. Αντίθετα ο

ΟΑΕΔ θα έχει τη δυνατότητα να χρηματοδοτήσει εκπαιδευτικά προγράμματα για την καλύτερη κατάρτιση των απασχολούμενων στα τουριστικά επαγγέλματα. Επίσης, λόγω της δημιουργούμενης τουριστικής κίνησης, θα προκύψει η ανάγκη επέκτασης της γεωργικής παραγωγής, για την κάλυψη των πρόσθετων αναγκών και θα επέλθει κινητικότητα στο εσωτερικό εμπόριο, με την ενεργοποίηση των κλάδων προσφοράς υπηρεσιών (μεταφορές, τηλεπικοινωνίες, τράπεζες, ταξιδιωτικά γραφεία).

Τα ελληνικά τουριστικά γραφεία θα πρέπει να προσαρμοστούν στις νέες συνθήκες που διαμορφώνονται με γρήγορο ρυθμό, με κυρίαρχη εξέλιξη την τάση καθετοποίησης εκ μέρους των μεγάλων tour operators, που ευνοείται από την ελεύθερη διακίνηση και εγκατάσταση επιχειρήσεων, κεφαλαίων και εργαζομένων στην ενοποιούμενη ευρωπαϊκή αγορά.

Η δημιουργία της ενιαίας αγοράς, η άνοδος του βιοτικού επιπέδου στην Ευρώπη και τις άλλες χώρες, η αύξηση του χρόνου διακοπών και του μέσου όρου ζωής, είναι οι παράγοντες που θα επιδράσουν θετικά στον τουρισμό όλων των ευρωπαϊκών κρατών και ιδιαίτερα των Μεσογειακών, όπου ανήκει η χώρα μας. Η Μεσόγειος, ως ένας από τους μεγαλύτερους δέκτες του παγκόσμιου τουρισμού, αναμένεται να εξακολουθήσει να παρουσιάζει άνοδο παρά τον εσωτερικό ανταγωνισμό.

Για να μπορέσει βέβαια η χώρα μας να ανταπεξέλθει στις προκλήσεις που παρουσιάζονται θα πρέπει πρώτα να υπάρξει ενιαία κρατική τουριστική πολιτική.

Προτάσεις

Πολλά θα μπορούσαμε να αναφέρουμε σαν προτάσεις για την ανάπτυξη του αγροτουρισμού στην Ελλάδα. Παρακάτω παραθέτουμε εκείνες τις προτάσεις που πιστεύουμε ότι είναι οι βασικότερες:

1. Μελέτες ανάπτυξης: Είναι αναγκαία η οικονομική και κοινωνική αναζωογόνηση των αγροτικών περιοχών ανάπτυξης, δεδομένου ότι η ικανοποίηση μπορεί να προέλθει από τις περιοχές αυτές. Χρειάζονται μετρήσεις της ανάπτυξης για να γίνει γνωστή η έκταση της οικονομικής και κοινωνικής ευημερίας λόγω του αγροτουρισμού. Επιπλέον οι μετρήσεις μπορούν να

χρησιμοποιηθούν σαν μέτρο σύγκρισης για μελλοντικό σχεδιασμό, παρακολούθηση, έλεγχο και εκτίμηση των συνεχιζόμενων επιδοτούμενων προγραμμάτων.

2. Έλεγχος – Αναπτυξιακές εταιρίες: Οι αρμόδιοι κρατικοί φορείς θα πρέπει να έχουν την αρμοδιότητα να παρακολουθούν και να ελέγχουν τη λειτουργία των αγροτουριστικών επιχειρήσεων. Επιπλέον, πρέπει ν' αρχίσει μεγαλύτερη διαφήμιση και συλλογή στατιστικών στοιχείων, όσον αφορά τον κάθε νομό που προσφέρει αγροτουρισμό. Οι τοπικές αναπτυξιακές εταιρίες θα πρέπει ν' αναλάβουν την προώθηση των προγραμμάτων αγροτικών περιοχών οι οποίες χρειάζονται ανάπτυξη.
3. Ενημέρωση των ντόπιων κατοίκων: Οι αγρότες θα πρέπει να πληροφορηθούν τις προοπτικές του αγροτουρισμού. Για παράδειγμα, θα μπορούσαν εκτός από καταλύματα ν' αναπτύξουν επιπρόσθετο εισόδημα, προσφέροντας υποστήριξη στον αγροτουρισμό, π.χ. εκτροφή αλόγων για ιππασία, οδηγοί μονοπατιών, υποδομή για αθλητικές δραστηριότητες.
4. Κατάλληλη βιβλιογραφία: Η συγγραφή άρθρων που να αναφέρονται στον αγροτουρισμό στην Ελλάδα. Κάτι τέτοιο έχουν κάνει πολύ λίγοι ερευνητές, έτσι η βιβλιογραφία για την Ελλάδα παραμένει αρκετά φτωχή. Με την συγγραφή σχετικών άρθρων μπορεί να προωθηθεί σημαντικά ο τόπος μας.
5. Μάρκετινγκ: Χρησιμοποίηση όλων των τεχνικών και των λειτουργιών μάρκετινγκ στον αγροτουρισμό με ιδιαίτερη έμφαση στην έρευνα αγοράς (διεθνούς- εθνικής-τοπικής), που θα επιτρέψει να επιλεγούν οι ομάδες πελατών που υπάρχουν, αλλά και που, μέσω της έρευνας αυτής, θα αναδεικνύονται οι απαιτήσεις και η ανάγκη συνεχούς παρακολούθησης των εξελίξεων στην προσφορά αυτού του τουριστικού τύπου: στην διαμόρφωση και προώθηση του προϊόντος και στην διαφήμιση για την προβολή του.

6. Ομαδοποίηση έργων: Να σχεδιαστεί ένα πρόγραμμα δράσης που η βασική φιλοσοφία του θα είναι ο εντοπισμός και η υλοποίηση ενοτήτων έργων και δράσεων χωρικού και οριζοντίου χαρακτήρα που θα συμβάλλουν αποδεδειγμένα στην αλλαγή της εικόνας των διάφορων περιοχών της Ελλάδας ως τουριστικού προορισμού και να δημιουργηθούν βάσιμες προοπτικές για το μέλλον του τουρισμού της.
7. Προβολή τοπικών ιδιαιτεροτήτων: Ανάδειξη του ανθρωπογενούς, πολιτιστικού και φυσικού περιβάλλοντος, ανάδειξη των αρχαιολογικών μας χώρων, αναστηλώσεις μνημείων και γενικά παράλληλη (και υποστηρικτική) προώθηση και άλλων μορφών τουρισμού πλην του αγροτουρισμού. Να ενθαρρυνθούν οι οικισμοί να αναδεικνύουν τα τοπικά χαρακτηριστικά τους μέσα από εκδηλώσεις τοπικού και πολιτισμικού χαρακτήρα, όπου θα φαίνεται η πλούσια παράδοση κάθε τόπου.
8. Οικοτουρισμός: Ενίσχυση των οικοτουριστικών μονάδων και κίνητρα για τη δημιουργία νέων. Από τις μονάδες αυτές θα μπορούσαν να διατίθενται εδέσματα (μαρμελάδες, λικέρ, κομπόστες κ.ά.), προϊόντα επεξεργασίας μετάλλου, προϊόντα επεξεργασίας νήματος (π.χ. υφαντά), ψηφιδωτά, χειροτεχνήματα από ξύλο κ.ά., τα οποία θα κατασκευάζονται με παραδοσιακούς τρόπους.
9. Ανθρώπινοι πόροι – Εκπαίδευση: Στον τομέα των ανθρωπίνων πόρων να επισπευστεί και να μπει σε εφαρμογή η κατάρτιση του τοπικού πληθυσμού που θα λειτουργήσει ως βάση για την ανάληψη πρωτοβουλιών επιχειρηματικού χαρακτήρα στον τομέα του αγροτουρισμού. Πρέπει λοιπόν να συντελεστεί η επιμόρφωση στελεχών των δημοσίων φορέων στο θέμα αγροτουρισμός και εκείνοι με την σειρά τους να μεταδώσουν την γνώση τους στον τοπικό πληθυσμό. Πολιτική και περιβαλλοντική εκπαίδευση είναι απαραίτητες για την

ευαισθητοποίηση των κατοίκων σε θέματα προστασίας περιβάλλοντος και βιώσιμης ανάπτυξης.

10. Υποδομές: Απαιτείται η δημιουργία (όπου δεν υπάρχουν), ο εκσυγχρονισμός και η επέκταση ειδικών τουριστικών υποδομών, οικοτουριστικά, πολιτιστικά μονοπάτια, ορειβατικά καταφύγια, πίστες αναρρίχησης, μαρίνες και καταδυτικά πάρκα, καθώς και η ανάδειξη σπηλαίων.
11. Εναλλακτικές μορφές τουρισμού: Προώθηση των μορφών αγροτουρισμού, που παρουσιάζουν για την Ελλάδα συγκριτικά πλεονεκτήματα, όπως ο «γαλαζοπράσινος» στις παραυφές των τουριστικών και αστικών κέντρων και οι σύνθετες μορφές αγροτουρισμού, όπως τα κέντρα ιαματικού τουρισμού, τα χιονοδρομικά κέντρα, τα αθλητικά κέντρα και άλλα.
12. Οικήματα: Αποκατάσταση των αγροτικών σπιτιών στους παραδοσιακούς οικισμούς για εξυπηρέτηση των αναγκών του αγροτουρισμού, με την θέσπιση ειδικών κινήτρων που θα διευκολύνουν την αναστήλωση και με την ρύθμιση του ιδιοκτησιακού καθεστώτος σε περιπτώσεις μακρόχρονης εγκατάλειψης. Στο συγκεκριμένο θέμα θα μπορούσαν αυτά τα οικήματα να απαλλοτριωθούν από το κράτος και, αφού ανακαινιστούν, να διατεθούν σε τοπικούς παράγοντες (π.χ. Δήμους) για αγροτουριστικούς σκοπούς.
13. Αγροκτήματα: Δημιουργία πρότυπων κρατικών αγροκτημάτων, για την ανάπτυξη αγροτουρισμού μέσα στο αγρόκτημα και για τη χρησιμοποίησή τους σαν κέντρων εφαρμογής προγραμμάτων εκπαιδευτικού τουρισμού.
14. Διαφήμιση: Σε μελλοντική έρευνα για τον αγροτουρισμό θα ήταν πολύ χρήσιμο να βρεθούν τα μέσα με τα οποία προωθείται και διαφημίζεται ο αγροτουρισμός και κατά πόσο μπορεί να βοηθήσει το μάρκετινγκ αυτή την μορφή εναλλακτικού τουρισμού.

15. Κριτήρια επιλογής: Επίσης άλλα σημεία που πρέπει να φωτιστούν είναι τα κριτήρια επιλογής περιοχών με στόχο την ανάπτυξη του αγροτουρισμού, όπως και ποια είναι τα αποτελέσματα του αγροτουρισμού από κοινωνικής άποψης, στους ντόπιους, τόσο βραχυπρόθεσμα, όσο και μακροπρόθεσμα (π.χ. ποιες είναι οι επιρροές που δέχεται ο τοπικός πληθυσμός μέσα από την επαφή του με τους επισκέπτες).

Οι παραπάνω προτάσεις είναι δυνατόν να υλοποιηθούν, άλλες άμεσα και άλλες σε βάθος χρόνου χωρίς ιδιαίτερα υψηλό κόστος. Όπου οι μελέτες εφαρμογής και υλοποίησης αναφέρονται στα θέματα κόστους, θα μπορούσε να μπει η παράμετρος του ανταποδοτικού κόστους, ή καλύτερα της ανταποδοτικής χρέωσης. Επί παραδείγματι αν επιλεγεί η πρόταση της απαλλοτρίωσης των παλαιών οικημάτων από το κράτος και, μετά από κατάλληλη ανακαίνιση, της απόδοσης τους στους τοπικούς φορείς, θα μπορούσε το κόστος της ανασύλωσης να καλυφθεί σταδιακά από τα έσοδα της χρήσης τους.

Τέλος, θα μπορούσαν να μελετηθούν και, εφ' όσον κριθούν κερδοφόρες, να υλοποιηθούν λύσεις οικολογικών χωριών και μάλιστα με ενεργή συμμετοχή κατοίκων, μελλοντικών κατοίκων και τουριστών.

Βιβλιογραφία

Ελληνική

- ❖ Βελισσαρίου, Ε., (2000), *Μάνατζμεντ Ειδικών και Εναλλακτικών Μορφών Τουρισμού*, Πάτρα: ΕΑΠ, 2000.
- ❖ Ε.Ο.Τ, (2002), *Ιαματικές Πηγές Τουριστικής Σημασίας – Υδροθεραπευτήρια*, ανακτήθηκε στις 18 Ιανουαρίου 2002 από την ηλεκτρονική διεύθυνση: <http://www.gnto.gr>
- ❖ Ηγουμενάκης, Ν., (2004), *Τουρισμός: Βασικές Έννοιες*, Αθήνα Interbooks
- ❖ Ηγουμενάκης, Ν., (2008), *Τουριστική Οικονομία*, Αθήνα Interbooks
- ❖ Ιακωβίδου, Ό., (2003), *Ο Αγροτουρισμός στην Ελλάδα - ένας απολογισμός της αποκτηθείσας εμπειρίας*, ΓΕΩΤΕΧΝΙΚΗ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ, εκδ. Γεωτεχνικό Επιμελητήριο Ελλάδας, Μάιος – Ιούνιος 2003, Τεύχος 132
- ❖ ICAP (2007), *Κλαδική Μελέτη : Ξενοδοχειακές επιχειρήσεις*
- ❖ Κομίλης, Π., (2001). *Οικοτουρισμός ,Η εναλλακτική προοπτική αιεφόρου τουριστικής ανάπτυξης*, Εκδόσεις Κριτική ,Αθήνα.
- ❖ Σφακιανάκης, Μ., (2000), *Εναλλακτικές Μορφές Τουρισμού*, εκδ. ΕΛΛΗΝ, Αθήνα.
- ❖ Τερζάκης, Δ., (2002), *Αθλητικός τουρισμός, μια νέα έννοια - πρόκληση*, ανακτήθηκε από την ηλεκτρονική διεύθυνση του Διεθνούς Συμβουλίου Αθλητικού Τουρισμού - Ερευνητική Μονάδα Ελλάδος, <http://www.sporttourism.com>
- ❖ Τσάρτας, Π., (1996), *Τουρίστες, Ταξίδια, Τόποι: Κοινωνιολογικές προσεγγίσεις στον Τουρισμό*, Αθήνα: εκδ. Εξάντας, 1996, στο *Παράλληλα Κείμενα για τη θεματική ενότητα «Τουριστικός τομέας»*, Πάτρα, ΕΑΠ, 2000
- ❖ Τσάρτας, Π., (1999), *Τουριστική Ανάπτυξη: Χαρακτηριστικά και Πρότυπα*, στο Κοκκώσης, Χ. – Τσάρτας Π.: *Ανάπτυξη και περιβάλλον στον τουρισμό*, Πάτρα: ΕΑΠ, 1999.

- ❖ Τσάρτας, Π., (1999), *Σχεδιασμός και Διαχείριση της Τουριστικής Ανάπτυξης*, στο Κοκκώσης Χ. – Τσάρτας, Π., *Ανάπτυξη και Περιβάλλον στον τουρισμό*, Πάτρα: ΕΑΠ, 1999.
- ❖ Τσάρτας, Π., (1999), *Πρότυπα Τουριστικής Ανάπτυξης: Παράμετροι Συγκρότησης των Διαφορετικών προτύπων*, στο Κοκκώσης Χ. - Τσάρτας Π., *Ανάπτυξη και περιβάλλον στον τουρισμό*, Πάτρα: ΕΑΠ, 1999.

Ξενόγλωσση

- ❖ Aguilo E., Alegre J., Sard M., (2005). “The persistence of the sun and sand tourism model”. *Tour. Manage.* 26, 219–231.
- ❖ Anthopoulou, Th. - Iakovidou, O. (1998). “Rehabilitation of countryside”. 5th PanHellenic Conference of Rural Economy. Athens. 11-13 December
- ❖ Balamou E., Psaltopoulos D., (2006). “Nature of rural–urban interdependencies and their diffusion patterns in southern greece: An interregional sam model”. *RURDS*, Vol. 18, No. 1, pp. 60-83.
- ❖ Briedenhann J., Wickens E., (2004). “Tourism routes as a tool for the economic development of rural areas—vibrant hope or impossible dream?” *Tour.Manage.* 25, 71–79.
- ❖ Clarke J., Denman R., Hickman G., Slovak J., (2001). “Rural tourism in Roznava: a Sloval case study”. *Tour. Manage.* 22, 193–202.
- ❖ Daskalopoulou Irene, Petrou Anastasia, (2002). “Utilising a farm typology to identify potential adopters of alternative farming activities in Greek agriculture”. *Journal of Rural Studies* 18, 95–103.
- ❖ Downward P., Lumsdon L., (2000). “The demand for day-visits: an analysis of visitor spending”. *Tour. Econ.* 6(3), 251–261.
- ❖ European Commission, (1998). “Facts and figures on the Europeans on Holidays 1997–1998”. Executive Summary, Enterprise Directorate General, Brussels.
- ❖ European Commission, (2000). “Using natural and cultural heritage to develop sustainable tourism”. Enterprise—The Tourism Unit Directorate General, Brussels.
- ❖ Fleischer A., Felsenstein D., (2000). “Support for rural tourism. Does it make a difference?” *Ann. Tour. Res.* 27(4), 1007–1024.

- ❖ Gidarakou, I. (1999). "Young women's attitudes towards agriculture and women's new roles in the Greek countryside: a first approach", *Journal of Rural Studies*, vol. 15, no. 2, pp. 147-158.
- ❖ Hegarty C., Przezborska L., (2005). "Rural and agri-tourism as a tool for reorganizing rural areas in old and new member states—a comparison study of Ireland and Poland". *Int. J. Tour. Res.* 7, 63–77.
- ❖ Iakovidou, O. (1997) "Agro-tourism in Greece: the case of women agro-tourism cooperatives of Ambelakia", *MEDIT*, vol. 8, no. 1, pp. 44-47
- ❖ Kazakopoulos, L. & Gidarakou I. (2003) "Young women farm heads in Greek agriculture: entering farming through policy incentives", *Journal of Rural Studies*, vol. 19, pp. 397-410
- ❖ Kneaffsey M. (2001) "Rural cultural economy, tourism and social reactions", *Annals of Tourism Research*, vol. 28, no. 3, pp. 762-783
- ❖ Marsden, T. (1999) "Rural futures: the consumption countryside and its regulation", *Sociologia Ruralis*, vol. 39, no. 4, pp. 501-520.
- ❖ Marsden, T., Little, J., (1990). "Political, Social and Economic Perspectives on the International Food System". Avebury Press, Aldershot.
- ❖ Moira Polixeni (2004). "The development of countryside through its local culture – agrotourism". 2nd Scientific Conference "Extended Europe and the Inequalities in Countryside". Preveza.
- ❖ Quan S., Wand N., (2004). "Towards a structural model of the tourist experience: An illustration from food experiences in tourism". *Tour.Manage.* 25, 297–305.
- ❖ Pearce, D., (1997), *Tourist Development*, (2nd edition), London: Longman Group UK Limited.
- ❖ Ryan C. (Ed.). (2002). "The Tourist Experience". Continuum, London, UK, 233 pp.
- ❖ Ryan C., (2003). "Recreational Tourism: Demand and Impacts". Channel View Publications, Clevedon, 358 pp.
- ❖ Saarinen J., (2003). "The regional economics of tourism in Northern Finland: The socio-economic implications of recent tourism development

- and future possibilities for regional development”. Scand. J. Hosp. Tour. 3(2), 91–113.
- ❖ Sharpley Richard and Julia (1997) “Rural Tourism: An Introduction”, International Thomson Business Press
 - ❖ Sharpley, R., (2002). “Rural Tourism and the Challenge of Tourism Diversification: The Case of Cyprus”. *Tourism Management* 23:233–244.
 - ❖ Telfer, D. J., (2002). “Tourism and Regional Development Issues. In: Shapley, R., Telfer, D. J., (Eds.) *Tourism and Development: Concepts and Issues*”. Channel View Publications, Clevedon, pp. 112–148.
 - ❖ Travel Daily News, 2010.
 - ❖ Tsartas, P. (2003) “Tourism development in Greek insular and coastal areas: socialcultural changes and crucial policy issues”, *Journal of Sustainable Tourism*, vol. 11, no. 2-3, pp. 116-132.
 - ❖ UNWTO World Tourism Barometer, Ιανουάριος 2009.
 - ❖ Van der Ploeg, J., Renting, H., Brunori, G., Knickel, K., Mannion, J., Marsden, T., De Roest, K., Sevilla-Guzman, E. & Ventura, F. (2000) “Rural development: from practices and policies towards theory”, *Sociologia Ruralis*, vol. 40, no. 4, pp. 391-408.
 - ❖ Venetopoulos, T., (1997), *Marine Tourism: Yachting Sailing on the Rise*, Hermes No. 10, Publ. Athens News Agency.
 - ❖ World Economic Forum, (2009), Jennifer Blanke, Thea Chiesa, Eva Trujillo Herrera, *The Travel & Tourism Competitiveness: Measuring Sectoral Drivers in a Downturn*.

Άλλες πηγές

- ❖ <http://www.achaia.gr/Axaia/patra.htm>
- ❖ <http://www.culture.gr>
- ❖ <http://www.yppo.gr/0/gindex.jsp>
- ❖ <http://www.tourism-development.gr>
- ❖ <http://www.ditikiellada.gov.gr>
- ❖ <http://www.e-a.gr/axaia/articles/category>
- ❖ [http:// www.economics.gr//AllMedia/-gr](http://www.economics.gr//AllMedia/-gr)
- ❖ <http://www.gnto.gr>

- ❖ <http://www.morax.gr>
- ❖ <http://www.nepa.gr>
- ❖ <http://www.sette.gr>
- ❖ <http://www.statistics.gr-tables>
- ❖ <http://www.world-tourism.org>
- ❖ <http://www.unwto.org/facts/eng/barometer.htm>
- ❖ <http://www.weforum.org/en/index.htm>
- ❖ <http://www.ecotourism.org>
- ❖ <http://epp.eurostat.ec.europa.eu/portal/page/portal/eurostat/home/>
- ❖ <http://www.nea.gr>
- ❖ <http://www.nea.gr/tour/index.htm>
- ❖ <http://www.sport-tourism.com/>
- ❖ http://www.traveldailynews.gr/makeof.asp?central_id=1244&permanent_id=1
- ❖ www.sete.gr/files/Media/.../060526TomeasTourismouND.doc
- ❖ <http://www.europe-greece.com/interface.php>
- ❖ <http://el.wikipedia.org/wiki/%CE%91%CE%B3%CF%81%CE%BF%CF%84%CE%BF%CF%85%CF%81%CE%B9%CF%83%CE%BC%CF%8C%CF%82>
- ❖ http://www.agrotravel.gr/agro/site/AgroTravel/t_docpage?doc=/Documents/navigationtravel/agrodefinition
- ❖ <http://agro.in.gr/>
- ❖ www.agrotour.gr
- ❖ www.agrotravel.gr
- ❖ www.minagric.gr

Παράρτημα

Π.1. Πίνακας αγροτουριστικών καταλυμάτων

Παρακάτω παρατίθεται κατάλογος αγροτουριστικών καταλυμάτων σε όλη την Ελλάδα, όπως τον παρουσιάζει ο ιστότοπος του Υπουργείου Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων:

ΡΟΔΟΠΗ

Όνομα	Διεύθυνση	Αριθμός Κλινών	Κατηγορία	Παρεχόμενες Υπηρεσίες	Τιμές	Τηλ.
ΒΟΛΟΥΔΑΚΗ ΡΟΞΑΝΗ	ΜΑΡΩΝΕΙΑ 69400	7	B	ΠΡΩΙΝΟ		0533-41258
ΦΡΑΤΖΙΔΟΥ ΘΕΟΔΩΡΑ	ΜΑΡΩΝΕΙΑ 69400	8	B	ΠΡΩΙΝΟ		0533-41260

ΘΑΣΟΣ

Όνομα	Διεύθυνση	Αριθμός Κλινών	Κατηγορία	Παρεχόμενες Υπηρεσίες	Τιμές	Τηλ.
ΤΡΙΚΟΥΠΗΣ ΕΛΕΥΘΕΡΙΟΣ	ΛΙΜΕΝΑΣ 64004 ΘΑΣΟΣ	6	A	ΠΡΩΙΝΟ		0593-22825
"Χ'"ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΥ ΕΥΣΤΑΘΙΑ"	ΛΙΜΕΝΑΣ 64004 ΘΑΣΟΣ	8	Γ	ΠΡΩΙΝΟ		
ΔΡΑΚΟΥΛΗΣ ΑΡΙΣΤΕΙΔΗΣ	ΣΚΑΛΑ ΜΑΡΙΩΝ 64002 ΛΙΜΕΝΑΡΙΑ	10	A	ΠΡΩΙΝΟ		0593-51640
ΣΑΡΔΕΛΗ ΧΡΥΣΟΥΛΑ	ΣΚΑΛΑ ΚΑΛΛΙΡΑΧΗΣ 64002	10	B	ΠΡΩΙΝΟ		
ΦΑΚΑΣ ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ	ΣΚΑΛΑ ΚΑΛΛΙΡΑΧΗΣ 64002	10	A	ΠΡΩΙΝΟ		
ΠΑΠΑΔΗΜΗΤΡΙΟΥ ΙΩΑΝΝΗΣ	ΣΚΑΛΑ ΚΑΛΛΙΡΑΧΗΣ 64002 ΛΙΜΕΝΑΡΙΑ	10	A	ΠΡΩΙΝΟ		
ΣΤΑΜΑΤΕΚΟΥ ΘΕΟΔΩΡΑ	ΣΚΑΛΑ ΠΟΤΑΜΙΑΣ 64004	10	A	ΠΡΩΙΝΟ		0593-61071

ΠΑΝΤΕΛΙΔΗΣ ΠΑΝΤΕΛΗΣ	ΠΟΤΑΜΙΑ 64004 ΘΑΣΟΣ	8	A	ΠΡΩΙΝΟ		
ΒΕΝΕΤΙΑ ΓΕΩΡΓΙΟΥ	ΣΚΑΛΑ ΣΩΤΗΡΑΣ 64004 ΘΑΣΟΣ	15	A	ΚΟΥΖΙΝΑ		0593- 30192
ΒΡΑΝΑΣ ΦΥΛΑΚΤΟΣ	ΣΚΑΛΑ ΣΩΤΗΡΑΣ 64004 ΘΑΣΟΣ	9	A	ΚΟΥΖΙΝΑ		
ΒΡΑΝΑΣ ΙΩΑΝΝΗΣ	ΣΚΑΛΑ ΣΩΤΗΡΑΣ 64004 ΘΑΣΟΣ	12	A	ΠΡΩΙΝΟ		
ΧΟΥΣΙΟΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ	ΣΩΤΗΡΑΣ 64004 ΘΑΣΟΣ	14	B	ΔΙΑΜΟΝΗ		
ΣΑΝΤΟΜΟΙΡΗΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ	ΣΩΤΗΡΑΣ 64004 ΘΑΣΟΣ	8	A	ΠΡΩΙΝΟ		
ΚΥΡΙΑΤΖΙΔΗΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ	ΛΙΜΕΝΑΡΙΑ 64002 ΘΑΣΟΣ	10	A	ΚΟΥΖΙΝΑ		
ΑΛΒΑΝΟΥ ΜΑΡΙΑ	ΛΙΜΕΝΑΡΙΑ 64002 ΘΑΣΟΣ	8	A	ΚΟΥΖΙΝΑ		
ΠΡΑΒΙΣΤΑΣ ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ	ΛΙΜΕΝΑΡΙΑ 64002 ΘΑΣΟΣ	6	A	ΠΡΩΙΝΟ		
ΚΛΗΜΗ ΕΙΡΗΝΗ	ΠΟΤΟΣ 64002 ΛΙΜΕΝΑΡΙΑ	12	A	ΠΡΩΙΝΟ		0593- 31202
ΧΑΤΖΗΓΕΩΡΓΙΟΥ ΦΡΑΝΤΖΕΣΚΑ	ΠΟΤΟΣ 64002 ΛΙΜΕΝΑΡΙΑ	14	A	ΠΡΩΙΝΟ		0593- 31386
ΚΟΥΖΗ ΜΑΡΙΑ	ΠΟΤΟΣ 64002 ΛΙΜΕΝΑΡΙΑ	10	A	ΚΟΥΖΙΝΑ		0593- 51289
ΓΕΡΑΚΗ ΝΙΚΗ	ΡΑΧΩΝΙ 64004 ΘΑΣΟΣ	10	A	ΚΟΥΖΙΝΑ		0593- 81258
ΣΩΤΗΡΑΚΗ ΕΛΕΝΗ	ΡΑΧΩΝΙ 64004 ΘΑΣΟΣ	10	A	ΔΙΑΜΟΝΗ		0593- 81209
ΠΑΠΑ ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗ	ΣΚΑΛΑ ΜΑΡΙΩΝ 64002 ΛΙΜΕΝΑΡΙΑ	10	A	ΠΡΩΙΝΟ		0593- 51165
ΚΑΤΙΡΤΖΗΣ ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ	ΣΚΑΛΑ ΠΟΤΑΜΙΑΣ 64004	15	A	ΚΟΥΖΙΝΑ		
ΠΑΓΚΑΛΟΥ ΑΝΑΣΤΑΣΙΑ	ΣΚΑΛΑ ΠΟΤΑΜΙΑΣ 64004	12	A	ΠΡΩΙΝΟ		0593- 61575
ΣΥΝΑΘΗ ΒΑΣΙΛΕΙΑ	ΣΚΑΛΑ ΠΟΤΑΜΙΑΣ 64004	10	A	ΚΟΥΖΙΝΑ		0593- 61067
ΣΥΡΟΠΟΥΛΟΣ ΚΩΝ/ΝΟΣ	ΑΝΩ ΠΡΙΝΟΣ 64010	10	A	ΠΡΩΙΝΟ- ΓΕΥΜΑ		0593- 71695
ΛΑΦΑΖΑΝΗ ΣΩΤΗΡΙΑ	ΠΟΤΟΣ 64002	9	A	ΠΡΩΙΝΟ		

ΠΕΛΛΑ

Όνομα	Διεύθυνση	Αριθμός Κλινών	Κατηγορία	Παρεχόμενες Υπηρεσίες	Τιμές	Τηλ.
ΣΙΠΑΚΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ	ΑΡΝΙΣΣΑ 58002	10	A	ΔΙΑΜΟΝΗ		0381-28674

ΗΜΑΘΙΑ

Όνομα	Διεύθυνση	Αριθμός Κλινών	Κατηγορία	Παρεχόμενες Υπηρεσίες	Τιμές	Τηλ.
ΜΗΤΡΟΠΟΥΛΟΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ	ΒΕΡΓΙΝΑ 59031 ΜΕΛΙΚΗ	8	A	ΠΡΩΙΝΟ-ΓΕΥΜΑ		0331-92483
ΠΑΠΑΣΤΕΡΓΙΟΥ ΜΕΡΚΟΥΡΙΟΣ	ΒΕΡΓΙΝΑ 59031 ΜΕΛΙΚΗ	8	A	ΠΡΩΙΝΟ-ΓΕΥΜΑ		0331-92277

ΓΡΕΒΕΝΑ

Όνομα	Διεύθυνση	Αριθμός Κλινών	Κατηγορία	Παρεχόμενες Υπηρεσίες	Τιμές	Τηλ.
ΓΟΥΛΑΣ ΕΛΕΥΘΕΡΙΟΣ	ΑΛΑΤΟΠΕΤΡΑ 51032 ΠΟΛΥΝΕΡΙ	15	A	ΠΡΩΙΝΟ-ΓΕΥΜΑ		0462-93210
ΚΑΡΑΓΙΑΝΝΗΣ ΣΤΕΛΙΟΣ	ΑΛΑΤΟΠΕΤΡΑ 51032 ΠΟΛΥΝΕΡΙ	10	A	ΠΡΩΙΝΟ-ΓΕΥΜΑ		0462-93262
ΜΟΤΣΙΟΣ ΙΩΑΝΝΗΣ	ΦΙΛΙΠΠΑΙΟΙ 51032 ΠΟΛΥΝΕΡΙ	10	A	ΠΡΩΙΝΟ-ΓΕΥΜΑ		
ΜΠΑΚΟΛΑ ΕΥΡΙΔΙΚΗ	ΦΙΛΙΠΠΑΙΟΙ 51032 ΠΟΛΥΝΕΡΙ	10	B	ΠΡΩΙΝΟ-ΓΕΥΜΑ		0462-93379
ΣΑΚΚΕΛΑΡΙΟΥ ΕΛΕΥΘΕΡΙΟΣ	ΣΜΙΞΗ 51032 ΠΟΛΥΝΕΡΙ	8	A	ΠΡΩΙΝΟ-ΓΕΥΜΑ		0462-97237
ΔΙΠΛΑ ΑΝΑΣΤΑΣΙΑ	ΠΟΛΥΝΕΡΙ 51032	11	A	ΠΡΩΙΝΟ-ΓΕΥΜΑ		0462-93227
ΔΙΠΛΑΣ ΣΩΤΗΡΙΟΣ	ΠΟΛΥΝΕΡΙ 51032	6	A	ΔΙΑΜΟΝΗ		
ΚΥΡΙΑΤΖΗΣ ΠΟΥΛΙΟΣ	ΠΟΛΥΝΕΡΙ 51032	10	A	ΠΡΩΙΝΟ-ΓΕΥΜΑ		
ΝΤΡΟΓΚΟΝΤΑΣ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ	ΠΟΛΥΝΕΡΙ 51032	8	A	ΔΙΑΜΟΝΗ		

ΜΙΧΟΣ ΣΤΕΡΓΙΟΣ	ΣΠΗΛΑΙΟ 51100 ΓΡΕΒΕΝΑ	8	B	ΠΡΩΙΝΟ		0462- 92274
ΣΙΟΥΛΑΣ ΚΥΡΙΑΚΟΣ	ΣΠΗΛΑΙΟ 51100 ΓΡΕΒΕΝΑ	10	A	ΚΟΙΝΗ ΚΟΥΖΙΝΑ		
ΚΟΥΒΑΤΑ ΠΕΤΡΟΥΛΑ	ΠΕΡΙΒΟΛΙ 51032 ΠΟΛΥΝΕΡΙ	10	B	ΚΟΙΝΗ ΚΟΥΖΙΝΑ		0462- 74202
ΚΑΛΟΓΗΡΟΥ ΒΑΣΙΛΙΚΗ	ΠΕΡΙΒΟΛΙ 51032 ΠΟΛΥΝΕΡΙ	8	A	ΚΟΙΝΗ ΚΟΥΖΙΝΑ		0462- 74236
ΓΙΩΤΣΑΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ	ΣΑΜΑΡΙΝΑ 51032 ΠΟΛΥΝΕΡΙ	12	A	ΚΟΙΝΗ ΚΟΥΖΙΝΑ		0462- 95294
ΜΠΑΣΔΕΚΗΣ ΙΩΑΝΝΗΣ	ΣΑΜΑΡΙΝΑ 51032 ΠΟΛΥΝΕΡΙ	8	B	ΚΟΙΝΗ ΚΟΥΖΙΝΑ		
ΠΑΡΛΙΤΣΗΣ ΖΗΣΗΣ	ΣΑΜΑΡΙΝΑ 51032 ΠΟΛΥΝΕΡΙ	10	A	ΚΟΙΝΗ ΚΟΥΖΙΝΑ		0462- 95297
ΤΣΑΚΝΑΚΗΣ ΙΩΑΝΝΗΣ	ΣΑΜΑΡΙΝΑ 51032 ΠΟΛΥΝΕΡΙ	8	A	ΚΟΙΝΗ ΚΟΥΖΙΝΑ		
ΓΑΚΗΣ ΣΤΕΡΓΙΟΣ	ΜΕΓΑΡΟ 51100 ΓΡΕΒΕΝΑ	6	A	ΚΟΙΝΗ ΚΟΥΖΙΝΑ		0462- 73272
ΚΑΚΑΦΙΚΑ ΧΡΥΣ.	ΜΕΓΑΡΟ 51100 ΓΡΕΒΕΝΑ	8	B	ΚΟΙΝΗ ΚΟΥΖΙΝΑ		0462- 73229
ΛΙΑΚΟΥ ΜΕΡΟΠΗ	ΜΕΓΑΡΟ 51100 ΓΡΕΒΕΝΑ	10	B	ΚΟΙΝΗ ΚΟΥΖΙΝΑ		0462- 73286

ΛΑΡΙΣΑ

Όνομα	Διεύθυνση	Αριθμός Κλινών	Κατηγορία	Παρεχόμενες Υπηρεσίες	Τιμές	Τηλ.
ΤΣΟΚΑΝΟΣ ΣΩΚΡΑΤΗΣ	ΚΑΡΙΤΣΑ 40007 ΠΥΡΓΕΤΟΣ	6	A	ΚΟΙΝΗ ΚΟΥΖΙΝΑ		0495- 92297
ΚΑΡΔΗΛΑΡΗΣ ΣΤΕΦΑΝΟΣ	ΚΟΥΤΣΟΥΠΙΑ 40003 ΑΓΙΑ	10	A	ΚΟΙΝΗ ΚΟΥΖΙΝΑ		0494- 31033

ΙΩΑΝΝΙΝΑ

Όνομα	Διεύθυνση	Αριθμός Κλινών	Κατηγορία	Παρεχόμενες Υπηρεσίες	Τιμές	Τηλ.
ΤΣΑΒΑΛΙΑΣ ΘΕΟΔΟΣΗΣ	ΤΣΕΠΕΛΟΒΟ 44010	10	B	ΠΡΩΙΝΟ		0653- 81336
ΔΕΛΗΓΙΑΝΝΗ ΕΡΑΣΜΙΑ	ΤΣΕΠΕΛΟΒΟ 44010	8	A	ΠΡΩΙΝΟ		0653- 81232
ΒΟΥΡΒΟΥ ΧΡΙΣΤΙΝΑ	ΤΣΕΠΕΛΟΒΟ 44010	8	B	ΠΡΩΙΝΟ		0653- 81146

ΒΑΣΔΕΚΗ ΒΑΡΒΑΡΑ	ΒΙΤΣΑ 44007 ΑΣΠΡΑΓΓΕΛΟΙ	8	B	ΠΡΩΙΝΟ		0653- 71388
ΤΣΕΠΗ ΟΥΡΑΝΙΑ	ΣΚΑΜΝΕΛΗ 44010 ΤΣΕΠΕΛΟΒΟ	9	A	ΠΡΩΙΝΟ		0653- 81252
ΜΗΤΣΙΟΥ ΑΝΑΣΤΑΣΙΑ	ΣΚΑΜΝΕΛΙ 44010 ΤΣΕΠΕΛΟΒΟ	9	A	ΠΡΩΙΝΟ		0653- 81378
ΤΣΙΓΑΡΑ ΣΩΤΗΡΙΑ	ΑΝΩ ΠΕΔΙΝΑ 44007	14	B	ΠΡΩΙΝΟ		0653- 71209
ΠΑΝΤΑΖΗ ΕΥΑΓΓΕΛΙΑ	ΠΑΠΙΓΚΟ 44016 ΑΡΙΣΤΗ	5	A	ΠΡΩΙΝΟ		0653- 41110
ΜΠΙΤΟΥ ΚΑΛΥΨΩ	ΠΑΠΙΓΚΟ 44016 ΑΡΙΣΤΗ	8	A	ΠΡΩΙΝΟ		0653- 41081
ΙΩΑΝΝΙΔΗΣ ΑΡΙΣΤΕΙΔΗΣ	ΠΑΠΙΓΚΟ 44016 ΑΡΙΣΤΗ	14	A	ΠΡΩΙΝΟ		0653- 41883
ΜΑΡΓΑΡΙΤΗΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ	ΑΝΗΛΙΟ 44200 ΜΕΤΣΟΒΟ	10	B	ΠΡΩΙΝΟ		0656- 41556
ΔΡΟΥΓΚΑ ΕΥΑΓΓΕΛΙΑ	ΒΟΒΟΥΣΑ 44014 ΓΡΕΒΕΝΙΤΙΟ	5	A	ΠΡΩΙΝΟ		0656- 31364
ΣΤΑΓΚΟΓΙΑΝΝΗΣ ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ	ΒΟΒΟΥΣΑ 44014 ΓΡΕΒΕΝΙΤΙΟ	6	A	ΠΡΩΙΝΟ		0656- 31365
ΑΚΡΙΒΗΣ ΑΝΤΩΝΙΟΣ	ΒΟΒΟΥΣΑ 44010 ΓΡΕΒΕΝΙΤΙΟ	5	A	ΠΡΩΙΝΟ		0656- 31526
ΣΤΕΡΓΙΑΔΗΣ ΙΩΑΝΝΗΣ	ΔΟΛΙΑΝΗ 44014 ΓΡΕΒΕΝΙΤΙΟ	10	B	ΠΡΩΙΝΟ		0656- 31329
ΔΕΡΒΑ ΕΥΑΓΓΕΛΙΑ	ΚΗΠΟΙ ΔΩΔΩΝΗΣ 44018	10	A	ΠΡΩΙΝΟ		0653- 51280
ΖΕΡΒΑ ΠΟΛΥΞΕΝΗ	ΚΑΤΩ ΡΑΒΕΝΑ 44004 ΔΟΛΙΑΝΑ	7	A	ΠΡΩΙΝΟ		0653- 41308
ΜΟΥΡΕΧΙΔΗΣ ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ	ΚΛΕΙΔΩΝΙΑ 44016 ΑΡΙΣΤΗ	6	A	ΠΡΩΙΝΟ		0655- 22829
ΜΑΙΠΑΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ	ΔΙΣΤΡΑΤΟ 44019 ΠΑΛΑΙΟΣΕΛΙ	9	A	ΠΡΩΙΝΟ		0655- 51329
ΓΕΡΑΣΗΣ ΕΥΘΥΜΙΟΣ	ΔΙΣΤΡΑΤΟ 44019 ΠΑΛΑΙΟΣΕΛΙ	9	A	ΠΡΩΙΝΟ		0655- 51307
ΑΧΝΟΥΛΑΣ ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ	ΑΝΩ ΠΕΔΙΝΑ 44007 ΑΣΠΡΑΓΓΕΛΟΙ	12	A	ΠΡΩΙΝΟ		0653- 71291
ΑΧΝΟΥΛΑΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ	ΑΝΩ ΠΕΔΙΝΑ 44007 ΑΣΠΡΑΓΓΕΛΟΙ	12	A	ΠΡΩΙΝΟ		0653- 71291

ΝΤΙΝΟΥΛΗΣ ΚΩΝ/ΝΟΣ	ΒΙΚΟΣ 44016 ΑΡΙΣΤΗ	12	A	ΠΡΩΙΝΟ		0653-42112
ΚΑΡΠΟΥΖΗ ΕΥΦΡΟΣΥΝΗ	ΒΙΚΟΣ 44016 ΑΡΙΣΤΗ	12	A	ΠΡΩΙΝΟ		0653-41176
ΝΑΤΣΗΣ ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ	ΑΗΔΟΝΟΧΩΡΙ 44100 ΚΟΝΙΤΣΑ	12	A	ΠΡΩΙΝΟ		0655-61324
ΔΕΜΕΡΤΖΙΔΗΣ ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ	ΚΟΝΙΤΣΑ 44100	5	A	ΠΡΩΙΝΟ		0655-22867
ΦΑΤΕΣ ΕΛΕΥΘΕΡΙΟΣ	ΚΟΝΙΤΣΑ 44100	9	A	ΠΡΩΙΝΟ		0655-22663
ΝΤΑΦΛΗ ΚΑΣΣΙΑΝΗ	ΚΟΝΙΤΣΑ 44100	12	A	ΠΡΩΙΝΟ		0655-22168
ΧΑΤΖΗΡΟΥΜΠΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ	ΚΟΝΙΤΣΑ 44100	12	A	ΠΡΩΙΝΟ		0655-22367
ΚΙΟΥΡΑΣ ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ	ΜΕΤΣΟΒΟ 44200	12	A	ΠΡΩΙΝΟ		0656-42317
ΧΟΛΕΒΑΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ	ΛΙΓΚΙΑΔΕΣ 45500	12	A	ΠΡΩΙΝΟ-ΓΕΥΜΑ-ΕΣΤΙΑΤΟΡΙΟ		0651-81964
ΒΕΗ ΝΙΚΗ	ΛΑΙΣΤΑ 44010 ΤΣΕΠΕΛΟΒΟ	12	A	ΠΡΩΙΝΟ		0653-81210
ΜΠΕΛΛΟΥ ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗ	ΛΑΙΣΤΑ 44010 ΤΣΕΠΕΛΟΒΟ	12	A	ΠΡΩΙΝΟ		0653-81457
ΚΟΥΓΚΟΥΛΗ ΒΑΣΙΛΙΚΗ	ΚΛΕΙΔΩΝΙΑ 44016 ΑΡΙΣΤΗ	12	A	ΠΡΩΙΝΟ		0655-23605
ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΒΑΣΙΛΙΚΗ	ΚΑΒΑΣΙΛΑ 44100 ΚΟΝΙΤΣΑ	7	A	ΠΡΩΙΝΟ-ΓΕΥΜΑ-ΕΣΤΙΑΤΟΡΙΟ		0655-23464
ΣΟΥΡΛΟΥΚΑΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ	ΑΓΙΟΣ ΜΗΝΑΣ 44016 ΑΡΙΣΤΗ	12	A	ΠΡΩΙΝΟ		0655-22925
ΒΑΓΓΕΛΗΣ ΙΩΑΝΝΗΣ	ΤΣΕΠΕΛΟΒΟ 44010	9	A	ΠΡΩΙΝΟ		0653-81360
ΦΙΤΣΙΟΣ ΠΕΤΡΟΣ	ΚΑΠΕΣΟΒΟ 44007 ΑΣΠΡΑΓΓΕΛΟΙ	9	A	ΠΡΩΙΝΟ		0661-51348
ΚΩΤΣΟΡΙΔΗΣ ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ	ΠΑΠΙΓΚΟ 44016 ΑΡΙΣΤΗ	9	A	ΠΡΩΙΝΟ		0653-41087
ΛΑΘΙΑΣ ΜΙΧΑΗΛ	ΜΟΝΟΔΕΝΔΡΙ 44007 ΑΣΠΡΑΓΓΕΛΟΙ	12	A	ΠΡΩΙΝΟ		0653-71483
ΛΑΔΙΑΣ ΚΩΝ/ΝΟΣ	ΜΟΝΟΔΕΝΔΡΙ 44007 ΑΣΠΡΑΓΓΕΛΟΙ	12	A	ΠΡΩΙΝΟ		0653-71392
ΜΑΛΑΜΗ ΠΑΝΑΓΙΩΤΑ	ΙΤΕΑ 44014 ΓΡΕΒΕΝΙΤΙΟ	12	A	ΠΡΩΙΝΟ		0656-31471
ΓΑΛΑΝΗ ΜΑΡΙΑ	ΙΤΕΑ 44014 ΓΡΕΒΕΝΙΤΙΟ	12	A	ΠΡΩΙΝΟ		0656-31438

ΚΟΥΣΚΟΥ ΓΙΑΝΝΟΥΛΑ	ΒΟΒΟΥΣΑ 44014 ΓΡΕΒΕΝΙΤΙΟ	12	A	ΠΡΩΙΝΟ- ΓΕΥΜΑ- ΕΣΤΙΑΤΟΡΙΟ		0656- 31471
ΚΟΛΙΑΚΗΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ	ΚΑΛΠΑΚΙ 44004 ΔΟΛΙΑΝΑ	12	A	ΠΡΩΙΝΟ		0653- 41013
ΚΟΛΙΑΚΗΣ ΘΕΟΔΩΡΟΣ	ΚΑΛΠΑΚΙ 44004 ΔΟΛΙΑΝΑ	12	A	ΠΡΩΙΝΟ		

ΘΕΣΠΡΩΤΙΑ

Όνομα	Διεύθυνση	Αριθμός Κλινών	Κατηγορία	Παρεχόμενες Υπηρεσίες	Τιμές	Τηλ.
ΘΕΟΔΩΡΟΥ ΠΕΤΡΟΣ	ΠΛΑΤΑΡΙΑ 46100 ΗΓΟΥΜΕΝΙΤΣΑ	10	A	ΔΙΑΜΟΝΗ		
ΤΣΑΜΠΟΛΗ ΠΑΝΩΡΑΙΑ	ΠΛΑΤΑΡΙΑ 46100 ΗΓΟΥΜΕΝΙΤΣΑ	8	A	ΔΙΑΜΟΝΗ		
ΚΟΜΙΝΗ ΒΑΙΤΣΑ	ΠΛΑΤΑΡΙΑ 46100 ΗΓΟΥΜΕΝΤΣΑ	8	A	ΔΙΑΜΟΝΗ		
ΠΑΠΑΔΑΤΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ	ΠΕΡΔΙΚΑ 46030 ΜΑΡΓΑΡΙΤΙ	6	A	ΔΙΑΜΟΝΗ		
ΣΩΤΗΡΙΑΔΗΣ ΙΩΑΝΝΗΣ	ΣΥΒΟΤΑ 46100 ΗΓΟΥΜΕΝΙΤΣΑ	10	A	ΔΙΑΜΟΝΗ		
ΦΕΡΕΝΤΙΝΟΣ ΙΩΑΝΝΗΣ	ΑΣΠΡΟΚΛΗΣΙ 46300 ΦΙΛΙΑΤΕΣ	8	A	ΔΙΑΜΟΝΗ		
ΝΤΑΙΚΟΣ ΧΡΗΣΤΟΣ	ΑΣΠΡΟΚΛΗΣΙ 46300 ΦΙΛΙΑΤΕΣ	8	A	ΔΙΑΜΟΝΗ		
ΑΝΤΩΝΟΓΛΟΥ ΜΙΧΑΗΛ	ΝΕΑ ΣΕΛΕΥΚΕΙΑ 46100 ΗΓΟΥΜΕΝΙΤΣΑ	8	A	ΔΙΑΜΟΝΗ		
ΚΥΠΡΙΑΝΟΥ ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗ	ΝΕΑ ΣΕΛΕΥΚΕΙΑ 46100 ΗΓΟΥΜΕΝΙΤΣΑ	10	A	ΔΙΑΜΟΝΗ		
ΠΕΤΡΟΥ ΙΩΑΝΝΗΣ	ΝΕΑ ΣΕΛΕΥΚΕΙΑ 46100 ΗΓΟΥΜΕΝΙΤΣΑ	8	A	ΔΙΑΜΟΝΗ		
ΤΑΚΛΑΚΟΓΛΟΥ ΜΑΡΙΑ	ΝΕΑ ΣΕΛΕΥΚΕΙΑ 46100 ΗΓΟΥΜΕΝΙΤΣΑ	10	A	ΔΙΑΜΟΝΗ		
ΧΕΝΤΡΟΓΛΟΥ ΙΦΙΓΕΝΕΙΑ	ΝΕΑ ΣΕΛΕΥΚΕΙΑ 46100 ΗΓΟΥΜΕΝΙΤΣΑ	6	A	ΔΙΑΜΟΝΗ		
ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΥ ΣΠΥΡΙΔΩΝ	ΝΕΑ ΣΕΛΕΥΚΕΙΑ 46100 ΗΓΟΥΜΕΝΙΤΣΑ	10	A	ΔΙΑΜΟΝΗ		
ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΟΥ	ΣΑΓΙΑΔΑ 46300	4	A	ΔΙΑΜΟΝΗ		

ΧΑΡΙΣ	ΦΙΛΙΑΤΕΣ					
ΚΑΜΒΟΣΙΑΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ	ΣΑΓΙΑΔΑ 46300 ΦΙΛΙΑΤΕΣ	4	A	ΔΙΑΜΟΝΗ		
ΚΙΟΣΗΣ ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ	ΣΑΓΙΑΔΑ 46300 ΦΙΛΙΑΤΕΣ	4	A	ΔΙΑΜΟΝΗ		
ΜΑΝΤΟΣ ΙΩΑΝΝΗΣ	ΣΑΓΙΑΔΑ 46300 ΦΙΛΙΑΤΕΣ	8	A	ΔΙΑΜΟΝΗ		
ΣΑΡΟΜΑΝΗΣ ΣΠΥΡΟΣ	ΣΑΓΙΑΔΑ 46300 ΦΙΛΙΑΤΕΣ	8	A	ΔΙΑΜΟΝΗ		
ΠΑΠΠΑΣ ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ	ΜΑΚΡΟΧΩΡΑ 46100 ΗΓΟΥΜΕΝΙΤΣΑ	8	A	ΔΙΑΜΟΝΗ		
ΓΚΟΤΖΙΑ ΘΕΟΔΟΥΛΑ	ΚΟΥΚΟΥΛΙΟΙ 46031 ΓΛΥΚΗ	8	A	ΔΙΑΜΟΝΗ		
ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ	ΠΛΑΤΑΡΙΑ 46100 ΗΓΟΥΜΕΝΙΤΣΑ	10	A	ΠΡΩΙΝΟ		
ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ	ΠΛΑΤΑΡΙΑ 46100 ΗΓΟΥΜΕΝΙΤΣΑ	10	A	ΔΙΑΜΟΝΗ		
ΓΙΑΝΝΟΥΛΗΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ	ΠΛΑΤΑΡΙΑ 46100 ΗΓΟΥΜΕΝΙΤΣΑ	8	A	ΔΙΑΜΟΝΗ		
ΓΡΗΓΟΡΙΟΥ ΜΑΡΙΑ	ΠΛΑΤΑΡΙΑ 46100 ΗΓΟΥΜΕΝΙΤΣΑ	8	A	ΔΙΑΜΟΝΗ		
ΕΥΑΓΓΕΛΟΥ ΣΩΤΗΡΙΟΣ	ΠΛΑΤΑΡΙΑ 46100 ΗΓΟΥΜΕΝΙΤΣΑ	8	A	ΔΙΑΜΟΝΗ		
ΛΙΟΝΤΟΥ ΒΑΙΤΣΑ	ΠΛΑΤΑΡΙΑ 46100 ΗΓΟΥΜΕΝΙΤΣΑ	8	A	ΔΙΑΜΟΝΗ		
ΜΑΚΡΗ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ	ΠΛΑΤΑΡΙΑ 46100 ΗΓΟΥΜΕΝΙΤΣΑ	10	A	ΔΙΑΜΟΝΗ		
ΜΙΧΟΥ ΚΑΤΕΡΙΝΑ	ΠΛΑΤΑΡΙΑ 46100 ΗΓΟΥΜΕΝΙΤΣΑ	8	A	ΔΙΑΜΟΝΗ		
ΠΑΠΠΑΣ ΚΟΣΜΑΣ	ΠΛΑΤΑΡΙΑ 46100 ΗΓΟΥΜΕΝΙΤΣΑ	10	A	ΔΙΑΜΟΝΗ		
ΣΠΥΡΙΔΩΝΟΥ ΜΑΡΙΑ	ΠΛΑΤΑΡΙΑ 46100 ΗΓΟΥΜΕΝΙΤΣΑ	6	A	ΔΙΑΜΟΝΗ		
ΓΙΑΝΝΑΚΟΣ ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΣ	ΠΕΡΔΙΚΑ 46030 ΜΑΡΓΑΡΙΤΙ	8	A	ΔΙΑΜΟΝΗ		
ΕΥΑΓΓΕΛΟΥ ΘΩΜΑΣ	ΠΕΡΔΙΚΑ 46030 ΜΑΡΓΑΡΙΤΙ	8	A	ΔΙΑΜΟΝΗ		
ΚΟΧΥΛΑ ΜΑΡΙΑ	ΠΕΡΔΙΚΑ 46030 ΜΑΡΓΑΡΙΤΙ	6	A	ΔΙΑΜΟΝΗ		
ΚΥΠΡΙΑΝΟΥ ΕΥΤΥΧΙΑ	ΠΕΡΔΙΚΑ 46030 ΜΑΡΓΑΡΙΤΙ	8	A	ΔΙΑΜΟΝΗ		
ΜΠΙΣΤΙΟΛΗΣ ΓΡΗΓΟΡΗΣ	ΠΕΡΔΙΚΑ 46030 ΜΑΡΓΑΡΙΤΙ	8	A	ΔΙΑΜΟΝΗ		
ΜΠΙΣΤΙΟΛΗΣ ΧΡΗΣΤΟΣ	ΠΕΡΔΙΚΑ 46030 ΜΑΡΓΑΡΙΤΙ	8	A	ΔΙΑΜΟΝΗ		

ΜΠΟΛΑΣ ΑΝΑΣΤΑΣΗΣ	ΠΕΡΔΙΚΑ 46030 ΜΑΡΓΑΡΙΤΙ	8	A	ΔΙΑΜΟΝΗ		
ΜΩΚΟΣ ΘΕΟΔΩΡΟΣ	ΠΕΡΔΙΚΑ 46030 ΜΑΡΓΑΡΙΤΙ	8	A	ΔΙΑΜΟΝΗ		
ΠΑΠΑΠΑΣΧΟΣ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ	ΠΕΡΔΙΚΑ 46030 ΜΑΡΓΑΡΙΤΙ	10	A	ΔΙΑΜΟΝΗ		
ΠΑΠΠΑΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ	ΠΕΡΔΙΚΑ 46030 ΜΑΡΓΑΡΙΤΙ	10	A	ΠΡΩΙΝΟ		
ΡΕΠΑΝΗΣ ΚΩΝ/ΝΟΣ	ΠΕΡΔΙΚΑ 46030 ΜΑΡΓΑΡΙΤΙ	8	A	ΔΙΑΜΟΝΗ		
ΣΑΜΟΙΛΗΣ ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ	ΠΕΡΔΙΚΑ 46030 ΜΑΡΓΑΡΙΤΙ	10	A	ΔΙΑΜΟΝΗ		
ΖΗΓΟΣ ΠΑΥΛΟΣ	ΓΡΑΙΚΟΧΩΡΙ 46100 ΗΓΟΥΜΕΝΙΤΣΑ	10	A	ΠΡΩΙΝΟ		
ΝΗΡΑ ΜΑΡΙΑ	ΓΡΑΙΚΟΧΩΡΙ 46100 ΗΓΟΥΜΕΝΙΤΣΑ	10	A	ΔΙΑΜΟΝΗ		
ΠΙΓΓΙΟΣ ΠΕΤΡΟΣ	ΑΡΓΥΡΟΤΟΠΟΣ 46100 ΗΓΟΥΜΕΝΙΤΣΑ	8	A	ΔΙΑΜΟΝΗ		
ΣΠΥΡΙΔΩΝΟΥ ΒΑΣΙΛΙΚΗ	ΑΡΓΥΡΟΤΟΠΟΣ 46100 ΗΓΟΥΜΕΝΙΤΣΑ	8	A	ΔΙΑΜΟΝΗ		
ΚΑΛΕΡΓΗΣ ΚΩΝ/ΝΟΣ	ΣΥΒΟΤΑ 46100 ΗΓΟΥΜΕΝΙΤΣΑ	6	A	ΔΙΑΜΟΝΗ		
ΚΑΤΕΡΗΣ ΚΩΝ/ΝΟΣ	ΣΥΒΟΤΑ 46100 ΗΓΟΥΜΕΝΙΤΣΑ	6	A	ΔΙΑΜΟΝΗ		
ΜΟΥΣΣΕΛΙΜΗ ΑΛΕΞΑΝΔΡΑ	ΣΥΒΟΤΑ 46100 ΗΓΟΥΜΕΝΙΤΣΑ	8	A	ΔΙΑΜΟΝΗ		

ΚΑΡΔΙΤΣΑ

Όνομα	Διεύθυνση	Αριθμός Κλινών	Κατηγορία	Παρεχόμενες Υπηρεσίες	Τιμές	Τηλ.
ΑΝΤΩΝΑΚΗΣ ΙΩΑΝΝΗΣ	ΚΑΛΥΒΙΑ ΜΠΕΖΟΥΛΑΣ 43067	10	A	ΠΡΩΙΝΟ- ΓΕΥΜΑ		0441- 92339
ΧΡΗΣΤΑΚΗΣ ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ	ΚΡΥΟΝΕΡΙ 43067	10	A	ΔΙΑΜΟΝΗ- ΠΡΩΙΝΟ		0441- 92210
ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ ΧΡΗΣΤΟΣ	ΚΡΥΟΝΕΡΙ 43067	10	A	ΔΙΑΜΟΝΗ- ΠΡΩΙΝΟ		0441- 92121
ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΟ ΜΟΡΦΟΒΟΥΝΙ	ΜΟΡΦΟΒΟΥΝΙ 43067					0441- 79679
ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΟ ΑΓΝΑΝΤΙ	ΝΕΟΧΩΡΙ 43067					0441- 93190

ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΟ ΑΝΑΤΟΛΗ	ΝΕΟΧΩΡΙ 43067					0441- 93063, 93151
ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΟ Ν. ΠΛΑΣΤΗΡΑΣ	ΝΕΡΑΪΔΑ 43100					0441- 92460
ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΟ ΑΝΤΙΓΟΝΗ	ΝΕΟΧΩΡΙ 43067					0441- 93304, -5
ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΟ ΦΩΤΑΣ	ΝΕΟΧΩΡΙ 43067					0441- 93989, -90
ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΟ ΟΔΥΣΣΕΑΣ	ΚΑΛΥΒΙΑ ΜΠΕΖΟΥΛΑΣ 43067					0441- 92001, -988
ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΟ ΚΑΛΛΙΣΤΩ	ΚΑΣΤΑΝΙΑ 43100					0441- 97150
ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΟ ΚΤΗΜΑ ΑΛΩΝΑΚΙ	ΜΠΕΛΟΚΟΜΙΤΗΣ 43067					0441- 93420
ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΟ ΝΑΪΑΔΕΣ	ΝΕΟΧΩΡΙ 43067					0441- 93333
ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΟ ΑΓΡΑΦΑ	ΚΕΡΑΣΙΑ 43067					0441- 92945
ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΟ ΒΑΚΧΟΣ	ΜΟΣΧΑΤΟ 43100					0441- 55435
ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΟ ΚΟΥΤΣΙΚΟΥΡΗΣ	ΟΞΙΑ 43060					0445- 41296
ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΟ ΧΡΙΣΤΙΝΑ	ΑΝΘΗΡΟ 43100					0445- 31021
ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΟ ΠΑΝΟΡΑΜΑ	ΜΟΥΖΑΚΙ 43060					0445- 41313, -14
ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΟ ΖΑΡΑΜΠΟΥΚΑΣ	ΛΟΥΤΡΑ ΣΜΟΚΟΒΟΥ 43068					0443- 61214, 0441- 40625
ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΟ ΚΥΡΤΣΑΣ	ΛΟΥΤΡΑ ΣΜΟΚΟΒΟΥ 43068					0443- 61206
ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΟ ΔΙΑΔΗΜΟΤΙΚΗ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ	ΛΟΥΤΡΑ ΚΑΪΤΣΑΣ- ΔΡΑΝΙΤΣΑΣ 43300					0443- 31424

ΠΡΕΒΕΖΑ

Όνομα	Διεύθυνση	Αριθμός Κλινών	Κατηγορία	Παρεχόμενες Υπηρεσίες	Τιμές	Τηλ.
-------	-----------	-------------------	-----------	--------------------------	-------	------

ΛΙΑΚΡΗΣ ΙΩΑΝΝΗΣ	ΑΝΘΟΥΣΑ 48060 ΠΑΡΓΑ	11	A	ΠΡΩΙΝΟ		0684- 31836
ΛΟΥΚΑΣ ΘΕΟΔΩΡΟΣ	ΑΝΘΟΥΣΑ 48060 ΠΑΡΓΑ	10	A	ΠΡΩΙΝΟ		0684- 32359
ΠΑΠΑΝΙΚΟΛΑΟΥ ΕΥΤΥΧΙΑ	ΑΝΘΟΥΣΑ 48060 ΠΑΡΓΑ	10	A	ΠΡΩΙΝΟ		0684- 31930, 31059
ΣΤΕΛΙΟΥ-ΛΙΑΚΡΗ ΕΥΑΓΓΕΛΙΑ	ΑΝΘΟΥΣΑ 48060 ΠΑΡΓΑ	5	A	ΠΡΩΙΝΟ		0684- 31213
ΓΙΟΥΡΓΑΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ	ΛΟΥΤΣΑ 48062 ΚΑΝΑΛΑΚΙ	10	A	ΠΡΩΙΝΟ		0684- 41582
ΚΩΤΣΗΣ ή ΜΗΤΟΣ ΓΡΗΓΟΡΗΣ	ΛΟΥΤΣΑ 48062 ΚΑΝΑΛΑΚΙ	8	A	ΠΡΩΙΝΟ		0684- 41585
ΝΑΣΤΗΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ	ΛΟΥΤΣΑ 48062 ΚΑΝΑΛΑΚΙ	10	A	ΠΡΩΙΝΟ		0684- 44410
ΜΗΤΟΥ ΑΘΑΝΑΣΙΑ	ΡΙΖΑ 48100 ΠΡΕΒΕΖΑ	12	A	ΠΡΩΙΝΟ		0682- 54282
ΜΠΕΛΗ ΒΑΣΙΛΙΚΗ	ΡΙΖΑ 48100 ΠΡΕΒΕΖΑ	10	A	ΠΡΩΙΝΟ		
ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ ΚΩΝ/ΝΟΣ	ΡΙΖΑ 48100 ΠΡΕΒΕΖΑ	10	A	ΠΡΩΙΝΟ		0682- 54281
ΚΑΛΟΓΗΡΟΣ ΣΥΜΕΩΝ	ΛΥΓΙΑ 48062 ΚΑΝΑΛΑΚΙ	12	A	ΠΡΩΙΝΟ		0682- 71218
ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΗ ΑΝΤΙΓΟΝΗ	ΑΓΙΑ 48060 ΠΑΡΓΑ	10	A	ΠΡΩΙΝΟ		0684- 51153
ΝΙΚΟΛΑΟΥ	ΜΕΣΟΠΟΤΑΜΟΣ 48062 ΠΡΕΒΕΖΑ	16	Γ	ΠΡΩΙΝΟ		0684- 41236

ΜΑΓΝΗΣΙΑ

Όνομα	Διεύθυνση	Αριθμός Κλινών	Κατηγορία	Παρεχόμενες Υπηρεσίες	Τιμές	Τηλ.
ΚΑΡΑΦΕΡΗ ΚΥΡΙΑΚΗ	ΠΗΓΑΔΙ 37008 ΣΟΥΡΠΗ	10	A	ΠΡΩΙΝΟ,ΓΕΥΜΑ		0422- 41330
ΜΠΕΖΑΣ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ	ΝΕΟΧΩΡΙ 37010 ΜΗΛΙΕΣ	12	A	ΠΡΩΙΝΟ		0423- 33361
ΓΑΛΑΝΑΚΗ ΦΩΤΕΙΝΗ	ΤΣΑΓΚΑΡΑΔΑ 37012	12	A	ΠΡΩΙΝΟ		0423- 49517
ΣΑΡΑΦΗΣ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ	ΑΓ.ΛΑΥΡΕΝΤΙΟΣ 38500 ΒΟΛΟΣ	7	A	ΠΡΩΙΝΟ,ΓΕΥΜΑ		0421- 96377
ΔΕΛΗΣΤΑΘΗΣ Ν.	ΑΓ.ΜΑΡΙΝΑ 37008 ΣΟΥΡΠΗ	4	A	ΠΡΩΙΝΟ- ΓΕΥΜΑ		0422- 41211
ΚΑΡΑΜΠΕΛΑ ΜΑΡΙΑ	ΑΧΙΛΛΕΙΟ 37008 ΣΟΥΡΠΗ	6	A	ΔΙΑΜΟΝΗ		0422- 92026

ΒΑΛΩΜΕΝΟΣ ΠΕΤΡΟΣ	ΑΧΙΛΛΕΙΟ 37008 ΣΟΥΡΓΗ	10	A	ΔΙΑΜΟΝΗ		0422-92047
ΚΑΤΣΙΜΠΕΡΗΣ ΛΑΖΑΡΟΣ	ΝΕΟΧΩΡΙ 37010 ΜΗΛΙΕΣ	11	A	ΠΡΩΙΝΟ		0423-33079
ΚΑΡΑΔΗΜΟΥ ΜΑΡΙΑ	ΑΧΙΛΛΕΙΟ 37008 ΣΟΥΡΓΗ	15	A	ΔΙΑΜΟΝΗ		0422-92496
ΠΙΝΑΣ ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ	ΧΡΥΣΗ ΑΚΤΗ 38500 ΒΟΛΟΣ	8	A	ΔΙΑΜΟΝΗ		0421-95014
ΣΧΟΙΝΑΣ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ	ΜΕΤΟΧΙ 37006 ΑΡΓΑΛΑΣΤΗ	10	A	ΔΙΑΜΟΝΗ		0423-54641
ΜΑΤΖΩΡΟΣ ΚΩΝ/ΝΟΣ	ΛΥΡΙ 37066 ΑΡΓΑΛΑΣΤΗ	8	A	ΔΙΑΜΟΝΗ		
ΔΡΙΒΑΣ ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ	ΛΥΡΙ 37066 ΑΡΓΑΛΑΣΤΗ	7	A	ΔΙΑΜΟΝΗ		0423-71065
ΒΛΑΧΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ	ΚΟΡΟΠΗ 37010 ΜΗΛΙΕΣ	6	B	ΔΙΑΜΟΝΗ		0423-22507
ΒΕΡΣΙΤΗΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ	ΑΝΗΛΙΟ 37001 ΖΑΓΟΡΑ	10	A	ΠΡΩΙΝΟ		0426-31288
ΚΑΡΝΑΖΟΥ ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΙΑ	ΚΙΣΣΟΣ 37012 ΤΣΑΓΚΑΡΑΔΑ	10	A	ΠΡΩΙΝΟ		0426-31154
ΚΑΡΑΓΙΑΝΝΗΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ	ΚΙΣΣΟΣ 37012 ΤΣΑΓΚΑΡΑΔΑ	10	A	ΔΙΑΜΟΝΗ		
ΓΛΟΥΖΗΣ ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ	ΚΙΣΣΟΣ 37012 ΤΣΑΓΚΑΡΑΔΑ	10	A	ΔΙΑΜΟΝΗ		
ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΥ ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ	ΑΧΙΛΛΕΙΟ 37008	10	A	ΔΙΑΜΟΝΗ		0422-92410
ΚΕΜΑΛΗΣ ΙΩΑΝΝΗΣ	ΠΗΓΑΔΙ 37008 ΣΟΥΡΓΗ	10	A	ΔΙΑΜΟΝΗ		
ΚΑΡΑΓΓΕΛΟΣ ΣΩΤΗΡΙΟΣ	ΑΜΑΛΙΑΠΟΛΗ 37008 ΣΟΥΡΓΗ	7	A	ΔΙΑΜΟΝΗ		
ΖΗΣΗΣ ΣΤΑΜΑΤΗΣ	ΔΡΑΚΕΙΑ 38500 ΒΟΛΟΣ	10	A	ΔΙΑΜΟΝΗ		0421-96233
ΜΑΤΖΑΝΗΣ ΣΠΥΡΟΣ	ΔΡΑΚΕΙΑ 38500 ΒΟΛΟΣ	8	A	ΠΡΩΙΝΟ		0421-96082, 96152
ΚΟΥΜΟΥΤΣΗΣ ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ	ΔΡΑΚΕΙΑ 38500 ΒΟΛΟΣ	10	A	ΔΙΑΜΟΝΗ		0421-92610, 96061
ΘΕΟΛΟΓΟΥ ΣΤΥΛΙΑΝΟΣ	ΓΛΩΣΣΑ 37004	10	A	ΔΙΑΜΟΝΗ		0424-33419
ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ ΙΩΑΝΝΗΣ	ΓΛΩΣΣΑ 37004	10	A	ΠΡΩΙΝΟ		0424-33373
ΚΡΙΤΣΑΛΟΣ ΙΩΑΝΝΗΣ	ΕΛΗΟΣ 37003 ΣΚΟΠΕΛΟΣ	15	A	ΔΙΑΜΟΝΗ		
ΣΤΑΜΑΤΙΟΥ ΓΕΩΡΓΙΟΣ	ΕΛΗΟΣ 37003 ΣΚΟΠΕΛΟΣ	15	A	ΔΙΑΜΟΝΗ		

ΔΗΜΟΥ ΓΕΩΡΓΙΟΣ	ΣΚΟΠΕΛΟΣ 37003	15	A	ΠΡΩΙΝΟ-ΓΕΥΜΑ		0424-33377
ΙΩΑΝΝΟΥ ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ	ΤΣΑΓΚΑΡΑΔΑ 37012	8	A	ΠΡΩΙΝΟ		0423-49309
ΒΕΛΛΗΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ	ΑΝΗΛΙΟ 37001 ΖΑΓΟΡΑ	10	A	ΔΙΑΜΟΝΗ		0426-31248
ΑΓΡΙΓΙΑΝΝΗΣ ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ	ΝΕΟΧΩΡΙ 37010 ΜΗΛΙΕΣ	7	A	ΠΡΩΙΝΟ		
ΠΑΤΙΣΤΗΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ	ΑΡΓΑΛΑΣΤΗ 37006	10	A	ΠΡΩΙΝΟ		
ΣΤΑΜΟΥΛΗ ΑΡΤΕΜΗ	ΧΟΡΤΟ 37006 ΑΡΓΑΛΑΣΤΗ	13	A	ΔΙΑΜΟΝΗ		
ΤΣΑΡΠΑΛΑΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ	ΜΟΡΤΙΑ 37006 ΑΡΓΑΛΑΣΤΗ	10	A	ΔΙΑΜΟΝΗ		0423-71120
ΜΑΛΑΜΑΤΕΝΙΑ ΠΑΝΑΓΙΩΤΑ	ΠΑΤΗΤΗΡΙ 37005 ΑΛΟΝΝΗΣΟΣ	5	A	ΔΙΑΜΟΝΗ		0424-65583
ΖΗΣΟΠΟΥΛΟΥ ΣΟΦΙΑ	ΧΡΥΣΗ ΑΚΤΗ 38500 ΣΕΣΚΛΟΝ	10	A	ΠΡΩΙΝΟ		
ΑΛΗΔΡΟΜΙΤΗΣ ΣΤΑΜΑΤΗΣ	ΑΝΗΛΙΟ 37001 ΖΑΓΟΡΑ	10	A	ΠΡΩΙΝΟ		
ΚΑΡΑΣΤΑΜΑΤΗΣ ΔΗΜΟΣΘΕΝΗΣ	ΞΟΡΙΧΤΙ ΠΗΛΙΟΥ 37012 ΤΣΑΓΚΑΡΑΔΑ	10	A	ΠΡΩΙΝΟ		
ΚΑΦΕΤΖΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ	ΒΥΖΙΤΣΑ 37010 ΜΗΛΙΕΣ	10	A	ΠΡΩΙΝΟ-ΓΕΥΜΑ		
ΜΕΤΖΕΛΙΩΤΗ-ΚΑΡΑΚΑΤΣΑΝΗ ΝΑΥΣ	ΓΛΩΣΣΑ 37004 ΣΚΟΠΕΛΟΣ	10	A	ΠΡΩΙΝΟ-ΓΕΥΜΑ		
ΝΙΚΟΛΑΟΥ ΓΑΡΟΥΦΑΛΙΑ	ΤΣΑΓΚΑΡΑΔΑ 37012	10	A	ΠΡΩΙΝΟ-ΓΕΥΜΑ		
ΣΚΛΑΒΟΥΝΟΣ ΙΩΑΝΝΗΣ	ΑΧΙΛΛΕΙΟ 37008 ΣΟΥΡΓΗ	10	A	ΠΡΩΙΝΟ-ΓΕΥΜΑ		
ΤΣΙΑΜΗ ΝΙΚΟΛΕΤΑ	ΛΑΥΚΟΣ 37006 ΑΡΓΑΛΑΣΤΗ	8	A	ΠΡΩΙΝΟ-ΓΕΥΜΑ		
ΑΝΤΩΝΙΟΥ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ	ΑΓ.ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ 37012 ΤΣΑΓΚΑΡΑΔΑ	10	A	ΠΡΩΙΝΟ-ΓΕΥΜΑ		
ΑΝΝΗ ΜΑΡΙΑ	ΠΑΤΗΤΗΡΙ 37005 ΑΛΟΝΝΗΣΟΣ			ΠΡΩΙΝΟ-ΓΕΥΜΑΤΑ		
ΤΣΙΚΡΙΚΩΝΗΣ ΙΩΑΝΝΗΣ	ΑΓ.ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ 37012 ΤΣΑΓΚΑΡΑΔΑ	10	A	ΠΡΩΙΝΟ-ΓΕΥΜΑΤΑ		

ΕΥΡΥΤΑΝΙΑ

Όνομα	Διεύθυνση	Αριθμός Κλινών	Κατηγορία	Παρεχόμενες Υπηρεσίες	Τιμές	Τηλ.
ΣΕΡΑΦΕΙΜ ΚΑΚΙΩΡΗΣ	ΔΥΤΙΚΗ ΦΡΑΓΚΙΣΤΑ 36071 ΚΕΡΑΣΟΧΩΡΙ	6	B	ΚΟΙΝΗ ΚΟΥΖΙΝΑ		0237-95207
ΚΑΥΚΙΑΣ ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ	ΔΟΜΙΑΝΟΙ 36081 ΑΓ.ΤΡΙΑΔΑ	10	A	ΔΙΑΜΟΝΗ		
ΠΑΣΙΑΚΟΣ ΧΡΗΣΤΟΣ	ΔΑΦΝΗ 36071 ΚΕΡΑΣΟΧΩΡΙ	10	A	ΠΡΩΙΝΟ		0237-31388
ΣΚΑΡΠΗΣ ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ	ΜΕΓΑΛΟ ΧΩΡΙΟ 36075	8	A	ΔΙΑΜΟΝΗ		0237-41204
ΠΑΠΑΔΗΜΟΣ ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ	ΡΑΠΤΟΠΟΥΛΟ 36070	10	A	ΠΡΩΙΝΟ-ΓΕΥΜΑ		0237-97320
ΚΟΤΟΥΛΑΣ ΣΤΕΛΙΟΣ	ΚΕΔΡΑ 36070 ΡΑΠΤΟΠΟΛΟ	10	A	ΠΡΩΙΝΟ-ΓΕΥΜΑ		0237-97360
ΚΟΛΟΚΩΤΣΟΣ ΣΠΥΡΟΣ	ΚΑΡΠΕΝΗΣΙ 36100	8	A	ΚΟΙΝΗ ΚΟΥΖΙΝΑ		0237-23216
ΠΕΤΑΡΟΥΔΑ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ	ΚΑΡΠΕΝΗΣΙ 36100	10	A	ΚΟΙΝΗ ΚΟΥΖΙΝΑ		0237-25157
ΚΟΣΜΑΣ ΠΕΤΡΟΣ	ΚΕΔΡΑ 36070 ΡΑΠΤΟΠΟΥΛΟ	7	A	ΠΡΩΙΝΟ		0237-97279

ΑΙΤΩΛΟΑΚΑΡΝΑΝΙΑ

Όνομα	Διεύθυνση	Αριθμός Κλινών	Κατηγορία	Παρεχόμενες Υπηρεσίες	Τιμές	Τηλ.
ΚΑΤΟΙΚΟΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ	ΜΕΝΙΔΙ 30006	8	A	ΠΡΩΙΝΟ-ΓΕΥΜΑ		
ΠΑΝΤΙΩΡΑ ΜΑΡΓΑΡΙΤΑ	ΜΕΝΙΔΙ 30016	10	A	ΠΡΩΙΝΟ-ΓΕΥΜΑ		
ΠΡΕΒΕΖΙΑΝΟΣ ΣΠΥΡΙΔΩΝ	ΜΕΝΙΔΙ 30016	6	A	ΠΡΩΙΝΟ-ΓΕΥΜΑ		
ΠΡΙΝΤΖΙΟΣ ΕΛΕΥΘΕΡΙΟΣ	ΜΕΝΙΔΙ 30016	8	A	ΠΡΩΙΝΟ-ΓΕΥΜΑ		
ΠΡΙΝΤΖΙΟΣ ΚΩΝ/ΝΟΣ	ΜΕΝΙΔΙ 30016	6	A	ΠΡΩΙΝΟ-ΓΕΥΜΑ		
ΡΑΠΤΗ ΓΕΩΡΓΙΑ	ΜΕΝΙΔΙ 30016	5	A	ΠΡΩΙΝΟ-ΓΕΥΜΑ		
ΣΑΛΑΜΟΥΡΑΣ ΔΗΜΟΣΘΕΝΗΣ	ΜΕΝΙΔΙ 30016	10	A	ΠΡΩΙΝΟ-ΓΕΥΜΑ		
ΣΑΛΜΑ ΕΛΕΝΗ	ΜΕΝΙΔΙ 30016	6	A	ΠΡΩΙΝΟ		
ΖΑΧΑΡΑΚΗΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ	ΣΥΚΟΥΛΑ 47040 ΚΟΜΠΟΤΙ	8	A	ΠΡΩΙΝΟ-ΓΕΥΜΑ		
ΜΩΡΑΙΤΗΣ	ΠΛΑΓΙΑ 30002	4	A	ΠΡΩΙΝΟ-		

ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ	ΒΟΝΙΤΣΑ			ΓΕΥΜΑ		
ΚΑΠΟΤΗΣ ΛΑΜΠΡΟΣ	ΠΛΑΓΙΑ 30002 ΒΟΝΙΤΣΑ	8	A	ΠΡΩΙΝΟ- ΓΕΥΜΑ		
ΚΑΤΣΑΒΡΙΑΣ ΘΕΟΔΩΡΟΣ	ΠΛΑΓΙΑ 30002 ΒΟΝΙΤΣΑ	12	A	ΠΡΩΙΝΟ- ΓΕΥΜΑ		
ΚΑΤΣΑΒΡΙΑΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ	ΠΛΑΓΙΑ 30002 ΒΟΝΙΤΣΑ	12	A	ΠΡΩΙΝΟ- ΓΕΥΜΑ		
ΠΑΞΙΝΟΣ ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ	ΠΛΑΓΙΑ 30002 ΒΟΝΙΤΣΑ	8	A	ΠΡΩΙΝΟ- ΓΕΥΜΑ		
ΣΑΛΜΑΣ ΞΕΝΟΦΩΝ	ΜΠΟΥΚΑ 30500 ΑΜΦΙΛΟΧΙΑ	6	A	ΠΡΩΙΝΟ- ΓΕΥΜΑ		
ΤΣΟΥΝΗ ΕΙΡΗΝΗ	ΜΠΟΥΚΑ 30500 ΑΜΦΙΛΟΧΙΑ	10	A	ΠΡΩΙΝΟ- ΓΕΥΜΑ		
ΜΥΓΑΣ ΒΕΛΙΣΣΑΡΙΟΣ	ΚΑΤΑΦΟΥΡΚΟ 30500 ΑΜΦΙΛΟΧΙΑ	8	A	ΠΡΩΙΝΟ- ΓΕΥΜΑ		
ΝΤΖΕΜΟΣ ΒΑΙΟΣ	ΚΑΤΑΦΟΥΡΚΟ 30500 ΑΜΦΙΛΟΧΙΑ	10	A	ΠΡΩΙΝΟ- ΓΕΥΜΑ		
ΠΑΛΙΟΓΙΑΝΝΗΣ ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ	ΜΥΤΙΚΑΣ 30019	8	A	ΠΡΩΙΝΟ- ΓΕΥΜΑ		
ΔΗΜΟΒΑΣΙΛΗΣ ΚΩΝ/ΝΟΣ	ΛΟΥΤΡΟ 30500 ΑΜΦΙΛΟΧΙΑ	8	A	ΠΡΩΙΝΟ- ΓΕΥΜΑ		
ΖΑΠΑΝΤΙΩΤΗΣ ΙΩΑΝΝΗΣ	ΛΟΥΤΡΟ 30500 ΑΜΦΙΛΟΧΙΑ	8	A	ΠΡΩΙΝΟ- ΓΕΥΜΑ		
ΚΑΡΑΟΥΛΗΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ	ΛΟΥΤΡΟ 30500 ΑΜΦΙΛΟΧΙΑ	8	A	ΠΡΩΙΝΟ- ΓΕΥΜΑ		
ΚΑΡΑΤΑΣΙΟΣ ΚΩΝ/ΝΟΣ	ΛΟΥΤΡΟ 30500 ΑΜΦΙΛΟΧΙΑ	6	A	ΠΡΩΙΝΟ- ΓΕΥΜΑ		
ΒΙΖΕΛΟΣ ΘΕΟΔΩΡΟΣ	ΠΕΡΑΤΙΑ 30002 ΒΟΝΙΤΣΑ	6	A	ΔΙΑΜΟΝΗ		
ΒΙΖΕΛΟΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ	ΠΕΡΑΤΙΑ 30002 ΒΟΝΙΤΣΑ	6	A	ΔΙΑΜΟΝΗ		
ΛΕΤΣΟΣ Ι.ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ	ΠΕΡΑΤΙΑ 30002 ΒΟΝΙΤΣΑ	5	A	ΠΡΩΙΝΟ- ΓΕΥΜΑ		
ΛΕΤΣΟΣ Π.ΑΘΑΝΑΣΙΟΣ	ΠΕΡΑΤΙΑ 30002 ΒΟΝΙΤΣΑ	8	A	ΠΡΩΙΝΟ- ΓΕΥΜΑ		
ΦΥΤΟΠΟΥΛΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ	ΑΓ.ΝΙΚΟΛΑΟΣ 30002 ΒΟΝΙΤΣΑ	8	A	ΠΡΩΙΝΟ- ΓΕΥΜΑ		
ΑΣΠΡΟΓΕΡΑΚΑ ΔΑΦΝΗ	ΒΟΝΙΤΣΑ 30002	8	A	ΠΡΩΙΝΟ- ΓΕΥΜΑ		
ΖΑΦΕΙΡΟΥΛΗΣ ΠΑΝ.	ΒΟΝΙΤΣΑ 30002	8	A	ΠΡΩΙΝΟ- ΓΕΥΜΑ		
ΦΕΡΕΝΤΙΝΟΣ ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ	ΒΟΝΙΤΣΑ 30002	6	A	ΠΡΩΙΝΟ- ΓΕΥΜΑ		
ΧΟΥΣΟΣ ΙΩΑΝΝΗΣ	ΒΟΝΙΤΣΑ 30002	6	A	ΠΡΩΙΝΟ- ΓΕΥΜΑ		

ΒΑΣΙΛΟΠΟΥΛΟΥ ΕΛΕΝΗ	ΡΙΓΑΝΙΟ 30300 ΝΑΥΠΑΚΤΟΣ	8	A	ΠΡΩΙΝΟ- ΓΕΥΜΑ		
ΚΑΛΟΓΕΡΗΣ ΚΩΝ/ΝΟΣ	ΠΟΡΟΣ ΡΙΓΑΝΙΟΥ 30300 ΝΑΥΠΑΚΤΟΣ	8	A	ΠΡΩΙΝΟ- ΓΕΥΜΑ		
ΣΥΚΙΩΤΗΣ ΔΗΜΟΣΘΕΝΗΣ	ΠΑΛΑΙΡΟΣ 30012	6	A	ΠΡΩΙΝΟ- ΓΕΥΜΑ		
ΠΛΙΑΤΣΙΚΟΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ	ΣΠΑΡΤΟΝ 30500 ΑΜΦΙΛΟΧΙΑ	8	A	ΠΡΩΙΝΟ- ΓΕΥΜΑ		
ΧΑΡΔΑΛΙΑΣ ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ	ΣΠΑΡΤΟΝ 30500 ΑΜΦΙΛΟΧΙΑ	6	A	ΠΡΩΙΝΟ- ΓΕΥΜΑ		
ΜΥΡΗΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ	ΧΟΥΝΗ 30021 ΑΓ.ΒΛΑΣΙΟΣ	10	A	ΠΡΩΙΝΟ- ΓΕΥΜΑ		
ΓΑΛΑΝΗΣ ΚΩΝ/ΝΟΣ	ΘΕΡΜΟ 30008	6	A	ΠΡΩΙΝΟ- ΓΕΥΜΑ		

ΒΟΙΩΤΙΑ

Όνομα	Διεύθυνση	Αριθμός Κλινών	Κατηγορία	Παρεχόμενες Υπηρεσίες	Τιμές	Τηλ.
ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΔΕΛΦΙΝΙΩΤΗΣ	ΑΡΑΧΟΒΑ 32004	3	A	ΠΡΩΙΝΟ		
ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΓΙΑΝΝΑΚΟΛΟΥΚΑΣ	ΑΡΑΧΟΒΑ 32040	6	A	ΠΡΩΙΝΟ		0267- 31815
ΠΑΝΑΓΙΟΥΛΑ ΚΟΡΟΔΗΜΟΥ	ΑΡΑΧΟΒΑ 32004	5	A	ΠΡΩΙΝΟ		0267- 31578
ΕΥΣΤΑΘΙΑ ΛΟΥΣΚΟΥ	ΑΡΑΧΟΒΑ 0267-31385	14	A	ΠΡΩΙΝΟ		
ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΜΑΥΡΕΠΗΣ	ΑΡΑΧΟΒΑ 32004	12	A	ΠΡΩΙΝΟ		0267- 31776
ΚΑΤΕΡΙΝΑ ΓΚΕΝΕΡΑΛΕ	ΑΡΑΧΟΒΑ 32004	4	A	ΠΡΩΙΝΟ		0267- 31529
ΚΑΛΜΑΝΤΗ ΧΡΥΣΟΥΛΑ	ΑΡΑΧΟΒΑ 32004	7	A	ΠΡΩΙΝΟ		0267- 31311
ΣΠΗΛΙΩΤΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ	ΑΡΑΧΩΒΑ 32004	14	A	ΠΡΩΙΝΟ- ΤΗΛΕΦΩΝΟ- TV		0267- 31447
ΚΟΚΚΟΒΙΟΣ ΛΟΥΚΑΣ	ΑΡΑΧΩΒΑ 32004	10	A	ΠΡΩΙΝΟ		0267- 32033
ΧΑΡΙΤΟΥ ΕΥΦΡΟΣΥΝΗ	ΑΡΑΧΩΒΑ 32004	4	A	ΠΡΩΙΝΟ- ΓΕΥΜΑ-TV		0267- 31021

ΕΥΒΟΙΑ

Όνομα	Διεύθυνση	Αριθμός Κλινών	Κατηγορία	Παρεχόμενες Υπηρεσίες	Τιμές	Τηλ.
ΓΚΙΒΙΣΗ ΑΝΑΣ.ΑΝΝΑ	ΚΑΡΥΣΤΟΣ 34001	15	A	ΠΡΩΙΝΟ		0224-23961
ΠΑΝΤΕΛΗΣ ΙΩΑΝ.ΚΩΝ/ΝΟΣ	ΚΑΡΥΣΤΟΣ 34001	15	A	ΠΡΩΙΝΟ		0224-22821
ΧΑΤΖΗΝΙΚΟΛΗ Γ.ΕΛΕΝΗ	ΚΑΡΥΣΤΟΣ 34001	15	A	ΠΡΩΙΝΟ		0224-24182
ΚΑΡΑΓΙΑΝΝΗΣ ΑΝΕΣΤΗΣ	ΜΕΤΟΧΙ ΔΙΡΦΥΟΣ 34014 ΧΑΛΚΙΔΑ	8	A	ΠΡΩΙΝΟ-ΓΕΥΜΑ-ΒΡΑΔΥΝΟ		0228-95253
ΜΠΑΝΟΣ ΣΤΑΥΡΟΣ	ΜΑΡΜΑΡΙ ΚΑΡΥΣΤΙΑΣ 34013	15	A	ΚΟΥΖΙΝΑ-ΠΡΩΙΝΟ		0224-31305
ΓΚΟΤΣΗΣ ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ	ΑΛΜΥΡΟΠΟΤΑΜΟΣ ΑΛΙΒΕΡΙΟΥ 34015	15	A	ΚΟΥΖΙΝΑ-ΠΡΩΙΝΟ-ΓΕΥΜΑ		0223-24442, 53042
ΣΙΑΝΝΟΥ ΓΕΩΡΓΙΑ	ΓΙΑΛΤΡΑ ΑΙΔΗΨΟΥ 34300	18	A	ΚΟΥΖΙΝΑ-ΠΡΩΙΝΟ		0226-32468
ΓΕΡΟΔΗΜΟΥ ΣΩΤΗΡΙΑ	ΓΙΑΛΤΡΑ ΑΙΔΗΨΟΥ 34300	18	A	ΚΟΥΖΙΝΑ		0226-32088
ΑΗΔΟΝΟΠΟΥΛΟΣ ΘΕΟΔΩΡΟΣ	ΚΑΣΤΑΝΙΩΤΙΣΣΑ ΙΣΤΙΑΙΑΣ 34200	12	A	ΚΟΥΖΙΝΑ-ΠΡΩΙΝΟ		0226-53422
ΖΑΝΙΑΚΟΥ ΣΩΤΗΡΙΑ	ΛΙΜΝΗ ΕΥΒΟΙΑΣ 34005	15	A	ΚΟΥΖΙΝΑ-ΠΡΩΙΝΟ		0227-31374, 31667
ΔΕΛΗΓΙΑΝΝΗΣ ΑΝΤΩΝΙΟΣ	ΚΑΡΥΣΤΟΣ 34001	15	A	ΚΟΥΖΙΝΑ		0224-22666
ΓΕΩΡΓΟΥΣΗΣ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ	ΑΝΔΡΩΝΙΑΝΟΙ 34019 ΚΥΜΗ	3	A	ΔΙΑΜΟΝΗ		0222-31242
ΛΑΜΠΡΟΥ ΕΥΦΡΟΣΥΝΗ	ΣΚΥΡΟΣ 34007	15	A	ΚΟΥΖΙΝΑ-ΠΡΩΙΝΟ-ΓΕΥΜΑ-ΒΡΑ		Δ0222-92498
ΦΕΡΓΑΔΗ ΚΑΛΛΙΟΠΗ	ΣΚΥΡΟΣ 34007	18	A	ΚΟΥΖΙΝΑ-ΠΡΩΙΝΟ		0222-91506
ΜΠΑΛΩΤΗ ΑΝΝΑ	ΣΚΥΡΟΣ 34007	18	A	ΚΟΥΖΙΝΑ-ΠΡΩΙΝΟ		0222-91490

ΑΡΚΑΔΙΑ

Όνομα	Διεύθυνση	Αριθμός Κλινών	Κατηγορία	Παρεχόμενες Υπηρεσίες	Τιμές	Τηλ.
ΤΕΛΩΝΗΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ	ΒΥΤΙΝΑ 22010	13	A	ΔΙΑΜΟΝΗ		0795-22354
ΑΡΓΥΡΗΣ ΣΑΡΑΝΤΟΣ	ΛΕΩΝΙΔΙΟ 22300	4	B	ΔΙΑΜΟΝΗ		0757-23177

ΚΟΝΤΟΛΕΩΝ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ	ΛΕΩΝΙΔΙΟ 22300	5	A	ΔΙΑΜΟΝΗ		0757-23277
ΤΡΟΥΜΠΑΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ	ΛΕΩΝΙΔΙΟ 22300	9	A	ΔΙΑΜΟΝΗ		0757-23660
ΖΥΓΟΥΜΗ ΣΤΑΥΡΟΥΛΑ	ΔΗΜΗΤΣΑΝΑ 22007	7	A	ΔΙΑΜΟΝΗ		0795-31409
ΤΣΙΑΠΑ ΑΣΗΜΩ	ΔΗΜΗΤΣΑΝΑ 22007	10	A	ΔΙΑΜΟΝΗ		0795-31583
ΨΥΧΑΡΗ ΣΤΑΥΡΟΥΛΑ	ΧΡΥΣΟΒΙΤΣΙ 22100 ΤΡΙΠΟΛΗ	9	A	ΔΙΑΜΟΝΗ		071-224588
ΚΟΥΤΣΟΒΙΤΗΣ ΚΩΝ/ΝΟΣ	ΚΟΣΜΑΣ 22020	7	Γ	ΔΙΑΜΟΝΗ		0757-22804
ΠΗΛΙΟΥΡΑΣ ΘΕΟΔΩΡΟΣ	ΚΟΣΜΑΣ 22020	4	B	ΔΙΑΜΟΝΗ		0757-22834
ΚΟΡΟΛΗ ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗ	ΚΑΣΤΡΙ 22013	6	B	ΔΙΑΜΟΝΗ		0792-22213
ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΙΟΥ ΑΦΡΟΔΙΤΗ	ΚΑΣΤΡΙ 22013	6	B	ΔΙΑΜΟΝΗ		0792-22338
ΣΙΤΕΛΗ ΧΡΥΣΟΥΛΑ	ΚΑΣΤΡΙ 22013	10	B	ΔΙΑΜΟΝΗ		0792-27037
ΦΙΛΑΝΔΡΗΣ ΧΡΗΣΤΟΣ	ΚΑΣΤΡΙ 22013	8	B	ΔΙΑΜΟΝΗ		0792-22357
ΚΑΜΠΙΣΟΥΛΗ ΕΥΑΓΓΕΛΙΑ	ΣΤΑΥΡΟΔΡΟΜΙ 22008 ΤΡΟΠΑΙΑ	8	B	ΔΙΑΜΟΝΗ		0797-22140
ΜΙΧΑΛΑΚΟΠΟΥΛΟΥ ΣΤΑΜΑΤΙΚΗ	ΣΤΑΥΡΟΔΡΟΜΙ 22008 ΤΡΟΠΑΙΑ	8	B	ΔΙΑΜΟΝΗ		0797-22346
ΚΟΥΣΤΕΝΗΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ	ΔΗΜΗΤΣΑΝΑ 22007	10		ΔΙΑΜΟΝΗ		0795-031571 - 31550
ΠΑΠΑΝΑΣΤΟΥ ΙΩΑΝΝΗΣ	ΛΟΥΤΡΑ ΗΡΑΙΑΣ ΑΡΚΑΔΙΑΣ	27	Γ	ΔΙΑΜΟΝΗ		0797-024923
ΔΗΜΟΣ ΒΥΤΙΝΑΣ	ΜΑΓΟΥΛΙΑΝΑ	10	B	ΔΙΑΜΟΝΗ		0795-022329
ΔΗΜΟΣ ΤΡΟΠΑΙΩΝ	ΚΑΛΛΙΑΝΗ ΑΡΚΑΔΙΑΣ	11		ΔΙΑΜΟΝΗ		0797-022266
ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΑΡΗ ΚΡΥΣΤΑΛΙΑ	ΔΗΜΗΤΡΑ ΑΡΚΑΔΙΑΣ	17		ΔΙΑΜΟΝΗ		0797-024080
ΣΥΛΛΟΓΟΣ ΑΡΤΕΜΙΣΙΩΤΩΝ	ΑΡΤΕΜΙΣΙΟ ΑΡΚΑΔΙΑΣ	8		ΔΙΑΜΟΝΗ		106517569
ΠΑΠΑΛΑΜΠΡΟΥ ΑΓΓΕΛΙΚΗ	ΒΥΤΙΝΑ 22010	15	Γ	ΔΙΑΜΟΝΗ		0795-022014
ΒΑΣΙΛΙΚΟΣ ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ	ΒΑΛΤΕΣΙΝΙΚΟ	10	Γ	ΔΙΑΜΟΝΗ		0795-082479

ΠΑΠΑΝΙΚΟΛΑΟΥ ΝΙΚΟΛΕΤΑ	ΣΤΑΥΡΟΔΡΟΜΙ 22008 ΤΡΟΠΑΙΑ	14	Γ	ΔΙΑΜΟΝΗ		0797- 022388 - 22536
ΚΑΜΠΙΣΙΟΥΛΗ ΕΥΑΓΓΕΛΙΑ	ΣΤΑΥΡΟΔΡΟΜΙ 22008 ΤΡΟΠΑΙΑ	26	Γ	ΔΙΑΜΟΝΗ		0797- 022140
ΣΟΦΗΣ ΑΝΔΡΕΑΣ	ΔΗΜΗΤΣΑΝΑ 22007	11		ΔΙΑΜΟΝΗ		0795- 031303
ΚΟΥΜΑΡΕΛΑΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ	ΛΕΒΙΔΙ	11	Γ	ΔΙΑΜΟΝΗ		0797- 022123 - 22274
ΤΣΙΩΛΗΣ ΧΡΗΣΤΟΣ & ΠΑΝΑΓΙΩΤΑ	ΛΕΒΙΔΙ	10	Γ	ΔΙΑΜΟΝΗ		0796- 022422
ΜΠΑΚΟΓΙΑΝΝΑΚΗΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ	ΒΥΤΙΝΑ 22010	12	Γ	ΔΙΑΜΟΝΗ		0795- 022217 - 22200

ΜΕΣΣΗΝΙΑ

Όνομα	Διεύθυνση	Αριθμός Κλινών	Κατηγορία	Παρεχόμενες Υπηρεσίες	Τιμές	Τηλ.
ΟΙΚΟΝΟΜΕΑΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ	ΠΡΟΑΣΤΙΟ 24022 ΚΑΡΔΑΜΥΛΗ	8	A	ΔΙΑΜΟΝΗ		0721- 73295, 73493
ΚΙΤΡΙΝΙΑΡΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ	ΚΑΡΔΑΜΥΛΗ 24022	10	A	ΠΡΩΙΝΟ		0721- 73009
ΜΑΡΚΕΑΣ ΣΤΑΥΡΟΣ	ΚΑΡΔΑΜΥΛΗ 24022	8	A	ΔΙΑΜΟΝΗ		0721- 73215
ΜΠΡΑΒΑΚΟΣ ΕΥΣΤΡΑΤΙΟΣ	ΚΑΡΔΑΜΥΛΗ 24022	15	A	ΔΙΑΜΟΝΗ		0721- 73623, 73326
ΧΟΤΑΝΙΝΕΑΣ ΑΝΔΡΕΑΣ	ΚΑΡΔΑΜΥΛΗ 24022	15	A	ΔΙΑΜΟΝΗ		0721- 73365, 73150
ΚΟΥΚΗΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ	ΚΑΜΠΟΣ 24016 ΔΟΛΟΙ (ΚΙΤΡΙΕΣ)	15	A	ΔΙΑΜΟΝΗ		0721- 87108, 71321
ΚΟΛΟΒΕΑΣ ΧΡΗΣΤΟΣ	ΑΓ.ΝΙΚΟΛΑΟΣ 24024	15	A	ΔΙΑΜΟΝΗ		0721- 77159
ΞΕΡΕΑΣ ΠΕΤΡΟΣ	ΑΓ.ΝΙΚΟΛΑΟΣ 24024	12	A	ΔΙΑΜΟΝΗ		0721- 77029
ΠΟΥΛΕΑ ΕΥΣΤΑΘΙΑ	ΒΕΡΓΑ 24100 ΚΑΛΑΜΑΤΑ	15	A	ΔΙΑΜΟΝΗ- ΓΕΥΜΑ 0		721- 41475, 41337
ΑΘΑΝΑΣΑΚΟΠΟΥΛΟΣ ΛΥΚΟΥΡΓΟΣ	ΜΑΥΡΟΜΑΤΙ 24002 ΙΘΩΜΗΣ	15	A	ΔΙΑΜΟΝΗ		0724- 51217

ΘΕΟΔΩΡΑΚΕΑΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ	ΝΕΟΧΩΡΙΟ ΛΕΥΚΤΡΟΥ 24024 ΑΓ.ΝΙΚΟΛΑΟΣ	15	A	ΔΙΑΜΟΝΗ	0721- 77427, 77780
ΘΩΜΕΑΣ ΑΝΤΩΝΙΟΣ	ΝΕΟΧΩΡΙΟ ΛΕΥΚΤΡΟΥ 24024 ΑΓ.ΝΙΚΟΛΑΟΣ	15	A	ΔΙΑΜΟΝΗ	0721- 77435
ΜΑΡΑΜΠΕΑΣ ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ	ΝΕΟΧΩΡΙΟ ΛΕΥΚΤΡΟΥ 24024 ΑΓ.ΝΙΚΟΛΑΟΣ	8	A	ΔΙΑΜΟΝΗ	0721- 77786, FAX 77187
ΜΠΑΚΕΑΣ ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ	ΝΕΟΧΩΡΙΟ ΛΕΥΚΤΡΟΥ 24024 ΑΓ.ΝΙΚΟΛΑΟΣ	10	A	ΔΙΑΜΟΝΗ	0721- 77170
ΧΟΝΤΖΕΑΣ ΗΛΙΑΣ	ΝΕΟΧΩΡΙΟ ΛΕΥΚΤΡΟΥ 24024 ΑΓ.ΝΙΚΟΛΑΟΣ	15	A	ΓΕΥΜΑ 0	721-77452
ΓΙΑΝΝΑΚΕΑΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ	ΚΑΡΔΑΜΥΛΗ 24022	10	A	ΔΙΑΜΟΝΗ	0721- 73400
ΧΟΝΤΖΕΑΣ ΚΩΝ/ΝΟΣ	ΝΕΟΧΩΡΙΟ ΛΕΥΚΤΡΟΥ 24024 ΑΓ.ΝΙΚΟΛΑΟΣ	12	A	ΔΙΑΜΟΝΗ- ΓΕΥΜΑ 0	721-77009
ΘΩΜΕΑΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ	ΝΕΟΧΩΡΙΟ ΛΕΥΚΤΡΟΥ 24024 ΑΓ.ΝΙΚΟΛΑΟΣ	8	A	ΔΙΑΜΟΝΗ	0721- 77760
ΚΟΖΟΜΠΟΛΗΣ ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ	ΚΑΛΑΜΑΤΑ 24100	15	A	ΔΙΑΜΟΝΗ	0721- 58064
ΚΟΛΟΒΕΑΣ ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ	ΑΓ.ΝΙΚΟΛΑΟΣ 24024	15	A	ΔΙΑΜΟΝΗ	0721- 77232
ΧΡΗΣΤΕΑΣ ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ	ΑΓ.ΝΙΚΟΛΑΟΣ 24024	15	A	ΔΙΑΜΟΝΗ	0721- 77419, 77313
ΜΟΥΣΤΑΚΕΑΣ ΕΥΣΤΡΑΤΙΟΣ	ΠΛΑΤΣΑ 24023	12	A	ΔΙΑΜΟΝΗ	0721- 77601
ΒΑΣΙΛΟΓΙΑΝΝΑΚΟΠΟΥΛΟΣ ΝΙΚ.	ΧΡΥΣΟΚΕΛΛΑΡΙΑ 24004			ΓΕΥΜΑ 0	725-41154

ΛΑΚΩΝΙΑ

Όνομα	Διεύθυνση	Αριθμός Κλινών	Κατηγορία	Παρεχόμενες Υπηρεσίες	Τιμές	Τηλ.
ΓΑΛΑΝΟΣ	ΕΛΙΚΑ 23053	10	A	ΔΙΑΜΟΝΗ		0732-

ΙΩΑΝΝΗΣ	ΝΕΑΠΟΛΗ					44312
ΜΑΡΑΒΕΛΙΑΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ	ΕΛΙΚΑ 23053 ΝΕΑΠΟΛΗ	10	A	ΔΙΑΜΟΝΗ		0732-44091
ΤΣΙΡΙΓΩΤΗΣ ΙΩΑΝΝΗΣ	ΕΛΙΚΑ 23053 ΝΕΑΠΟΛΗ	8	A	ΠΡΩΙΝΟ		0732-44012
ΖΕΥΓΟΛΑΤΑΚΟΣ ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ	ΝΕΟΧΩΡΙΟΝ 23200 ΓΥΘΕΙΟ	10	A	ΠΡΩΙΝΟ		0733-93433
ΖΕΥΓΟΛΑΤΑΚΟΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ	ΝΕΟΧΩΡΙΟΝ 23200 ΓΥΘΕΙΟ	10	A	ΠΡΩΙΝΟ		0733-93000
ΜΙΧΑΛΑΚΑΚΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ	ΚΟΤΡΩΝΑΣ 23066 ΜΑΝΗ	10	A	ΠΡΩΙΝΟ		0733-53254
ΔΕΜΕΣΤΙΧΑΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ	ΣΚΟΥΤΑΡΙ 23200 ΓΥΘΕΙΟ	10	A	ΠΡΩΙΝΟ		0733-93389

ΚΥΘΗΡΑ

Όνομα	Διεύθυνση	Αριθμός Κλινών	Κατηγορία	Παρεχόμενες Υπηρεσίες	Τιμές	Τηλ.
ΚΑΛΛΙΓΕΡΟΣ ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ	ΚΑΛΑΜΟΣ ΧΩΡΑΣ 80100	8	A	ΚΟΥΖΙΝΑ		0735-31549
ΓΙΑΝΝΙΩΤΗΣ ΙΩΑΝΝΗΣ	ΛΕΙΒΑΔΙ 80100	10	A	ΚΟΥΖΙΝΑ		0735-31124
ΕΙΡΗΝΗ ΜΕΓΑΛΟΚΟΝΟΜΟΥ	ΛΕΙΒΑΔΙ 80100	10	A	ΚΟΥΖΙΝΑ		0735-31079
ΜΕΓΑΛΟΟΙΚΟΝΟΜΟΥ ΙΩΑΝΝΗΣ	ΧΩΡΑ 80100 ΟΙΚ.ΚΑΛΑΜ	10	A	ΚΟΥΖΙΝΑ		0735-31546
ΣΑΜΙΟΣ ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ	ΦΡΙΛΙΓΚΙΑΝΙΚΑ 80200 ΠΟΤΑΜΟΣ	10	B	ΔΙΑΜΟΝΗ-ΠΡΩΙΝΟ		0735-33352, 33719
ΚΑΤΣΟΥΛΗΣ ΑΝΤΩΝΗΣ	ΛΟΓΟΘΕΤΙΑΝΙΚΑ 80200 ΠΟΤΑΜΟΣ	10	B	ΔΙΑΜΟΝΗ-ΠΡΩΙΝΟ		

ΚΕΦΑΛΛΗΝΙΑ

Όνομα	Διεύθυνση	Αριθμός Κλινών	Κατηγορία	Παρεχόμενες Υπηρεσίες	Τιμές	Τηλ.
ΑΝΔΡΕΑΤΟΥ ΘΕΟΧΑΡΥΣΤΗ	ΜΑΡΚΟΠΟΥΛΟ 28082 ΧΙΟΝΑΤΑ	11	B	ΔΙΑΜΟΝΗ		
ΛΑΣΚΑΡΗ ΠΕΡΙΣΤΕΡΑ	ΜΑΡΚΟΠΟΥΛΟ 28082 ΧΙΟΝΑΤΑ	8	B	ΔΙΑΜΟΝΗ		
ΜΑΝΕΝΤΗΣ ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ	ΜΑΡΚΟΠΟΥΛΟ 28082 ΧΙΟΝΑΤΑ	11	B	ΔΙΑΜΟΝΗ		

ΜΑΝΕΝΤΗΣ ΣΠΥΡΟΣ	ΜΑΡΚΟΠΟΥΛΟ 28082 ΧΙΟΝΑΤΑ	11	B	ΔΙΑΜΟΝΗ		
ΠΑΠΑΔΑΤΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ	ΜΑΡΚΟΠΟΥΛΟ 28082 ΧΙΟΝΑΤΑ	11	B	ΔΙΑΜΟΝΗ		
ΚΥΠΡΙΩΤΗΣ ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ	ΣΒΟΡΩΝΑΤΑ 28100 ΑΡΓΟΣΤΟΛΙ	8	B	ΔΙΑΜΟΝΗ		
ΜΙΧΑΛΑΤΟΣ ΑΝΤΩΝΙΟΣ	ΒΛΑΧΑΤΑ 28083 ΚΕΡΑΜΕΙΕΣ	8	B	ΔΙΑΜΟΝΗ		
ΧΑΡΑΛΑΜΠΑΤΟΣ ΜΑΡΙΝΟΣ	ΒΛΑΧΑΤΑ 28083 ΚΕΡΑΜΕΙΕΣ	8	B	ΔΙΑΜΟΝΗ		
ΜΠΑΤΣΑΒΙΑΣ ΣΠΥΡΟΣ	ΔΙΛΙΝΑΤΑ 28100 ΑΡΓΟΣΤΟΛΙ	8	B	ΔΙΑΜΟΝΗ		
ΤΖΩΡΤΖΑΤΟΥ ΕΥΑΓΓΕΛΙΑ	ΔΙΛΙΝΑΤΑ 28100 ΑΡΓΟΣΤΟΛΙ	8	B	ΔΙΑΜΟΝΗ		
ΤΖΩΡΤΖΑΤΟΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ	ΔΙΛΙΝΑΤΑ 28100 ΑΡΓΟΣΤΟΛΙ	11	B	ΔΙΑΜΟΝΗ		
ΒΡΥΩΝΗΣ ΙΩΑΝΝΗΣ	ΚΟΘΡΕΑΣ 28085 ΒΑΣΙΛΙΚΙΑΔΕΣ	11	B	ΔΙΑΜΟΝΗ		
ΚΑΚΙΑΣ ΠΑΝΑΓΑΓΓΕΛΟΣ	ΚΟΘΡΕΑΣ 28085 ΒΑΣΙΛΙΚΙΑΔΕΣ	11	B	ΔΙΑΜΟΝΗ		
ΣΕΡΒΟΥ ΠΟΛΥΤΙΜΗ	ΙΘΑΚΗ 28300	11	B	ΔΙΑΜΟΝΗ		
ΚΑΛΛΙΝΙΚΟΣ ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ	ΚΙΟΝΙ 28301 ΣΤΑΥΡΟΣ ΙΘΑΚΗΣ	11	B	ΔΙΑΜΟΝΗ		
ΚΟΥΛΟΥΜΠΗΣ ΣΠΥΡΟΣ	ΑΓΚΩΝ 28100 ΑΡΓΟΣΤΟΛΙ	11	B	ΔΙΑΜΟΝΗ		
ΚΟΥΛΟΥΜΠΗΣ ΚΩΝ/ΝΟΣ	ΑΓΚΩΝ 28100 ΑΡΓΟΣΤΟΛΙ	11	B	ΔΙΑΜΟΝΗ		
ΒΑΓΓΕΛΑΤΟΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ	ΣΑΜΗ 28080	8	B	ΔΙΑΜΟΝΗ		
ΚΑΝΑΚΗ ΚΑΛΗ	ΜΕΤΑΞΑΤΑ 28100 ΑΡΓΟΣΤΟΛΙ	8	B	ΔΙΑΜΟΝΗ		
ΒΙΝΙΕΡΑΤΟΥ ΑΦΡΟΔΙΤΗ	ΠΟΥΛΑΤΑ 28080 ΣΑΜΗ	11	B	ΔΙΑΜΟΝΗ		
ΤΟΥΛΑΤΟΣ ΠΑΝΤΕΛΗΣ	ΠΟΥΛΑΤΑ 28080 ΣΑΜΗ	11	B	ΔΙΑΜΟΝΗ		
ΒΑΝΔΟΡΟΥ ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗ	ΜΕΣΟΒΟΥΝΙΑ 28085 ΒΑΣΙΛΙΚΙΑΔΕΣ	11	B	ΔΙΑΜΟΝΗ		
ΣΤΕΛΛΑΤΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ	ΠΥΡΓΙ	11	B	ΔΙΑΜΟΝΗ		
ΧΙΟΝΗ ΑΘΗΝΑ	ΒΑΛΕΡΙΑΝΟΣ 28082 ΧΙΟΝΑΤΑ	11	B	ΔΙΑΜΟΝΗ		
ΧΙΟΝΗ ΕΛΕΝΗ	ΒΑΛΕΡΙΑΝΟΣ 28082 ΧΙΟΝΑΤΑ	11	B	ΔΙΑΜΟΝΗ		
ΤΟΤΟΛΟΣ	ΑΓ.ΕΙΡΗΝΗ 28082	8	B	ΔΙΑΜΟΝΗ		

ΓΕΡΑΣΙΜΟΣ	ΧΙΟΝΑΤΑ					
ΣΤΑΜΟΥΛΗΣ ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ	ΜΑΚΡΙΩΤΙΚΑ 28081 ΑΓ. ΕΥΘΥΜΙΑ	11	B	ΔΙΑΜΟΝΗ		
ΓΕΩΡΓΟΠΟΥΛΟΣ ΓΕΡΑΣΙΜΟΣ	ΜΟΥΣΑΤΑ 28083 ΚΕΡΑΜΕΙΕΣ	11	B	ΔΙΑΜΟΝΗ		
ΑΝΤΩΝΑΤΟΣ ΔΙΟΝΥΣΙΟΣ	ΚΑΡΑΒΟΜΥΛΟΣ 28080 ΣΑΜΗ	8	B	ΔΙΑΜΟΝΗ		

ΛΕΥΚΑΔΑ

Όνομα	Διεύθυνση	Αριθμός Κλινών	Κατηγορία	Παρεχόμενες Υπηρεσίες	Τιμές	Τηλ.
ΧΑΛΚΙΑΣ ΜΙΧΑΗΛ	ΑΣΠΡΟΓΕΡΑΚΑΤΑ 31080 ΚΑΡΥΑΙ	10	A	ΠΡΩΙΝΟ		0645- 61026
ΛΟΓΟΘΕΤΗΣ ΚΩΝ/ΝΟΣ	ΝΕΟΧΩΡΙ 31100 ΛΕΥΚΑΔΑ	8	A	ΠΡΩΙΝΟ		0645- 92544
ΚΑΡΑΜΠΙΛΗΣ ΖΩΗΣ	ΚΑΛΑΜΙΤΣΗ 31080 ΚΑΡΥΑΙ	10	A	ΠΡΩΙΝΟ		0645- 99417
ΚΑΤΗΦΟΡΗΣ ΚΩΝ/ΝΟΣ	ΒΑΣΙΛΙΚΗ 31082	10	A	ΠΡΩΙΝΟ		0645- 31082
ΓΕΡΟΥΛΗΣ ΣΤΕΦΑΝΟΣ	ΒΑΣΙΛΙΚΗ 31082	10	A	ΠΡΩΙΝΟ		0645- 31252
ΦΙΛΙΠΠΑΣ ΒΑΣΙΛΗΣ	ΠΕΡΙΓΙΑΛΙ ΠΛΑΤΥΣΤΟΜΩΝ 31100 ΛΕΥΚΑΔΑ	10	A	ΠΡΩΙΝΟ		0645- 92044
ΚΑΡΑΒΙΑΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ	ΣΥΒΡΟΣ 31082 ΒΑΣΙΛΙΚΗ	10	A	ΠΡΩΙΝΟ		0645- 39396
ΜΑΡΓΕΛΗΣ ΣΠΥΡΟΣ	ΑΓ.ΠΕΤΡΟΣ 31082 ΒΑΣΙΛΙΚΗ	10	A	ΠΡΩΙΝΟ		0645- 93289
ΡΕΚΑΤΣΙΝΑ ΕΛΙΣΑΒΕΤ	ΠΕΡΙΓΙΑΛΙ ΠΛΑΤΥΣΤΟΜΩΝ 31100 ΛΕΥΚΑΔΑ	10	A	ΠΡΩΙΝΟ		0645- 92428
ΦΑΤΟΥΡΟΥ ΚΕΡΑΣΟΥΛΑ	ΕΥΓΗΡΟΣ 31082 ΒΑΣΙΛΙΚΗ	10	A	ΠΡΩΙΝΟ		
ΓΑΖΗΣ ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ	ΚΑΛΑΜΙΤΣΙ 31080 ΚΑΡΥΑΙ	10	A	ΠΡΩΙΝΟ		0645- 99413
ΒΕΡΓΙΝΗ ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗ	ΤΣΟΥΚΑΛΛΑΔΕΣ 31100 ΛΕΥΚΑΔΑ	10	A	ΠΡΩΙΝΟ		0645- 97216
ΜΕΤΑΞΑΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ	ΠΟΡΟΣ 31082	10	A	ΠΡΩΙΝΟ		0645- 95085, 95100
ΒΕΡΓΙΝΗΣ ΣΠΥΡΟΣ	ΚΑΛΑΜΙΤΣΙ 31080	10	A	ΠΡΩΙΝΟ		0645- 99411
ΒΛΑΧΟΥ	ΕΞΑΝΘΕΙΑ 31080	6	A	ΠΡΩΙΝΟ		0645-

ΑΓΓΕΛΙΚΗ						99307
ΑΡΜΑΤΑΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ	ΠΟΡΟΣ 31082	15	A	ΠΡΩΙΝΟ		

ΚΥΚΛΑΔΕΣ

Όνομα	Διεύθυνση	Αριθμός Κλινών	Κατηγορία	Παρεχόμενες Υπηρεσίες	Τιμές	Τηλ.
"ΜΙΧΕΛΟΠΟΥΛΟΣ ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ Ξενοδοχείο ""NAXOS FILOXENIA"" - Ιστοσελίδα: http://www.naxos-filoxenia.com "	ΝΑΞΟΣ	7 ΔΙΑΜ.	Γ	ΚΟΥΖΙΝΑ		0285-062100, 0977-998034, FAX: 0285-062120
"ΜΙΧΕΛΟΠΟΥΛΟΣ ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ ""Venetiko"" Επιπλωμένα Διαμερίσματα - Ιστοσελίδα: http://www.naxos-filoxenia.com/ "	ΝΑΞΟΣ	3 ΔΙΑΜ. ΔΙΧΩΡΑ	A	ΚΟΥΖΙΝΑ		0285-062100, 0977-998034, FAX: 0285-062120
ΣΤΕΦΑΝΟΥ ΡΟΖΑ- ΜΑΡΙΑ	ΦΟΙΝΙΚΑΣ 84100 ΣΥΡΟΣ	5	A	ΔΙΑΜΟΝΗ		0281-42496

ΧΑΝΙΑ

Όνομα	Διεύθυνση	Αριθμός Κλινών	Κατηγορία	Παρεχόμενες Υπηρεσίες	Τιμές	Τηλ.
ΚΥΡΙΤΣΑΚΗΣ ΜΙΧΑΗΛ	ΕΛΟΣ 73012 ΒΑΘΗ	10	A	ΠΡΩΙΝΟ- ΓΕΥΜΑ		0822-61267
ΚΟΚΟΛΑΚΗΣ ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ	ΕΛΟΣ 73012 ΒΑΘΗ	10	B	ΠΡΩΙΝΟ- ΓΕΥΜΑ		0822-61258
ΣΧΟΙΝΟΠΛΟΚΑΚΗΣ ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ	ΕΛΟΣ 73012 ΒΑΘΗ	10	A	ΠΡΩΙΝΟ- ΓΕΥΜΑ		0822-51551
ΤΕΚΑΚΗΣ ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ	ΕΛΟΣ 73012 ΒΑΘΗ	10	A	ΠΡΩΙΝΟ- ΓΕΥΜΑ		0822-61267
ΒΕΣΤΑΚΗΣ ΝΕΚΤΑΡΙΟΣ	ΣΦΗΝΑΡΙ 73012 ΒΑΘΗ	10	A	ΠΡΩΙΝΟ		
ΜΠΑΛΑΔΑΚΗΣ ΑΝΤΩΝΙΟΣ	ΣΦΗΝΑΡΙ 73012 ΒΑΘΗ	10	A	ΠΡΩΙΝΟ		0822-41105
ΔΕΡΟΥΚΑΚΗΣ ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ	ΚΑΤΣΟΜΑΤΑΔΟΣ 73010 ΤΟΠΟΛΙΑ	10	A	ΠΡΩΙΝΟ- ΓΕΥΜΑ		0822-51531

ΜΟΤΑΚΗΣ ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ	ΚΑΤΣΟΜΑΤΑΔΟΣ 73010 ΤΟΠΟΛΙΑ	10	A	ΠΡΩΙΝΟ- ΓΕΥΜΑ		0822- 51163
ΧΑΡΤΖΟΥΛΑΚΗΣ ΕΛΕΥΘΕΡΙΟΣ	ΚΑΜΠΟΣ 73012 ΒΑΘΗ	10	A	ΠΡΩΙΝΟ- ΓΕΥΜΑ		0822- 41445
ΚΟΓΧΥΛΑΚΗΣ ΕΛΕΥΘΕΡΙΟΣ	ΧΡΥΣΟΣΚΑΛΙΤΙΣΣΑ 73400 ΚΙΣΣΑΜΟΣ	10	A	ΠΡΩΙΝΟ- ΓΕΥΜΑ		0822- 61093
ΔΑΜΗΛΑΡΑΚΗΣ ΠΑΝΤΕΛΗΣ	ΚΟΥΡΝΑΣ 73007 ΒΡΥΣΕΣ	10	A	ΔΙΑΜΟΝΗ		
ΚΟΝΙΑΔΑΚΗΣ ΗΛΙΑΣ	ΚΟΥΡΝΑΣ 73007 ΒΡΥΣΕΣ	8	B	ΔΙΑΜΟΝΗ		
ΚΟΚΟΛΑΚΗΣ ΙΩΑΝΝΗΣ	ΚΟΥΡΝΑΣ 73007 ΒΡΥΣΕΣ	10	A	ΔΙΑΜΟΝΗ		
ΨΑΡΟΥΔΑΚΗΣ ΑΝΤ.	ΚΟΥΡΝΑΣ 73007 ΒΡΥΣΕΣ	8	B	ΔΙΑΜΟΝΗ		
ΣΑΒΩΛΗΣ ΑΝΔΡΕΑΣ	ΑΝΩΠΟΛΗ 73011 ΧΩΡΑ ΣΦΑΚΙΩΝ	10	A	ΔΙΑΜΟΝΗ		
ΒΑΙΛΑΚΗΣ ΝΕΚΤΑΡΙΟΣ	ΓΕΩΡΓΟΥΠΟΛΗ 73007 ΒΡΥΣΕΣ	10	A	ΔΙΑΜΟΝΗ		
ΔΡΑΚΑΚΗΣ ΙΩΣΗΦ	ΓΕΩΡΓΟΥΠΟΛΗ 73007 ΒΡΥΣΕΣ	16	A	ΔΙΑΜΟΝΗ		
ΣΤΑΥΡΟΥΛΑΚΗΣ ΚΑΝΑΚΗΣ	ΓΕΩΡΓΟΥΠΟΛΗ 73007 ΒΡΥΣΕΣ	10	A	ΔΙΑΜΟΝΗ		
ΚΟΚΚΙΝΑΚΗ ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΙΑ	ΛΑΚΟΙ 73005 ΑΛΙΚΙΑΝΟΣ	10	B	ΔΙΑΜΟΝΗ		
ΓΕΩΡΓΑΚΑΚΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ	ΣΟΥΓΙΑ 73009 ΡΟΔΟΒΑΝΙ	11	A	ΔΙΑΜΟΝΗ		
ΖΟΥΡΙΔΗΣ ΕΥΤΥΧΙΟΣ	ΠΑΛΑΙΟΧΩΡΑ 73001	12	A	ΔΙΑΜΟΝΗ		
ΦΡΑΝΤΖΕΣΚΑΚΗΣ ΕΥΤΥΧΙΟΣ	ΠΑΛΑΙΟΧΩΡΑ 73001	12	A	ΔΙΑΜΟΝΗ		
ΧΟΥΜΑΔΑΚΗΣ ΕΥΤΥΧΙΟΣ	ΠΑΛΑΙΟΧΩΡΑ 73001	10	A	ΔΙΑΜΟΝΗ		
ΓΛΥΝΙΟΥΔΑΚΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ	ΠΑΤΣΙΑΝΟΣ ΣΦΑΚΙΩΝ 73011	10	A	ΔΙΑΜΟΝΗ		
ΠΑΠΑΔΑΚΗΣ ΚΩΝ/ΝΟΣ	ΠΑΤΣΙΑΝΟΣ ΣΦΑΚΙΩΝ 73011	10	A	ΔΙΑΜΟΝΗ		
ΠΑΠΑΔΑΚΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ	ΠΛΑΚΑ ΑΠΟΚΟΡΩΝΟΥ 73008	10	A	ΔΙΑΜΟΝΗ		
ΠΑΠΑΣΗΦΑΚΗΣ ΗΛΙΑΣ	ΑΝΩΠΟΛΗ ΣΦΑΚΙΩΝ 73011	10	A	ΔΙΑΜΟΝΗ		
ΚΟΣΜΑΔΑΚΗ ΑΜΑΛΙΑ	ΣΟΥΓΙΑ ΣΕΛΙΝΟΥ 73009	10	A	ΔΙΑΜΟΝΗ		
ΜΠΟΥΖΟΥΝΙΕΡΑΚΗ ΑΡΤΕΜΗΣΙΑ	ΓΙΩΡΓΙΟΥΠΟΛΗ ΑΠΟΚΟΡΩΝΟΥ 73007	10	A	ΔΙΑΜΟΝΗ		

ΠΟΛΕΝΤΑΣ ΠΑΥΛΟΣ	ΓΙΩΡΓΙΟΥΠΟΛΗ ΑΠΟΚΟΡΩΝΟΥ 73007	10	A	ΔΙΑΜΟΝΗ		
ΠΟΛΕΝΤΑΣ ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ	ΓΙΩΡΓΙΟΥΠΟΛΗ ΑΠΟΚΟΡΩΝΟΥ 73007	10	A	ΔΙΑΜΟΝΗ		
ΜΥΞΑΚΗΣ ΒΑΡΔΗΣ	ΓΙΩΡΓΙΟΥΠΟΛΗ ΑΠΟΚΟΡΩΝΟΥ 73007	10	A	ΔΙΑΜΟΝΗ		
ΑΛΕΞΑΚΗΣ ΣΤΥΛΙΑΝΟΣ	ΚΟΥΡΝΑΣ ΑΠΟΚΟΡΩΝΟΥ 73007	10	A	ΔΙΑΜΟΝΗ		
ΨΑΡΟΥΔΑΚΗΣ ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ	ΚΟΥΡΝΑΣ ΑΠΟΚΟΡΩΝΟΥ 73007	10	A	ΔΙΑΜΟΝΗ		
ΡΩΜΑΝΙΑΣ ΣΤΑΥΡΟΣ	ΚΟΥΡΝΑΣ ΑΠΟΚΟΡΩΝΟΥ 73007	10	A	ΔΙΑΜΟΝΗ		
ΑΓΓΕΛΑΚΗΣ ΕΛΕΥΘΕΡΙΟΣ	ΚΟΥΡΝΑΣ ΑΠΟΚΟΡΩΝΟΥ 73007	10	A	ΔΙΑΜΟΝΗ		
ΤΣΙΛΕΔΑΚΗ ΜΑΡΚΕΛΑ	ΚΟΥΡΝΑΣ ΑΠΟΚΟΡΩΝΟΥ 73007	10	A	ΔΙΑΜΟΝΗ		
ΤΖΑΝΑΚΗΣ ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ	ΒΑΘΗ ΚΙΣΣΑΜΟΥ 73012	10	A	ΠΡΩΙΝΟ- ΓΕΥΜΑ		0822- 61292
ΔΕΙΚΤΑΚΗ ΕΥΤΥΧΙΑ	ΓΡΑΜΒΟΥΣΑ ΚΙΣΣΑΜΟΥ 73400	10	A	ΠΡΩΙΝΟ- ΓΕΥΜΑ		0822- 23204
ΑΔΑΜΟΠΟΥΛΟΣ ΑΔΑΜ	ΠΛΑΤΑΝΟΣ ΚΙΣΣΑΜΟΥ 73400	10	A	ΠΡΩΙΝΟ- ΓΕΥΜΑ		0822- 41597
ΓΟΝΑΛΑΚΗΣ ΣΤΕΦΑΝΟΣ	ΣΦΗΝΑΡΙ ΚΙΣΣΑΜΟΥ 73012	10	A	ΠΡΩΙΝΟ- ΓΕΥΜΑ		0822- 41618
ΓΡΥΜΠΑΟΥΛΑΚΗ ΙΩΑΝΝΑ	ΠΟΛΥΡΡΗΝΕΙΑ ΚΙΣΣΑΜΟΥ 73400	10	A	ΠΡΩΙΝΟ- ΓΕΥΜΑ		0822- 24040
ΣΥΝΤΖΟΥΛΑΚΗΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ	ΠΟΛΥΡΡΗΝΕΙΑ ΚΙΣΣΑΜΟΥ 73400	10	B	ΔΙΑΜΟΝΗ		0822- 23307
ΖΟΥΡΙΔΑΚΗΣ ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ	ΤΟΠΟΛΙΑ ΚΙΣΣΑΜΟΥ 73010	10	A	ΠΡΩΙΝΟ- ΓΕΥΜΑ		0822- 51273
ΓΙΑΝΝΕΤΑΚΗΣ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ	ΠΛΑΤΑΝΟΣ ΚΙΣΣΑΜΟΥ 73400	12	A	ΠΡΩΙΝΟ- ΓΕΥΜΑ		

ΡΕΘΥΜΝΟ

Όνομα	Διεύθυνση	Αριθμός Κλινών	Κατηγορία	Παρεχόμενες Υπηρεσίες	Τιμές	Τηλ.
-------	-----------	-------------------	-----------	--------------------------	-------	------

ΒΑΡΔΙΑΜΠΑΣΗΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ	ΑΠΛΑΔΙΑΝΑ 74054 ΓΑΡΑΖΟ	14	A	ΠΡΩΙΝΟ		0834- 41471
ΒΑΡΔΙΑΜΠΑΣΗΣ ΣΟΦΟΚΛΗΣ	ΑΠΛΑΔΙΑΝΑ 74054 ΓΑΡΑΖΟ	10	A	ΠΡΩΙΝΟ		0834- 41481
ΚΡΕΒΑΤΣΟΥΛΗ ΕΙΡΗΝΗ	ΠΡΙΝΟΣ 74052 ΠΕΡΑΜΑ	7	B	ΠΡΩΙΝΟ		0834- 93205
ΚΟΚΚΙΝΑΚΗΣ ΙΩΣΗΦ	ΣΕΛΛΙΑ 74060 ΜΥΡΘΙΟΣ	8	B	ΠΡΩΙΝΟ		
ΚΑΡΟΥΖΑΚΗΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ	ΑΓ.ΓΕΩΡΓΙΟΣ 74058 ΡΟΥΣΤΙΚΑ	10	A	ΠΡΩΙΝΟ- ΓΕΥΜΑ		0831- 91393
ΑΥΓΙΝΑΚΗΣ ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ	ΣΠΗΛΙ 74053	7	A	ΔΙΑΜΟΝΗ		
ΚΕΛΑΙΔΗΣ ΙΩΣΗΦ	ΕΠΙΣΚΟΠΗ 74055	10	B	ΠΡΩΙΝΟ		0831- 61347
ΔΕΛΗΔΑΚΗΣ ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ	ΑΡΓΥΡΟΥΠΟΛΗ 74055 ΕΠΙΣΚΟΠΗ	10	A	ΠΡΩΙΝΟ		0831- 81279
ΖΩΓΡΑΦΑΚΗΣ ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ	ΑΡΓΥΡΟΥΠΟΛΗ 74055 ΕΠΙΣΚΟΠΗ	10	A	ΠΡΩΙΝΟ		0831- 81269
ΜΑΝΟΥΣΑΚΑΣ ΣΤΥΛΙΑΝΟΣ	ΑΡΓΥΡΟΥΠΟΛΗ 74055 ΕΠΙΣΚΟΠΗ	10	A	ΠΡΩΙΝΟ		0831- 81261
ΜΙΚΕΔΑΚΗ ΧΡΥΣΗ	ΑΡΓΥΡΟΥΠΟΛΗ 74055 ΕΠΙΣΚΟΠΗ	10	A	ΠΡΩΙΝΟ		0831- 81239, 81225
ΑΓΓΕΛΑΚΗ ΕΥΣΕΒΙΑ	ΕΠΙΣΚΟΠΗ 74055	10	A	ΠΡΩΙΝΟ		0831- 61623
ΒΕΛΟΝΑΚΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ	ΕΠΙΣΚΟΠΗ 74055	10	B	ΠΡΩΙΝΟ		0831- 61341
ΒΟΣΚΑΚΗΣ ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ	ΕΠΙΣΚΟΠΗ 74055	12	A	ΠΡΩΙΝΟ		0831- 61566
ΓΙΟΥΜΠΑΚΗΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ	ΕΠΙΣΚΟΠΗ 74055	7	B	ΠΡΩΙΝΟ		
ΔΑΜΑΝΑΚΗ ΔΗΜΗΤΡΑ	ΕΠΙΣΚΟΠΗ 74055	10	A	ΠΡΩΙΝΟ		0831- 61278
ΣΤΑΘΑΚΗΣ ΙΩΑΝΝΗΣ	ΕΠΙΣΚΟΠΗ 74055	10	A	ΠΡΩΙΝΟ		0831- 61361, 24957
ΠΑΠΑΔΑΚΗΣ ΗΡΑΚΛΗΣ	ΣΠΗΛΙ 74053	10	A	ΠΡΩΙΝΟ		
ΓΙΑΝΝΟΥΛΟΓΙΑΝΝΑΚΗΣ ΕΥΣΤΑΘΙΟΣ	ΑΓ.ΙΩΑΝΝΗΣ 74060 ΜΥΡΘΙΟΣ	10	A	ΠΡΩΙΝΟ		
ΑΝΔΡΟΥΛΙΔΑΚΗ ΑΙΜΙΛΙΑ	ΜΥΡΘΙΟΣ 74060	10	A	ΠΡΩΙΝΟ		

ΓΕΡΟΥΚΑΚΗΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ	ΜΥΡΘΙΟΣ 74060	8	A	ΠΡΩΙΝΟ		0832- 31401
ΔΟΥΛΓΕΡΑΚΗΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ	ΜΥΡΘΙΟΣ 74060	10	A	ΠΡΩΙΝΟ		
ΜΙΧΕΛΑΡΑΚΗΣ ΚΩΝ/ΝΟΣ	ΜΥΡΘΙΟΣ 74060	10	A	ΠΡΩΙΝΟ		
ΒΡΟΝΤΑΚΗ ΔΕΣΠΟΙΝΑ	ΑΔΕΛΕ 74100 ΡΕΘΥΜΝΟ	10	A	ΠΡΩΙΝΟ		0831- 71608
ΜΟΥΝΔΡΙΑΝΑΚΗΣ ΧΑΡΙΔΗΜΟΣ	ΑΔΕΛΕ 74100 ΡΕΘΥΜΝΟ	10	A	ΠΡΩΙΝΟ		0831- 71405
ΒΟΥΡΕΞΑΚΗΣ ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ	ΚΟΥΦΗ 74055 ΕΠΙΣΚΟΠΗ	10	A	ΠΡΩΙΝΟ		0831- 61407
ΤΡΙΠΟΛΙΤΑΚΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ	ΚΟΥΦΗ 74055 ΕΠΙΣΚΟΠΗ	10	B	ΠΡΩΙΝΟ		0831- 61434
ΣΠΑΝΤΙΔΑΚΗΣ ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ	ΜΟΥΝΤΡΟΣ 74058 ΡΟΥΣΤΙΚΑ	10	A	ΠΡΩΙΝΟ- ΓΕΥΜΑ		0831- 91080
ΑΝΤΩΝΟΥΣΑΚΗΣ ΑΝΔΡΕΑΣ	ΡΟΔΑΚΙΝΟ 74060 ΜΥΡΘΙΟΣ	10	A	ΠΡΩΙΝΟ		
ΓΙΑΝΝΑΔΑΚΗΣ Α.	ΡΟΔΑΚΙΝΟ 74060 ΜΥΡΘΙΟΣ	10	A	ΠΡΩΙΝΟ		
ΓΙΑΝΝΑΔΑΚΗΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ	ΡΟΔΑΚΙΝΟ 74060 ΜΥΡΘΙΟΣ	10	A	ΠΡΩΙΝΟ		
ΖΑΦΕΙΡΑΚΗ ΜΑΡΙΑ	ΡΟΔΑΚΙΝΟ 74060 ΜΥΡΘΙΟΣ	10	A	ΠΡΩΙΝΟ		
ΖΑΦΕΙΡΑΚΗΣ ΣΠΥΡΙΔΩΝ	ΡΟΔΑΚΙΝΟ 74060 ΜΥΡΘΙΟΣ	8	A	ΔΙΑΜΟΝΗ		
ΛΟΥΚΑΚΗ ΑΡΓΥΡΩ	ΡΟΔΑΚΙΝΟ 74060 ΜΥΡΘΙΟΣ	10	A	ΠΡΩΙΝΟ		
ΜΑΝΟΥΣΑΚΗ ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗ	ΡΟΔΑΚΙΝΟ 74060 ΜΥΡΘΙΟΣ	10	A	ΠΡΩΙΝΟ		
ΚΟΚΚΙΝΑΚΗΣ ΝΙΚΟΣ	ΣΕΛΛΙΑ 74060 ΜΥΡΘΙΟΣ	10	A	ΠΡΩΙΝΟ		
ΚΩΣΤΑΚΗΣ ΙΩΑΝΝΗΣ	ΣΕΛΛΙΑ 74060 ΜΥΡΘΙΟΣ	8	A	ΠΡΩΙΝΟ		
ΣΤΑΥΓΙΑΝΟΥΔΑΚΗΣ Σ.	ΜΑΡΙΟΥ 74060 ΜΥΡΘΙΟΣ	10	A	ΠΡΩΙΝΟ		
ΚΟΥΦΑΚΗΣ ΝΙΚΟΣ	ΛΕΥΚΟΓΕΙΑ 74060 ΜΥΡΘΙΟΣ	10	A	ΠΡΩΙΝΟ		

ΣΟΥΜΠΑΣΑΚΗΣ ΑΛ.	ΑΣΩΜΑΤΟΣ 74060 ΜΥΡΘΙΟΣ	10	A	ΠΡΩΙΝΟ		
ΣΟΥΜΠΑΣΑΚΗ ΑΝΤΩΝΙΑ	ΑΣΩΜΑΤΟΣ 74060 ΜΥΡΘΙΟΣ	10	A	ΠΡΩΙΝΟ		
ΣΜΠΩΚΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ	ΑΝΩΓΕΙΑ 74051	15	A	ΠΡΩΙΝΟ		0834- 31549
ΚΙΑΓΙΑΣ ΔΡΑΚΟΣ	ΠΡΙΝΟΣ 74052 ΠΕΡΑΜΑ	13	B	ΠΡΩΙΝΟ		0834- 93344
ΣΤΡΑΤΙΔΑΚΗΣ ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ	ΠΡΙΝΟΣ 74052 ΠΕΡΑΜΑ	14	B	ΠΡΩΙΝΟ		0834- 93230
ΤΟΥΡΝΑΚΗΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ	ΠΡΙΝΟΣ 74052 ΠΕΡΑΜΑ	10	B	ΠΡΩΙΝΟ		0834- 93356
ΝΥΚΤΑΡΗΣ ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ	ΣΙΣΑΙ 74057 ΠΑΝΟΡΜΟΣ	11	B	ΠΡΩΙΝΟ		0834- 71494
ΠΑΠΑΔΑΚΗΣ ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ	ΖΩΝΙΑΝΑ 74051 ΑΝΩΓΕΙΑ	10	B	ΠΡΩΙΝΟ		0834- 61315
ΚΛΑΔΟΣ ΓΕΡΑΣΙΜΟΣ	ΛΙΒΑΔΙΑ 74051 ΑΝΩΓΕΙΑ	10	B	ΠΡΩΙΝΟ		0834- 61197
ΝΥΚΤΑΡΗΣ ΑΣΤΡΙΝΟΣ	ΛΙΒΑΔΙΑ 74051 ΑΝΩΓΕΙΑ	8	B	ΠΡΩΙΝΟ		
ΣΩΠΑΣΗΣ ΠΟΛΥΔΩΡΟΣ	ΛΙΒΑΔΙΑ 74051 ΑΝΩΓΕΙΑ	7	B	ΠΡΩΙΝΟ		0834- 61136
ΜΙΧΕΛΟΥΔΑΚΗΣ ΕΜΜ.	ΟΙΚ.ΑΒΔΕΛΑ ΑΓ.ΜΑΜΑΣ 74054 ΓΑΡΑΖΟ	7	B	ΠΡΩΙΝΟ		0834- 91152
ΜΙΧΕΛΟΥΔΑΚΗΣ ΧΑΡΑΛ.	ΟΙΚ.ΑΒΔΕΛΑ ΑΓ.ΜΑΜΑΣ 74054 ΓΑΡΑΖΟ	8	B	ΠΡΩΙΝΟ		0834- 91315
ΠΕΤΣΕΤΑΚΗΣ ΕΥΘΥΜΙΟΣ	ΑΓΓΕΛΙΑΝΑ 74052 ΠΕΡΑΜΑ	7	B	ΠΡΩΙΝΟ		0834- 23103
ΤΖΩΡΤΖΑΚΗΣ ΙΩΑΝΝΗΣ	ΑΓΓΕΛΙΑΝΑ 74052 ΠΕΡΑΜΑ	7	B	ΠΡΩΙΝΟ		0834- 22062
ΟΙΚΟΝΟΜΑΚΗ ΑΙΚΑΤ.	ΑΓΓΕΛΙΑΝΑ 74052 ΠΕΡΑΜΑ	13	B	ΠΡΩΙΝΟ		0834- 23062
ΠΕΤΣΕΤΑΚΗ ΝΙΚΟΛΕΤΑ	ΑΓΓΕΛΙΑΝΑ 74052 ΠΕΡΑΜΑ	9	B	ΠΡΩΙΝΟ		0834- 22857
ΟΙΚΟΝΟΜΑΚΗΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ	ΑΓΓΕΛΙΑΝΑ 74052 ΠΕΡΑΜΑ	13	B	ΠΡΩΙΝΟ		
ΠΑΝΤΑΛΟΥ ΑΝΝΑ	ΑΓΓΕΛΙΑΝΑ 74052 ΠΕΡΑΜΑ	10	B	ΠΡΩΙΝΟ		0834- 22984
ΑΠΟΣΤΟΛΑΚΗΣ ΕΜΜ.	ΟΙΚ.ΑΛΕΞ.ΧΑΝΙ 74052 ΑΓΓΕΛΙΑΝΑ	9	B	ΠΡΩΙΝΟ		0834- 23061
ΣΤΕΦΑΝΑΚΗΣ ΕΜΜ.	ΑΓΓΕΛΙΑΝΑ 74052 ΠΕΡΑΜΑ	10	A	ΠΡΩΙΝΟ		0834- 23196

ΜΑΘΙΟΥΔΑΚΗ ΑΡΓΥΡΩ	ΑΓΓΕΛΙΑΝΑ 74052 ΠΕΡΑΜΑ	9	A	ΠΡΩΙΝΟ		0834- 22856
ΜΟΥΝΤΑΚΗΣ ΕΜΜ.	ΑΛΦΑ 74052 ΠΕΡΑΜΑ	9	B	ΠΡΩΙΝΟ		0834- 23024
ΞΥΛΟΥΡΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ	ΑΝΩΓΕΙΑ 74051	14	B	ΠΡΩΙΝΟ- ΓΕΥΜΑ		0834- 31419
ΧΑΙΡΕΤΗΣ ΚΩΝ/ΝΟΣ	ΑΝΩΓΕΙΑ 74051	6	B	ΠΡΩΙΝΟ		0834- 31503
ΜΑΝΟΥΡΑ ΕΥΑΓΓΕΛΙΑ	ΑΝΩΓΕΙΑ 74051	10	B	ΠΡΩΙΝΟ		0834- 31360
ΚΟΥΝΑΛΗΣ ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ	ΑΝΩΓΕΙΑ 74051	14	B	ΠΡΩΙΝΟ		0834- 31001
ΣΚΟΥΛΑΣ ΜΥΡΩΝ	ΑΝΩΓΕΙΑ 74051	9	B	ΠΡΩΙΝΟ		0834- 31162
ΣΚΟΥΛΑΣ ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ	ΑΝΩΓΕΙΑ 74051	9	B	ΠΡΩΙΝΟ		0834- 31162
ΜΑΝΟΥΡΑΣ ΜΕΝΕΛΑΟΣ	ΑΝΩΓΕΙΑ 74051	9	B	ΠΡΩΙΝΟ		0834- 31060
ΝΤΑΓΙΑΝΤΑΣ ΜΙΧΑΗΛ	ΑΝΩΓΕΙΑ 74051	15	A	ΠΡΩΙΝΟ		0834- 31547, 31334
ΠΑΣΠΑΡΑΚΗ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ	ΑΝΩΓΕΙΑ 74051	11	B	ΠΡΩΙΝΟ		0834- 31048
ΠΑΣΠΑΡΑΚΗ ΕΥΑΓΓΕΛΙΑ	ΑΝΩΓΕΙΑ 74051	4	B	ΠΡΩΙΝΟ		0834- 31021
ΣΚΑΝΔΑΛΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ	ΑΝΩΓΕΙΑ 74051	8	B	ΠΡΩΙΝΟ		0834- 31194
ΝΤΑΓΙΑΝΤΑ ΕΥΑΓΓΕΛΙΑ	ΑΝΩΓΕΙΑ 74051	11	B	ΠΡΩΙΝΟ		0834- 31460
ΒΑΡΔΙΑΜΠΑΣΗΣ ΝΙΚ.	ΑΠΛΑΔΙΑΝΑ 74054 ΓΑΡΑΖΟ	8	B	ΠΡΩΙΝΟ		0834- 41477
ΒΑΡΔΙΑΜΠΑΣΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ	ΑΠΛΑΔΙΑΝΑ 74054 ΓΑΡΑΖΟ	10	B	ΠΡΩΙΝΟ		0834- 41045
ΛΥΡΩΝΗΣ ΝΕΚΤΑΡΙΟΣ	ΑΠΛΑΔΙΑΝΑ 74054 ΓΑΡΑΖΟ	6	B	ΠΡΩΙΝΟ		0834- 41052
ΚΛΑΔΟΣ ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ	ΑΠΛΑΔΙΑΝΑ 74054 ΓΑΡΑΖΟ	8	B	ΠΡΩΙΝΟ		
ΛΥΡΩΝΗΣ ΙΩΑΝΝΗΣ	ΑΠΛΑΔΙΑΝΑ 74054 ΓΑΡΑΖΟ	10	B	ΠΡΩΙΝΟ		0834- 41040
ΣΤΑΥΡΑΚΑΚΗ ΦΛΩΡΑ	ΜΟΥΡΤΖΑΝΑ 74054 ΓΑΡΑΖΟ	9	Γ	ΠΡΩΙΝΟ		0834- 41410
ΒΑΣΣΑΛΟΣ ΚΩΝ/ΝΟΣ	ΔΑΦΝΕΔΕΣ 74054 ΓΑΡΑΖΟ	10	B	ΠΡΩΙΝΟ		0834- 41245
ΚΛΑΔΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ	ΔΑΦΝΕΔΕΣ 74054 ΓΑΡΑΖΟ	10	B	ΠΡΩΙΝΟ		0834- 41158
ΤΣΙΛΙΓΚΑΚΗΣ	ΕΡΦΟΙ 74052	13	B	ΠΡΩΙΝΟ		0834-

ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ	ΠΕΡΑΜΑ					93279
ΠΑΠΑΔΑΚΗΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ	ΕΡΦΟΙ 74052 ΠΕΡΑΜΑ	12	B	ΠΡΩΙΝΟ		0834-93416
ΣΦΑΚΙΑΝΑΚΗΣ ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ	ΖΩΝΙΑΝΑ 74051 ΑΝΩΓΕΙΑ	12	B	ΠΡΩΙΝΟ		
ΠΑΠΑΔΑΚΗΣ ΚΩΝ/ΝΟΣ	ΖΩΝΙΑΝΑ 74051 ΑΝΩΓΕΙΑ	11	B	ΠΡΩΙΝΟ		0834-61315
ΠΑΡΑΣΥΡΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ	ΖΩΝΙΑΝΑ 74051 ΑΝΩΓΕΙΑ	11	B	ΠΡΩΙΝΟ		0834-61059
ΣΩΠΑΣΟΥΔΑΚΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ	ΚΑΛΥΒΟΣ 74051 ΑΝΩΓΕΙΑ	8	B	ΠΡΩΙΝΟ		0834-61059
ΠΟΛΙΤΑΚΗΣ ΑΝΤΩΝΙΟΣ	ΚΑΛΥΒΟΣ 74051 ΑΝΩΓΕΙΑ	14	Γ	ΠΡΩΙΝΟ		0834-61507
ΚΩΣΤΑΚΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ	ΛΙΒΑΔΙΑ 74051 ΑΝΩΓΕΙΑ	8	B	ΠΡΩΙΝΟ		0834-61483
ΚΟΚΚΙΝΟΣ ΙΩΑΝΝΗΣ	ΚΡΑΝΑ 74051 ΑΝΩΓΕΙΑ	10	B	ΠΡΩΙΝΟ		0834-61533
ΣΩΠΑΣΗ ΔΗΜΗΤΡΑ	ΛΙΒΑΔΙΑ 74051 ΑΝΩΓΕΙΑ	10	B	ΠΡΩΙΝΟ		0834-61147
ΝΥΚΤΑΡΗΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ	ΛΙΒΑΔΙΑ 74051 ΑΝΩΓΕΙΑ	8	B	ΠΡΩΙΝΟ		0834-61119
ΝΥΚΤΑΡΗΣ ΧΡΗΣΤΟΣ	ΛΙΒΑΔΙΑ 74051 ΑΝΩΓΕΙΑ	9	B	ΠΡΩΙΝΟ		
ΒΑΜΒΟΥΚΑΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ	ΛΙΒΑΔΙΑ 74051 ΑΝΩΓΕΙΑ	9	B	ΠΡΩΙΝΟ		0834-61522
ΚΛΑΔΟΣ ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ	ΛΙΒΑΔΙΑ 74051 ΑΝΩΓΕΙΑ	7	Γ	ΠΡΩΙΝΟ		
ΚΛΑΔΟΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ	ΛΙΒΑΔΙΑ 74051 ΑΝΩΓΕΙΑ	10	B	ΠΡΩΙΝΟ		0834-61691
ΜΑΡΗΣ ΚΩΝ/ΝΟΣ	ΛΙΒΑΔΙΑ 74051 ΑΝΩΓΕΙΑ	9	B	ΠΡΩΙΝΟ		
ΓΕΡΑΡΧΑΚΗΣ ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ	ΜΑΡΓΑΡΙΤΕΣ 74052 ΠΕΡΑΜΑ	11	B	ΠΡΩΙΝΟ		0834-92422
ΤΟΥΡΝΑΚΗΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ	ΤΡΙΠΟΔΟ 74052 ΜΑΡΓΑΡΙΤΕΣ	11	B	ΠΡΩΙΝΟ		
ΜΟΝΙΑΚΗ ΜΑΡΙΑ	ΠΕΡΑΜΑ 74052	9	B	ΠΡΩΙΝΟ		0834-22336
ΒΕΔΕΡΓΙΩΤΑΚΗΣ ΣΤΕΦΑΝΟΣ	ΠΕΡΑΜΑ 74052	13	B	ΠΡΩΙΝΟ		0834-22249
ΑΝΤΩΝΑΚΑΚΗΣ ΚΩΝ/ΝΟΣ	ΠΕΡΑΜΑ 74052	7	A	ΠΡΩΙΝΟ		0834-23411
ΛΑΜΠΡΙΝΟΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ	ΠΕΡΑΜΑ 74052	8	A	ΠΡΩΙΝΟ		0834-22934
ΤΟΥΡΝΑΚΗ ΣΤΑΥΡΟΥΛΑ	ΠΡΙΝΟΣ 74052 ΠΕΡΑΜΑ	10	B	ΠΡΩΙΝΟ		

ΤΣΙΚΑΛΑΣ ΙΩΑΝΝΗΣ	ΣΙΣΕΣ 74057 ΠΑΝΟΡΜΟΣ	8	B	ΠΡΩΙΝΟ		
ΝΥΚΤΑΡΗΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ	ΣΙΣΕΣ 74057 ΠΑΝΟΡΜΟΣ	8	B	ΠΡΩΙΝΟ		0834- 71472
ΚΟΖΟΡΩΝΗ ΧΑΡΙΚΛΕΙΑ	ΣΚΕΠΑΣΤΗ 74057 ΠΑΝΟΡΜΟΣ	7	A	ΠΡΩΙΝΟ		0834- 51147
ΣΩΠΑΣΟΥΔΑΚΗ ΧΡΙΣΤΙΝΑ	ΣΚΕΠΑΣΤΗ 74057 ΠΑΝΟΡΜΟΣ	8	B	ΠΡΩΙΝΟ		0834- 51133
ΠΛΑΙΤΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ	ΧΟΥΜΕΡΙ 74052 ΠΕΡΑΜΑ	8	B	ΠΡΩΙΝΟ		
ΟΙΚΟΝΟΜΑΚΗΣ ΙΩΑΝΝΗΣ	ΧΟΥΜΕΡΙ 74052 ΠΕΡΑΜΑ	8	B	ΠΡΩΙΝΟ		0834- 91236
ΓΙΑΚΟΥΜΑΚΗΣ ΚΩΝ/ΝΟΣ	ΚΕΡΑΜΩΤΑ 74052 ΠΕΡΑΜΑ	8	B	ΠΡΩΙΝΟ		0834- 91122
ΣΠΑΝΟΥΔΑΚΗ ΕΛΕΝΗ	ΧΟΥΜΕΡΙ 74052 ΠΕΡΑΜΑ	9	B	ΠΡΩΙΝΟ		0834- 91226
ΛΑΡΕΝΤΖΑΚΗ ΕΙΡΗΝΗ	ΧΟΥΜΕΡΙ 74052 ΠΕΡΑΜΑ	7	A	ΠΡΩΙΝΟ		0834- 91108
ΓΕΜΙΣΤΟΥ ΖΑΦΕΙΡΕΝΙΑ	ΧΩΝΟΣ 74054 ΓΑΡΑΖΟ	10	B	ΠΡΩΙΝΟ		0834- 71313
ΚΟΝΤΟΓΙΑΝΝΗ ANNA	ΔΡΟΣΙΑ 74054 ΓΑΡΑΖΟ	7	A	ΠΡΩΙΝΟ		0834- 71395

ΣΑΜΟΘΡΑΚΗ

Όνομα	Διεύθυνση	Αριθμός Κλινών	Κατηγορία	Παρεχόμενες Υπηρεσίες	Τιμές	Τηλ.
ΒΟΓΙΑΤΖΗΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ	ΚΑΜΑΡΙΩΤΙΣΣΑ 68002	8	A	ΚΟΙΝΗ ΚΟΥΖΙΝΑ		0551- 41793
ΔΕΛΗΓΙΑΝΝΗ ΧΡΥΣΗ	ΚΑΜΑΡΙΩΤΙΣΣΑ 68002	8	A	ΚΟΙΝΗ ΚΟΥΖΙΝΑ		0551- 95288
ΔΟΥΚΑΣ ΦΡΑΓΚΟΣ	ΚΑΜΑΡΙΩΤΙΣΣΑ 68002	10	A	ΚΟΙΝΗ ΚΟΥΖΙΝΑ		0551- 41034
ΜΑΜΟΥΓΙΩΡΓΗΣ ΕΥΣΤΑΘΙΟΣ	ΚΑΜΑΡΙΩΤΙΣΣΑ 68002	10	A	ΚΟΙΝΗ ΚΟΥΖΙΝΑ		0551- 41427
ΤΗΓΑΝΟΥΡΑΣ ΕΥΣΤΡΑΤΙΟΣ	ΛΑΚΚΩΜΑ 68002	10	A	ΚΟΙΝΗ ΚΟΥΖΙΝΑ		0551- 95313
ΑΚΑΜΑΤΗ ANNA	ΘΕΡΜΑ ΛΟΥΤΡΑ 68002	10	A	ΚΟΙΝΗ ΚΟΥΖΙΝΑ		
ΠΑΡΣΕΛΙΑ ΤΑΣΟΥΛΑ	ΘΕΡΜΑ ΛΟΥΤΡΑ 68002	10	A	ΚΟΙΝΗ ΚΟΥΖΙΝΑ		0551- 41335
ΓΛΗΝΙΑΣ ΙΩΑΝΝΗΣ	ΠΑΛΑΙΟΠΟΛΗ 68002	10	A	ΚΟΙΝΗ ΚΟΥΖΙΝΑ		0551- 41733

ΚΑΠΕΛΑΣ ΚΥΡΙΑΚΟΣ	ΠΑΧΕΙΑ ΑΜΜΟΣ 68002	10	A	ΚΟΙΝΗ ΚΟΥΖΙΝΑ		0551- 94235
---------------------	-----------------------	----	---	------------------	--	----------------

ΛΕΣΒΟΣ

Όνομα	Διεύθυνση	Αριθμός Κλινών	Κατηγορία	Παρεχόμενες Υπηρεσίες	Τιμές	Τηλ.
ΧΙΩΤΗΣ ΜΙΧΑΗΛ	81112 ΣΙΓΡΙΟ	10	A	ΠΡΩΙΝΟ		0253- 54317
ΚΑΡΑΘΑΝΑΣΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ	ΚΑΛΛΟΝΗ 81107	10	A	ΠΡΩΙΝΟ		0253- 22128
ΚΑΤΣΑΡΟΣ ΚΩΝ/ΝΟΣ	ΠΑΡΑΛΙΑ ΘΕΡΜΗΣ 81100 ΜΥΤΙΛΗΝΗ	4	A	ΠΡΩΙΝΟ		0251- 71375
ΚΑΡΟΥΤΣΑΛΤΗΣ Δ.	ΑΝΑΞΟΣ ΣΚΟΥΤΑΡΟΥ 81109 ΠΕΤΡΑ	4	A	ΠΡΩΙΝΟ		0253- 92361
ΛΑΣΚΑΡΗΣ ΝΙΚ.	ΒΑΤΕΡΑ	4	A	ΠΡΩΙΝΟ- ΓΕΥ		0252- 61416
ΣΕΡΕΤΗΣ ΕΥΣΤΡ.	81107 ΣΚΑΛΑ ΚΑΛΛΟΝΗΣ	10	A	ΠΡΩΙΝΟ		0253- 22766
ΛΑΣΚΑΡΗΣ ΜΙΧΑΗΛ	ΑΝΑΞΟΣ ΣΚΟΥΤΑΡΟΥ 81109 ΠΕΤΡΑ	10	A	ΠΡΩΙΝΟ- ΓΕΥΜΑ		0253- 92348
ΤΥΡΟΠΩΛΗ ΔΕΣΠΟΙΝΑ	ΠΛΩΜΑΡΙ 81200	10	A	ΠΡΩΙΝΟ		0252- 24267
ΜΑΝΔΑΚΗ ΕΛΕΝΗ	ΠΕΤΡΑ 81109	8	A	ΠΡΩΙΝΟ		0253- 41235
ΒΛΟΥΤΗ ΜΑΡΙΑ	ΑΝΑΞΟΣ ΣΚΟΥΤΑΡΟΥ 81109 ΠΕΤΡΑ	6	A	ΠΡΩΙΝΟ		0253- 92381
ΠΙΝΑΚΑΣ ΣΩΚΡΑΤΗΣ	ΑΝΑΞΟΣ ΣΚΟΥΤΑΡΟΥ 81109 ΠΕΤΡΑ	10	A	ΠΡΩΙΝΟ		0253- 41572
ΠΙΤΣΑΣ ΝΙΚ.	ΜΕΣΟΤΟΠΟΣ 81105 ΕΡΕΣΟΣ	10	A	ΠΡΩΙΝΟ		0253- 96301
ΒΑΓΙΑΝΝΗΣ ΕΥΑΓΓΕΛΟΣ	ΛΟΥΤΡΑ 81100 ΜΥΤΙΛΗΝΗ	10	A	ΠΡΩΙΝΟ		0251- 91410
ΣΙΜΙΝΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ	ΑΝΑΞΟΣ ΣΚΟΥΤΑΡΟΥ 81109 ΠΕΤΡΑ	10	A	ΠΡΩΙΝΟ		0253- 92364
ΒΑΧΑΡΑΚΗΣ Δ.	ΠΑΡΑΚΟΙΛΑ 81107 ΚΑΛΛΟΝΗ	10	A	ΠΡΩΙΝΟ		0253- 94104
ΔΕΛΗΓΙΑΝΝΗΣ ΓΡΗΓ.	ΠΑΝΑΓΙΟΥΔΑ 81100 ΜΥΤΙΛΗΝΗ	6	A	ΠΡΩΙΝΟ		

ΖΕΙΜΠΕΚΗΣ ΑΠ.	ΑΝΑΞΟΣ ΣΚΟΥΤΑΡΟΥ 81109 ΠΕΤΡΑ	8	A	ΠΡΩΙΝΟ		0253- 71641
ΚΑΡΒΟΥΝΑΣ ΚΩΝ/ΝΟΣ	ΑΝΑΞΟΣ ΣΚΟΥΤΑΡΟΥ 81109 ΠΕΤΡΑ	10	A	ΠΡΩΙΝΟ- ΓΕΥΜΑ		0253- 42123
ΚΑΡΑΒΑΣΙΛΗΣ Γ.	ΑΝΑΞΟΣ ΣΚΟΥΤΑΡΟΥ 81109 ΠΕΤΡΑ	10	A	ΠΡΩΙΝΟ		0253- 92333
ΚΑΡΑΒΑΣΙΛΗΣ Δ.	ΑΝΑΞΟΣ ΣΚΟΥΤΑΡΟΥ 81109 ΠΕΤΡΑ	8	A	ΠΡΩΙΝΟ		0253- 92381
ΚΑΡΟΥΤΣΑΛΤΗ ΝΙΚΗ	ΑΝΑΞΟΣ ΣΚΟΥΤΑΡΟΥ 81109 ΠΕΤΡΑ	10	A	ΠΡΩΙΝΟ- ΓΕΥΜΑ		0253- 92296
ΜΑΚΡΗΣ ΑΝΤΩΝΙΟΣ	ΑΝΑΞΟΣ ΣΚΟΥΤΑΡΟΥ 81109 ΠΕΤΡΑ	10	A	ΠΡΩΙΝΟ		
ΜΟΥΛΑΣ ΝΕΟΚΛΗΣ	ΑΝΑΞΟΣ ΣΚΟΥΤΑΡΟΥ 81109 ΠΕΤΡΑ	10	A	ΠΡΩΙΝΟ- ΓΕΥΜΑ		0253- 92384
ΤΖΑΝΗ ΕΛΕΥΘ.	ΑΝΑΞΟΣ ΣΚΟΥΤΑΡΟΥ 81109 ΠΕΤΡΑ	8	A	ΠΡΩΙΝΟ- ΓΕΥΜΑ		0253- 92219
ΒΑΡΣΑΚΗΣ ΣΤ.	ΠΕΤΡΑ 81109	10	A	ΠΡΩΙΝΟ		0253- 41286
ΚΡΕΤΖΑΣ ΠΑΥΛΟΣ	ΠΕΤΡΑ 81109	10	A	ΠΡΩΙΝΟ		0253- 31033
ΜΑΚΡΗ ΕΛΠΙΝΙΚΗ	ΠΕΤΡΑ 81109	10	A	ΠΡΩΙΝΟ		
ΦΙΛΙΑΝΟΣ Ν.	ΠΕΤΡΑ 81109	4	A	ΠΡΩΙΝΟ- ΓΕΥΜΑ		0253- 41593
"Χ""ΓΙΑΝΝΗΣ ΧΑΡ."	ΠΕΤΡΑ 81109	10	A	ΠΡΩΙΝΟ		0253- 41235
ΧΟΝΔΡΟΝΙΚΟΛΑΣ ΙΓΝ.	ΠΕΤΡΑ 81109	10	A	ΠΡΩΙΝΟ		0253- 92381
ΚΑΤΣΟΥΡΗΣ Γ.	ΠΑΛΑΙΟΚΗΠΟΣ 81106 ΠΑΠΑΔΟΣ	10	A	ΠΡΩΙΝΟ		0251- 51453
ΤΣΙΚΟΥΚΟΥ Μ.	ΠΑΛΑΙΟΚΗΠΟΣ 81106 ΠΑΠΑΔΟΣ	10	A	ΠΡΩΙΝΟ		0251- 41062
ΤΣΟΥΠΙΔΗΣ Δ.	ΠΑΛΑΙΟΚΗΠΟΣ 81106 ΠΑΠΑΔΟΣ	10	A	ΠΡΩΙΝΟ		0251- 51271
"Χ""ΚΑΜΑΤΣΟΥ Ν."	ΠΕΡΑΜΑ 81111	8	A	ΠΡΩΙΝΟ- ΓΕΥ		
ΜΑΝΕΡΑΣ ΑΝΤΩΝΙΟΣ	ΑΓ.ΕΥΣΤΡΑΤΙΟΣ 81500	10	A	ΠΡΩΙΝΟ		0254- 93209
ΠΛΑΓΙΣΙΟΣ	ΘΑΝΟΣ ΛΗΜΝΟΥ 81400	10	A	ΠΡΩΙΝΟ		0254- 24079

	ΜΥΡΙΝΑ					
ΙΩΑΝΝΙΔΗΣ Κ.	ΣΙΓΡΙ 81112 ΣΙΓΡΙΟ	10	A	ΠΡΩΙΝΟ		0253- 54398
ΖΕΙΜΠΕΚΗΣ	ΘΕΡΜΗ 81100 ΜΥΤΙΛΗΝΗ	8	A	ΠΡΩΙΝΟ		0251- 71641
ΚΑΡΑΚΩΝΣΤΑΝΤΗΣ Γ.	ΘΕΡΜΗ 81100 ΜΥΤΙΛΗΝΗ	10	A	ΠΡΩΙΝΟ		
ΣΑΝΤΖΙΛΙΩΤΗΣ ΑΘ.	ΘΕΡΜΗ 81100 ΜΥΤΙΛΗΝΗ	10	A	ΠΡΩΙΝΟ		0251- 71007
ΓΙΑΒΡΙΚΗΣ ΙΩΑΝΝΗΣ	ΠΑΡΑΛΙΑ ΘΕΡΜΗΣ 81100 ΜΥΤΙΛΗΝΗ	8	A	ΠΡΩΙΝΟ		0251- 71390
ΚΑΤΣΑΡΟΣ ΔΗΜΗΤΡΗΣ	ΠΑΡΑΛΙΑ ΘΕΡΜΗΣ 81100 ΜΥΤΙΛΗΝΗ	10	A	ΠΡΩΙΝΟ		0251- 71502
ΚΟΥΤΟΥΓΔΗΣ ΝΙΚ.	ΠΑΡΑΛΙΑ ΘΕΡΜΗΣ 81100 ΜΥΤΙΛΗΝΗ	10	A	ΠΡΩΙΝΟ		0251- 71228
ΒΙΛΕΛΗΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ	ΒΑΤΕΡΑ 81300 ΠΟΛΙΧΝΙΤΟΣ	8	A	ΠΡΩΙΝΟ		0252- 22111
ΚΑΡΑΙΣΚΟΥ ΕΥΣΤ.	ΒΑΤΕΡΑ 81300 ΠΟΛΙΧΝΙΤΟΣ	6	A	ΠΡΩΙΝΟ		0252- 61416
ΣΙΓΙΩΡΓΗΣ ΔΗΜ.	ΒΑΤΕΡΑ 81300 ΠΟΛΙΧΝΙΤΟΣ	8	A	ΠΡΩΙΝΟ		0252- 61414
ΧΑΧΑΔΑΚΗΣ ΚΩΝ/ΝΟΣ	ΒΑΤΕΡΑ 81300 ΠΟΛΙΧΝΙΤΟΣ	10	A	ΠΡΩΙΝΟ		0252- 61288
ΚΟΥΡΛΗΣ	ΜΕΣΟΤΟΠΟΣ 81105 ΕΡΕΣΟΣ	10	A	ΠΡΩΙΝΟ		0253- 96301
ΤΖΟΒΑΝΗΣ ΧΡ.	ΜΕΣΟΤΟΠΟΣ 81105 ΕΡΕΣΟΣ	10	A	ΠΡΩΙΝΟ		0253- 96298
ΙΩΑΝΝΙΔΗΣ ΕΥΣΤ.	ΣΥΚΑΜΙΑ 81104 ΜΑΝΤΑΜΑΔΟΣ	10	A	ΠΡΩΙΝΟ		
ΤΣΕΣΜΕΤΖΗΣ ΜΙΧ.	ΣΥΚΑΜΙΑ 81104 ΜΑΝΤΑΜΑΔΟΣ	10	A	ΠΡΩΙΝΟ		0253- 55704
ΜΙΧΑΛΑΚΕΛΛΗΣ Δ.	ΒΑΡΕΙΑ 81100 ΜΥΤΙΛΗΝΗ	10	A	ΠΡΩΙΝΟ		0251- 61297
ΠΑΠΑΝΑΣΤΑΣΙΟΥ ΑΝΤ.	ΛΙΣΒΟΡΙ 81300 ΠΟΛΙΧΝΙΤΟΣ	10	A	ΠΡΩΙΝΟ		
ΜΠΕΡΤΕΝΗΣ ΑΠ.	ΣΚΑΛΑ ΚΑΛΛΟΝΗΣ 81107	10	A	ΠΡΩΙΝΟ		0253- 22174
ΚΩΣΤΟΜΟΙΡΗΣ ΠΑΝ.	ΠΟΛΙΧΝΙΤΟΣ 81300	10	A	ΠΡΩΙΝΟ		0252- 41063
ΚΑΝΕ ΑΦΡΟΔΙΤΗ	ΕΡΕΣΟΣ 81105	6	A	ΠΡΩΙΝΟ- ΓΕΥΜΑ		0253- 53584

ΧΙΟΣ

Όνομα	Διεύθυνση	Αριθμός Κλινών	Κατηγορία	Παρεχόμενες Υπηρεσίες	Τιμές	Τηλ.
ΒΟΥΛΑΜΑΝΔΗΣ ΜΙΧΑΗΛ	ΠΑΝΑΓΙΑ ΠΑΛΙΑ 82100	12	A	ΠΡΩΙΝΟ		0271-29975
ΖΑΜΠΕΤΑΚΗΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ	ΓΚΙΑΖΟΥ 82100	10	A	ΠΡΩΙΝΟ		0271-32280
ΛΙΤΣΑΚΗΣ ΣΤΥΛΙΑΝΟΣ	ΣΠΗΛΙΑΔΑ 82100	9	B	ΠΡΩΙΝΟ		0271-29975
ΑΝΑΣΤΑΣΑΚΗΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ	ΚΛΟΥΒΑ 82100	12	B	ΠΡΩΙΝΟ		0271-23608
ΠΕΛΑΝΤΖΗ ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗ	ΑΡΜΟΛΙΑ 82102 ΚΑΛΑΜΩΤΗ	10	B	ΠΡΩΙΝΟ		0271-71061
ΑΥΓΟΥΣΤΙΔΗΣ ΣΤΥΛΙΑΝΟΣ	ΑΡΜΟΛΙΑ 82102 ΚΑΛΑΜΩΤΗ	10	B	ΠΡΩΙΝΟ		0271-71964
ΜΟΝΑΚΗΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ	ΑΡΜΟΛΙΑ 82102 ΚΑΛΑΜΩΤΗ	6	B	ΠΡΩΙΝΟ		0271-71109
ΠΟΝΗΡΟΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ	ΚΑΡΔΑΜΥΛΑ 82300	12	B	ΠΡΩΙΝΟ		0272-22293
ΚΑΜΠΑΣ ΣΤΕΦΑΝΟΣ	ΠΥΡΓΙ 82102 ΚΑΛΑΜΩΤΗ	10	Γ	ΠΡΩΙΝΟ		0271-72430
ΑΜΠΑΤΖΗ ΒΑΡΒΑΡΑ	ΤΑΛΑΡΟΣ 82100 ΧΙΟΣ	6	B	ΠΡΩΙΝΟ		0271-28460
ΣΙΜΟΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ	ΚΛΟΥΒΑ 82100	12	A	ΠΡΩΙΝΟ		0271-31653
ΑΛΗΘΙΝΟΥ ΧΑΙΔΟΥΛΑ	ΑΡΜΟΛΙΑ 82102 ΚΑΛΑΜΩΤΗ	6	B	ΠΡΩΙΝΟ		0271-71991
ΜΥΩΤΕΡΗ ΛΕΜΟΝΙΑ	ΑΡΜΟΛΙΑ 82102 ΚΑΛΑΜΩΤΗ	6	B	ΠΡΩΙΝΟ		0271-71874
ΚΩΣΤΑΡΗ ΑΡΓΥΡΩ	ΠΥΡΓΙ 82102 ΚΑΛΑΜΩΤΗ	6	B	ΠΡΩΙΝΟ		0271-72226
ΧΑΤΖΗΣΙΔΕΡΗ ΑΣΠΑΣΙΑ	ΦΛΑΤΣΙΑ 82102 ΚΑΛΑΜΩΤΗ	10	A	ΠΡΩΙΝΟ		0271-21581
ΠΡΩΗ ΕΛΕΝΗ	ΝΕΟΧΩΡΙ 82100 ΧΙΟΣ	4	Γ	ΠΡΩΙΝΟ		0271-31454

ΣΑΜΟΣ

Όνομα	Διεύθυνση	Αριθμός Κλινών	Κατηγορία	Παρεχόμενες Υπηρεσίες	Τιμές	Τηλ.
ΖΩΓΡΑΦΟΥ ΛΙΒΑΝΙΝΑ	ΜΑΡΑΘΟΚΑΜΠΟΣ 83102	9	A	ΠΡΩΙΝΟ		0273-31372
ΒΑΚΙΡΗ	ΚΑΜΠΟΣ	12	A	ΠΡΩΙΝΟ-		0273-

ΜΑΡΟΥΔΙΩ	ΜΑΡΑΘΟΚΑΜΠΟΥ 83102			ΓΕΥΜΑ		31215
ΓΡΥΔΑΚΗ ΣΤΑΜΑΤΙΑ	ΚΑΜΠΟΣ ΜΑΡΑΘΟΚΑΜΠΟΥ 83102	9	A	ΚΟΥΖΙΝΑ		0273- 31373
ΚΙΛΟΥΚΙΩΤΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ	ΚΑΜΠΟΣ ΜΑΡΑΘΟΚΑΜΠΟΥ 83102	9	A	ΚΟΥΖΙΝΑ		0273- 37147
ΚΥΡΙΑΚΟΥ ΜΑΡΙΝΑ	ΚΑΜΠΟΣ ΜΑΡΑΘΟΚΑΜΠΟΥ 83102	8	A	ΠΡΩΙΝΟ- ΓΕΥΜΑ		0273- 31563
ΣΚΡΙΝΟΥ ΕΛΕΝΗ	ΚΑΜΠΟΣ ΜΑΡΑΘΟΚΑΜΠΟΥ 83102	8	A	ΠΡΩΙΝΟ- ΓΕΥΜΑ		
ΦΟΥΡΝΙΩΤΗΣ ΔΗΜΗΤΡΗΣ	ΚΑΜΠΟΣ ΜΑΡΑΘΟΚΑΜΠΟΥ 83102	6	B	ΚΟΥΖΙΝΑ		0273- 31481
ΧΙΟΥ ΔΗΜΗΤΡΗΣ	ΚΑΜΠΟΣ ΜΑΡΑΘΟΚΑΜΠΟΥ 83102	8	A	ΚΟΥΖΙΝΑ		
ΒΟΛΑΚΑΚΗ ΕΥΑΓΓΕΛΙΑ	ΛΙΜΝΙΩΝΑΣ 83102 ΜΑΡΑΘΟΚΑΜΠΟΣ	8	A	ΠΡΩΙΝΟ- ΓΕΥΜΑ		0273- 31305
ΚΟΝΤΟΓΙΑΝΝΗΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ	ΛΙΜΝΙΩΝΑΣ 83102 ΜΑΡΑΘΟΚΑΜΠΟΣ	8	A	ΚΟΥΖΙΝΑ		0273- 31025
ΕΥΓΕΝΙΚΟΣ ΣΤΑΜΑΤΗΣ	ΑΓ.ΚΩΝ/ΝΟΣ 83200 ΚΑΡΛΟΒΑΣΙ	8	B	ΠΡΩΙΝΟ- ΓΕΥΜΑ		0273- 94238
ΜΙΧΑΛΛΑΙΝΑ ΜΑΡΙΑ	ΑΓ.ΚΩΝ/ΝΟΣ 83200 ΚΑΡΛΟΒΑΣΙ	10	B	ΠΡΩΙΝΟ		0273- 94460
ΚΑΡΡΑΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ	ΜΕΣΟΚΑΜΠΟΣ 83100	10	A	ΚΟΥΖΙΝΑ		0273- 61178
ΤΖΑΦΑΡΗ ΓΙΑΣΙΜΩ	ΜΕΣΟΚΑΜΠΟΣ 83100	10	B	ΠΡΩΙΝΟ- ΓΕΥΜΑ		0273- 61917
ΚΑΡΟΥΤΣΟΣ ΚΩΝ/ΝΟΣ	ΝΑΣ ΡΑΧΩΝ 83301 ΙΚΑΡΙΑ	10	B	ΠΡΩΙΝΟ- ΓΕΥΜΑ		
ΚΑΡΙΜΑΛΗΣ ΠΑΝΤΕΛΗΣ	ΓΙΑΛΙΣΚΑΡΙ 83301 ΡΑΧΕΣ ΙΚΑΡΙΑΣ	10	A	ΠΡΩΙΝΟ- ΓΕΥΜΑ		
ΚΑΣΤΑΝΙΑ- ΠΑΠΑΔΗΜΗΤΡΙΟΥ ΜΑΡΓΑ	ΓΙΑΛΙΣΚΑΡΙ 83301 ΡΑΧΕΣ ΙΚΑΡΙΑΣ	9	A	ΚΟΥΖΙΝΑ		
ΣΑΡΙΝΙΚΟΛΑΟΥ ΣΤΑΜΑΤΗΣ	ΠΛΑΤΑΝΟΣ 83200 ΚΑΡΛΟΒΑΣΙ	10	B	ΠΡΩΙΝΟ- ΓΕΥΜΑ		0273- 39222, 39281
ΜΑΡΚΑΚΗ ΠΑΤΡΑ	ΝΕΟΙ ΦΟΥΡΝΟΙ 83400	10	A	ΠΡΩΙΝΟ- ΓΕΥΜΑ		0275- 51268
ΠΕΤΡΟΥ ΕΥΑΓΓΕΛΙΑ	ΥΔΡΟΥΣΑ 83200 ΚΑΡΛΟΒΑΣΙ	11	A	ΠΡΩΙΝΟ- ΓΕΥΜΑ		0273- 33339,

						34841
ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΟΥ ΣΤΑΜΑΤΗΣ	ΚΟΥΜΑΙΙΚΑ 83104 ΠΥΡΓΟΣ	6	B	ΠΡΩΙΝΟ- ΓΕΥΜΑ		0273- 36341
ΜΑΛΑΝΟΥ ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗ	ΚΟΥΜΑΙΙΚΑ 83104 ΠΥΡΓΟΣ	9	A	ΠΡΩΙΝΟ- ΓΕΥΜΑ		0273- 37416
ΚΑΡΡΑΣ ΜΑΡΙΝΟΣ	ΑΓ.ΚΗΡΥΚΟΣ 83300	8	A	ΚΟΥΖΙΝΑ		0275- 22497
ΚΟΥΝΤΟΥΡΗΣ ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ	ΑΓ.ΚΗΡΥΚΟΣ 83300	10	B	ΠΡΩΙΝΟ- ΓΕΥΜΑ		
ΚΡΥΣΤΑΛΛΑΚΗΣ ΒΑΣΙΛΗΣ	ΜΥΛΟΙ 83103 ΠΥΘΑΓΟΡΕΙΟ	4	B	ΚΟΥΖΙΝΑ		0273- 71447
ΑΝΔΡΕΟΥ ΑΡΓΥΡΗΣ	ΠΑΛΑΙΟΚΑΣΤΡΟ 83100	4	B	ΚΟΥΖΙΝΑ		0273- 22026
ΓΛΕΖΟΥ ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ	ΠΑΛΑΙΟΚΑΣΤΡΟ 83100	4	A	ΚΟΥΖΙΝΑ		
ΚΡΗΤΙΚΟΥ ΑΓΓΕΛΙΚΗ	ΚΕΡΒΕΛΗ 83100 ΠΑΛΑΙΟΚΑΣΤΡΟ	4	A	ΚΟΥΖΙΝΑ		
ΠΕΤΡΟΥ ΠΗΝΕΛΟΠΗ	ΠΟΣΕΙΔΩΝΙΟ 83100	8	A	ΚΟΥΖΙΝΑ		0273- 23487
ΚΛΗΡΟΝΟΜΟΣ ΚΩΝ/ΝΟΣ	ΚΟΥΜΑΡΑΔΑΙΟΙ 83104 ΠΥΡΓΟΣ	10	B	ΚΟΥΖΙΝΑ		0273- 41044
ΕΥΣΤΑΘΙΟΥ ΓΕΩΡΓΙΟΣ	ΚΟΥΝΤΑΚΑΙΚΑ 83200 ΚΑΡΛΟΒΑΣΙ	4	A	ΚΟΥΖΙΝΑ		0273- 33801
ΠΕΡΡΗΣ ΔΟΥΚΑΣ	ΚΟΥΝΤΑΚΑΙΚΑ 83200 ΚΑΡΛΟΒΑΣΙ	8	A	ΚΟΥΖΙΝΑ		
ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΟΥ ΚΩΝ/ΝΟΣ	ΚΟΥΝΤΑΚΑΙΚΑ 83200 ΚΑΡΛΟΒΑΣΙ	4	B	ΚΟΥΖΙΝΑ		
ΤΡΙΑΝΤΑΦΥΛΛΟΥ ΜΙΛΤΙΑΔΗΣ	ΚΟΥΝΤΑΚΑΙΚΑ 83200 ΚΑΡΛΟΒΑΣΙ	4	A	ΚΟΥΖΙΝΑ		0273- 34303
ΣΤΑΘΑΚΙΟΥ- ΠΛΑΣΤΑΡΙΑ ΑΡΧΟΝΤΟΥ	ΗΡΑΙΟΝ 83100	10	A	ΚΟΥΖΙΝΑ		
ΧΙΟΥ ΤΡΥΦΩΝΑΣ	ΚΑΡΛΟΒΑΣΙ 83200	6	B	ΚΟΥΖΙΝΑ		0273- 34288
ΣΑΡΡΗ ΕΥΤΥΧΙΑ	ΒΑΘΥ 83100	10	B	ΚΟΥΖΙΝΑ		0273- 22840
ΛΑΓΟΣ ΜΑΤΘΑΙΟΣ	ΚΑΜΠΟΣ ΒΟΥΡΛΙΩΤΩΝ 83200 ΚΑΡΛΟΒΑΣΙ	6	B	ΚΟΥΖΙΝΑ		
ΚΑΡΑΜΟΥΔΗ ΑΓΓΕΛΙΚΗ	ΚΑΛΛΙΘΕΑ 83102 ΜΑΡΑΘΟΚΑΜΠΟΣ	10	A	ΚΟΥΖΙΝΑ		0273- 38272

ΔΩΔΕΚΑΝΗΣΑ

Όνομα	Διεύθυνση	Αριθμός Κλινών	Κατηγορία	Παρεχόμενες Υπηρεσίες	Τιμές	Τηλ.
ΓΕΡΑΚΙΟΣ ΣΤΕΦΑΝΟΣ	ΚΑΛΥΜΝΟΣ 85200	10	A	ΔΙΑΜΟΝΗ		
ΚΑΜΠΟΥΡΗΣ ΠΑΝΟΡΜΙΤΗΣ	ΚΑΛΥΜΝΟΣ 85200	8	A	ΔΙΑΜΟΝΗ		0243-23821
ΜΑΓΚΛΗΣ ΕΥΘΥΜΙΟΣ	ΚΑΛΥΜΝΟΣ 85200	8	A	ΔΙΑΜΟΝΗ		0243-47490
ΑΛΑΚΩΤΗ ΕΥΦΡΟΣΥΝΗ	ΑΣΤΥΠΑΛΛΙΑ 85900	8	A	ΔΙΑΜΟΝΗ		0243-61366
ΜΠΟΥΚΕΡΗ ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗ	ΛΕΙΨΟΙ 85001	8	A	ΔΙΑΜΟΝΗ		
ΧΗΡΑ ΒΑΣΙΛΙΚΗ	ΛΕΙΨΟΙ 85001	10	A	ΔΙΑΜΟΝΗ		0247-41339
ΚΑΜΙΤΣΗΣ ΓΕΩΡΓΙΟΣ	ΑΓΑΘΟΝΗΣΙ 85001 ΛΕΙΨΟΙ	10	A	ΔΙΑΜΟΝΗ		
ΤΣΑΒΑΡΗ ΑΝΑΣΤΑΣΙΑ	ΣΥΜΗ 85600	10	A	ΔΙΑΜΟΝΗ		0241-71016
ΓΙΑΝΝΟΥΡΑΚΗ ΕΙΡΗΝΗ	ΤΗΛΟΣ 85002	10	A	ΔΙΑΜΟΝΗ		0241-44242
ΑΡΓΥΡΗΣ ΙΩΑΝΝΗΣ	ΧΑΛΚΗ 85110	6	A	ΔΙΑΜΟΝΗ		0241-57347
ΒΑΣΙΛΑΡΑ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΑ	ΣΠΟΑ 85700 ΚΑΡΠΑΘΟΣ	12	A	ΔΙΑΜΟΝΗ		0245-22541
ΛΥΚΟΥ ΦΗΝΙΑ	ΜΕΣΟΧΩΡΙ 85700 ΚΑΡΠΑΘΟΣ	12	A	ΔΙΑΜΟΝΗ		0245-71216
ΛΥΤΟΥ ΜΑΡΙΑ	ΜΕΣΟΧΩΡΙ 85700 ΚΑΡΠΑΘΟΣ	12	A	ΔΙΑΜΟΝΗ		0245-72105
ΜΑΛΤΑ ΒΙΡΓΙΝΙΑ	ΜΕΣΟΧΩΡΙ 85700 ΚΑΡΠΑΘΟΣ	12	A	ΔΙΑΜΟΝΗ		0245-71227

(Πηγή: <http://www.minagric.gr>)

Π.2. Πίνακας των οικολογικών χωριών που έχουν δημιουργηθεί στις Η.Π.Α.

Ecovillage Directory - List of Ecovillages

Communities with the word 'ecovillage' or 'eco-village' in their listing

Ecovillages (or eco-villages) are communities with a strong ecological focus. An ecovillage might be urban, suburban, or rural and they can range in size from a few to hundreds. Some eco villages are attempts to shift existing neighborhoods or towns toward more sustainable living and more of a sense of community. Others are newly built, often featuring green or natural building techniques. Ecovillages vary a lot in their degree of community connection and their ecological focus. See also: [The Global Ecovillage Network's Ecovillage Directory](#)

[5th dimensional eco-village \(northern NM or southern CO, New Mexico, United States\) Forming](#)
[Abeo \(Hobart, Tasmania, Australia\) Re-Forming](#)
[ABRA144 Ecovillage - Amazonian Bioregional Village \(Presidente Figueiredo, Manaus, Brazil\) Forming](#)
[ABRACADABRA Forming](#)
[Abundance EcoVillage \(Fairfield, Iowa, United States\)](#)
[The Alchemical Nursery Project \(Syracuse, New York, United States\) Forming](#)
[The Alchemists' Playground \(Menlo Park, California, United States\) Forming](#)
[ALDEAFELIZ \(San Francisco, Cundinamarca, Colombia\)](#)
[Alderleaf Farm and Wilderness College \(Monroe, Washington, United States\)](#)
[Aldinga Arts EcoVillage \(Aldinga Beach, South Australia, Australia\)](#)
[Aleskam \(684020 Razdolny Setl, Kamchatka, Russian Federation\)](#)
[All Are Welcome: We Invite You \(Olympia, Washington, United States\)](#)
[Amazon Highlands Eco-Cooperative \(Campamento Salto Yutaje\) \(Puerto Ayacucho, Amazonas, Venezuela\)](#)
[Amity Highlands Ecovillage Cohousing \(Woodbridge, Connecticut, United States\) Forming](#)
[Anarres Ecovillage \(Northampton, England, United Kingdom\) Forming](#)
[ANCIENT SOCIETY OF EOCHAID OLLATHAIR, INC. \(YOUNGSTOWN, Ohio, United States\) Forming](#)
[Andelssamfundet i Hjortshøj \(DK-8530 Hjortshøj, Denmark\)](#)
[Aquarius Nature Retreat \(Vail, Arizona, United States\) Re-Forming](#)
[Arca Verde \(Sao Francisco de Paula, Rio Grande do Sul, Brazil\) Re-Forming](#)
[Arcosanti \(Cordes Lakes, Arizona, United States\)](#)
[ASL in Veg/an Ecovillage Communities \(Cottonwood area, Arizona, United States\) Forming](#)
[Aspenwood \(Santa Fe, New Mexico, United States\)](#)
[Astral City](#)
[Atamai Eco-Village \(Motueka, New Zealand\) Forming](#)
[Auroville Ecovillage Cortes Island - British Columbia \(Cortes Island, British Columbia, Canada\) Forming](#)
[Auroville Ecovillage Mcleod Ganj \(Mcleod Ganj, Himchal Pradesh, India\) Forming](#)
[Auroville Ecovillage Point Roberts - Washington State \(Point Roberts, Washington, United States\)](#)
[Auroville Ecovillage Tsawassen - British Columbia \(Tsawassen, British Columbia\)](#)
[Austin Area Ecovillages \(Austin \(area\), Texas, United States\) Forming](#)
[Avalon Community \(Florida, United States\) Forming](#)
[Avalon Springs \(Middletown, California, United States\)](#)
[Awaawaroa Bay Eco-Village \(Waiheke Island, Auckland, New Zealand\)](#)
[Awakened Life Project \(Benfeita, Portugal\) Forming](#)
[A-WAY-KIN ECOvillage \(Gimli, Manitoba, Canada\) Forming](#)
[Back-to-Nature EcoVillage \(Trang, Thailand\) Forming](#)
["BahamaStar"-Eco Resort on a Private Island in the Bahamas \(Cistern Cay Private Island, Bahamas\) Forming](#)
[Ballintaggart on the Atherton Tableland \(Malanda, Queensland, Australia\) Forming](#)
[Base Camps Conservation Network \(ARATULA, Queensland, Australia\) Forming](#)
[Bay View Ecovillage \(Milwaukee, Wisconsin, United States\)](#)
[Belfast Cohousing & Ecovillage \(Belfast, Maine, United States\) Forming](#)
[Bellbunya Community Association \(Belli Park, Queensland, Australia\) \(Sunshine Coast hinterland, Queensland, Australia\)](#)
[Berea College Ecovillage \(Berea, Kentucky, United States\)](#)
[Bethel Suburban Ecovillage \(Eugene, Oregon, United States\) Forming](#)
[Better In Belize Eco-Community \(Benque Viejo Del Carmen, Cayo, Belize\) Forming](#)
[Betterfields Community Development \(United States\) \(United States\) Forming](#)
[Betterway Farm and Ecovillage \(Northeast Ohio\) \(Northeast Ohio - Wooster, Ohio, United States\) Re-Forming](#)

[Between Two Cities \(Portland, Corvallis, Oregon, United States\) Forming](#)
[The Biblical Christian Community \(Tonga, Tonga\)](#)
[Big Island Cohousing and Ecovillage \(Hawaii, United States\)](#)
[Bloomington Cooperative Plots Eco-Village \(Bloomington, Indiana, United States\) Forming](#)
[The Blueberry Patch \(Gulfport, Florida, United States\) Forming](#)
[Boreal Farms \(Duluth, Minnesota, United States\) Forming](#)
[Brave New Mountain \(Hoodsport, Washington, United States\) Forming](#)
[Braziers Park \(Wallingford, England, United Kingdom\)](#)
[Breitenbush Hot Springs \(Detroit, Oregon, United States\)](#)
[Broken Earth Village \(Lefke, New Mexico, Cyprus\)](#)
[BTR Ecovillage \(Dale \(an hour outside of Austin, 15 minutes to Lockhart and Bastrop\), Texas, United States\) Forming](#)
[Camelot Cohousing \(Berlin, Massachusetts, United States\)](#)
[CampOma \(Eagle Creek 25 miles outside of Portland, Oregon, United States\) Forming](#)
[Capital District Eco-housing \(Albany region, New York, United States\) Forming](#)
[Carolina Common Well \(Hillsborough, North Carolina, United States\) Forming](#)
[Casa da Ribeira \(Coimbra, Portugal\)](#)
[Catholic Ecovillage \(Kentucky, United States\) Forming](#)
[Cedar Grove \(Hopkinsville, Kentucky, United States\) Forming](#)
[Cerro Gordo Ecovillage \(Cottage Grove, Oregon, United States\)](#)
[Christian Ecovillage-Mid-Atlantic Region \(Bethlehem, Pennsylvania, United States\)](#)
[Christian Fellowship International Community \(Red Rock, Ontario, Canada\)](#)
[Church of the Earth \(Haiku, Hawaii, United States\) \(Hilo, Hawaii, United States\) Forming](#)
[Cinderland Ecovillage \(Kapoho, Hawaii, United States\)](#)
[Circle of Children Village School \(eugene, Oregon, United States\)](#)
[CIRCLE P ECOFARM/VILLAGE \(brunswick, Georgia, United States\) Forming](#)
[CoHo Ecovillage \(Corvallis, Oregon, United States\)](#)
[Columbia Ecovillage \(Portland, Oregon, United States\)](#)
[The Commons Ecovillage \(Victoria, British Columbia, Canada\) Forming](#)
[CommonUnity \(Mullumbimby, New South Wales, Australia\) Forming](#)
[A Communeosho \(Ahmedabad, Gujarat, India\) Forming](#)
[Community Alive at Earthome \(Pulteney, New York, United States\) Forming](#)
[Community in Southern Saratoga County, NY \(New York, United States\) Forming](#)
[Community of Healers \(Ash Fork, Arizona, United States\) Forming](#)
[Comunidad Permacultural Na Lu' Um \(San Cristobal de las Casas, Chiapas, Mexico\) Forming](#)
[Comunidad Planetaria Janajpacha \(Bolivia\)](#)
[Concord Ecovillage \(Kennett Square, Pennsylvania, United States\) \(Newark, Delaware, United States\) \(West Chester, Pennsylvania, United States\) Forming](#)
[Costa Rica Ecovillage \(Costa Rica\) Forming](#)
[Crystal Mountain Green \(Queen Creek Foothills, Arizona, United States\) Forming](#)
[Crystal Waters Permaculture Village \(Conondale, Queensland, Australia\)](#)
[Dallas Cohousing / Ecovillage \(Dallas, Texas, United States\) Forming](#)
[Dancing Rabbit Ecovillage \(Rutledge, Missouri, United States\)](#)
[Dapala Farm \(Elk is located in Eastern Washington State Region, Washington, United States\) Forming](#)
[Dedetepe eco-farm \(Canakkale, Turkey\) Forming](#)
[DFW Urban Ecovillage \(Dallas, Texas, United States\) \(Fort Worth, Texas, United States\) \(DFW Aripport area--Mid-Cities/Irving, Texas, United States\) \(Oak Cliff, Texas, United States\) \(Waxahachie/Red Oak, Texas, United States\) Forming](#)
[Dolphin Community \(D-79737 Herrschried - Niedergebisbach, Germany\) \(Hausen im Wiesental, Germany\)](#)
[Dome Village Katrina \(Chico, California, United States\) Forming](#)
[Dragon Belly Farm \(Pt. Ludlow, Washington, United States\) Forming](#)
[Dreamtime Village \(La Farge, Wisconsin, United States\)](#)
[Earth Energies Eco Village \(Marigot, St. Andrew, Dominica\) Forming](#)
[Earth First Australia \(Hamilton, Victoria, Australia\) Forming](#)
[Earth Kind Developments Corp. \(Tofino, British Columbia, Canada\) Forming](#)
[EarthArt Village \(Moffat, Colorado, United States\) Forming](#)
[Earthaven Ecovillage \(Black Mountain, North Carolina, United States\)](#)
[EarthFriends Ecovillage](#)
[Earthsong Eco-Neighbourhood \(Ranui, West Auckland, New Zealand\)](#)
[Earthworks Eco Village \(Madoc, Ontario, Canada\) \(Colborne, Ontario, Canada\)](#)
[EARTHYACHT \(Mazatlan Sinaloa Northern Mexico Area, Mazatlan, Mexico\) Forming](#)
[Eco Island \(Paducah, Kentucky, United States\) Forming](#)
[Eco village Piracanga \(Itacaré, Bahia, Brazil\)](#)
[Eco Village West Australia \(Perth, Australia\) Forming](#)
[Eco Yoga Park \(General Rodriguez, Buenos Aires, Argentina\) \(General Rodriguez, Buenos Aires, Argentina\)](#)
[Ecoaldea Huehucoyotl \(Tepoztlán, Morelos, Mexico\)](#)
[ECOALDEA PEQUEÑOS DANZANTES DEL ARCO IRIS \(zona rural - Villa General Belgrano, Córdoba, Argentina\) Forming](#)
[Ecoculture Village \(Arcata, California, United States\) Forming](#)
[EcoLetu \(Beijing, China\) Forming](#)

[Ecolivom City \(Burlington, Massachusetts, United States\) Forming](#)
[Economic Eco-Village \(Glastonbury, Connecticut, United States\) \(Bellefonte Chestnut, Pennsylvania, United States\) Forming](#)
[EcoReality \(Salt Spring Island, British Columbia, Canada\) Re-Forming](#)
[Ecotopia Romania \(Stanciova, Timis, Romania\) Forming](#)
[Ecotopia/Itkaka \(Vathi/Ithaca, Greece\) Forming](#)
[Ecovila Clareando \(Piracaja, SP, Brazil\) Forming](#)
[Ecovilla Asociación GAIA \(NAVARRO, Buenos Aires, Argentina\)](#)
[Ecovillage at Burdautien \(Eire, Ireland\)](#)
[The Ecovillage at Currumbin \(Currumbin Valley, Queensland, Australia\) Forming](#)
[EcoVillage at Ithaca \(Ithaca, New York, United States\)](#)
[EcoVillage at Ithaca - third neighborhood \(Ithaca, New York, United States\)](#)
[Eco-Village de la Paix-Dieu \(Jehay, Belgium\)](#)
[EcoVillage Detroit \(Detroit, Michigan, United States\) Forming](#)
[Ecovillage Dungeness \(Port Angeles, Washington, United States\) Forming](#)
[Ecovillage in planning \(Georgia, United States\) Forming](#)
[Ecovillage Network UK \(Bristol BS99 3JP, England, United Kingdom\)](#)
[Eco-Village of La Hermita \(San Miguel de Allende, GTO, 37700, Mexico\)](#)
[EcoVillage of Loudoun County \(Taylorstown, Virginia, United States\) Forming](#)
[Écovillage 2012 \(Montreal, Quebec, Canada\) Forming](#)
[ECOVILLAGE VIVER SIMPLES \(Itamonte, Minas Gerais, Brazil\) Forming](#)
[The Eden Project Forming](#)
[Edinstvo ecovillage \(Edinstvo gardens, Kagalnitskiy rayon, Rostov Region, Russian Federation\)](#)
[Eliopoli \(Port Maitland, Nova Scotia, Canada\) Forming](#)
[Enota Mountain Village \(Hiwassee, Georgia, United States\)](#)
[Esperanza de Finca Amanecer \(Londres de Quepos, Costa Rica\) Forming](#)
[Essene Eco-Village Maui \(paia, Hawaii, United States\) Re-Forming](#)
[Etherion Ringing Cedars Intentional Community \(Guyra, New South Wales, Australia\) \(Upwey, Victoria, Australia\) Forming](#)
[Factor 'e' Farm - Open Source Ecology \(Maysville, Missouri, United States\) Forming](#)
[FalconBlanco \(San Lorenzo/Ibiza, Balearen, Spain\)](#)
[Family Haven Project \(Nelson, Nelson District, New Zealand\) Forming](#)
[The Farm \(Summertown, Tennessee, United States\)](#)
[Federation of Damanhur \(Baldissero Canavese, Torino, Italy\)](#)
[Fedorovtsy \(Staraya Tishanka, province of Voronezh, Russian Federation\)](#)
[Finca Armonia Forming](#)
[Findhorn Foundation and Community \(Findhorn, Scotland, United Kingdom\)](#)
[The Fire Circle \(Russell or Heath, Massachusetts, United States\) Forming](#)
[Flying Fish Organic Ecovillage \(near Vuaki, Yasawa Islands Group, western Fiji, Blue Lagoon, Yasawa Islands, Fiji\)](#)
[Footprint Acres \(Lower Lake, California, United States\) Forming](#)
[Forest Haven \(Moyock, North Carolina, United States\) Forming](#)
[Forest Moon Ecovillage \(Polk County, North Carolina, United States\) Forming](#)
[Forgotten \(Rocky Mountain National Forest, Colorado, United States\) Forming](#)
[FOUNDATION \(London, United Kingdom\) \(Tamil Nadu, India\) Forming](#)
[Fox Housing Cooperative \(Carmarthen, Wales, United Kingdom\) Re-Forming](#)
[Frieden Haven \(Steinbach, Manitoba, Canada\) Forming](#)
[Friendly Haven Rise Farm Ecovillage \(Battle Ground, Washington, WA, United States\) Forming](#)
[Front Range Eco Town \(boulder, Colorado, United States\) \(denver, Colorado, United States\) Forming](#)
[Gaia Grove Ecovillage \(near Gainesville, Florida, United States\) Re-Forming](#)
[Gaia Sangha \(LOS ANGELES, California, United States\) Forming](#)
[Gaia University \(The Americas\) \(Europe\)](#)
[Gaiam One \(Chimirol De Rivas, San Jose, Costa Rica\) Re-Forming](#)
[The Gaian Fellowship \(Eureka Springs, Arkansas, United States\) Forming](#)
[Gaia's Green Village \(Lonedell, Missouri, United States\) Forming](#)
[Gaiasana \(Turrialba, Cartago, Costa Rica\) Forming](#)
[Global Community Communications Alliance \(Tubac, Arizona, United States\)](#)
[Goodenough Community \(Seattle, Washington, United States\) \(Tahuya, Washington, United States\) Re-Forming](#)
[Govinda Gardens \(Carriere, Mississippi\)](#)
[Green Village Philadelphia \(GVP\) \(Philadelphia, Pennsylvania, United States\) Forming](#)
[Greenplan \(Berkeley, California, United States\) Re-Forming](#)
[Greensoul \(Klamath Falls, Oregon, United States\) Forming](#)
[Grishino Community \(Leningradskaya oblast', Russian Federation\)](#)
[The Grove \(Mesa, Arizona, United States\) \(Cocoroche Island, Belize\) Forming](#)
[Guiana Highlands Ecovillage, Ecology Outpost \(Brazil, Guyana, Suriname & Venezuela\) \(Merume Mountains, Cuyuni/Mazaruni, Guyana\)](#)
[Hamster In The Sheets \(Lake Placid, Florida, United States\) Forming](#)
[HarmonyCollective \(Ann Arbor, Michigan, United States\) Forming](#)
[Healing Earth New Amish \(Granite Shoals, Texas, United States\) \(near Fredericksburg, Texas, United States\) Forming](#)
[Heart and Spoon Community House \(Eugene, Oregon, United States\)](#)

[Heartland Ecovillage \(Loveland, Ohio, United States\) Forming](#)
[Hertha \(DK-8464 Galten, Denmark\) Forming](#)
[Hickory Nut Forest \(Gerton, North Carolina, United States\)](#)
[Hobbit Hollows Preserve & Gnostic Center \(Cookeville, Tennessee, United States\) Forming](#)
[Home Ecovillage Project \(Brighton, England, United Kingdom\) Forming](#)
[Home Tree \(Henniker, New Hampshire, United States\)](#)
[Homeland \(Thora, New South Wales, Australia\)](#)
[Hopewell Community \(Lanesville, Indiana, United States\) Re-Forming](#)
[Hudson Valley Ecovillage \(Hudson Valley, New York, United States\) Forming](#)
[Hummingbird Community \(Mora, New Mexico, United States\)](#)
[I-City \(Burlington, Colorado, United States\) \(Kanorado, Kansas, United States\) Forming](#)
[Idyllia West \(California, Oregon or Nevada, United States\) Forming](#)
[Imagine Seven \(Progressive Communities Sharing One Property in One Community\) \(Olympia, Washington, United States\) Forming](#)
[In Planning Ecovillage \(Zuidbroek, Netherlands\) Forming](#)
[InanItah \(Ometepe Nicaragua, Ometepe, Nicaragua\) Forming](#)
[INFINITY NV EXPERIMENTAL BUILDING FARM \(Battle Mountain, Nevada, United States\) Forming](#)
[Inspiring Solidarity \(Alaior, Minorca, Spain\) Forming](#)
[Iowa City Co-Housing \(Iowa City, Iowa, United States\) Forming](#)
[ISLOVE = infinite star light offering visionary ecovillages \(Santa Cruz, California, United States\)](#)
[italyecovillage, Le Mogli farm \(Pescosolido, Italy\) Forming](#)
[the jaguar tribe \(SAN AGUSTIN, HUILA, Colombia\) \(SAN AGUSTIN, HUILA, Colombia\) Forming](#)
[Jamaica Plain Cohousing \(Boston, Massachusetts, United States\)](#)
[Jewish Eco Village \(El Cerrito, California, United States\) Forming](#)
[Juniper Hill Farm \(Amherst, Massachusetts, United States\)](#)
[Kailash Ecovillage \(Portland, Oregon, United States\)](#)
[Kakwa Ecovillage Cooperative \(McBride, British Columbia, Canada\) Forming](#)
[Kalikalos \(Pelion, Magnesia, Greece\)](#)
[Kanjini Co-Op \(Australia\) Forming](#)
[Katywil \(Colrain, Massachusetts, United States\) Forming](#)
[Kawai PuraPura \(Albany, Auckland, New Zealand\) Re-Forming](#)
[KEIMBLATT OEKODORF \(Riegersburg, Austria\) Forming](#)
[Kibeti Ecovillage \(Kibeti, Congo, The Democratic Republic of The\)](#)
[Kitezh Children's Eco-Village Community \(249650 Baryatinsky, Russian Federation\)](#)
[Kivisalon yhteisökyllä \(Kuopio, Finland\) Forming](#)
[Knoll Crest Farm \(Amherst, Virginia, United States\)](#)
[Kohatu Toa Eco-Village \(Northland, New Zealand\)](#)
[Komkelen \(Buenos Aires, Capital Federal, Argentina\) Forming](#)
[Kookaburra Park Eco-Village \(Gin Gin, Queensland, Australia\) \(Bundaberg, Queensland, Australia\) Forming](#)
[The Kulliana Group \(Minneapolis, Minnesota, United States\)](#)
[La Cite-Ecologique de Ham-Nord \(Ham-Nord, Quebec, Canada\)](#)
[La Paz Eco Village \(La Paz, Baja California Sur, Mexico\) \(Baja California Sur - Mexico, Mexico\) Forming](#)
[Lah lah land \(Tucson, Arizona, United States\) Re-Forming](#)
[Lake Chapala, Mexico \(Sahuayo de Morelos, Michoacán, Mexico\) Forming](#)
[Lake Claire Cohousing \(Atlanta, Georgia, United States\)](#)
[Lammas \(Pembrokeshire, Wales, United Kingdom\) Forming](#)
[Last Place on Earth \(Kilometer Ochenta y Dos, Guayana Esequiba, Venezuela\) Forming](#)
[Lavender Falls \(Fairfield Glade, Tennessee, United States\) Forming](#)
[Laytonville Ecovillage \(Laytonville, California, United States\) Forming](#)
[Lebensgarten Steyerberg \(Steyerberg, Lower Saxony, Germany\)](#)
[LifeEssence \(Beryl, Utah, United States\) Forming](#)
[The Light Center \(Baldwin City, Kansas, United States\) Forming](#)
[Lightwork Ecovillage \(Hope Point, Gambier Island, British Columbia, Canada\) \(Vancouver, British Columbia, Canada\) Forming](#)
[LIVING EARTH ECO VILLAGE \(Monroe, ME \(Belfast area \), Maine, United States\) \(Cape Elizabeth, Maine, United States\) Forming](#)
[Loh El \(Ottawa, Ontario, Canada\) Forming](#)
[Lórien \(6730, Belgium\) Forming](#)
[Los Angeles Eco-Village \(Los Angeles, California, United States\)](#)
[Los Padres Walkers \(Santa Barbara, California, United States\) Re-Forming](#)
[Los Visionarios \(Vilcabamba, Loja, Ecuador\) Re-Forming](#)
[Lost Valley Educational Center \(Dexter, Oregon, United States\)](#)
[Lothlorien \(Baturaden, Central Java, Indonesia\)](#)
[The Lotus Community \(Australia\)](#)
[The Love Israel Family \(Kettle Falls, Washington, United States\) Forming](#)
[Lovetribe \(Portland, Oregon, United States\) Forming](#)
[LUBINKA \(Moscow region, Russia, Russian Federation\) Forming](#)
[Mandala \(Maryvale, Queensland, Australia\)](#)
[Manitou Arbor Ecovillage \(Kalamazoo, Michigan, United States\) Forming](#)

[Maya Creek Ecovillage \(Fulton, Missouri, United States\) Forming](#)
[Me Lucky Farms \(Blaine, Washington, United States\) Forming](#)
[The Metahive Project \(Penticton, British Columbia, Canada\) Forming](#)
[Metro Cohousing at Culver Way \(St. Louis, Missouri, United States\) Forming](#)
[Michigan EcoVillage \(Flint, Michigan, United States\) \(Detroit, Michigan, United States\) Forming](#)
[Moana 'ula - Low Fat, Raw Vegan Ecovillage \(Kapoho, Hawaii, United States\) Forming](#)
[Moonlight Meadows \(United Kingdom\) Re-Forming](#)
[MoonShire \(Bellingham, Washington, United States\) Forming](#)
[Mosaic Commons \(Berlin, Massachusetts, United States\)](#)
[Mosaic Ecovillage \(Vancouver/Comas, Washington, United States\) Forming](#)
[Moshav Ecovillage \(United States\) Forming](#)
[Mother Earth \(Arizona, United States\) Forming](#)
[Motherland Ecovillage \(Portland, Oregon, United States\) Forming](#)
[Mount Eden Ecovillage \(Washington, New Jersey, United States\) Forming](#)
[Mulvey Creek Land Co-operative \(Slocan, British Columbia, Canada\) Re-Forming](#)
[Nahziryah Monastic Community \(Attn: Rev. Baba Nazirmoreh K B Kedem, Nahziryah Monastic Community, Saint Joe, Arkansas, United States\)](#)
[Namasté Greenfire \(Center Barnstead, New Hampshire, United States\) Forming](#)
[Native Way Eco \(ardmore, Oklahoma, United States\) Forming](#)
[Natural Island Dragonmill \(Schweta, Saxon, Germany\) Forming](#)
[Nature Island Ecovillage \(Jacco Estate, Belles, Dominica\) Forming](#)
[The Nature School Foundation Inc. \(Greenville, New Hampshire, United States\) Forming](#)
[Networking For Peace Multicultural Cohousing Resource Neighborhood \(Portland, Oregon, United States\) Forming](#)
[New England Farm Village Project \(Vermont, United States\) Forming](#)
[New Talavana \(Carriere, Mississippi, United States\)](#)
[Newberry House \(Portland, Oregon, United States\)](#)
[NEXT EVOLUTION COMMUNITY \(South Beaver Township, Beaver County, Pennsylvania, United States\)](#)
[Next Step Integral \(Winlaw, British Columbia, Canada\)](#)
[NW NJ Ecovillage \(Sussex County, New Jersey, United States\) Forming](#)
[O.U.R ECOVILLAGE \(Shawnigan Lake, British Columbia, Canada\) Forming](#)
[Oak Grove \(Round Hill, Virginia, United States\) Forming](#)
[Oasis Eco-Village \(Uhland, Texas, United States\) Forming](#)
[Oceanic Ecovillage \(c\) \(Louisiana, United States\) Forming](#)
[Odonata \(Newburyport, Massachusetts, United States\) Forming](#)
[Olympia Eco-Village \(Olympia, Washington, United States\) Forming](#)
[OMROOTS Sanctuary \(Aguas Buenas, Perez Zeledon, Costa Rica\) Forming](#)
[Opihikao Ecovillage/Cohousing \(paho, Hawaii, United States\) Forming](#)
[OQuinn mountain village nomadic community \(Roseville, California, United States\)](#)
[Orange Twin Conservation Community \(Athens, Georgia, United States\) Forming](#)
[Oregon Working Group 2006 \(Eastern Oregon, Oregon, United States\) Forming](#)
[Osagewood Village](#)
[Otamatea Eco-Village \(Kaiwaka, Northland, New Zealand\)](#)
[Pagan Circle Eco-Village \(Richmond, Virginia, United States\) Forming](#)
[Pagan Intentional Community \(Tulsa, Oklahoma, United States\) Forming](#)
[The Paradise Builders \(Malibu, California, United States\) \(Levuka, Fiji\) \(Jaco, Costa Rica\) \(David, Panama\) \(Byron Bay, Australia\)](#)
[PAZ Ecovillage \(Terlingua, Texas, United States\) \(Texas, United States\) Forming](#)
[Peaceful Village \(Southern Ontario, Ontario, Ontario, Canada\) Forming](#)
[Penyon Bay Ecological Village \(Alhoceima, Morocco\) Forming](#)
[Pheasant Run](#)
[pilion centre \(Anilio - Pilion, Greece\) Forming](#)
[Piñon Ecovillage \(Santa Fe, New Mexico, United States\)](#)
[Plants for a Future \(Ashwater, Beaworthy, Devon, England, United Kingdom\) \(The Field, Higher Penpol, Lostwithiel, Cornwall, England, United Kingdom\) Forming](#)
[The Point of Infinity Retreat Center and Community \(Greenfield Park, New York, United States\) Forming](#)
[Port Townsend Ecovillage \(Port Townsend, Washington, United States\) Forming](#)
[Pot Luck Farms \(Westtown, New York, United States\) Forming](#)
[Pot Luck Farms](#)
[POWER-FARM \(Eco-Tent-Village\) \(Bakersfield, California, ENEA\) Forming](#)
[Prairie Creek Settlement \(Lebanon, Missouri, United States\) Forming](#)
[Prairie's Edge Eco-Village \(River Hills, Manitoba, Canada\)](#)
[Praterra \(boa vista roraima, Brazil\) Forming](#)
[Primitive Self-Sufficient World-Saving Enlightencamp \(oregon city, Oregon, United States\) Forming](#)
[Primitive Ways Ecovillage \(California, United States\) Forming](#)
[The Priorities Institute \(Denver, Colorado, United States\) Forming](#)
[Project Nuevo Mundo \(Santiago Atitlan, Solola, Guatemala\)](#)
[PROJETORGONE \(Neully sur mame, France\) Forming](#)
[Queer Ecovillage \(Asheville, North Carolina, Formerly Gainseville, FL, United States\) Forming](#)

[Querencia Experimental Center for Carbon Neutral Communities \(San Pedro, San Jose, Costa Rica\) Forming](#)
[Quinta Cabeça do Mato \(Tabua, Portugal\) Forming](#)
[Raices \(Santa Ana, San Jose, Costa Rica\) Forming](#)
[Rainbow Cottage \(Phoenix, Arizona, AZ, United States\) Re-Forming](#)
[The Rainbow Hostel \(Golfito, Costa Rica\) Forming](#)
[Rainbow Peace Caravan \(Mobil, Mexico\)](#)
[The Rainbow Ranch \(Colorado Springs, Colorado, United States\) Forming](#)
[Ravenwood \(Marshfield, Wisconsin, United States\) Forming](#)
[Red Earth Farms \(Rutledge, Missouri, United States\)](#)
[Réseau des ÉcoHameaux et ÉcoVillages du Québec \(Wotton, Quebec, Canada\) Forming](#)
[The Revolution Project \(Chimiro de Rivas, Costa Rica\) Forming](#)
[Rhiannon Community \(Malchingui, Ecuador\) Forming](#)
[Ringed Cedars BC Garden Paradise \(Fraser Valley, British Columbia, Canada\) Forming](#)
[Rivendell \(New South Wales, Australia\) \(Queensland, Australia\) Forming](#)
[Rosneath Farm \(Dunborough, Western Australia, Australia\) Forming](#)
[Rosy Branch \(Black Mountain, North Carolina, United States\)](#)
[Sacred Garden Sanctuary \(Douglas, Arizona, United States\) Forming](#)
[San Francisco Backyard Neighborhood and Learning Center \(San Francisco, California, United States\) Forming](#)
[San Mateo Ecovillage \(San Mateo, California, United States\) Forming](#)
[Sandhill Farm \(Rutledge, Missouri, United States\)](#)
[Santosh Solar Hot Springs Retreat & Community \(Between Longmont & Lyons on Hwy 66, Colorado, United States\) Forming](#)
[Savita Centre \(Uruti, Taranaki, New Zealand\) Forming](#)
[Sawyer Hill Ecovillage \(Berlin, Massachusetts, United States\)](#)
[SE-ADK-coCamping-coHousing \(Clemens, New York, United States\) Forming](#)
[7th Millennium Community \(Maasin City, Southern Leyte, Philippines\) Re-Forming](#)
[7th Millennium Ecovillage \(Maasin City, Southern Leyte, Philippines\) Re-Forming](#)
[Sharing Circle Gypsy Garden-eers \(Cincinnati \(Northside\), Ohio, United States\) \(4261 Kirby Rd, Northside, Cincinnati, Ohio, United States\) Re-Forming](#)
[The Shire \(Pahoa, Hawaii, United States\) \(Hilo, Hawaii, United States\) Forming](#)
[Sieben Linden Ecovillage \(Beetzendorf, Germany\)](#)
[Sircadia \(Quillabamba, Peru\) Forming](#)
[Sirius Community \(Shutesbury, Massachusetts, United States\)](#)
[611 Ecovillage \(Oakland, California, United States\)](#)
[Skyhouse Community \(Rutledge, Missouri, United States\)](#)
[Somerville Ecovillage \(Chidlow, Western Australia, Australia\) Forming](#)
[The Source Farm Ecovillage \(Jamaica\) Forming](#)
[South Jersey Ecovillage \(Burlington, Camden, Gloucester County; Maybe Cumberland County; Maybe rural SE PA?, New Jersey, United States\) Forming](#)
[Southwest Sufi Community \(Silver City, New Mexico, United States\)](#)
[Sovereign Christian Patriot Mission \(ABOVE BAÑOS, Ecuador\) Re-Forming](#)
[St Croix Valley Highlands \(Prescott, Wisconsin, United States\) Forming](#)
[Star*Light Retreat, South Africa {Vegetarian, clean sober smoke-free = no drugs/alcohol/smoking} \(rural savannah called veld, high elevation above Malaria level, within couple hours drive of 2 major international airports of 2 of the largest cities in South Africa., South Africa\) \(Santa Cruz, California, United States\)](#)
[Still Spirit Community Project \(Floyd, Virginia, United States\)](#)
[Stony Brook Cohousing \(Jamaica Plain, Massachusetts, United States\) Forming](#)
[Suderbyn \(Visby, Gotland, Sweden\) Forming](#)
[Sun Sea Temple Eco-village \(Guaymas, Sonora, Mexico\) Forming](#)
[Sundog Ecovillage \(Potomac, Montana, United States\)](#)
[Svanholm \(DK-4050 Skibby, Denmark\)](#)
[Sydney Coastal Ecovillage \(New South Wales, Australia\) Forming](#)
[Sydney Coastal Ecovillage Inc](#)
[Sydney Coastal Ecovillage Inc](#)
[Tamarack Knoll Community \(Fairbanks, Alaska, United States\)](#)
[Tamera - Healing Biotope I \(7630 Colos, Portugal\)](#)
[Tapestry Cohousing \(Waterloo Region, Ontario, Canada\) Forming](#)
[TBA \(Gulf Islands/Discovery Islands, British Columbia, Canada\) Forming](#)
[Tempelhof \(Tempelhof, Baden-Württemberg, Germany\)](#)
[TerraVie \(Saint-Sauveur-des-Monts, Quebec, Canada\) Forming](#)
[Thomas Farm Community \(Rindge, New Hampshire, United States\) Forming](#)
[Three Groves Ecovillage \(West Grove, Pennsylvania, United States\) \(West Grove, Pennsylvania, United States\) Forming](#)
[Tir Tairngire \(Corner Brook, Newfoundland And Labrador, Canada\) Forming](#)
[Tir Tairngire Project \(Corner Brook, Newfoundland And Labrador, Canada\) Forming](#)
[Toronto Ecovillage Project \(Toronto, Ontario, Canada\)](#)
[Torri Superiore Ecovillage \(Ventimiglia, Imperia, Italy\)](#)
[Touchstone Farm \(Easthampton, Massachusetts, United States\) Re-Forming](#)
[Tranquility's Way \(Alabama, United States\) \(Georgia, United States\) Forming](#)
[Tree of Life Ecovillage and Resource Center for Nonviolence \(Athens, Ohio, United States\) Forming](#)

[Tribe of Likatien \(Füssen, Germany\)](#)
[TRINITY Christian PRIORY \(Spain\) \(Argentina\) \(Vera Cruz, Mexico\) \(Uppsala, Sweden\) \(Crawley, United Kingdom\) \(Bebra, Germany\) \(RENNES, France\) \(Chicago, Dallas, Texas, United States\) \(Institutsupérieurde théologiesaintthomas théologie, Congo\) \(PARIS, France\) \(Selignac, France\) \(THIERS 63300, France\) \(Welkom, South Africa\) \(New Mexico and Mexico\) \(Wisconsin, Wisconsin, United States\) \(United States\) \(Mpumalanga Province, near Badplaas, South Africa\) \(Newark, Notts, Chile\) \(Newark, Notts, Venezuela\) \(Newark, Notts, Argentina\) \(Newark, Notts, Brazil\) \(Newark, Notts, Ecuador\) \(Newark, Notts, India\) Tuscaloosa Cooperative Association \(Tuscaloosa County, Alabama, United States\) Forming](#)
[Tweed Valley Ecovillage Project \(Scotland, United Kingdom\) Forming](#)
[UHURU \(Rice, Washington, United States\)](#)
[Umphakatsi Peace Ecovillage \(Elukwatini, Steynsdorp, Mpumalanga, South Africa\)](#)
[Understenhodgen \(Stockholm, Sweden\)](#)
[Unijaima Ecovillage \(Gilroy Santa Cruz, California, United States\) Forming](#)
[usavillages \(Richland, Iowa, United States\) Re-Forming](#)
[Utah Valley Commons \(Provo, Utah, United States\) Forming](#)
[Utubia EcoVillage \(Albuquerque, New Mexico, United States\) Re-Forming](#)
[Valle de Sensaciones \(Alpujarras, Granada, Spain\)](#)
[Valles de Nanzal \(Nanzal, Panama, Panama\) Forming](#)
[Velvet Green \(Spokane, Washington, United States\) Forming](#)
[Ventura Urban Homestead Cooperative \(Ventura, California, United States\)](#)
[A Village Full of Coops \(South Bronx, New York, United States\) Forming](#)
[Village Terraces Cohousing Neighborhood \(Black Mountain, North Carolina, United States\)](#)
[the Villages at Crest Mountain \(Asheville, North Carolina, United States\)](#)
[Vine & Fig Tree Farm/Community \(Lanett, Alabama, United States\) Re-Forming](#)
[Vital Village \(Comisaría Emiliano Zapata, carretera Xul km 12 , Oxkutzcab, Yucatán, Mexico\) \(Vital Village, Yucatan, Mexico\) Forming](#)
[Vlierhof \(Millingen, Netherlands\) Re-Forming](#)
[Walden Farm \(Saskatchewan, Canada\) Forming](#)
[Wellspring Eco-village and Learning Center \(Kingston, Arkansas, United States\) \(Kingston, Arkansas, United States\) Forming](#)
[Weltsmertz Ranch Cooperative \(Kyote, Texas, United States\) Forming](#)
[WHISPERING ECO-WIND FARM COMMUNITY & INSTITUTE \(Berwick, Maine, United States\) Forming](#)
[White Buffalo Farm \(Paonia, Colorado, United States\)](#)
[White Hawk \(Ithaca, New York, United States\) \(Danby, New York, United States\)](#)
[Whole Village \(Caledon, Ontario, Canada\)](#)
[Wholistic Community Network IRC \(British Columbia, Canada\) Forming](#)
[Wild Cat Creek Ecovillage \(Calhoun County, 6 miles east of Bluntstown on highway 20, Florida, United States\) Forming](#)
[The Wild Homestead \(Louisiana, United States\) Forming](#)
[The Wild Horse Ranch Association \(Onoway, Alberta, Canada\) Forming](#)
[wild solutions farm Forming](#)
[Wind Walker Eco Village \(Spring City, Utah, United States\) Forming](#)
[Wyomanock \(stephentown, New York, United States\) Forming](#)
[YAN \(Copenhagen, Denmark\) Re-Forming](#)
[Yarrow Ecovillage \(Chilliwack, British Columbia, Canada\)](#)
[Yoga Eco-Village \(Salt Spring Island, British Columbia, Canada\) Forming](#)
[The Yoga Farm \(Punta Banco, Costa Rica\)](#)
[Yurt Ecovillage \(Boulder Creek, California, United States\) Forming](#)